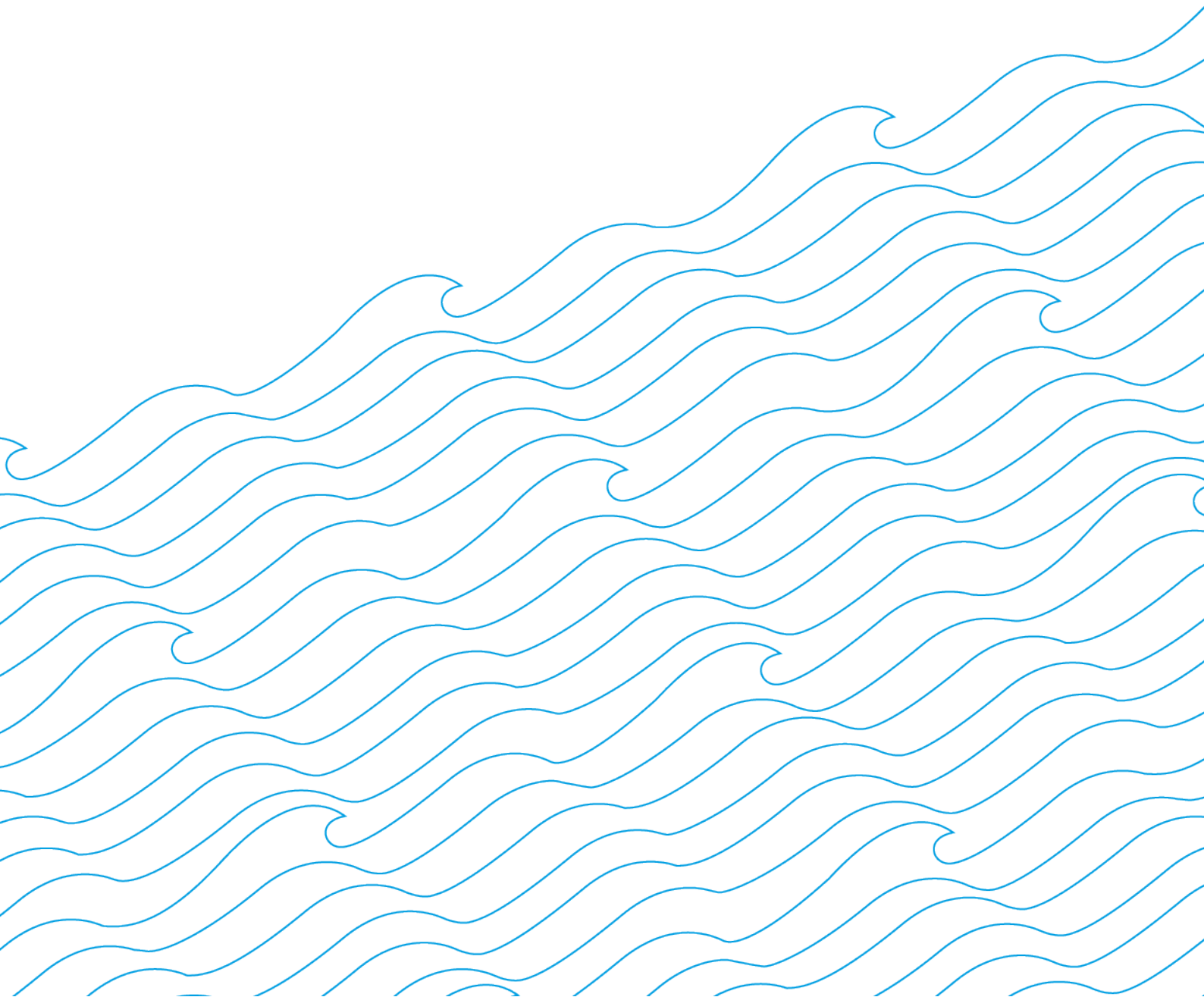

Talousarvio 2018
Taloussuunnitelma 2018 - 2020

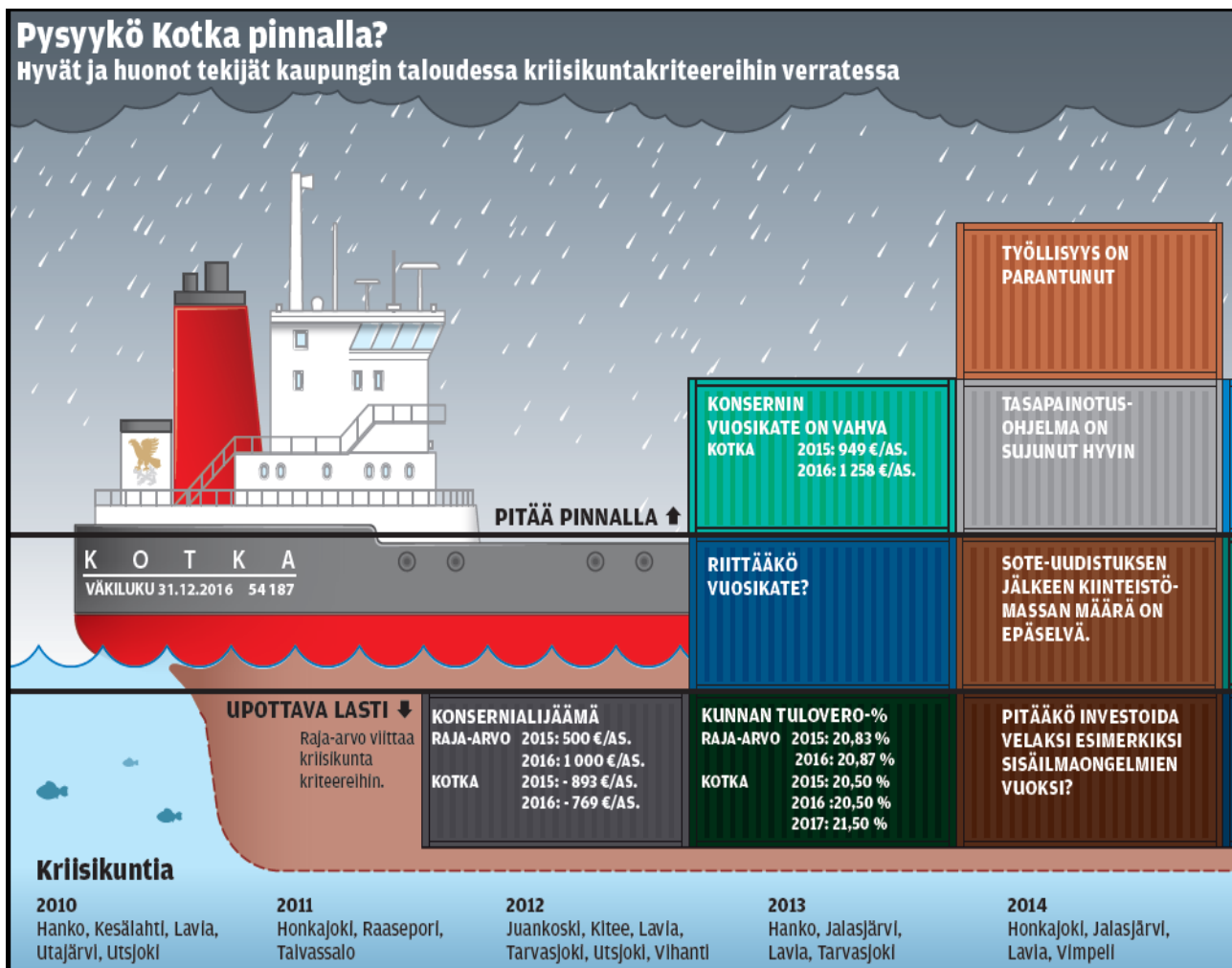

Talousarvio 2018
Taloussuunnitelma 2018 - 2020
Kaupunginvaltuuston hyväksymä 13.11.2017

Sisällysluettelo

1.	JOHDANTO	4
1.1.	Kaupunkistrategia taloussuunnitelman ja talousarvion perustana	5
1.2.	Kotkan kehityksen puitteet	7
1.3.	Taloudelliset mahdollisuudet	8
1.4.	Kotkan kaupungin tuloperusteet	9
1.4.1.	Valtionosuudet ja verotulot	9
1.4.2.	Rahoitustuotot ja -kulut	12
1.5.	Kotka-konserni	12
1.6.	Toimielinten menokehykset ja talousarvioehdotus	29
1.7.	Henkilöstösuunnitelma	31
1.8.	KAUPUNGIN TALOUSSUUNNITELMA 2018 - 2022	33
1.9.	Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta	34
1.9.1.	Talousarvio ja taloussuunnitelma kuntalain mukaan	34
1.9.2.	Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne ja osat	34
1.9.3.	Talousarvion sitovuus	36
1.10.	Talouden ja toiminnan seuranta sekä raportointi	38
2.	KÄYTTÖTALOUS	39
2.1.	KÄYTTÖTALOUS, Konsernipalvelut	39
2.1.1.	Keskusvaalilautakunta	39
2.1.2.	Tarkastuslautakunta	39
2.1.3.	Kaupunginhallituksen alaiset toiminnot, Strategiset tavoitteet	40
2.1.3.1.	Kaupunginvaltuusto	42
2.1.3.2.	Kaupunginhallitus	42
2.1.3.3.	Jäsenmaksut ja avustukset	44
2.1.3.4.	Hallintoyksikkö	47
2.1.3.5.	Henkilöstöasioiden yksikkö	51
2.1.3.6.	Talousyksikkö	55
2.1.3.7.	Ympäristölautakunta, Strategiset tavoitteet	59
2.1.3.7.1.	Ympäristökeskus	61
2.1.3.7.2.	Rakennusvalvonta	66
2.1.4.	Elinvoimalautakunta, Strategiset tavoitteet	69
2.1.4.1.	Kaupunkikehitys ja viestintä	71
2.1.4.2.	Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut	76
2.1.4.3.	Kaupunginkirjasto	80
2.1.4.4.	Kymenlaakson museo	85
2.1.5.	Kaupunkirakennelautakunta, Strategiset tavoitteet	89
2.1.5.1.	Kaupunkisuunnittelun vastuualue	95
2.1.5.2.	Teknisten palveluiden vastuualue	100
2.2.	KÄYTTÖTALOUS, Hyvinvointipalvelut	106
2.2.1.	Sosiaali- ja terveyslautakunta, Strategiset tavoitteet	106

3.1.1.1.	Terveysthuollon vastuualue	110
3.1.1.2.	Vanhustenhuollon vastuualue	120
3.1.1.3.	Sosiaalihuollon vastuualue	131
3.1.1.4.	Perhepalveluiden vastuualue	143
3.1.2.	Hyvinvointilautakunta, Strategiset tavoitteet	150
3.1.2.1.	Opetustoimen vastuualue	153
3.1.2.2.	Varhaiskasvatuksen vastuualue.....	159
3.1.2.3.	Nuorisotyön yksikkö	166
3.1.2.4.	Liikuntapalveluiden yksikkö.....	170
4.	LIIKELAITOS	174
5.	INVESTOINTIEN YHTEENVETO (1 000 eur)	179
6.	LASKELMAT	183
6.1.	Tuloslaskelma, talousarviovaiheittain	183
6.2.	Lautakuntien toimintakatteet	184
6.3.	Tuloslaskelma, Kaupunki ja liikelaitokset	186
6.4.	Rahoituslaskelma, Kaupunki ja liikelaitokset.....	187
6.5.	Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma liikelaitokset eriteltyinä	188
6.6.	Kaupunginvaltuuston muutospäätösten yhteenveto.....	189
6.7.	Talousarvion 2018 täytäntöönpanomääräykset	192

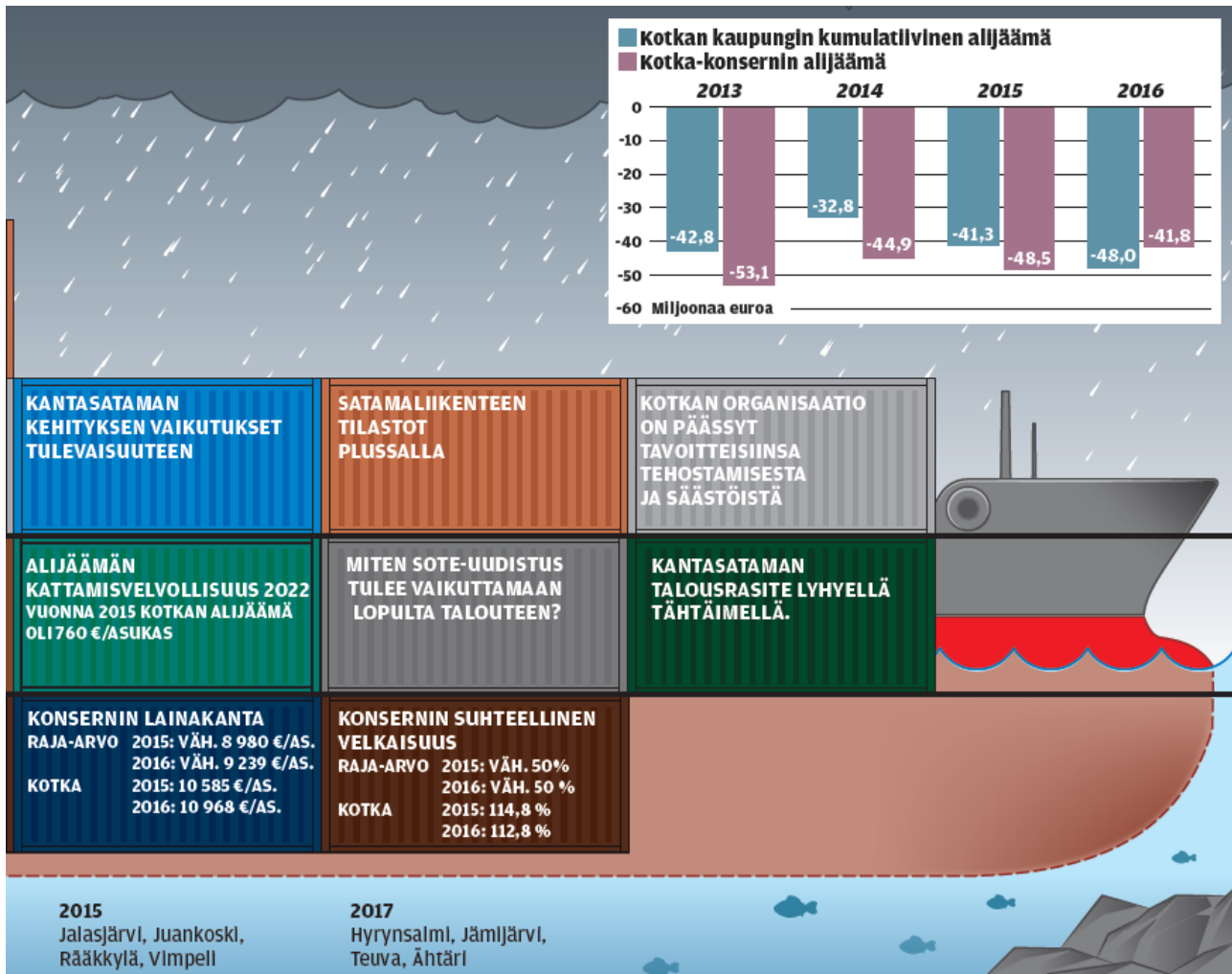
1. JOHDANTO

Uuden kaupunginjohtajan valintaprosessi on jo pitkällä ja Kotkan taival uudessa johdossa lähtee käyntiin vuoden 2018 alkupuolella. Kaupunginjohtajan valinta ajoittuu samalla hyvin käynnissä olevan strategiatyön kanssa. Kaupunkistrategian työstäminen yhdessä päättäjien, kuntalaisten ja virkamiesten kanssa on tärkeä vaihe tulevaisuutta rakentaessa ja antaa suuntaviivat taloussuunnittelukaudelle.

Samanaikaisesti strategiatyön kanssa aloitetaan sote -kuntayhtymän perustaminen ja toimintojen siirto. Taustalla on kaupunginvaltuuston päätös 16.10.2017 hyväksyä vapaaehtoisen sosiaali- ja terveyspalveluiden kuntayhtymän perustamisen valmistelun ja organisoitumisen Kymenlaaksoon siten, että uusi kuntayhtymä aloittaa toimintansa 1.1.2019.

Vuoden 2018 talousarvio perustuu pääosin vuoden 2017 veroperusteille, mutta valtionosuuksissa on selkeää kasvua. Toimintamenoalueilla on kasvupainetta erityisesti Sotelan, Hylan ja Karalan vastuualueilla. Kasvupaineiden taustalla on panostukset kuntalaisten hyvinvointiin sekä henkilöresurssien että terveiden tilojen näkökulmista. Investointi- ja kehityspuolella jatkuu panostukset esim. Kantasataman alueeseen sekä koulurakennuksiin.

Kuva Kymen Sanomat 16.10.2017, Issu Huovinen, Juha Rika

Kaupunkistrategia taloussuunnitelman ja talousarvion perustana

Kotkan kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.8.2013 Kotkan kaupungin kaupunkistrategian vuosille 2013 – 2016. Kaupunkistrategia sisältää vision, 6 strategista päämäärää ja 10 kriittistä menestystekijää. Strategian toteutumista seurataan osavuosikatsauksin ja tilinpäätöstilanteessa. Strategian toteutumista seurataan valtuusto- ja lautakuntatason mittareiden avulla osavuosikatsauksin ja tilinpäätöstilanteessa.

Nykyistä kaupunkistrategiaa jatketaan pääpiirteissään vuosille 2017 - 2018 ja kaupunkistrategian uudistusprosessi käynnistetään seuraavan valtuustokauden alkaessa.

Strategiset päämäärät ovat seuraavat:

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut
2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri
3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö
4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö
5. Talous on tasapainossa
6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kuuden päämäärän lisäksi on asetettu 10 kriittistä menestystekijää, joissa on onnistuttava, jotta edetään vision suuntaisesti.

Kotkan kaupunkistrategian 2013-2016 visio

Visio 2016 Menestyvä Kotka

Kotka on viihtyisä ja omaleimainen
reilun meiningin meri- ja satamakaupunki

Visio tarkoittaa, että vuonna 2016

- Kotkassa kaupunkilaisten hyvä elämänlaatu perustuu asukaslähtöisiin palveluihin ja kaupunkirakenteen toimivuuteen sekä viihtyisään ja turvalliseen ympäristöön.
- Kotkalaisuus on vastuullisuutta ja avoimuutta, rohkeaa ja luovaa uudistumista, aktiivista osallistumista, yrittäjyyttä, vahvaa yhteishenkeä sekä monipuolista kulttuurielämää.
- Kotka on vetovoimainen kaupunki.
- Kaupunkiseutua rakennetaan yhtenä kokonaisuutena kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.
- Kotkan talous on tasapainossa.

Seuraavassa on kuvattu Kotkan kaupungin strategiakartta v. 2013-2016:

Visio, strategiset päämäärät ja kriittiset menestystekijät

Kuvassa strategiset päämäärät (1.-6.) ja näiden alla kriittiset menestystekijät, eli asiat, joissa on onnistuttava vision ja strategisten päämäärien saavuttamiseksi.

1.1. Kotkan kehityksen puitteet

Väestö ja työpaikat

Kotkan kaupungin tavoitteena on asukasluvun kasvu. Kotkan viime vuosien väestökehitys on alla olevan kaavion mukainen (väestötilanne 31.12.).

Kotkan väkiluku väheni 132 henkilöllä vuoden 2016 aikana. Vuoden 2017 asukasluvun ennakoidaan vähenevän elokuun ennusteen mukaan alle 54 000 asukkaaseen. Väestömuutokseen liittyviä osamuuttujia kuvataan seuraavassa:

Vuosi	Syntyneiden enemmitys	Kuntien välinen nettomuutto	Nettomaahanmuutto	Väestönlisäys	Väkiluku
2012	-164	-173	372	35	54873
2013	-211	-302	407	-106	54771
2014	-198	-410	373	-235	54518
2015	-203	-172	168	-207	54319
2016	-194	-434	510	-118	54187
2017 (31.8.)	-177	-406	126	-65	

Syntyneiden enemmitys kuvaa syntyneiden ja kuolleiden, kuntien välinen nettomuutto tulo- ja lähtömuuton ja nettomaahanmuutto maahanmuuton ja maastamuuton välistä erotusta. Kuluvaan vuoteen merkittävin muutos on nettomaahanmuutossa, joka vastaavana ajankohtana vuonna 2015 oli lähes 200 henkilöä suurempi.

Tilastokeskuksen ennusteen mukaan vuoteen 2020 mennessä Kotkan väestössä yli 65-vuotiaiden osuus kasvaa n. 2% ja vastaavasti 15-64 -vuotiaiden osuus laskee saman verran. Ennustettaessa väestökehitystä vuoteen 2040 asti huomataan, että yli 65-vuotiaiden osuus on silloin n. 30% väestöstä.

Vuosien 2015-2016 työttömien työnhakijoiden määrä on ollut 2010-luvun korkein, lähes 5000 henkilöä. Kotkan työttömyys% on ollut n. 20%. Myös pitkäaikaistyöttömien määrä (yli vuoden työttömänä olleet) on ollut kasvussa, viidessä vuodessa määrä on kasvanut n. 70%.

Tämän vuoden lukujen perusteella (31.8.) työttömyyttä kuvaavat luvut ovat kääntyneet laskuun. Elokuussa keskimääräinen työttömyys% on 18,1% ja vuoden aikana on ollut n. 4500 työtöntä työnhakijaa. Myös nuorten työttömien sekä pitkäaikaistyöttömien määrässä on pientä laskua.

1.2. Taloudelliset mahdollisuudet

(Valtiovarainministeriö, Kuntatalousohjelma vuodelle 2018 ja Kuntatalousohjelma vuosille 2018-2021)

Kuntatalouden tilanne

Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate oli 3,4 mrd. euroa positiivinen ja tilikauden tulos 1,07 mrd. euroa positiivinen vuonna 2016. Vuosikate ja tilikauden tulos vahvistuivat selvästi edellisvuoteen verrattuna. Lainakanta jatkoi kasvua, mutta aikaisempaa maltillisemmin.

Positiivista kehitystä selittää erityisesti peruskuntien toimintamenojen matala 0,5 prosentin kasvu, johon ovat vaikuttaneet sekä kuntien omat sopeutustoimenpiteet että kilpailukykysovimukseen liittyvät säästöt. Kuntatalouden nettoinvestoinnit kasvoivat vuonna 2016 vain 20 milj. euroa ollen hieman yli 3,2 mrd. euroa. Investointien varovaista kasvua selittää ennen kaikkea peruskuntien investointien lasku lähes 70 milj. eurolla. Kuntayhtymien investoinnit sen sijaan kasvoivat yli 90 milj. eurolla.

Vaikka kuntatalous kokonaisuutena vahvistui vuonna 2016, on kuntien välillä edelleen suuria eroja. Tilikauden tulos oli negatiivinen noin joka kolmannessa kunnassa (96 kuntaa). Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien arviointimenettelyyn on tulossa neljä kuntaa kuntakonsernien kertyneelle alijäämän asetettujen kriteerien perusteella.

Kuntatalouden kehitys

Kuntatalouden tulosta ja rahoitusasemaa ovat vahvistaneet muun muassa aiemmin arvioitua suotuisampi verotulojen, etenkin yhteisöveron kehitys. Tilikauden tulos vahvistuu vuonna 2017. Kuntataloutta vahvistavat kuntien omat sopeutustoimet. Vuoden 2017 jälkeen tilikauden tulos palautuu vuoden 2016 tasolle sote- ja maakuntauudistuksen voimaantumisen saakka. Heikentymisestä huolimatta tilikauden tulos pysyy ylijäämäisenä.

Kehitysarvioon sisältyvien hallituksen kuntataloutta vahvistavien toimien sekä kilpailukykysovimuksen lopullinen vaikutus riippuu muun muassa siitä, miten kunnat ja kuntayhtymät käyttävät mahdollisuutta säästöihin. On olemassa riski, että toimenpiteiden säästövaikutus jää kehitysarviossa oletettua pienemmäksi.

Valtion toimenpiteiden vaikutuksen arvioidaan olevan nettomääräisesti noin 129 milj. euroa kuntataloutta heikentävä vuonna 2018. Kuntatalousohjelmasta poiketen Kotkassa 10.10.2017 pidetyssä TA2018 Seminaarissa vierailuluennonjohtaja Reijo Vuorento Kuntaliitosta esitti, että vaikutus tulee olemaan jopa -129 milj. euroa korkeampi. Valtionavut kunnille ja kuntayhtymille ovat yhteensä 10,59 mrd. euroa vuonna 2018, ja ne lisääntyvät edellisestä vuodesta noin 0,1 prosenttia.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen ehdotetaan 8 458 milj. euroa, joka on noin 140 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2017 varsinaisessa talousarviossa. Valtionosuuden vähenemiseen vaikuttavat

eniten kilpailukyky sopimukseen liittyvän vähennyksen kasvu 119 milj. eurolla, sekä valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus, joka vähentää valtionosuutta 177 milj. euroa.

Hallitusohjelma sisältää useita toimenpiteitä, joiden tavoitteena on vähentää kuntien menoja. Suomen Kuntaliitto selvitti kesäkuussa 2017 hallitusohjelman keskeisimpien kuntatalouteen kohdistuvien toimenpiteiden vaikutuksia kunnissa ja kuntayhtymissä. Saatujen vastausten perusteella hallitusohjelmaan sisältyvät sopeutustoimet eivät ole vielä edenneet kuntakentässä odotetulla tavalla ja säästötaivoitteista toteutuisi vain noin kolmannes. Toimenpiteistä syntyvien kokonaissäästöjen tarkka arviointi ei ole kuitenkaan vielä mahdollista, koska monien toimenpiteiden toimeenpano on vielä kesken tai vasta alkuvaiheessa.

Kuntatalouteen vaikuttavat vuonna 2018 merkittävästi myös muut tekijät kuin valtion päätökset, kuten kuntien työvoimakustannuksia alentava kilpailukyky sopimus. Sote- ja maakuntauudistuksen pitäisi pienentää kunta-talouden menopaineita vuodesta 2020 alkaen.

1.3. Kotkan kaupungin tuloperusteet

1.3.1. Valtionosuudet ja verotulot

Valtionosuudet

Kuntien valtionosuusjärjestelmä nykymuodossaan on toiminut vuoden 2010 alusta. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen (nk. yksi putki) sisältyy

- sosiaali- ja terveydenhuolto
- esi- ja perusopetus
- kirjastot
- yleinen kulttuuritoimi ja
- asukasperustaisesti rahoitettava taiteen perusopetus

Peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä uudistui vuoden 2015 alusta siten, kuin järjestelmää on muutettu lailla 676/2014 (He 38/2014). Valtionosuuden määräytymisen ikäryhmitystä ja määräytymisen kriteeristöä on muutettu olennaisesti. Keskeiset peruseriaatteet ja rakenteet säilyvät. Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus säilyy nykyisellään.

Myös esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausjärjestelmä ja verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus ovat osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta.

Esitys valtion vuoden 2018 talousarvioksi ja vuoden 2018 Kuntatalousohjelma on julkaistu 19.9.2017. Kuntaliitto on päivittänyt kuntakohtaisen vuoden 2018 valtionosuuslaskurin 3.10.2017. Talousarvion 2018 valtionosuudet perustuvat em. Kuntaliiton laskelmaan. Seuraava päivitys Kuntaliiton laskentapohjaan tehdään marraskuussa 2017, jolloin vuoden 2016 verotus valmistuu.

Valtion talousarvion ja Kuntatalousohjelman toimenpiteiden vaikutukset kuntien talouteen vuonna 2018 on noin 129 miljoonaa euroa kuntataloutta heikentävä. Suurimmat vähennykset valtionosuusrahoituksessa johtuvat kilpailukyky sopimuksesta ja valtionosuuslain mukaisesta kustannustenjaon tarkistuksesta ja olennaiset lisäykset veromenetyksen kompensatiosta. Kaikkien valtionosuuteen tehtävien vähennysten ja lisäysten vaikutus Kotkan valtionosuuksiin on yhteensä 0,8 milj. euroa vähennystä.

Kilpailukyky sopimuksen johdosta kuntien valtionosuutta leikattiin 356 milj. euroa (- 64 eur/as) vuonna 2017. Sopimukseen sisältyvän työajan pidentämisen arvioidaan tuottavan kunnissa lisää säästöjä vuonna 2018, mistä johtuen valtionosuudesta leikattava määrä kasvaa vuonna 2018 yhteensä 468 milj.

euroon (- 85 eur/as). Uutta Kiky -sopimuksesta johtuvaa leikkausta vuodelle 2018 tulee siten 21 euroa asukasta kohden.

Kilpailukyky sopimus sisälsi myös lomarahojen leikkauksen ja työnantajamaksujen alennukset, jotka vaikuttavat suoraan kunnan toimintamenoja vähentävästi. Välillisesti kilpailukyky sopimus vaikuttaa myös kunnan verotulojen pienemiseen.

Valtion ja kuntien välisessä kustannuksenjaon tarkistuksessa valtionosuuden perusteena käytettävät kustannukset tasataan koko maan tasolla yhtä suuriksi kuin kuntien yhteenlasketut todelliset kustannukset samana vuonna ovat olleet. Vuoden 2018 kustannusjaontarkistuksen pohjana ovat todelliset kustannukset vuodelta 2015. Koska vuonna 2015 kuntien yhteenlasketut todelliset kustannukset olivat pienemmät kuin valtionosuuden laskennallinen kustannus, alenee valtionosuus yhteensä 177 milj. euroa. Kun lisäksi huomioidaan kunnan peruspalveluiden valtionosuuden rahoitusosuuden vähennys ja asukasluvun lasku, niin Kotkan valtionosuudet laskennallisten kustannusten ja omarahoitusosuuden jälkeen pienentyvät 1,3 milj. euroa vuodesta 2017.

Kunnan peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmää uudistettiin vuoden 2015 alusta alkaen. Järjestelmämuutokseen liittyi siirtymäkauden tasausmekanismi, jolloin muutoksen vaikutusta tasattiin asukasmääräperusteisilla maksimi- tai minimimuutoksilla. Järjestelmämuutoksessa Kotkan valtionosuudet kasvoivat 14,2 milj. euroa, joka jakaantui tasausjärjestelmän johdosta vuosille 2015 - 2017. Tasauksen päättymisen johdosta Kotkan valtionosuudet kasvavat 5,3 milj. euroa vuonna 2018 verrattuna vuoteen 2017.

Suomen valtionosuusjärjestelmässä tulopohjan tasaus toteutetaan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella, joka sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Nimensä mukaisesti tasaus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon, ja se joko lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta.

Verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen arvioidaan ennakkolisissa laskelmissa olevan 239 eur/as., kun vuoden 2017 osalta on käytetty ennakkotietoa 183 eur/as. Muutos tarkoittaa toteutusaan Kotkalle 3,0 milj. euron lisäystä valtionosuuksiin.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaista valtionosuusrahoitusosuudesta ei ole olemassa Kuntaliiton laskentapohjaa. Talousarviossa 2018 on käytetty 2017 ennusteen mukaista euromäärää, koska oppilasmäärissä ja yksikköhinnoissa ei ole tiedossa olennaisia muutoksia. Kotkan

Valtionosuudet (t eur) 2015 - 2018:

	TP 2015	TP 2016	TA 2017	ENN 2017	TA 2018
570100 Peruspalvelujen valtionosuus	105 636	111 231	102 547	102 582	100 510
570200 Valtionosuuksien tasaus	7 635	7 374	10 108	9 913	12 935
570300 Järjmuutoksen tasaus	-11 456	-8 712	-4 322	-4 322	0
570400 Opetus- ja kulttuuri	-5 079	-3 583	-2 501	-1 692	-1 692
Valtionosuudet	96 737	106 309	105 832	106 481	111 753
muutos ed.sarake t eur		9 573	-477	649	5 272

Verotulot

Vuoden 2018 talousarvio on laadittu käyttäen 21,5 % suuruista tuloveroprosenttia. Vuoden 2018 verotuloarvioita tehtäessä on ollut käytettävissä Kuntaliiton 19.9.2017 julkaisema laskentapohja, johon on huomioitu valtion budjettiriihessä linjatut verotuksen muutokset ja valtionvarainministeriön 19.9. julkaisemat ennusteet. Lisäksi ennusteeseen on päivitetty Verohallinnon uusimmat ennakkotiedot verovuoden 2016 verotuksesta sekä toteutuneet tilitystiedot elokuun loppuun mennessä.

Talousarvioesitykseen kirjatut kunnallisverotulot perustuvat viimeisimpään Kuntaliiton verokehikkoon sekä talousyksikön varovaisempaan arvioon verotulojen positiivisesta kehityksestä. Kunnallisverotulojen arvioidaan olevan 190,2 milj. euroa, mikä on 0,4 milj. euroa enemmän kuin kuluvan vuoden ennusteessa on arvioitu. Vuoden 2017 kunnallisverotilityksien kasvu on ollut syyskuun loppuun mennessä 2,2 %, kun edellisvuonna verotilitykset ovat pienentyneet vastaavana ajankohtana 1,0 %:a. Kehitys on ollut vastaavan suuntainen valtakunnallisesti ja vuoden 2017 verotulojen kasvu on Kuntaliiton arvion

mukaan aiheutunut pääasiallisesti palkkasumman kasvusta. Vuoden 2016 verotus valmistuu marras-kuussa ja ennen sitä on ennenaikaista arvioida vastaavansuuruisen kasvun jatkumista vuodelle 2018, joten talousarvioon on kirjattuna maltillinen tuloverojen kasvu.

Tuloverojen kasvua hillitsee myös hallituksen budjettiriihen linjaukset ansiotuloveron keventämisestä varmistukseksi sen, ettei kenenkään verotus kiristy vuonna 2018 kilpailukyky sopimukseen liittyen. Uusien ja jo aiemmin päätettyjen muutosten seurauksena kunnallisverotulojen arvioidaan pienentävän kuntien verotuloja. Osa veronalennuksista kompensoidaan kuitenkin kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta. Kiky -sopimukseen liittyvien palkansaajien maksujen muutosten vaikutuksia verotulojen alenemaan ei kompensoida valtionosuuksissa.

Yhteisöverojen tasoksi vuoden 2017 ennusteeseen on arvioitu 10,6 milj. euroa. Talousarviossa 2018 on käytetty 10,0 milj. euron yhteisöverotulon olettaa, mikä on 0,4 milj. euroa elokuun kehysvalmistelua suurempi. Ennuste perustuu Kuntaliiton 19.9.2017 julkaisemaan laskelmaan ja talousyksikön varovaisempaan arvioon. Yhteisöverotulojen tilityksien kasvu on ollut kuluvana vuonna 18,9 %:a edelliseen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Vastaavana ajankohtana vuonna 2016 on ollut vähennystä 18,1 %:a. Kuntaliiton verokehikkolaskennan yhteisöverotuloennuste perustuu valtionvarainministeriön arvioon yhteisöverotulojen huomattavasta kasvusta. Vuoden 2017 kasvua selittää myös toukokuun yksittäinen huomattava ennakontäydennysmaksu, mihin liittyy ennen verotuksen lopullista valmistamista epävarmuustekijöitä. Mikäli lopullinen verotus varmistaa ko. yksittäiserän oikeellisuuden merkitsee se myös huomattavia muutoksia kunnittaisiin jako-osuuksiin riippuen siitä, missä kunnassa kyseisellä yrityksellä on toimipaikkoja.

Kiinteistöverotuottojen arvioidaan toteutuvan talousarviovuodelle 15,1 miljoonan euron tasolla.

Kiinteistöverotuottojen pohjana on Kuntaliiton verokehikkolaskenta, joka pohjautuu rakennuksien käyttötarkoituksen ja kiinteistöveroprosentin mukaisesti lajiteltuihin vuoden 2017 verotusarvoihin.

Kuluvan vuoden kiinteistöveron verotusarvo perustuu edellisvuoden verotusarvoihin. Verotusarvon perusteet määrätään varojen arvostamisesta annetun lain 5 luvun ja sen nojalla annettujen säädösten ja päätösten perusteella. Rakennuksen verotusarvo määrätään laskennallisen jälleenhankinta -arvon ja ikälennusten erotuksena.

Kotkassa on 2016 aloitettu verottajan ja kunnan kiinteistötietokantojen tarkastus. Tarkastuksessa on havaittu rekisterien välisiä erityyppisiä eroja, joiden vaikutuksen kiinteistöveroon ei kuitenkaan arvioida olevan merkittävä, sillä rakennustietokantaa on päivitetty vuosittain mm. ilmakuvien ja maastotyön seurauksena.

Talousarvioon 2018 kiinteistöverotuotot on kirjattu Kuntaliiton verokehikon mukaisena, koska verotusarvojen muutoksista ei ole olemassa tarkennettua arviota. Selvitystyön edetessä olennaiset kiinteistöverotuottoon vaikuttavat prosessit analysoidaan, jotta kiinteistöverotuottojen arviointi parantuu.

Kaupunginvaltuusto päätti talousarviokokouksessaan 13.11.2017 lisätä kunnan tuloveroja 136 000 euroa. Lisäyksellä katettiin valtuuston päättämät kululisäykset, jolloin tilikauden tulos säilyi ennallaan.

Verotulot (t eur) 2015 - 2018:

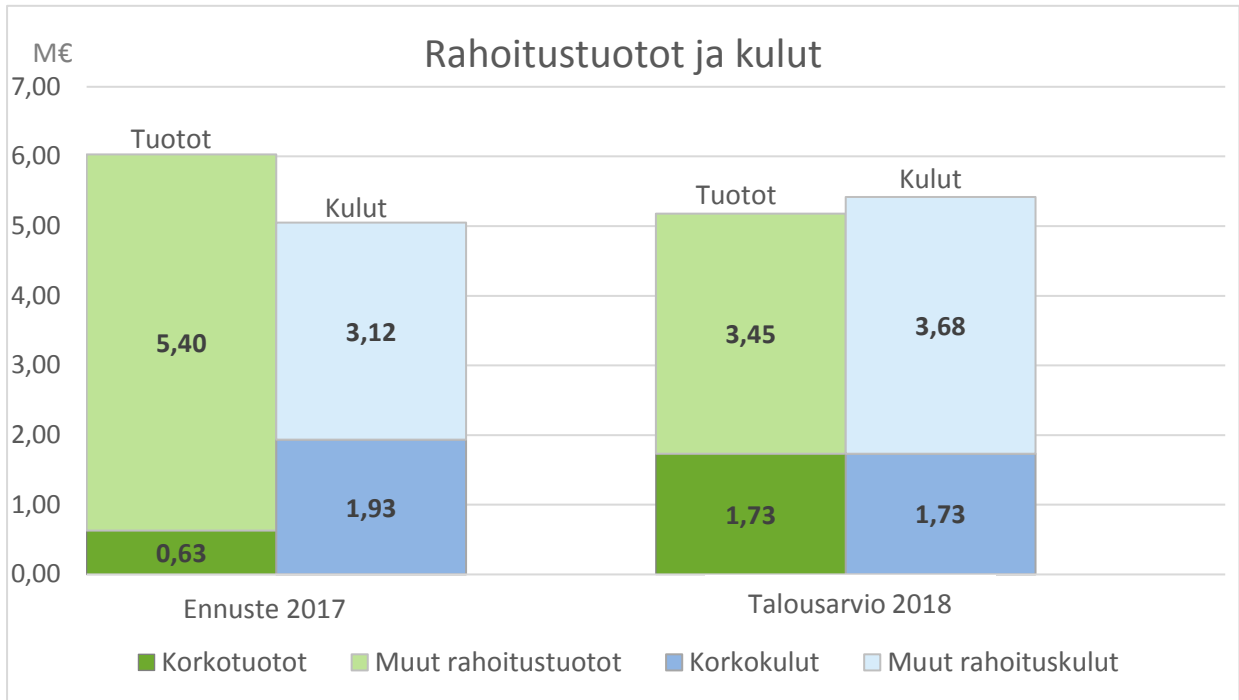
	TP 2015	TP 2016	TA 2017	ENN 2017	TA 2018
500000 Kunnan tulovero	185 520	185 958	189 452	189 755	190 302
510000 Kiinteistövero	15 224	15 395	15 183	15 117	15 117
520000 Osuus yhteisöver tulo-osuudesta	10 334	8 225	7 979	10 604	10 002
Verotulot	211 078	209 578	212 614	215 476	215 421
muutos ed.sarake t eur		-1 500	3 036	2 862	-55

1.3.2. Rahoitustuotot ja -kulut

Talousarvio lähtee siitä, että nettolainakanta ei kasva ja korkotason on arvioitu säilyvän alhaisella tasolla.

Lainakuluja on yhteensä 5,42 milj. euroa, josta 1,73 milj. euroa on korkokulut lainoista rahoituslaitoksille ja 3,68 milj. euroa on muut rahoituskulut johdannaisista rahoituslaitoksille, joilla puolestaan suojataan lainakantaa. Korkotuottoja arvioidaan olevan 1,73 milj. euroa. Konsernin sisäiset lainajärjestelyt tuovat aikaisempia vuosia enemmän korkotuottoja kaupungille. Osinkovirran arvioidaan kokonaisuudessaan olevan 3,0 milj. euroa, jonka lisäksi muita rahoitustuottoja arvioidaan olevan yhteensä 0,45 milj. euroa. Näihin muihin rahoitustuottoihin sisältyy odotettu tuotto sijoituksista.

Rahoituserien nettovaikutus talousarviossa on 0,24 milj. euroa negatiivinen.

1.4. Kotka-konserni

Kuntalain 6 §:n mukaan kuntakonserni tarkoittaa kunnan sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin (emoyhteisöllä) tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräysvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö).

Kaupunginvaltuusto hyväksyy kaupungin omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohjeen. Lisäksi valtuusto määrittää kaupungin toiminnalle pitkän aikavälin tavoitteet osana kaupunkistrategiaa. Kaupungin toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan sekä osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Valtuusto asettaa myös talousarviossa vuosittain tytäryhteisöille sitovat yhtiökohtaiset tavoitteet, jotka ohjaavat kaupungin edustajien toimintaa tytäryhteisöjen toimielimissä.

Tytäryhteisöjen tulee noudattaa kaupunginvaltuuston hyväksymää konserniohjetta sekä valtuuston, kaupunginhallituksen tai sen omistajaohjausjaoston toimivaltansa perusteella yhtiöille hyväksymiä omistajapoliittisia linjauksia.

Konserniohjauksen tavoitteena on liittää konserniin kuuluvat tytäryhteisöt osaksi kaupungin johtamista. Tavoitteena on parantaa konserniin kuuluvien yhteisöjen ohjattavuutta ja antaa tytäryhteisöille yksilöidyt tavoitteet. Konsernitilinpäätös on osa kaupungin tilinpäätöstä.

Kuntalain kokonaisuudistuksen keskeinen asia on, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kuntalain 47 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kuntalain kokonaisuudistuksessa on korostettu kunnan omistamien yhteisöjen toiminnan aktiivista seuranta ja myös säännöllistä yhteydenpitoa yhteisöjen hallintoelimissä oleviin kunnan nimeämiin henkilöihin ja toimivaan johtoon. Kunnan tavoitteiden tiedottamisen yhteisön hallinnon edustajille tulee olla aktiivista, jotta omistajanäkökulma välittyy yhteisön toimintaan. Vastaavasti tytäryhteisön toiminnasta tiedottamista omistajalle tulee tehostaa.

Kuntakonserniin sisältyvät myös kunnan liikelaitokset. Kuntalain 67 §:n mukaan kunnan liikelaitoksen toimintaa ohjaa ja valvoo johtokunta. Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Kotkan kaupungilla on 1.1.2018 lukien vain yksi kunnallinen liikelaitos, Kymenlaakson pelastuslaitoksen liikelaitos. ICT Kymi kunnallinen liikelaitos sulautetaan Kaakkois-Suomen Tieto Oy:öön 1.1.2018.

Vuoden 2017 aikana Kotkan Toriparkki Oy:n kaikki osakkeet myytiin ulkopuoliselle toimijalle. ICT Kymi kunnallisen liikelaitoksen sulauttamisessa Kaakkois-Suomen Taito Oy:ön päästiin neuvotteluratkaisuuun, jonka perusteella valtuusto hyväksyi asiaa koskevat sopimukset. Kunnallinen liikelaitos lakkautettiin toimintojen siirtyessä Kaakkois-Suomen Taito Oy:lle.

Kaupunginhallitus johtaa kuntakonsernia. Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto käyttää omistajan ohjausvaltaa. Konsernin operatiivinen johtaminen ja valvontavastuu ovat kaupunginjohtajalla (konsernijohtaja). Muut konsernijohtoon kuuluvat viranhaltijat ovat palvelujohtaja ja kansliapäällikkö. Konsernijohto määrittää kuntalaissa ja hallintosäännössä.

Kaupunginhallitus ja muu konsernijohto vastaa myös konsernivalvonnan järjestämisestä. Konsernivalvonnassa seurataan mm. valtuuston tytäryhteisöille asettamien tavoitteiden toteutumista, konserniohjeen noudattamista ja riskienhallintajärjestelmien toimivuutta. uusi konserniohje on tullut voimaan 1.6.2017 ja sen toimivuutta seurataan jatkossa. Tytäryhteisöille on myös laadittu ohje hyvästä hallinto- ja johtamistavasta. Konserniohje on hyväksyttävä tytäryhteisön yhtiökokouksessa ja ohje hyvästä hallinto- ja johtamistavasta tytäryhteisön hallituksessa. Konserniohje sitoo myös kaupunginhallitusta ja muuta konsernijohtoa.

Tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten osaamiseen kiinnitetään huomiota, jotta kuntalain vaatimukset hallituksen jäsenten osaamistasosta voidaan täyttää.

Tällä hetkellä Kotka-konserniin kuuluvat tytäryhteisöt on jaettu kolmeen ryhmään:

- yhteisöille, jotka harjoittavat liiketoimintaa, asetetaan tuottovaatimus (liiketoimintayhtiöt)
- yhteisöille, joiden omistaminen perustuu kunnan jonkun perustehtävän ylläpitoon tai joiden ylläpito ja omistaminen pohjautuvat sosiaalsiin tai sivistyksellisiin perusteisiin, ei aseteta taloudellisen voiton tuottovaatimusta (nollatuottoyhtiöt)
- edellisessä kohdassa mainituin perustein omistettavat yhteisöt, joiden toimintaan voidaan antaa avustusta; em. yhteisöille asetetaan toiminnallinen ja riskienhallinnan vaatimus (avustettavat yhtiöt).

Vuonna 2018 laadittavassa omistajastrategiassa kaupungin omistajapolitiikkaa tullaan tarkastelemaan ottaen huomioon kilpailulainsäädäntöön sisältyvät kilpailuneutraaliteettivaatimukset.

Alla olevissa yhtiöiden teksteissä valtuustoon nähden sitovat tavoitteet on esitetty tummennetulla pohjalla. Muu teksti- ja numeraalinen esittely on informatiivista, eikä valtuusto tee niistä päätöstä. Tytäryhtiöt ovat myös esittäneet riskikartoituksensa, ne on koottu talouden vastuualueelle sähköiseen muotoon.

Kotkan Energia Oy

Liiketoimintayhtiö

Omistus:

Kotkan kaupunki 100 %.

Toiminta-ajatus:

Kotkan Energia -konsernin tarkoituksena on tuottaa, hankkia, myydä ja jakaa kaukolämpöä, teollisuus-
höyryä ja sähköä yhteistyössä paikallisen teollisuuden ja kiinteistöjen kanssa käyttäen ensisijaisesti uusiu-
tuvia energiamuotoja sekä tuottaa asiakkailleen energiaan liittyviä palveluja.

Tavoitteet vuodelle 2018

Vuonna 2018 maksetaan tilikaudelta 2017 osinkoa 3,0 milj. euroa, mikä vastaa tilikausilta 2017 – 2020 maksettavalle osingolle omistajan kanssa sovittua kokonaistavoitetta 12,0 milj. euroa.

Kaukolämmön hintataso vastaa valtakunnallista kaukolämmön keskihintaa seurattavassa asiakasryhmässä (+/- 5 %).

Kotkan Energia edistää energiantuottajana, -jakelijana ja -myyjänä aktiivisesti hankkeita, joiden tavoitteena on luoda Kotkan alueelle uusia teollisia ja palvelualan työpaikkoja.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Kotkan Energia – konserni selvittää uusia energiahankkeita yhteistyössä paikallisen teollisuuden kanssa. Konserni valmistelee myös energiantuotannon ja -jakelun tehostamiseen tähtääviä investointeja. Kotkasta sijaintipaikkana kiinnostuneille datakeskuksille ja muille teollisille toimijoille selvitetään energiatoimituksen kokonaisratkaisuja ja niihin liittyviä investointeja. Em. hankkeiden rahoitukselle tullaan tarvittaessa hakemaan kaupungin takausta.

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	TP 2016 Kotkan Ener- gia Oy (emo-	TP 2016 Konserni*	Ennuste 2017 Konserni*	Arvio 2018 Konserni*
Myynti emolle	2 973 894	2 973 894	3 300 000	3 000 000
Myynti tytäryhtiöille ja kuntayht.	3 346 894	3 346 894	2 900 000	3 300 000
Oman pääoman sijoitus emolta	4 500 000	4 500 000	4 500 000	4 500 000
Takaukset emolta - omavelkaiset	28 021 810	28 021 810	24 000 000	24 000 000
Takaukset emolta - täytetakaukset	55 063 370	55 063 370	52 000 000	44 000 000
Maksuvalmiuslainat (2)	0	0	4 000 000	4 000 000
Korot emolle (3)	1 059	1 059	15 000	370 000
Emolta saadut lainat (sis. po.laina)	0	0	0	10 000 000
Tilikauden tulos	4 203 246	3 820 497	4 000 000	3 800 000
Jakokelpoinen oma pääoma	5 981 997	5 735 559	7 300 000	8 100 000
Osingot emolle (4)	3 600 000	3 600 000	2 400 000	3 000 000

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2016 Kotkan Ener- gia Oy (emo-	TP 2016 Konserni*	Ennuste 2017 Konserni*	Arvio 2018 Konserni*
Liikevaihto (mili. euroa)	43,4	50,3	50,5	50,5
Sioitetun pääoman tuottoaste (%)	7,1	6,7	6,5	6,5
Kaukolämmön hintataso vertailu- ryhmän keskiarvoon verrattuna (%)	+1,4	+1,4	+/-0	+/-0
Henkilöstön määrä keskimäärin	92	97	102	102

*) HUOM! Kotkan Energia Oy muuttui konserniksi 1.2.2016 yrityskaupan myötä. Toteumatietoihin on sisällytetty 1.2.2016 alkaen myös Kotkan Energia Oy:n tytäryhtiöt Karhu Voima Verkko Oy ja Karhu Voima Palvelu Oy.

Selitykset:

(1) Konsernitilin käytetty limiitti ei sisälly lukuun.
(2) Konsernitilin käytetty limiitti.

(3) Uuden pääomalainan ja normaalin lainan korot sekä konsernitilin limiitin korot.
(4) Tilikauden aikana maksettavat osingot edellisen vuoden tuloksesta.

HaminaKotka Satama Oy

Liiketoimintayhtiö

Omistus:

Kotkan kaupunki 60%, Haminan kaupunki 40 %

Toiminta-ajatus:

Yhtiön toimintapolitiikan mukaisesti yhtiön perustehtävänä ja toiminnan tarkoituksena on kehittää ja ylläpitää toimintaedellytyksiä merikuljetuksille ja niitä palveleville yrityksille. Yhtiö huolehtii sataman infrastruktuurista, alusliikenteestä ja nosturipalvelujen tarjoamisesta. Satamakonsernin kiinteistöjen omistus ja hallinnointi on pääosin keskitetty tytäryhtiö Kotkan Satamatalot Oy:lle.

Tavoitteet vuodelle 2018

Liikennemäärä kasvaa 3,4 % vuodesta 2017. Suuri osa kasvusta tulee Nord Stream2- kaasuputkiprojektista, mutta myös metsäteollisuuden tuotteiden ja lannoitteiden liikennemäärien ennakoitaan edelleen kasvavan.

Kaksi suurta projektiliikennettä (kaasuputki- ja Sarens-projektit) saadaan hyvin hoidettua - kaasuputkiprojekti tiiviissä yhteistyössä Kotkan kaupungin kanssa.

D-alueen ensimmäisen vaiheen rakentaminen etenee niin, että kenttä ja siihen kuuluvat rakenteet ovat valmiit v. 2018 aikana. Lisäksi laituriallas ruopataan ja laiturin rakentaminen aloitetaan. Ensimmäisen vaiheen investointi D-alueeseen tulee kokonaisuudessaan olemaan 35 miljoonaa euroa.

Korvausinvestoinnit säilyvät edellisten vuosien tapaan vähäisinä eli 3 miljoonassa eurossa.

BusinessMooring-markkinointia terävöitetään uusien yritysten saamiseksi satama-alueelle.

Sopimusten mukaiset velvoitteet omistajille ja rahoittajille hoidetaan.

Merkittäviä kehittämistoimia:

D-alueen rakentaminen, joka kattaa uuden kenttä-alueen viemäröintineen, valaistuksineen ja sähköineen sekä palovesipumppaamon, raiteiston ja laiturin rakentamisen.

Sarens-projektiliikenteen valtavien modulien liikennöinnin onnistunut toteuttaminen. Projekti pyritään hyödyntämään jokilaivaliikenteen aikaansaamisesta Venäjälle.

Yhteistyö LNG-terminaalien rakentamisessa Haminan satama-alueelle.

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	TP 2016	Arvio 2017	Arvio 2018
Oman pääoman sijoitus emolta	2 100 000	2 100 000	2 100 000
Takaukset emolta	37 537 651	32 033 697	28 510 017
Emolta saadut lainat	0	0	30 000 000
Muut tuloutukset emolle	7 624 473	7 635 000	7 690 000

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2016	Arvio 2017	Arvio 2018
Liikevaihto, €	35 803 861	37 500 000	38 600 000
Liikevaihdon kasvu %	-0,4	+3,6	+3,0
Sijoitetun pääoman tuotto%	5,3	7,1	3,2
Tilikauden tulos, €	4 435 156	3 700 000	1 900 000
Omavaraisuusaste	33	32	29
Käyttökate %	39	45	46
Tuottavuus/tonnia/henkilö	202 990	226 154	233 800
Liikennemäärä tn	13 397 345	14 700 000	15 200 000
Henkilöstö	66	65	65

Kotkan Asunnot Oy

Nollatuottoyhtiö

Omistus:

Kotkan kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus:

Kotkan Asunnot Oy tarjoaa kotkalaisille ja Kotkaan muuttaville monipuolista ja vuokratasoltaan kohtuuhintaista sekä turvallista asumista.

Tavoitteet vuodelle 2018

Kotkan Asunnot Oy ylläpitää kiinteistösalkkuaan suunnitelmallisesti siten, että sen arvo säilyy ja arvonnousu on mahdollista. Asunnot ja niiden ympäristöt pidetään viihtyisinä ja asukastyytyväisyys on hyvä. Asuntojen kysyntä ja käyttöaste säilyvät edelleen hyvänä (96,0 %), vaikka etenkin isompien asuntojen kohdalla on laskua aiemmista vuosista. Vaihtuvuus on alhainen (20 %). Yhtiön talous on tasapainossa ja vuokrataso on kohtuullinen

Merkittäviä kehittämistoimia:

Kiinteistöissä tehdään kunnossapitokorjauksia kuten parvekkeiden, julkisivujen ja vesikattojen kunnostusta, ikkunoiden uusimista ja LVIS-töitä. Isoja asuntoja jaetaan pienemmiksi ja tyhjäksi jääneitä liiketiloja muutetaan asunnoiksi.

Seuraavan uudiskohteen suunnittelua jatketaan ja päätetään sen toteuttamistavasta.

Mikäli se rakennetaan vapaarahoitteisena, tulee yhtiö vuoden 2018 aikana hakemaan kaupungilta noin 5-6 milj. euron lainatakausta.

Asumiskustannusten nousua ehkäisevään kustannustehokkuuteen ja kulkuriin sekä energiatehokkuuden lisäämiseen kiinnitetään edelleen erityistä huomiota.

Toiminnan tehokkuuden ja asiakaspalvelun parantamiseksi täsmennetään yhtiön ja sen henkilökunnan sekä yhteistyökumppaneiden toimintatapoja ja tehtäviä.

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	TP 2016	Arvio 2017	Arvio 2018
Mvntti kaupungille	727 429	600 000	700 000
Oman pääoman sijoitus	4 600 613	4 600 613	4 600 613
Lainat emolta	1 692 418	1 673 950	1 673 950
Takaukset emolta	28 808 140	29 500 000	32 000 000
Korot emolle	67 711	67 327	67 330

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2016	Arvio 2017	Arvio 2018
Liikevaihto, €	17 059 399	17 250 000	17 000 000
Yli/aliiäämä	1 489 101	800 000	750 000
Kumulatiivinen yli/aliiäämä	5 409 839	6 898 940	7 900 000
Käyttöaste %	97,0	97,5	96,0
Vaihtuvuus %	19,1	20	20
Keskivuokra (budj. neliö-	9,77	9,80	9,80
Henkilöstö	12	12	11

Kotkan Julkiset Kiinteistöt Oy

Nollatuottoyhtiö

Omistus:

Kotkan kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus:

Yhtiö vakavarainen, itsensä ylläpitävä kiinteistöosakeyhtiö, joka tarjoaa ajanmukaiset, kustannus- ja energiatehokkaat toimitilat vuokralaisille ennakoiden tulevaisuuden tarpeet.

Tavoitteet vuodelle 2018**1. Palvelutuotanto**

Yhtiöllä on Kiinteistöjä yhteensä 23, uusin on Karhuvuoren koulu, joka valmistui lokakuussa 2015.

Yhtiön omistamia Kiinteistöjä pyritään myymään 1-3 kpl vuoden aikana. Rakennusten käyttöaste säilytetään vähintään nykyisellään, mutta tavoite on lisätä käyttöastetta yli 90 %.

2. Toiminnallinen katsaus

Yhtiön toiminta kauden 2018 toteutuu yhtiön hallituksen hyväksymän talousarvion ja toimintaohjelman mukaisesti.

Yhtiö ostaa hallinto- ja kiinteistöhuoltopalveluita omistajaltaan palvelusopimusten mukaisesti. Palveluita selvitetään ja kehitetään ja näin pyritään saavuttamaan kustannussäästöä.

Yhtiön vuokrasaatavien määrä pidetään kohtuullisena.

Yhtiön rakennuksiin on saatu uusia vuokralaisia ja käyttöaste on saatu nostettua 87 %:iin vuoden 2018 aikana.

Osassa rakennuksia tehdään sisäilmakorjauksia, käyttöasteen nostamiseksi kannattavalle tasolle.

3. Rahoitus

Yhtiön talouden suunnittelussa huomioidaan yleinen kustannuskehitys.

Yhtiön maksuvalmius pyritään pitämään hyvänä. Korjauskulut rahoitetaan kassavaroin, eikä yhtiöllä ole lisälainanottotarvetta

Merkittäviä kehittämistoimia:

- Kiinteistöstrategian laatiminen
- Kiinteistökannan salkuttaminen. Talot jaetaan pidettäviin, kehitettäviin, selvitettäviin ja purettaviin tai myytäviin kohteisiin.

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	TP 2106	Arvio 2017	Arvio 2018
Myynti kaupungille	3 474 926	5 316 191	5 754 493
Myynti konsernin muille tytäryhtiöille	0	0	0
Oman pääoman sijoitus emolta	63 100 000	63 100 000	63 100 000
Takaukset emolta 31.12.	15.3 M€	15.3 M€	15.3 M€
Yhteisön omat tunnusluvut		Arvio 2017	Arvio 2018
Liikevaihto. €	5 519 433	5 984 757	6 591 886
Yli/alijäämä	-430 026	-875 287	590 504
Kumulatiivinen yli/alijäämä	- 1 233 943	-1 591 523	-1 001 019
Käyttöaste, %	80	75	87
Henkilöstö	1	2	2-3

Kymijoen Työterveys Oy

Nollatuottoyhtiö

Omistus:

Kotkan kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus:

Tuotamme työterveyshuollon palveluja, jotka auttavat asiakkaitamme onnistumaan omassa liiketoiminnassaan. Lääketieteellinen laatu on toimintamme perusta. Vaikuttavien hoitopolkujen avulla edistämme terveyttä, työkykyä ja hyvinvointia. Kehitämme aktiivisesti digitaalisia palveluita sekä vaikuttavuuden mittaamista ja analysointia

Tavoitteet vuodelle 2018

- Mielenterveyssyistä johtuvien poissaolojen vähentäminen uuden ennakoivan hoitopolun ja varhaisten toimien avulla
- Työterveyshuollon ja sairaanhoidon toimintamallien kehittäminen kustannustehokkaasti yhdessä asiakkaiden kanssa
- Lääkäreiden rekrytointi ja sitouttaminen Kymijoen Työterveyteen

Merkittäviä kehittämistoimia:

- Digitaalisten palvelujen kehittäminen
- Uupumus-masennus hoitopolun kehittäminen ja varhaiset puuttumisen keinot
- Työkyvyn ylläpito ja tukeminen moniammatillisen yhteistyön avulla

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	Arvio 2017	Arvio 2018
Myynti kaupungille	1	1 480
Myynti konsernin muille tytäryh-	1 100	270 000
Oman pääoman sijoitus emolta		
Lainat emolta		
Takaukset emolta		
Korot emolle		
Muut tuloutukset emolle		
Yhteisön omat tunnusluvut		
	Arvio 2017	Arvio 2018
Liikevaihto, €	8 200	8 900
Yli/alijäämä	200	50 000
Kumulatiivinen yli/alijäämä	0	600 000
Henkilöstö	90	93

Omistus:

Kotka 100 %

Toiminta-ajatus:

Yhtiön toimialana on Sunilan Kantolan kiinteistöjen omistaminen ja hallinta. Sunilan Kantolan hallintaan osoitetaan myös samassa pihapiirissä sijaitseva kaupungin omistama rantasauna ja saunamökki-/kerhokennus. Yhtiö tarjoaa hallinnoimiaan tiloja vuokrattavaksi eri käyttötarkoituksiin. Saatavilla vuokratuloilla katetaan kiinteistön ylläpitokustannukset ja poistot.

Tavoitteet vuodelle 2018

- Saatetaan valmiiksi Alvar Aallon suunnitteleman Sunilan Kantolan tulevaisuuspolku. Tavoitteena on liittää Sunilan Kantola osaksi Alvar Aalto säätiön toimesta perustettavaa Aalto-matkailureittiä.
- Tulevaisuuspolun osana selvitetään kaupungin omistajuiden merkitystä sekä yhtiömuotoisen hallinnointimallin taroituksenmukaisuutta nyt ja tulevaisuudessa.
- Kehitetään talon käytettävyyttä eri käyttötarkoituksiin soveltuvaksi.

Merkittäviä kehittämistoimia:

- Kehitetään ja tuotteistetaan Kantolan matkailukäyttöä ja nostetaan käyttöastetta käyttötarkoituksia ja markkinointia kehittämällä
- Koulutus- ja kokouskäytön lisääminen
- Varausjärjestelmän kehittäminen ja käyttöönotto. (Ruori ja Timmi)
- Kehitetään yhteistyötä Pro Sunilan ry:n kanssa tilojen käyttöönluovuttamisissa ja kohteen esittelyihin liittyen.
- Solmitaan uudet yhteistyösopimukset eri Catering-palveluyrityksien kanssa eri palveluiden hankkimiseksi.
- 2018 määritetään Kantolan korjaustarpeiden PTS ja laaditaan julkisivukorjauksen suunnitelmat siten, että se olisi mahdollista toteuttaa 2019.

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	TP 2016	Toteutuma 1.1.-30.6.2017	Arvio 2018
Mvnti kaupungille	7 500	14 596	27 000
Mvnti konsernin muille tvtärviöille	0	0	0
Oman pääoman sijoitus emolta	0	0	0

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2016	Toteutuma 1.1.-30.6.2017	Arvio 2018
Liikevaihto. €	24 349	15 847	46 200
Tulokseen liittyvät *)			
- liikevoitto/tappio	-19 285	-6 153	0
- tilikauden tulos	-19 285	-6 153	0
Vaikuttavuuteen liittyvät			
- henkilöstö, vain sivutoiminen toim.johtaja	0	0	0

Cursor Oy**Nollatuottoyhtiö****Omistus:**

Kotkan kaupunki 86,4 %, Hamina 4,5 %, Miehikkälä 2,4 %, Pyhtää 0,9 %, Virolahti 0,5 % ja eri yritykset yhteensä

Toiminta-ajatus:

Yhtiön tehtävänä on Kotkan-Haminan elinvoimaisuuden vahvistaminen synnyttämällä ja kehittämällä menestyvää yritystoimintaa. Kaupunki osallistuu asukaslukunsa mukaisessa suhteessa strategisiin kehityshankkeisiin Etelä-Kymenlaakson kuntien kanssa.

Tavoitteet vuodelle 2018

Seudun tavoite +200 nettotyöpaikkaa

Seudulle sijoittuvat investoinnit 39 milj. euroa.

Systemaattinen ja tavoitteellinen seudun viestintä ja markkinointi

Merkittäviä kehittämistoimia:

Seudun elinkeinostrategiaa ja sen pohjalta päivitettyä Cursorin strategiaa toteutetaan. Elinkeinostrategia linjaa seudun elinkeinopolitiikan suuntaviivat ja haastaa niin julkisen sektorin kuin yksityisen sektorin toimijat entistä tiiviimpään yhteistyöhön uusien työpaikkojen ja kasvun aikaansaamiseksi. Elinkeinostrategiassa määritelty visio vuodelle 2025 kiteytyy kahteen saanaan - uudistunut ja vetovoimainen.

Cursorin visio on olla uudistumisen rohkea kumppani ja missiona tehdä kumppaneiden kanssa seudusta vetovoimaisempi ja parempi bisnekselle.

Vuonna 2018 Cursorin toiminta keskittyy elinkeinostrategian mukaisiin toimenpidekokonaisuuksiin: yritysten uudistuminen ja startup-yrittäjyys, uudet oppimisympäristöt, digitalisaatio, investointien edistäminen, elinvoimainen kuntayhteistyö sekä viestintä ja markkinointi.

Uudistamme yritysneuvonnan palvelujamme ja verkkosivujen palvelukuvausta. Yritysneuvonta on entistä tiiviimmin mukana yrittäjyyskasvatuksessa. Kotkassa Kantasataman kehitystyötä tuetaan mm. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun XAMPUS-kokonaisuuden ja siihen liittyvän Arenan toiminnan ja rahoituksen suunnittelulla sekä uusien oppimiskonseptien testaamisella. Osana innovaatioekosysteemin kehittämistä jatketaan yritys-kiihdyttämötoimintaa sekä *Ship Startup festivaalin ja muiden innovaatioleirien järjestämistä. Vuonna 2018 yhtenä keskeisenä kehittämisteemana on seudun yritysten osavan työvoiman varmistaminen mm. kv. osaajapalveluiden avulla. Investointien edistämistyössä painopisteenä on datacenter- ja satamasidonnaisten toimijoiden houkuttelu seudulle laajalla kaakkoissuomalaisella yhteistyöllä. Vuonna 2017 käynnistynyttä Kv. risteilijälii-kennetoimintaa jatketaan toiminnan vakiinnuttamisella, samoin kuin Kaakon Elokuvakomissiotyötä, joka tuotantojen myötä toimii myös seudun markkinoinnin välineenä. Seudun markkinointia matkailijoille, investoreille ja osaajille jatketaan Luonnostaan vahva – Raw by Nature – konseptilla ja Luonnostaan vahva -markkinointiklubin toimintaa vahvistamalla.

Mikäli seudun rakenteen uudistuminen ja muutoksiin reagoiminen edellyttää takauksia, niitä haetaan Kotkan kaupungilta.

Suhteet kaupungin kanssa

	TP 2016	Arvio 2017	Arvio 2018
Myynti kaupungille	2 560 536	2 500 000	2 500 000
Myynti konsernin muille tytäryhtiöille	41 865	10 000	10 000
Oman pääoman sijoitus emolta	11 440 608	11 440 608	11 440 608
Lainat emolta	0	0	
Takaukset emolta	15 927 718	16 000 000	15 000 000
Muut tuloutukset emolle	0	0	0

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2016	Arvio 2017	Arvio 2018
Liikevaihto, €	9 860 188	10 000 000	9 000 000
Tilikauden tulos	-91 795	0	0
Kumulatiivinen yli/alijäämä	-1 940 780	-1 600 000	- 1 600 000
Seudulle syntyvät uudet yritykset	290	315	350
Seudulle syntyvät brutto työpaikat	1038	-	-
Seudulle synt. netto työpaikat arvio		100	200
Seudulle sijoittuvat yritykset	6	15	10
Seudulle sijoittuvat investoinnit	46	50 M€	39 M€
Kehittämisrahastosta rah. proj.	72	40	35
Henkilöstö	68	65	58

Kymen Vesi Oy

Nollatuottoyhtiö

Omistus:

A-osakkeista Kotkan kaupunki 79 %, Kouvola 18 % ja Pyhtää 3 %.

Toiminta-ajatus:

Asiakkaille tuotetaan hyvälaatuista talousvettä luotettavasti, turvallisesti ja taloudellisesti. Jätevedet käsitellään parasta käyttökelpoista tekniikkaa hyödyntäen ja ympäristöarvoja kunnioittaen.

Tavoitteet vuodelle 2018

Maltillisella veden hinnoittelulla parannetaan hintavertailua muihin vesilaitoksiin nähden. Vesihuoltolain mukainen huleveden perusmaksu otetaan käyttöön.

Veden laatu säilyy hyvänä ja täyttää viranomaisvelvoitteet.

Jätevedet puhdistetaan ympäristöluvan mukaisesti ja ylivuotopäästöt vesistöihin minimoidaan.

Toiminnan tehokkuutta lisätään mm. digitalisaation luomia mahdollisuuksia hyödyntämällä, vähentämällä vuotovesimääriä ja kilpailuttamalla puitesopimuksia.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Vedentuotannon varmuutta parannetaan toteuttamalla tarpeellisia investointeja.

Vesihuoltoverkostojen saneerausinvestointien volyymia nostetaan lähemmäs saneeraustarvetta.

Vuotovesien määrää vähennetään tehostetulla tutkimuksella ja korjauksilla.

Digitalisaatiota hyödynnetään kehittämällä tietojärjestelmien ja älylaitteiden sovellutuksia.

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	TP 2016	Arvio 2017	Arvio 2018
Myynti kaupungille	766 056	750 000	750 000
Myynti konsernin muille tytäryhti-	1 651 823	1 600 000	1 600 000
Oman pääoman sijoitus emolta	26 620 000	26 620 000	26 620 000
Lainat emolta	10 091 613	10 019 613	10 019 613
Takaukset emolta	34 383 923	30 298 429	29 000 000
Korot emolle	548 433	548 433	548 433
Muut tuloutukset emolle (tak.pro-	0	0	9 200

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2016	Arvio 2017	Arvio 2018
Liikevaihto, €	20 036 725	19 200 000	20 000 000
Liikevoitto	2 565 078	1 700 000	2 500 000
Tulos	5 258	0	0
Kumulatiivinen ali-/yliäämä	70 264	75 522	75 522
Myynti vesi m ³	4 485 627	4 350 000	4 350 000
Myynti jätevesi m ³	7 358 869	7 000 000	7 000 000
Henkilöstö	75	72	70

Kymenlaakson Vesi Oy

Nollatuottoyhtiö

Omistus:

Kotkan kaupunki 70 %, Kouvola 9 % ja Hamina 21 %.

Toiminta-ajatus:

Yhtiön tehtävänä on hankkia hyvälaatuista vettä osakkailleen omakustannusperiaatteella.

Tavoitteet vuodelle 2018

Veden laatu säilyy hyvänä ja täyttää viranomaisveloitteet.
 Tuotetaan vesilaitoksille riittävä määrä laadukasta talousvettä.
 Parannetaan poikkeustilanteiden valmiutta toteuttamalla tarpeelliset investointihankkeet.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Rinnakkaisvesijohtohankkeen rakennusurakka välille Utti-Keltakan-
 gas valmistuu.
 Kouvolan Vesi Oy:n kanssa yhteistyössä suunniteltu laitokset yhdis-
 tävä yhdysvesijohtohanke valmistuu.
 Selänpään pohjavesialueen lupapäätösten pohjalta tehdään jatko-
 selvitystyötä.

Suhteet Kotkan kanssa

	TP 2016	Arvio 2017	Arvio 2018
Mvnti konsernin muille tvtäryhti-	2 269 241	2 100 000	2 100 000
Oman pääoman sijoitus emolta	6 687 000	6 687 000	6 687 000
Takaukset emolta	3 911 833	10 974 833	9 250 000
Muut tuloutukset emolle	2 800	18 200	12 000

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2016	Arvio 2017	Arvio 2018
Liikevaihto, €	2 915 471	3 000 000	3 500 000
Tulos	16 980	0	0
Kumulatiivinen vli-/alijäämä	148 292	165 272	165 000
Mvnti osakaskunnille m ³	7 381 988	7 150 000	7 200 000
Henkilöstö	0	0	0

Kymijoen Ravintopalvelut Oy

Nollatuottoyhtiö

Omistus:

Kotkan kaupunki 66,3 %, Carea 33,5 %, Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä 0,1 %, Haminan kaupunki 0,1 %

Toiminta-ajatus:

Yhtiön tavoitteena on lisätä hyvinvointia tarjoamalla laadullisesti ja hinnallisesti kilpailukykyisiä ravintopalveluita, jotka täyttävät valtakunnalliset ravitsemussuositukset.

Tavoitteet vuodelle 2018

- Yhtiö tekee väh. budjetin mukaisen tuloksen ja kassatilanne pysyy hallinnassa (keskuskeittiön laajennus maksettu kassasta 2017)
- Asiakashintoja ei nosteta
- Keskuskeittiön laajennusosa tehokkaassa käytössä
- Yhtiön rooli mahd. tulevan sote-kuntayhtymän palvelemissa ja omistussuhteissa on selvä (sekä jatkossa maakunnan sote)
- Yhtiö on sopeuttanut toimintansa sidosyksikkönä (in-house) joko luopumalla osasta ulkopuolisista asiakkaista tai perustamalla markkinoilla toimivan tytäryhtiön
- Yhtiö on laajentanut toimintaansa maakunnassa

Merkittäviä kehittämistoimia:

- Loput koulut ja oppilaitokset siirretään kylmäruokatuotannon piiriin
- Koulujen ja oppilaitosten ruokien toimitusrytmiä harvennetaan (kylmäkuljetus ja -säilytys)
- Kouluilla uudet ruokalistat
- Toiminnanohjausjärjestelmässä toteutetaan versionvaihto
- QlickSence-raportointiohjelma otetaan tehokkaaseen käyttöön

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	TP 2016	Arvio 2017	Arvio 2018
Myynti kaupungille	7 622 648	7 400 000	7 400 000
Myynti konsernin muille tytäryh-	0	2 000	0
Oman pääoman sijoitus emolta	497 000	497 000	497 000
Lainat emolta	0	0	0
Takaukset emolta	11 000 000	11 000 000	11 000 000

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2016	Arvio 2017	Arvio 2018
Liikevaihto. €	11 925 780	12 103 000	11 965 000
Liikevaihto/henkilö. €	71 842	85 837	86 079
Yli-/alijäämä	9 714	190 000	20 000
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	139 696	329 696	349 696
Käyttökate %	9 %	8 %	7 %
Jalostusarvo/henkilö (1000 €)	37.2	44	43
Henkilöstö	166	141	139

Kyamk-kiinteistöt Oy

Nollatuottoyhtiö

Vuoden 2018 talous on suunniteltu siten, että yhtiön lainojen hoidon, hallinnon ja ostettavien taloushallintopalvelujen kulut saadaan katettua toimitiloista perittävällä vuokralla. Kiinteistöjen ylläpito ja käyttökulut ovat toimitiloissa vuokralla olevan Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun vastuulla. Yhtiöllä on vain sivutoiminen toimitusjohtaja. Muut palvelut ostetaan. Vuonna 2018 alkaa syntyä kuluja Kotkan uuden kampuksen suunnittelusta.

Omistus:

Kotka 51 %, Kouvola 49 %.

Toiminta-ajatus:

Yhtiö tarjoaa toimitilat Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy:lle. Yhtiö omistaa korkeakoulun käyttämät kampukset ja vuokraa tilat kokonaisuudessaan korkeakoululle. Yhtiö vastaa Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy:n kampusten rakennuttamisista ja peruskorjauksista sekä niihin liittyvistä rahoitusjärjestelyistä Kymenlaaksossa. Vuokrasopimuksen vastuunjakojen mukaisesti korkeakoulu vastaa kampusten käyttökuluista ja päivittäisestä huollosta sekä muista investointiluonteisista korjauksista ja muutostöistä.

Tavoitteet vuodelle 2018

Tärkeimpänä tavoitteena Kotkan uuden kampuksen suunnittelun aloittaminen käytännössä ja rakennuspaikan varmistaminen. Muilta osin toiminta kuten aiempinakin vuosina, ylläpidetään tilat korkeakoulutoiminnan vaatimalla tasolla.

Merkittäviä kehittämistoimia:**Suhteet Kotkan kaupungin kanssa**

	TP 2016	Arvio 2017	Arvio 2018
Myynti kaupungille			
Myynti konsernin muille tv-tärvhtiöille			
Avustus kaupungilta			
Oman pääoman sijoitus emolta	255 000	255 000	255 000
Takaukset emolta 31.12. (51 %)	1 710 009	1 050 000	570 000
Yhteisön omat tunnusluvut			
	TP 2016	Arvio 2017	Arvio 2018
Liikevaihto, €	2 700 000	2 700 000	2 700 000
Tulokseen liittyvät *)			
- liikevoitto	1 786 439	1 300 000	1 100 000
- tilikauden tulos	1 671 602	1 200 000	1 000 000
Vaikuttavuuteen liittyvät			
- henkilöstö, vain sivutoiminen toim.johtaja	0	0	0

Kotkan Kaupunginteatteri Oy

Avustettava

Omistus:

Kotkan kaupunki 100 %.

Toiminta-ajatus:

Kaupunginteatteri tarjoaa korkeatasoisia teatterielämyksiä, vahvistaa paikallisidentiteettiä, kasvattaa uutta teatteriyleisöä ja tukee Kotkan asemaa vireänä ja kiinnostavana kulttuurikaupunkina.

Tavoitteet vuodelle 2018

- 6 omaa ensi-iltaa, joista kaksi kantaesitystä. Lisäksi kaksi yhteistyöproduktiota muiden teattereiden kanssa.
- katsojamäärän kasvattaminen
- Kotkan komediapäivät vakiintuneena osana teatterin toimintaa
- teatterin 110-vuotisjuhlien järjestäminen. Juhlien vuoksi syksyllä 2018 yksi musikaali ja kaksi musiikkiteatteriproduktiota.

Merkittäviä kehittämistoimia:

- yleisötyön lisääminen; yleisötyöpaketit, työpajat
- yhteiset projektit nuoris-, kulttuuri- ja opetustoimen kanssa
- teatterin oheispalveluiden kehittäminen ja tuotteistaminen
- Nuorisoteatteriyhteistyö; nuorisomusikaalin tuottaminen yhteistyössä

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	TP 2016	Arvio 2017	Arvio 2018
Avustus kaupungilta	1 275 360	1 267 934	1 324 413
Vuokra-avustus kaupungilta	944 940	952 365	952 365
Oman pääoman sijoitus kaupungilta	311 148	311 148	311 148
Tuloutukset kaupungille-toimitila-	944 940	952 365	952 365

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2016	Arvio 2017	Arvio 2018
Liikevaihto, €	595 700	550 000	600 000
Yli-/alijäämä	-59 806	-50 000	0
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	63 461	13 461	13 461
Katsojaluku	31 686	35 000	36 000
Ensi-iltojen määrä	7	7	6
Vakinaisen henkilökunnan määrä	47	48	48
Henkilötövuodet	54	55	58
Avustus emolta €/katsoja	40	36	39

Kotka Maretarium Oy

Avustettava

Omistus:

Kotkan kaupunki 97,17 %, Helsingin yliopisto 2,83 %.

Toiminta-ajatus:

Yhtiön tehtävänä on tukea Kotkan asemaa kiinnostavana ympärivuotisena matkailukaupunkina sekä akvaariotoiminnan ylläpitäminen ja kalantutkimustoiminnan edistäminen ja kehittäminen sekä näihin liittyvä liiketoiminta.

Tavoitteet vuodelle 2018

Kävijämäärä akvaariokierroksella 35 000, talossa ja tapahtumissa yhteensä 70 000.

Merkittäviä kehittämistoimia Itämeri-altaan uudelleen sisustaminen ja kunnostaminen.

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	TP 2016	Arvio 2017	Arvio 2018
Myynti kaupungille	8 400	6 000	37 000
Myynti konsernin muille tytäryhtiöille	400	500	500
Avustus emolta	172 000	300 000	300 000
Vuokra + kiinteistövero emolle	178 970	178 000	179 000
Oman pääoman sijoitus emolta	925 034		

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2016	Arvio 2017	Arvio 2018
Liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot (ei avustuksia), €	332 900	335 000	380 000
Liikevaihto+liiketoiminnan muut tuotot ilman avustuksia / kävijä, €	11,5	11,2	10,9
Yli- /alijäämä, €	-124 497	20 000	20 000
Yli-/alijäämä, kumulatiivinen, €	-912 158	-892 200	-872 200
Avustus emolta, €/kävijä	5,9	10,0	8,6
Kävijämäärä akvaariokierroksella	28 927	30 000	35 000
Henkilöstö	7	6	6

*) oman pääoman sijoitus emolta tehty vuosina 2002-2003

Kymenlaakson Orkesteri Oy

Avustettava

Omistus:

Kotkan kaupunki 55 % ja Kouvola 45 %.

Toiminta-ajatus:

Yhtiön tehtävänä on ylläpitää Kymi Sinfonietta -nimistä maakunnallista orkesteria ja järjestää korkeatasoisia konsertteja sekä toimia koko Kymenlaakson alueen taidelaitosten ja muiden yhteisöjen kanssa yhdessä musiikkikulttuurin ja -kasvatuksen edistämiseksi.

Tavoitteet vuodelle 2018

- Uuden taiteellisen neuvonantajan sitouttaminen orkesteriin, sekä Kotkaan ja Kouvolaan - ja päinvastoin.
- Taiteellisen neuvonantajan ideoiden mahdollistaminen ja toteuttaminen orkesterin kehittämiseksi.
- Perusrahoituksen riittävyyden takaaminen laadukkaan orkesteritoiminnan ylläpitämiseksi valtion ja kuntien määrärahaileikkausten puristuksessa reaalkustannusten kuitenkin kasvaessa indeksi- ym. korotusten vuoksi.
—> - Riittävien taloudellisten toimintaresurssien turvaaminen.
- Kansainvälisten huippujen vierailut
- Kouvolan ja Kotkan alueellisen haltuunoton vahvistaminen.
- Orkesterin positiivisen imagon vahvistaminen edelleen ja sen antaman nosteen käyttäminen Kotkan, Kouvolan ja Kymenlaakson hyväksi ja toisin päin:
Kymi Sinfoniettan positiivisen imagon ja tapahtumien hyödyntäminen voimakkaammin kaupungin markkinoinnissa.

Merkittäviä kehittämistoimia

- Kymi Sinfoniettan ja orkesterissamme olevan asiantuntemuksen sekä orkesterin ja Kotkan muiden kulttuuritoimijoiden tarpeiden huomioonottaminen ja mukanaolo kantasataman tapahtumakeskuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa.
- Kotkan konserttitalon kunnostustoimenpiteet.

Suhteet Kotkan kaupungin kanssa

	TP 2016	Arvio 2017	Arvio 2018
Avustus kaupungilta	811 200	811 200	847 500
Vuokra-avustus emolta	161 124	215 800	167 250
Oman pääoman sijoitus emolta	111 844	111 844	111 844

Yhteisön omat tunnusluvut

	TP 2016	Arvio 2017	Arvio 2018
Liikevaihto, €	239 156	243 000	245 000
Tilikauden tulos	29	0	0
Kumulatiivinen yli/alijäämä	-51 181	- 51 181	-51 152
Yleisömäärä, hlöä	Kotka 16 997	**30 000	Kotka 16 500
Avustus emolta, €/kuulijaa	47,73	34,23	51,36
Konserttien määrä	Kotkassa 110	**150	Kotkassa***) 100
Vakinainen henkilökunta	37	37	37

*) + mahdollinen vuokrankorotus, jos sellainen on tulossa

***) Kotka + Kouvola

****) sisältää myös jalkautumiskonsertit päiväkoteihin, kouluihin ja vanhustentaloihin

1.5. Toimielinten menokehykset ja talousarvioehdotus

Kaupunginhallitus on 12.6.2017 kokouksessaan hyväksynyt talousarvion 2018 ja taloussuunnitelman 2018 - 2022 laadintaperiaatteet. Talousarvion kehyslaskennan päivitys sekä toimielinکوhtaiset talousarviokehdykset on hyväksytty kaupunginhallituksen kokouksessa 28.8.2017.

Vastuualueet ovat valmistelleet taloussuunnitelmaa uuden organisaation mukaisena uusien hallinto- ja toimintasääntöjen ohjaamana. Kaupunkistrategian 2019 - 2022 valmistelu on aloitettu. Talousarvion 2017 päätöksessä on hyväksytty 19.8.2013 päätetyn kaupunkistrategian jatkamisesta vuosille 2017 - 2018. Taloussuunnittelu ja tavoiteasetanta perustuvat koko suunnittelukaudeltaan mainittuun kaupunkistrategiaan. Kaupunkistrategiassa on määritelty kuusi strategista päämäärää ja kahdeksan kriittistä menestystekijää, joihin tavoitteet sidotaan

Taloussuunnitelman valmisteluun on vaikuttanut valtion valmistelussa olevan sote- ja maakuntauudistuksen keskeneräisyys. Hallitus on päättänyt jatkaa sote- ja maakuntauudistusta siten, että uudistus tulee voimaan vuotta aiempaa suunniteltua myöhemmin eli 1.1.2020. Eduskunnan käsittelyssä oleviin lakiesityksiin tehdään perustuslakivaliokunnan lausunnon edellyttämät muutokset ja valinnanvapauslain osalta annetaan uusi esitys.

Edellä mainitun lisäksi kunnan omassa päätäntävallassa olevien asioiden keskeneräisyys on heijastunut taloussuunnitteluun. Valinnanvapauspilottihankkeen lisäksi Kymenlaaksossa on päätetty Carean ja kuntien omistaman uuden kuntayhtymän perustamisesta, minkä vaikutuksia taloussuunnitteluun ei vielä ole mahdollista arvioida. Kantasatamahankkeen edistyminen tuo vaikutuksia lähivuosien suunnitteluun, mutta vaikutusten tarkka arviointi koko taloussuunnittelukaudelle on vaikeaa.

Talousarviovuosi 2018

Talousarvion 2018 kehysuunnittelussa on pyritty mahdollisimman realistiseen tulo- ja kuluarvioon. Talousarviokehdyksen toimintakatteen pohjana on tilikauden 2017 kesäkuun ennuste. Ennusteessa on mm. huomioitu Carean pakollisen kuluvarauksen purkautumisen positiivinen vaikutus.

Liikelaitos ICT Kymin liiketoiminnan siirrosta 1.1.2018 alkaen varoiteen ja velkoiteen apporttiluovutuksena Kaakkois-Suomen Tieto Oy:lle on päätetty 16.10.2017. ICT Kymin poistumisen vaikutuksesta talousarvion toimintatuotot pienentyvät 4,9 milj. euroa ja toimintakustannukset 4,6 milj. euroa.

Talousarvion 2018 kehysuunnittelussa toimintatuottojen arvioitiin jatkuvan ennusteen mukaisella aiempaa alemmalla tasolla. Toimintatuloja alentavat muun muassa valtuuston päätökset liikuntapalveluiden maksuista sekä lainsäädännön edellyttämien varhaiskasvatusmaksujen perusteiden uudelleenmääritykset.

Ennustettua kustannustasoa on korjattu henkilöstösuunnitelmassa tarkennettavilla vakanssilisäyksillä sekä niiden vaikutuksesta arvioiduilla ulkopuolisten palveluostojen vähennyksellä. Kustannuksiltaan huomattavimmat vakanssimuutokset sekä palveluiden ostojen korjaukset kohdistuvat sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisiin toimintoihin. Hyvinvointilautakunnan alaisissa toiminnoissa on huomioitu koulunkäyntiohjaajien hankerahoituksen vähennyksestä sekä uusien opetusryhmien perustamisesta aiheutuvat vakanssilisäyksen kustannukset.

Kaupunkirakennelautakunnan alaisessa toimitilahallinnossa on varauduttu jo tiedossa oleviin väistöilakustannuksiin sekä mahdollisiin sisäilma- ja kuntotutkimuksiin. Kantasatamahankkeesta aiheutuvien rakennuksien purkukustannuksien sekä maanpuhdistuskulujen arvioidaan jakaantuvan tilikaudelle 2017 sekä tuleville vuosille. Hankkeeseen liittyy edelleen keskeneräisiä eri osapuolien kanssa tarkentuvia suunnitelmia, joten ennuste ja taloussuunnitteluvaikutukset ovat suuntaa antavia.

Talousarviovalmistelun käynnistävässä kokouksessa 12.6. talousarvion 2018 toimintakatetavoitteena oli - 296,3 milj. euroa. Kehyslaskentaa päivitettiin elokuussa toimielinkohtaisilla ennakoiduilla muutoksilla, jolloin toimintakatteeksi muodostui - 304,1 milj. euroa. Olennaisia toimielinkohtaisia muutoksia olivat henkilöstösuunnitelmaan esitettävät uudet vakanssit sekä niiden vaikutuksesta arvioidut ulkopuolisten palveluiden ostojen vähennykset. Lisäksi huomioitiin sisäilmaongelmista aiheutuvat väistöilakustannukset ja purettavien tai käyttämättömien rakennuksien alaskirjaukset. Toimielinkohtaisen toimintakatteen vähennys katettiin valtionosuuksien ja verotulojen kasvuilla, joiden talousarviovaiheiden esitetään kohdan 5.1. tuloslaskelmassa. Valtionosuuksien ja verotulojen laskennan perusteet on esitetty kohdassa 1.4.1 Valtionosuudet ja verotulot.

Lautakunnan käsittelivät talousarvioesitykset 21.9. - 3.10. välisenä aikana. Lautakuntien hyväksymien talousarvioesitysten jälkeen toimintakate oli -306,2 milj. euroa, joka ylitti elokuussa kaupunginhallituksen kehyskäsittelyssä hyväksytyyn toimintakatteen 2,1 milj. eurolla. Tilikauden tulos oli ko. käsittelyn jälkeen 2,5 milj. euroa alijäämäinen, kun huomioidaan valtionosuuksiin ja poistoihin samanaikaisesti tehdyt tarkennukset.

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen valmisteluvaiheessa toimintakatteen jälkeisiä eriä on päivitetty seuraavasti:

- verotulokertymää on nostettu yhteensä 2,0 milj. euroa, josta kunnallisverotuoton arvioitua kasvua 1,73 milj. euroa ja yhteisöverotuoton arvioitua kasvua 0,38 milj. euroa. Kiinteistövero- tuottoon arvioitiin laskua 0,1 milj. euroa, mikä pohjautuu verokehikkolaskentaan, mihin on päivitetty Verohallinnon kiinteistöverotuksen verotusarvot vuodelta 2017
- rahoitustuottoja ja -kuluja on päivitetty 0,07 milj. euroa korkoprosenttiarvion muutoksesta johtuen
- poistolaskennan tarkennuksen muutoksena poistojen kokonaismäärä on pienentynyt 0,4 milj. euroa
- vuodelle 2018 suunnitellut rakennuksien tasearvojen alaskirjaukset on siirretty tehtäväksi kulu- vana vuonna, jolloin kertaluonteiset poistot 0,7 milj. euroa on poistettu

Edellä lueteltujen muutosten vaikutukset tilikauden tulokseen olivat yhteensä 3,2 milj. euroa, mikä kattoi kokonaisuudessaan lautakuntakäsittelyvaiheen toimintakatteen pienentymisen.

Lautakuntakäsittelyn jälkeen toimintakatteeseen on tehty vielä seuraavat päivitykset:

- varhaiskasvatusmaksujen tuottojen vähennys 0,25 milj. euroa. Päivitetty laskenta pohjautuu lakimuutokseen 1.3.2017 ja 1.1.2018 (Hyvinvointilautakunta)
- nuorisoyksikön vapaaehtoistyön koordinointiin varattiin 0,03 milj. euroa
- avustuksiin on lisätty Purjelaivasäätiön sopimuksen jatkamisesta aiheutunut 0,01 milj. euron lisäys (Elinvoimalautakunta)
- toimitila-avustuksien kirjauskäytäntöä on muutettu, jolloin ko. avustukset 0,1 milj. euroa on siirretty sisäisistä avustuksista ulkoisiin, mikä ei vaikuta toimintakatteen määrään (Kaupunki- rakennelautakunta ja Kaupunginhallitus)

Kaupunginjohtajan esityksen mukainen toimintakate vuonna 2018 on – 306,5 milj. euroa ja tilikauden tulos 0,106 milj. euroa. Tilikauden ylijäämäksi muodostuu 0,377 milj. euroa, kun tulokseen lisätään positiivinen poistoeron muutos 0,271 milj. euroa.

Kuluvan vuoden syyskuussa laaditun ennusteen ja kaupunginjohtajan talousarvioesityksen jälkeen kaupungin ja liikelaitoksen yhteenlasketun alijäämän ennustetaan olevan 10,6 milj. euroa.

Toimintakate- ja tulosmuutokset esitetään talousarviokirjan kohdassa 5.1.

Taloussuunnittelukausi 2019 - 2022

Kunnilta maakunnille siirtyvien rahoitustulojen pääperiaatteita ovat kokonaisveroasteen hallinta ja kansalaisten yhdenvertaisuus verotuksen suhteen. Näitä periaatteita hallitaan valtionosuusjärjestel-

män uudistuksella sekä kunnittain laadittavilla siirtolaskelmilla. Siirtolaskelmista johtuen taloussuunnittelulla ja talouden toteutumisella vuosina 2018 - 2019 on huomattava merkitys uuden kunnan taloustilanteeseen.

Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutus taloussuunnitteluvuosien 2020 - 2022 toimintakatteeseen on arvioitu kuntaan jäävien toimintojen toimintakatteiden kehityksellä. Valtionosuus- ja verotuloarviot perustuvat valtionvarainministeriön ja Kuntaliiton laatimiin ennustelaskelmiin. Laskelmia ei ole päivitetty vastaamaan sote- ja maakuntauudistuksen myöhennettyä voimaantuloa vastaavaksi. Taloussuunnitelmavuosien luvut perustuvat näihin päivittämättömiin laskelmiin siten, että niiden vaikutusta on siirretty vuodella eteenpäin. Uudistuksen keskeneräisyydestä johtuen taloussuunnitteluvuosien 2019 - 2022 luvut ovat suuntaa antavia ja ne tarkentuvat lakipaketin valmistumisen myötä. Tämän hetkisillä tiedoilla kumulatiivinen alijäämä tullaan kattamaan taloussuunnittelukauden 2018 - 2022 aikana. Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä käydään useita neuvotteluja. Neuvottelujen lopputulosta ei vielä tässä vaiheessa ole mahdollista ennakoita taloussuunnittelussa.

1.6. Henkilöstösuunnitelma

Vuoden 2018 henkilöstösuunnitelmassa näkyy henkilöstöresurssi vastuualueittain ja palvelualuekohtaisesti. Henkilöstösuunnitelmassa näkyy yksikkökohtaiset henkilöstömäärät ensin vakainaisina vakansseina (vakainaiset virat ja tehtävät) ja sen jälkeen henkilötövuosilukuina (HTV2 eli täytetyt virat ja tehtävät).

Henkilöstösuunnitelma antaa tietoa siitä, millä henkilöstöresursseilla työtä tehdään kaupungin eri palvelualueilla. Samalla se avaa sen, miten resurssit ovat jakautuneet eri yksiköiden välillä ja mitä työpanosta saadaan talousarvion henkilöstömenomäärärahoilla. Talousarvion henkilöstömäärärahat ovat varattu saman suuruiseksi kuin henkilöstösuunnitelman henkilötövuodet eli HTV2 luvut. Henkilöstösuunnitelma kytkee henkilöstöresurssien ja talouden suunnittelun yhteen.

Vuodelle 2018 lisäksi on suunniteltu selvästi aikaisempia vuosia enemmän. Uusien lisäysten lisäksi suunnitelma sisältää paljon vakanssien muutoksia ja siirtoja. Henkilöstösuunnitelmaan sisältyy pääasiassa vain kaupungin vakainainen henkilökunta.

Suunnitelman mukaan vakituiset vakanssit lisääntyvät 22,0 vakanssilla vuodesta 2017. Todellisia uusia vakansseja on vain 5,0, sillä opetustoimen vastuualueelle perustetaan 17 virkaa jo olemassa oleville päätoimisille tuntiopettajille perusopetukseen ja lukiokoulutukseen. Päätoimisten tuntiopettajien virat ovat jääneet aiemmin perustamatta. Päätoimisten tuntiopettajien virkojen perustaminen on tekninen toimenpide, jolla ei ole kustannusvaikutusta eikä vaikutusta henkilöstömäärään.

Talouden ja säästöjen kannalta merkityksellisempi on henkilötövuosien määrä (HTV2), joka kertoo vuodelle varatuista palkkamäärärahoista. Henkilötövuodet nousevat suunnitelman mukaan 24,9 yksiköllä.

Suunnitelman toteutuessa konsernipalvelualueen ja kaupungin johtajan alaisten toimintojen virkojen ja työsuhteisten tehtävien määrä laskee 9 vakanssilla ja henkilöstömäärä nousee 7,0 henkilötövuodella.

Hyvinvointipalveluiden virkojen ja tehtävien määrä nousee suunnitelman toteutuessa 31 tehtävällä/viralla (= vakanssilla) ja henkilötövuosien määrä 17,9 yksiköllä. Virkojen ja tehtävien määrästä 17 virkaa on opetustoimen vastuualueen päätoimisten tuntiopettajien virkoja.

Henkilöstösuunnitelma on seurantaväline henkilöstömäärän ja henkilötövuosien määrän kehittymiseen. Näitä lukuja seurataan vuoden aikana osavuosisraporttien yhteydessä ja laajemmin tilinpäätöksen yhteydessä laadittavassa henkilöstökertomuksessa.

Vakinaiset virat ja tehtävät vuonna 2017 ja 2018

Virat ja tehtävät, vuosina 2017 ja 2018	Vuosi 2017	Vuosi 2018	Muutos
Konsernipalvelualue ja kaupunginjohtajan alaiset toiminnot			2017 vs. 2018
Konsernipalvelualue + kaupunginhallitus	91,0	90,0	-1,0
Kaupunkikehityksen ja kulttuurin vastuualue	68,0	68,0	0,0
Kaupunkisuunnittelun vastuualue	40,0	41,0	1,0
Teknisten palveluiden vastuualue	403,0	394,0	-9,0
Konsernipalvelualue ja kaupunginjohtajan alaiset toiminnot yhteensä	602,0	593,0	-9,0
Hyvinvointipalvelut			
Sote-hankkeen valmistelu	0,0	0,0	0,0
Nuorisotyön yksikkö	13,0	13,0	0,0
Opetustoimen vastuualue ¹	514,0	536,0	22,0
Varhaiskasvatuksen vastuualue	368,0	369,0	1,0
Liikuntapalveluiden yksikkö	11,0	11,0	0,0
Perhepalveluiden vastuualue	157,0	162,0	5,0
Sosiaalihuollon vastuualue	189,0	187,0	-2,0
Terveystenhuollon vastuualue	368,0	371,0	3,0
Vanhustenhuollon vastuualue	485,0	487,0	2,0
Hyvinvointipalveluiden palvelualue yhteensä	2105,0	2136,0	31,0
YHTEENSÄ²	2707,0	2729,0	22,0

¹ 17 päätoimiselle, jo vuosia virkasuhteessa olleelle tuntiopettajalle perustetaan virka, joka olisi pitänyt perustaa paljon aiemmin.

Nyt vakiinnutetaan vallitseva tilanne. Ei vaikutusta talousarvioon.

² Varsinaisia uusia vakansseja on vain 5,0, katso kohta opetustoimen vastuualue.

Henkilötyövuodet vuonna 2017 ja 2018

Täytetyt virat/tehtävät, HTV2, vuosina 2017 ja 2018	Vuosi 2017	Vuosi 2018	Muutos
Konsernipalvelualue ja kaupunginjohtajan alaiset toiminnot			2017 vs. 2018
Konsernipalvelualue + kaupunginhallitus	96,0	98,4	2,4
Kaupunkikehityksen ja kulttuurin vastuualue	69,5	69,7	0,2
Kaupunkisuunnittelun vastuualue	39,0	40,0	1,0
Teknisten palveluiden vastuualue	390,4	393,8	3,4
Konsernipalvelualue ja kaupunginjohtajan alaiset toiminnot yhteensä	594,9	601,9	7,0
Hyvinvointipalvelut			
Sote-hankkeen valmistelu	8,0	8,0	0,0
Nuorisotyön yksikkö	15,3	15,0	-0,3
Opetustoimen vastuualue	532,1	533,1	1,0
Varhaiskasvatuksen vastuualue	365,0	367,0	2,0
Liikuntapalveluiden yksikkö	9,8	10,0	0,2
Perhepalveluiden vastuualue	157,0	160,0	3,0
Sosiaalihuollon vastuualue	174,0	173,1	-0,9
Terveystenhuollon vastuualue	357,9	368,1	10,2
Vanhustenhuollon vastuualue	473,8	476,5	2,7
Hyvinvointipalveluiden palvelualue yhteensä	2092,9	2110,8	17,9
YHTEENSÄ	2687,8	2712,7	24,9

1.7. KAUPUNGIN TALOUSSUUNNITELMA 2018 - 2022

KAUPUNGIN TALOUSSUUNNITELMA 2018 - 2022

Tuloslaskelma (kaupunki + liikelaitokset), M€									
	TP2015	TP2016	TA2017	LTA2017	TA2018	TS2019	TS2020	TS2021	TS2022
Toimintatuotot	101,2	105,2	91,8	92,0	87,2	88,1	47,5	47,7	48,0
Toimintakulut	-401,4	-408,3	-389,3	-392,9	-393,9	-392,3	-155,1	-155,9	-156,7
TOIMINTAKATE	-300,2	-303,1	-297,5	-300,9	-306,6	-304,3	-107,6	-108,2	-108,7
Toimintakatteen muutos %	2,2 %	1,0 %	-1,9 %	1,2 %	1,9 %	-0,8 %	-64,6 %	0,5 %	0,5 %
Menokasvu%	0,8 %	1,7 %	-4,7 %	0,9 %	0,3 %	-0,4 %	-60,5 %	0,5 %	0,5 %
Verotulot	211,1	209,6	212,6	215,5	215,4	217,7	116,5	115,3	115,0
Valtionosuudet	96,7	106,3	105,8	106,5	111,8	111,5	17,3	17,2	16,7
Tulorahoituksen muutos %	2,4 %	2,6 %	0,8 %	0,0	0,0	0,6 %	-59,3 %	-1,1 %	-0,6 %
Rahoitusnetto	2,3	1,9	0,9	1,0	-0,2	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
VUOSIKATE	9,9	14,7	21,9	22,0	20,3	24,6	25,9	23,9	22,6
Satunnaiset tuotot ja kulut	0,0	0,2	0,8	40,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Poistot	-18,7	-21,1	-21,9	-21,3	-20,5	-21,2	-20,2	-19,7	-19,1
Kertaluonteiset poistot ym.	0,0	-0,8	0,0	-4,6	0,0	-1,6	-3,6	-1,8	0,0
TILIKAUDEN TULOS	-8,8	-7,0	0,7	36,1	0,1	1,8	2,2	2,4	3,5
Tilinpäätöserät	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Tilikauden yli-/alijäämä	-8,5	-6,8	1,0	36,4	0,4	2,1	2,4	2,7	3,7
KUMULATIIVINEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-41,3	-48,0	-47,0	-11,7	-11,3	-9,2	-6,8	-4,1	-0,4

Lisätiedot									
Toimintatuotot /Toimintakulut, %	25,2 %	25,8 %	23,6 %	23,4 %	22,1 %	22,4 %	30,6 %	30,6 %	30,6 %
Vuosikate / Poistot, %	52,9 %	69,7 %	99,6 %	103,2 %	99,1 %	116,2 %	128,5 %	121,4 %	118,2 %
Vuosikate euroa / asukas	182	271	406	409	375	455	481	444	419
Nettoinvestoinnit, milj. eur	22,6	18,8	18,1	16,2	22,7	20,9	19,4	20,1	12,0
Lainakanta 31.12., milj. eur	281,3	310,4	282,8	314,6	315,0	315,2	315,6	316,3	316,4
Lainakanta euroa/asukas 31.12.	5 178	5 728	5 259	5 850	5 825	5 835	5 850	5 869	5 877
Veroprosentti	20,50	20,50	21,50	21,50	21,50	21,50	9,20	9,20	9,20
Asukasmäärä (tot/arvio)	54 319	54 187	53 778	53 778	54 075	54 014	53 955	53 899	53 842

Rahoituslaskelma (kaupunki + liikelaitokset), M€									
Vuosikate	9,9	14,7	21,9	22,0	20,3	24,6	25,9	23,9	22,6
Satunnaiset erät	0,0	0,2	0,0	40,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-0,6	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toiminnan rahavirta	9,3	16,1	21,9	62,0	20,6	24,6	25,9	23,9	22,6
Investointien rahavirta	-22,6	-18,8	-19,3	-16,2	-22,7	-20,9	-19,4	-20,1	-12,0
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-13,4	-2,8	2,5	45,9	-2,1	3,7	6,5	3,8	10,6
Antolainasaamisten vähennykset	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Antolainasaamisten lisäykset	0,0	0,0	0,0	0,1	40,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Antolainauksen muutokset yhteensä	0,0	0,0	0,2	0,1	40,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30,0	30,0	30,0	30,0	45,0	32,0	46,0	44,0	39,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-32,4	-28,5	-26,9	-35,9	-44,6	-31,8	-45,6	-43,3	-38,9
Lyhytaikaisten lainojen muutos	17,3	27,7	-5,8	17,5	-78,3	-17,9	-7,0	-4,5	-10,7
Lainakannan muutokset yhteensä	14,9	29,2	-2,7	11,6	-77,9	-17,7	-6,5	-3,8	-10,6
Oman pääoman muutos	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1,5	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	0,0	26,5	0,0	57,5	-40,0	-14,0	0,0	0,0	0,0

1.8. Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta

1.8.1. Talousarvio ja taloussuunnitelma kuntalain mukaan

Uuden kuntalain 410/2015 110 pykälässä on säännökset talousarviosta ja taloussuunnitelmasta sekä talouden tasapainottamisesta eli alijäämien kattamisesta. Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Lisäksi tehdään taloussuunnitelma vähintään kolmeksi vuodeksi, talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Uuden kuntalain mukaista velvollisuutta kattaa taseeseen kertynyt alijäämä sovelletaan ensimmäisen kerran tilikauden 2015 tilinpäätöksessä kertyneeseen alijäämään. Kuntalain 148 pykälässä on siirtymäsäännös erityisen vaikeassa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Pykälän mukaan edellä mainitun alijäämän tulee olla katettuna viimeistään tilikauden 2022 tilinpäätöksessä, jos taseeseen kertynyt alijäämä on tilikauden 2015 tilinpäätöksessä yli 500 euroa asukasta kohden. Kotkan kaupungin alijäämä 31.12.2015 oli 760 euroa/asukas.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

1.8.2. Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne ja osat

Talousarvioasetelma muodostuu *käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta* sekä *investointi- ja rahoitusosasta*. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätöksen sisältyvässä talousarvion toteutumisvertailussa.

Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta (JUHTA) on julkaissut 21.12.2016 käsikirjan Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja -suunnitelmasta (JHS 199).

Tällä suosituksella eli yhteisen rakenteen määrittelyllä edistetään uuden kuntalain kunnille luomaa velvoitetta julkaista talousarvio- ja taloussuunnitelmatiedot yleisessä tietoverkossa sekä varmistetaan osaltaan tiedon julkaisu yhdenmukaisessa formaatissa tiedon jatkohyödyntämistä varten.

Kotkan kaupungin talousarvio ja taloussuunnitelma sekä sen rakenne, sisältö ja laadinta perustuvat kuntalakiin ja sen soveltamisesta annettuihin Kuntaliiton suosituksiin. Kunnan kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kirjanpitolaisissa on säädetty. Talousarvion sisältö on laadittu ottaen huomioon mainitut säännökset ja ohjeet. Kotkan talousarviokirjassa 2018 esitetään taloussuunnitelma (tuloslaskelma + rahoituslaskelma) kaudelle 2018 - 2022.

Kotkan kaupungin talousarviossa on yleisperustelu-, käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa sekä erikseen yksi liikelaitos.

Yleisperusteluissa esitetään mm. katsaus kaupungin taloudellisen tilanteen kehittymiseen sekä kerrotaan talousarvion painopistealueista. Yleisperusteluihin sisällytetään vähintään kerran valtuustokaudella strategiaosa tai se voidaan laatia erillisenä strategiaohjelmana.

Valtuustoon nähden sitovissa tavoitteissa on esitetty strategiset päämäärät ja kriittiset menestystekijät, joissa kaupungin on onnistuttava edetäkseen asetetun menestysvisionsa suuntaan. Jokaiselle kriittiselle menestystekijälle ovat toimielimet määritelleet vuosittaiset toiminnalliset tavoitteet ja tavoitetasot

arviointikriteerien/mittarien avulla. Lautakuntakohtaiset *valtuustoon nähden sitovat tavoitteet esitetään lautakuntakohtaisen käyttötalousosan alussa.*

Talousarvion käyttötalousosa ohjaa kunnan varsinaista palvelutoimintaa.

Käyttötalousosassa valtuusto asettaa toimielimille toiminnalliset tavoitteet ja osoittaa niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Käyttötalousosa sisältää lautakuntakohtaiset talousarviot esitettynä pääsääntöisesti vastuualuetasolla. Lautakuntakohtaiset talousarvion käyttötalousosat sisältävät

- lautakuntien toiminnalliset tavoitteet
- lautakunnan, vastualueen ja yksikön tuloslaskelman
- toiminnan painopisteet talousarviovuonna
- talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosien (2018 - 2020) sanalliset selvitykset
- keinot tuottavuuden parantamiseksi ja toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi.

Lisäksi vastualueet luetteloivat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden mukaisesti määritellyt merkittävimmät riskit, niiden toteutumisen todennäköisyydet sekä keinot ja toimenpiteet riskien hallintaan. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet on käsitelty ja hyväksytty kaupunginhallituksessa 19.5.2014 § 126 sekä kaupunginvaltuustossa 9.6.2014 § 58.

Toimielinten suunnitelmat sisältävät myös tunnuslukutaulukot talousarvio- ja vertailuvuosien osalta.

Tuloslaskelmaosassa esitetään kaupungin kokonaistalouden keskeiset erät, jotka ovat varsinaisen toiminnan menot ja tulot, verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot sekä suunnitelman mukaiset poistot käyttöomaisuudesta. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan se, kuinka kunnan tilikaudelle jaksotettu tulo-rahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, rahoitusmenoihin ja omaisuuden kulumista kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Tuloslaskelmassa määritetään myös kaupungin vuosikatteen taso eli tulo-rahoituksen määrä, joka on mahdollista kohdentaa investointien rahoitukseen ja/tai lainojen lyhennyksiin. Tuloslaskelmaosa on esitetty myös siten, että kaupungin ja liikelaitosten vaikutus erikseen ja yhteensä, on todettavissa.

Investointiosassa esitetään kaupungin investointimenot ja -tulot, jotka esitetään tarvittaessa hankekohteisesti. Investointiosa laaditaan viideksi vuodeksi. Investointiosan avulla kaupunki ohjaa investointien toteuttamista ja rahoitusta. Se sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle sekä suunnitelma-
vuosille. Lähtökohtana on, että talousarviovuodelle otetuista investoinneista on tarkka hankesuunnitelma kustannusarvioineen ja käyttötalousvaikutuksineen.

Investointiosan määrärahat ja tuloarviot valtuusto hyväksyy hankeryhmittäin, hankkeittain tai lautakunnittain.

Rahoitusosassa esitetään meno- ja tuloarvioina pitkäaikaiseen rahoitukseen liittyvät menot ja tulot kuten antolainat, niiden lyhennykset, ottolainat ja niiden lyhennykset. Rahoitusosa sisältää rahoituslaskelman. Sen tiedot kerätään tuloslaskelmaosan lisäksi investointiosasta ja rahoitusosan taulukoista. Rahoitusosassa arvioidaan myös pitkäaikaisten saamisten muutokset ja pitkäaikaisten lainojen vähennys. Rahoitusosa kertoo kaupungin rahoitustarpeen ja palvelujen järjestämisen vaikutuksen maksuvalmiuteen. Talousarvion rahoitusosa esitetään kunnissa vakiintuneen rahoituslaskelmakaavan muodossa.

Liikelaitoksen talousarvio esitetään omana osanaan. Toiminnallisten tavoitteiden lisäksi talousarviot sisältävät laskelmat liikelaitoskaavalla esitettynä.

1.8.3. Talousarvion sitovuus

Kotkan kaupungin hallintosäännön (KV 10.4.2017) luvun 9 pykälässä 4 on määritelty talousarvion sitovuudesta:

”Talousarviota päätettäessä valtuusto määrittelee, mitkä ovat valtuuston hyväksymät toiminnan tavoitteet. Valtuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kaupungin viranomaisia.”

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimielimille euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen.

Toimielimellä on valtuutus käyttää sille talousarviossa osoitettu määräraha määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu.

Talousarvion yleisperustelut ovat informatiivisia, ja niitä ei ole tarkoitettu sitovaksi talousarvion osaksi. Talousarvion tehtäväalueittaiset perustelut ovat ohjeellisesti sitovia. Tehtäväalueiden tulee noudattaa perustelujen ja asetettujen painopistealueiden kuvaamaa toiminnallista linjaa.

Talousarviossa esitettävät tunnusluvut muodostuvat suoritettavista, tehokkuutta ja taloudellisuutta ilmaisevista luvuista, toiminnan laajuustiedoista sekä voimavaroja osoittavista tunnusluvuista. Tunnusluvut ovat ohjeellisia. Valtuusto voi kuitenkin ”korvamerkitä” myös perustelutekstiin haluamiin tavoitteita ja niiden edellyttämiä määrärahavaroja.

Strategisten tavoitteiden kriittiset menestystekijät arviointikriteereineen ovat sitovia kaupunginvaltuustoon nähden. Tarkastuslautakunta seuraa näiden valtuuston tavoitteiden toteutumista ja raportoi niistä valtuustolle.

Käyttötalousosa

Lautakunta (toimielin) voi laatia itselleen sitovia tehtäväkohtaisia (vastuu- tai palvelualueitasoisia) toiminnallisia tavoitteita. Ne on esitetty toimielinten omissa talousarvioissa. Toimielimen toimintakate (toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus) on sitova valtuustoon nähden, ellei talousarviossa ole määrärahan käytölle erikseen asetettu rajoituksia (KH tai KV).

Kaupunginhallituksen, elinvoimalautakunnan, sosiaali- ja terveyslautakunnan, hyvinvointilautakunnan ja kaupunkirakennelautakunnan vastualueiden toimintakate on sitova lautakuntaan nähden. Nuorisotyön yksikön, liikuntapalveluiden yksikön sekä ympäristölautakunnan palveluyksiköiden toimintakate on sitova lautakuntaan nähden.

Mikäli toimielin aloittaa kesken vuotta toimintakatteen puitteissa uutta toimintaa, jota ei perusteluissa ole selvitetty, ja joka aiheuttaa kustannuksia myös tulevina vuosina, on ko. asia vietävä valtuuston päätettäväksi. Toimielinten sitovien tavoitteiden sekä toimintakatteen muutoksista päättää kaupunginvaltuusto. Kaikki talousarvioon tehtävät muutokset on perusteltava, ja samalla selvitettävä, mistä kate osoitetaan. Menomäärärahojen ylitystä varten haetaan lisämäärärahaa. Tulojen alitusta varten haetaan tuloarvion tarkistusta.

Toimielimellä on oikeus hyväksyä käytössään olevia käyttötalousosan menojen ja tulojen muutoksia toimielimen toimintakatteen muuttumatta, mikäli valtuustoon nähden sitovat tavoitteet eivät tämän johdosta muutu. Jos talousarvioon varatun määrärahan käyttötarkoitus muuttuu, on asia vietävä kaupunginvaltuuston päätettäväksi.

Käyttötalouteen liittyvästä projektirahoituksesta ja -päätöksistä annetaan talousarvion täytäntöönpanomääräyksissä tarkemmat ohjeet.

Talusojohtaja tekee päätöksen ja valvoo leasingrahoituksen käyttöä. Toimielimen on perusteltava hankinnoissaan leasingrahoituksen käyttö ja varattava sitä varten käyttötalouteensa riittävät määrärahat.

Investoinnit

Investointiosan määrärahoja ei voi siirtää käyttötalouden määrärahoiksi. Investointien siirtomäärärahamenettelyä ei enää ole. Ainoastaan tilinpäätöksessä ylijäämäisestä tuloksesta voidaan tehdä varauksia investointien osalta suunnitteluvuosille. Varaus merkitään taseeseen, ja hankkeen toteututtua varaus puretaan ja tuloutetaan kaupungin talousarvion asianomaiselle kohdalle.

Investoinnit esitetään talousarviossa toimielimittäin ja hankeryhmittäin. Hankeryhmiä ovat

- *aineeton käyttöomaisuus*
- *irtain omaisuus*
- *kiinteä omaisuus (kiinteistöhankeinnot)*
- *talorakennus*
- *liikenneväylät*
- *uudet alueet*
- *venesatamat*
- *ensikertainen kalustaminen*
- *liikuntapaikat*
- *puistot ja leikkipaikat*

Toimielimen **aineettomassa käyttöomaisuudessa** ja **irtaimessa omaisuudessa** sitovuus valtuustoon nähden on hankkeiden yhteenlaskettu bruttomenojen loppusumma. Toimielimet voivat päätöksellään toteuttaa näiden hankeryhmien hankintoja yhteenlasketun määrärahan puitteissa, tarvittaessa hankeryhmärajan ylittäen, erityisestä perustellusta syystä toisin, esimerkiksi muuttamalla suunnittelukauden hankintojen kiireellisyysjärjestystä.

Kiinteässä omaisuudessa nettomenon tulee olla vähintään nolla tai positiivinen eli myyntituloilla (tasearvo) täytyy kattaa vuosittaiset hankinnat. Täytäntöönpanomääräyksissä voidaan antaa tarkempia määräyksiä omaisuuden myynnistä.

Talorakennuksessa on sitovana valtuustoon nähden kunkin hankkeen bruttomenojen loppusumma, kaupunkirakennelautakunnalla on erityisestä perustellusta syystä siirtää enintään 20 % hankkeeseen varattua rahasta toiselle hankkeelle, kun hankeryhmän bruttomenojen loppusumma ei ylitä talousarvion määritellystä.

Muiden kuin edellä mainittujen hankeryhmien sitovuustaso on talousarviossa lautakunnittain määritelty nettomääräinen loppusumma.

Poikkeuksen sitovuuteen muodostavat arvioidut valtionosuus- tms. tulot. Mikäli tulojen määrä ylittää arvioidun, sitoo investointimenon bruttomääräinen loppusumma. Arvioitua suurempi ulkopuolinen rahoitus ei saa kasvattaa hankkeen bruttomenoja.

Toimielimien investointihankkeiden toteutumisen tulee tapahtua perustelujen käyttötarkoituksen puitteissa. Talorakennuksessa noudatetaan talorakennuksen hankeohjeita, jotka oin hyväksytty kaupunginhallituksen kokouksessa 25.4.2016 135 §.

Rahoituserät

Kotkan kaupungin hallintosäännön (KV 10.4.2017) luvun 9 pykälässä 10 on määritelty kaupungin rahoituksen hoitaminen seuraavasti:

Kaupungin rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen.

Valtuusto päättää kaupungin kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista. Valtuusto päättää lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.

Kaupunginhallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Kaupunginhallitus voi siirtää lainan ottamiseen ja antamiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.

Muutoin kaupungin rahatoimesta vastaa kaupunginhallitus.

Rahatoimen käytännön hoitamisesta vastaa talousjohtaja.

Tuloslaskelmassa sitovan määrärahan muodostavat ulkoisten korko- ja rahoituserien, menojen ja tulojen yhteismäärät eli rahoitusnetto.

Rahoituslaskelmassa määritellään erikseen antolainojen lisäys ja ottolainojen osalta pitkäaikaisten lainojen lisäys. Pitkäaikaista lainaa on tilanteen salliessa mahdollista ottaa vähemmän ja korvata esimerkiksi lyhytaikaisella lainalla. Lyhennyksiä on oikeus maksaa enemmän kuin talousarvioon on merkitty. Tulos- ja rahoituslaskelman tulojen poikkeamista raportoidaan valtuustolle.

Edellä olevista **yleismääräyksistä poiketen**

1. Kaupunginjohtajalla on päätöksellään oikeus elinkeinopoliittisista syistä ehdollisesti sitoutua kaupungin puolesta ennakolta talousarvioon sisällyttömiin kunnallisteknisiin yrityksiä koskeviin määräraahankkeisiin. Yksittäinen hanke voi olla enintään 850.000 euroa. Hankkeesta on tehtävä päätös kaupunginhallituksessa ja/tai kaupunginvaltuustossa myöhemmin.
2. Kaupunginjohtaja päättää kaupunginhallituksen alaisista yhteisöavustuksista talousarviomäärärahan puitteissa.

Toimielinten jäsenten lisäksi tilivelvollisia ovat:

Kaupunginjohtaja

Palvelujohtaja

Vastuualueiden ja toimintayksiköiden johtajat

Ympäristölautakunnan alaisten palveluyksiköiden päälliköt

Keskusvaalilautakunnan sihteeri

Kymenlaakson pelastuslaitoksen pelastusjohtaja

1.9. Talouden ja toiminnan seuranta sekä raportointi

Talousarvion toteutumista seurataan raportoinnilla, jota toteutetaan konserni-, toimielin- ja vastuu- tai palvelualueitasolla. Raportointi kohdistuu taloudellisen tuloksen, strategiatavoitteiden, tunnuslukujen ja riskien toteutumisen seurantaan. Kaupunkistrategiaan sisältyviä sitovia tavoitteita sekä taloutta koskeva talousarvion toteutumaraportti laaditaan kaksi kertaa vuodessa kaupunginhallitukselle ja valtuustolle.

Talouden ja strategian toteutumisen seurannan puolivuosisraportteihin kootaan vain keskeiset kaupungin palvelutuotannon järjestämistä koskevat tiedot. Raportti laaditaan kesäkuun tilanteesta sekä tilinpäätös vuoden lopun tilanteesta. Lisäksi laaditaan talouden kuukausiraportit, jotka ovat sisällöltään edellä mainittua suppeammat.

Lautakunnat veloitetaan toteuttamaan puolivuosisraportointi lautakuntaa sitovien tavoitteiden ja talouden osalta sillä tasolla kun toimielin katsoo tarkoituksenmukaiseksi. Säännölliseen muuhun raportointiin on lautakuntien päätettävä toimintamalli, jota lautakunta kokouksensa aikataulun puitteissa toteuttaa talousarviovuoden aikana.

2. KÄYTTÖTALOUS

2.1. KÄYTTÖTALOUS, Konsernipalvelut

2.1.1. Keskusvaalilautakunta

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tuloslaskelma

Keskusvaalilautakunta		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	33 Tuet ja avustukset	0	0	260 000
	3 Toimintatuotot	0	0	260 000
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	0	-121 250	-319 641
	43 Palvelujen ostot	-4	-40 000	-87 000
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	-2 500
	48 Muut toimintakulut	0	-5 000	-4 500
	4 Toimintakulut	-4	-166 250	-413 641
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-4	-166 250	-153 641
4S Sisäiset erät	S9 Sisäiset kulut	-1 087	-13 000	-17 445
	4S Sisäiset erät	-1 087	-13 000	-17 445
Toimintakate	Toimintakate	-1 091	-179 250	-171 086
Vuosikate	Vuosikate	-1 091	-179 250	-171 086
Tulos	Tulos	-1 091	-179 250	-171 086

2.1.2. Tarkastuslautakunta

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tuloslaskelma

Tarkastuslautakunta		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-14 112	-16 122	-59 257
	43 Palvelujen ostot	-41 854	-38 878	-45 000
	4 Toimintakulut	-55 966	-55 000	-104 257
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-55 966	-55 000	-104 257
4S Sisäiset erät	S9 Sisäiset kulut	-220	0	0
	4S Sisäiset erät	-220	0	0
Toimintakate	Toimintakate	-56 186	-55 000	-104 257
Vuosikate	Vuosikate	-56 186	-55 000	-104 257
Tulos	Tulos	-56 186	-55 000	-104 257

2.1.3. Kaupunginhallituksen alaiset toiminnot, Strategiset tavoitteet

KAUPUNGINHALLITUKSEN ALAISET TOIMINNOT

Strategiset tavoitteet vuodelle 2018

Kuntalain 110, 2 § mukaiset valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kotka on vetovoimainen ja omaleimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Tapahtumamatkailun toimialaa kasvatetaan merkittävästi	Tapahtumakeskus-kampus-hotelli hankkeesta osapuolten välillä sopimus tehty.
		Toteuttamisen ohjaus ja valvonta on organisoitu ja resurssit määritetty.
		Uusia toimintamalleja ja kumppanuuksia toteutetaan aktiivisesti.
		Tapahtumajärjestelyn sekä rakentamisen suunnittelu- ja toteutus-aikataulut tehty ja tavoitteet asetettu.
		Tapahtumakeskuksen liiketoimintasuunnitelmat ja taloustavoitteet täsmennetty.
		Tapahtumakeskuksen riskienhallintasuunnitelma laadittu ja toimeenpannaan aikatauluteusti.
		Asemakaavan muutos on hyväksytty.
		Hankkeen etenemisestä raportoidaan valtuustolle säännöllisesti.

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	EU:n tietosuoja-asetuksen voimaantulo 2018	Kaupungin tietoturva- ja tietosuojapolitiikat on luotu
		Osoitusvelvollisuuden riittävä täyttäminen
	Henkilöstöpalvelut koordinoi henkilöstösuunnittelua ja tukee henkilöstön hyvinvoinnin ja osaamisen kehittämistä.	Henkilöstösuunnitelman avulla hallitaan resursointia. Sairauspoissaolopäivät pyritään kääntämään laskuun. Työhyvinvointia tuetaan monipuolisesti ja laajasti.
Henkilöstöpalvelut ylläpitää esimiestaitojen kehittämistä.	Esimiestoimintaa tuetaan monipuolisesti ja laajasti. Henkilöstöjohtamiseen liittyvät ohjeet ja linjaukset ovat ajan tasalla.	

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Talous on tasapainossa	Tulos.	Tilikauden tulos on ylijäämäinen.
	Velkaantuminen.	Velan määrä ei kasva 2018.
	Vuosikate kattaa investoinnit.	100 %.

Tuloslaskelma

Kaupunginhallituksen alaiset toiminnot		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	656 306	500 000	570 000
	32 Maksutuotot	9 230	500	500
	33 Tuet ja avustukset	766 949	695 500	691 034
	34 Muut toimintatuotot	1 741 945	901 708	403 430
	37 Valmistus omaan käyttöön	8 706	4 000	4 000
	3 Toimintatuotot	3 183 137	2 101 708	1 668 964
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-11 770 828	-11 185 361	-11 396 046
	43 Palvelujen ostot	-11 435 923	-11 495 413	-11 836 733
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-674 977	-589 741	-638 341
	47 Avustukset	-3 759 016	-3 802 323	-4 166 067
	48 Muut toimintakulut	-2 109 038	-1 850 837	-1 717 888
	4 Toimintakulut	-29 749 782	-28 923 675	-29 755 076
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-26 566 645	-26 821 968	-28 086 112
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	3 651 976	3 528 442	2 960 970
	S9 Sisäiset kulut	-1 137 633	-1 097 740	-1 043 666
	4S Sisäiset erät	2 514 343	2 430 702	1 917 304
Toimintakate	Toimintakate	-24 052 302	-24 391 266	-26 168 808
Vuosikate	Vuosikate	-24 052 302	-24 391 266	-26 168 808
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-9 187	-197	0
	6S Sisäinen korko	-9 187	-197	0
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-87 079	-159 626	-202 867
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-87 079	-159 626	-202 867
Tulos	Tulos	-24 148 567	-24 551 088	-26 371 676

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Allekirjoitetaan Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja.

2.1.3.1. Kaupunginvaltuusto

1201 KAUPUNGINVALTUUSTO

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Kaupunginvaltuuston toiminnan painopistealueena talousarviovuonna on laatia uusi kuntalain edellyttämä kuntastrategia. Uuden kuntastrategian valmistumiseen saakka kaupungin toimintaa ohjataan, konsernihallintoa johdetaan ja tytäryhtiöiden omistajapoliittisista linjauksista päätetään kaupunkistrategian 2013-2016 pohjalta.

Kaupunginvaltuusto ohjaa kaupungin toimintaa ja taloutta huomioiden elinvoiman kehittämiseen tarvittavat panostukset.

Taloussuunnitelma

Palvelutarpeiden muutokset ja niihin vaikuttaminen vuosina 2018-2020

Kaupunginvaltuusto vastaa niistä päätöksistä, joita kaupungin organisatorisiin ja henkilöstörakenteisiin on suunnittelukauden aikana tehtävä. Kaupungin hallinto ja palvelut sopeutetaan muuttuneisiin taloudellisiin olosuhteisiin ja palvelurakennetta ja -verkkoa kehitetään tehtyjen linjausten mukaisesti.

2.1.3.2. Kaupunginhallitus

1202 KAUPUNGINHALLITUS

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja niiden laillisuuden valvonnasta. Ellei muuta ole määrätty, kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua ja edustaa kaupunkia sekä käyttää sen puhevaltaa. Kaupunginhallitus edustaa kaupunkia työnantajana ja vastaa kaupungin henkilöstöpolitiikasta. Sen lisäksi kaupunginhallituksen tehtäviin kuuluu vastata kunnan tehtävien yhteensovittamisesta sekä huolehtia sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Kaupunginhallitus vastaa kunnan toiminnan omistajaohjauksesta.

Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto antaa ohjausta kaupungin eri yhteisöjen, laitosten ja säätöiden hallintoelimissä kaupunkia edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamiseksi käsiteltäviin asioihin. Kaupunginhallituksen ja omistajaohjausjaoston välinen tehtäväjako on määritelty hallintosäännössä. Omistajaohjausjaosto seuraa aktiivisesti kaupunki-konserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa.

Kaupungin luottamushenkilöorganisaatio on uudistunut 1.6.2017 alkaen. Uusi hallintosääntö ja konsernihje ovat tulleet voimaan 1.6.2017. Samoin luottamushenkilöiden palkkio- ja matkustussääntö on uudistettu.

Kaupunginhallituksen tehtävänä on vastata uuden kaupunkistrategian valmistelusta, jotta kaupunkistrategia voidaan tuoda kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi keväällä 2018. Kaupunkistrategiassa on huomioitava kaupungin asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen sekä kunnalle laissa säädetyt palvelutavoitteet. Kaupunkistrategiaan sisällytetään suuntaviivat kaupungin omistajapolitiikalle. Kaupunkistrategiassa huomioidaan myös henkilöstöpolitiikka, kaupungin asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen. Kaupunkistrategian valmistelu on vuoden 2018 keskeisin kehitysasia.

Talousarviovuonna 2018 nykyinen kaupunginjohtaja Henry Lindelöf jää eläkkeelle 1.5.2018 alkaen ja Kotkan kaupunki-konsernin johdossa aloittaa uusi kaupunginjohtaja.

Kaupunginhallitus valmistautuu edelleen maakuntahallinnon syntymiseen ja osallistuu Kymenlaakson vapaaehtoisen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän valmisteluun siten, että kuntayhtymän toiminnan olisi mahdollista alkaa jo 1.1.2019.

Kaupunkisuunnittelun toimitilojen palvelualueen ja sen toimintaan liittyvien teknisten palveluiden vastuualueen toimintojen yhdistäminen ja uudelleen organisointi selvitetään maaliskuun 2018 loppuun mennessä.

Vuoden 2018 aikana kaupunginhallitus osallistuu osaltaan Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun ja kaupungin yhteishankkeeseen vetovoimaisen kampusalueen ja tapahtumakeskuksen suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi Kantasataman alueelle. Samalla kaupunginhallitus edistää muita alueen vetovoimaa kasvattavia tekijöitä.

Vuoden 2018 aikana tärkeimmiksi tavoitteiksi asetetaan:

- Tapahtumakeskus-hotelli-kampus -hankkeesta osapuolten välillä toteuttamissopimus tehty
- Toteuttamisen ohjaus ja valvonta on organisoitu ja resurssit määritetty
- Uusia toimintamalleja ja kumppanuuksia toteutetaan aktiivisesti
- Tapahtumajärjestelyn sekä rakentamisen suunnittelu- ja toteutusaikataulut tehty ja tavoitteet asetettu
- Tapahtumakeskuksen liiketoimintasuunnitelmat ja taloustavoitteet täsmennetty
- Tapahtumakeskuksen riskienhallintasuunnitelma laadittu ja toimeenpannaan aikataulutetusti
- Asemakaavan muutos hyväksytty
- Hankkeen etenemisestä raportoidaan valtuustolle säännöllisesti

Taloussuunnitelma

Palvelutarpeiden muutokset ja niihin vaikuttaminen vuosina 2018-2020

Kaupunginhallituksen alaisessa toiminnassa jatketaan sähköisten menetelmien hyväksikäyttöä ja laajennetaan sitä entisestään. Sähköistä kokousmenettelyä laajennetaan, kehitetään sähköisiä asiointipalveluja ja lisätään sähköisen dokumentinhallinnan käyttöä.

Sähköisiä dokumentteja pyritään tarjoamaan entistä enemmän kuntalaisten ja muiden asiakkaiden käyttöön. Panostetaan digitalisoinnin kehittämiseen siten, että se mahdollisimman laajasti ja tehokkaasti palvelee asiakkaita.

Palvelutarpeisiin pyritään vastaamaan. Kehitetään kaupungin organisaatiota vastaamaan muuttuvia olosuhteita ja tarpeita.

1210 Tilapäiset toimikunnat

Tilapäisten toimikuntien määrärahaan sisältyy 6.000 euron määräraha saaristotoimikunnan toimintaan. Sen käytöstä toimikunta voi päättää itse.

1220 Kaupunginhallituksen käyttövaraus

Käyttövaraus 30.000 euroa on tarkoitettu talousarviovuoden aikana esille tuleviin ennalta arvaamattomiin avustuskohteisiin, hankkeiden rahoitusosuuksiin, yhteisöjen merkkipäivien huomionosoituksiin ja kaupungin vieraanvaraisuuteen tms.

1230 Johdon hankkeet

Projektiraha on tarkoitettu käytettäväksi kaupungin kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin, selvityksiin ja palveluostoihin, joihin ei ole voitu talousarviota päätettäessä tai käyttösuunnitelmaa vahvistettaessa varautua. Määräraha on 40.000 euroa. Päätöksen määrärahan käytöstä tekee kaupunginjohtaja ja saattaa päätökset kaupunginhallituksen tietoon.

1242 Rintamaveteraaniavustukset

Rintamaveteraaniavustusten jakoperusteena ovat:

1. Sotaveteraaniliittojen (Sotainvalidit, Sotaveteraanit, Rintamaveteraanit) Ilmoittamat hakijayhdistysten jäsenmäärät 31.12.2017
2. Avustukset koskevat ns. rintamatunnuksen haltijoita
3. Avustus jaetaan yhdistysten jäsenmäärien suhteessa
4. Piiritason yhdistyksille kohdennetaan kotkalaisten jäsenten osuus.

2.1.3.3. Jäsenmaksut ja avustukset

	TA 2017	ANOTTU 2018	ESITYS 2018	Muutos Anottu 2018 - TA 2018	Muutos TA 2017- TA 2018
1240 Jäsenmaksut	936 305		948 493	948 493	12 187
1242 Rintamaveteraaniavustukset	20 000		20 000	20 000	0
1243 Kotkan Seudun Mus.opiston kannatusyh. ry	265 000	311 520	265 000	-46 520	0
1245 Kotka Maretarium Oy	300 000	300 000	300 000	0	0
1246 Kymenlaakson Orkesteri Oy	977 000	1 014 750	1 014 750	0	37 750
1247 Kotkan Kaupunginteatteri Oy	2 220 300	2 370 300	2 276 778	-93 522	56 478
1248 Kaakonkulman kulttuurimylly ry	81 900	87 000	82 200	-4 800	300
1250 Muut avustukset	65 623	74 000	65 623	-8 377	0
1254 Elinkeinoelämän edistäminen	65 000		75 000	65 000	10 000
1255 Cursor Oy	2 262 606		2 290 313	2 290 313	27 707
1256 Uuperinrinteet Oy	30 000		30 000	30 000	0
1260 Toimitila-avustukset	110 314	6 130	112 316	106 186	2 002
1261 Kiinteistöveroavustukset	26 200		35 500	35 500	0
1350 Muut yhteiset erät	24 987		27 845	27 845	2 858
Yhteensä:	7 385 235	4 163 700	7 534 518	3 360 818	149 282

Erittely avustuksista ja maksuista tulosyksiköittäin

	TA 2017	ANOTTU 2018	ESITYS 2018	Muutos Anottu 2018 - TA 2018	Muutos TA 2017- TA 2018
1240 Jäsenmaksut					
Elävät Kaupunkikeskustat ry	1 350		1 350	1 350	0
Itämeren Kaupunkien Liitto	3 500		3 500	3 500	0
Kansainvälisen Uuno Klami –sävellyskilpailun kannat	300		300	300	0
Kehittämissyhdystys Sepra	30		30	30	0
Kotkan Rannikkoalueen Perinneyhdistys ry	200		200	200	0
Kotkan seudun musiikkiopiston kannatusyhdistys ry	50		50	50	0
Kunnallistieteen yhdistys	160		160	160	0
Kymenlaakson Kauppakamari	11 000		11 000	11 000	0
Kymenlaakson liitto	668 000		680 200	680 200	12 200
Kymenlaakson virkistysalueyhdistys	29 875		29 803	29 803	-73
Meriturvallisuuden ja –liikenteen tutkimusyhdistys ry	150		150	150	0
S/S TURSO -yhdistys	250		250	250	0
Suomalaisen Työn Liitto	100		100	100	0
Suomalais-Venäläinen Kauppakamari	300		300	300	0
Suomen kuntaliitto ry	215 000		215 000	215 000	0
Suomen Purjelaivasäätiö	1 000		1 000	1 000	0
The Cruise Baltic Association	5 040		5 100	5 100	60
1240 Jäsenmaksut Summa	936 305		948 493	948 493	12 187

	TA 2017	ANOTTU 2018	ESITYS 2018	Muutos Anottu 2018 - TA 2018	Muutos TA 2017- TA 2018
1242 Rintamaveteraaniavustukset					
Rintamaveteraaniavustukset	20 000		20 000	20 000	0
1242 Rintamaveteraaniavustukset Summa	20 000		20 000	20 000	0

	TA 2017	ANOTTU 2018	ESITYS 2018	Muutos Anottu 2018 - TA 2018	Muutos TA 2017- TA 2018
1243 Kotkan Seudun Mus.opiston kannatusyh. ry					
Kotkan seudun musiikkiopiston kannatusyhdistys ry	265 000	311 520	265 000	-46 520	0
1243 Kotkan Seudun Mus.opiston kannatusyh. ry Sun	265 000	311 520	265 000	-46 520	0

	TA 2017	ANOTTU 2018	ESITYS 2018	Muutos Anottu 2018 - TA 2018	Muutos TA 2017- TA 2018
1245 Kotka Maretarium Oy					
Kotka Maretarium Oy	300 000	300 000	300 000	0	0
1245 Kotka Maretarium Oy Summa	300 000	300 000	300 000	0	0

	TA 2017	ANOTTU 2018	ESITYS 2018	Muutos Anottu 2018 - TA 2018	Muutos TA 2017- TA 2018
1246 Kymenlaakson Orkesteri Oy					
Kymenlaakson Orkesteri Oy / toiminta-avustus	811 200	847 500	847 500	0	36 300
Kymenlaakson Orkesteri Oy / vuokra-avustus (konse	78 700	78 700	78 700	0	0
Kymenlaakson Orkesteri Oy / vuokra-avustus (toimis	87 100	88 550	88 550	0	1 450
1246 Kymenlaakson Orkesteri Oy Summa	977 000	1 014 750	1 014 750	0	37 750

	TA 2017	ANOTTU 2018	ESITYS 2018	Muutos Anottu 2018 - TA 2018	Muutos TA 2017- TA 2018
1247 Kotkan Kaupunginteatteri Oy					
Kotkan kaupunginteatteri Oy / toiminta-avustus	1 274 413	1 417 935	1 324 413	-93 522	50 000
Kotkan kaupunginteatteri Oy / vuokra-avustus	945 887	952 365	952 365	0	6 478
1247 Kotkan Kaupunginteatteri Oy Summa	2 220 300	2 370 300	2 276 778	-93 522	56 478

	TA 2017	ANOTTU 2018	ESITYS 2018	Muutos Anottu 2018 - TA 2018	Muutos TA 2017- TA 2018
1248 Kaakonkulman kulttuurimylly ry					
Kaakonkulman kulttuurimylly ry / toiminta-avustus	37 000	37 000	37 000	0	0
Kaakonkulman kulttuurimylly ry / vuokra-avustus	44 900	50 000	45 200	-4 800	0
1248 Kaakonkulman kulttuurimylly ry Summa	81 900	87 000	82 200	-4 800	0

	TA 2017	ANOTTU 2018	ESITYS 2018	Muutos Anottu 2018 - TA 2018	Muutos TA 2017- TA 2018
1250 Muut avustukset					
Etelä-Kymen Näkövammaiset ry	6 350	7 500	6 350	-1 150	
Juha Vainio rahasto	2 000		2 000	0	0
Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy, merikirj:	17 000		17 000	0	0
Kans.väl. Uuno Klami -säv.kilp. kann.yhd.ry	17 500	17 500	17 500	0	0
Karhulan Ilmailukerho, lentokone- ja ilmailukokoeln	2 523		2 523	2 523	0
Kotkan Meripelastusyhdistys ry	8 300	10 000	8 300	-1 700	0
Kotkan Vammaisten yhteisjärjestö ry	5 850	10 000	5 850	-4 150	0
Kotkan Vapaa-ajattelijat ry	1 600	6 900	1 600	-5 300	0
Kymenlaakson osakunta	400		400	400	0
Merimiespalvelutoimisto	1 900		1 900	1 900	0
Tiutisen Työväenyhdistys ry, lehtilukusali	2 200	3 100	2 200	-900	0
1250 Muut avustukset Summa	65 623	55 000	65 623	-8 377	0

	TA 2017	ANOTTU 2018	ESITYS 2018	Muutos Anottu 2018 - TA 2018	Muutos TA 2017- TA 2018
1254 Elinkeinoelämän edistäminen					
Haukkaavuoren näkötorin hoitaminen matkailukoht	5 000		5 000	5 000	0
Kotkan Kauppatie ry	60 000		60 000	60 000	0
Meriniemen saunan hoitaminen matkailu- ja talviuintikohteena			10 000		10 000
1254 Elinkeinoelämän edistäminen Summa	65 000		75 000	65 000	10 000

	TA 2017	ANOTTU 2018	ESITYS 2018	Muutos Anottu 2018 - TA 2018	Muutos TA 2017- TA 2018
1255 Cursor Oy					
Cursor Oy, elinkeinopalvelut	1 684 606		1 674 378	1 674 378	-10 228
Cursor Oy, matkailupalvelut	345 000		345 000	345 000	0
Cursor Oy, seutupalvelut	233 000		270 935	270 935	37 935
1255 Cursor Oy Summa	2 262 606		2 290 313	2 290 313	27 707

	TA 2017	ANOTTU 2018	ESITYS 2018	Muutos Anottu 2018 - TA 2018	Muutos TA 2017- TA 2018
1256 Uuperinrinteet Oy					
Uuperinrinteet Oy	30 000		30 000	30 000	0
1256 Uuperinrinteet Oy Summa	30 000		30 000	30 000	0

1260 Toimitila-avustukset	TA 2017	ANOTTU 2018	ESITYS 2018	Muutos Anottu Muutos TA	
				2018 - TA 2018	2017- TA 2018
Aluetupa Närhinnurkka	12 940		12 958	12 958	18
Ilmailukerho	19 198		19 942	19 942	744
Keräys- ja avustuskeskus	9 853		9 852	9 852	-1
Korttelikoti Muorikka	32 341		33 559	33 559	1 218
Korttelikoti Naapuri	12 029		12 045	12 045	16
Korttelikoti Ratikka	8 529		8 530	8 530	1
Kudonnanharrastajat	6 124	6 130	6 130	0	6
Yhdistykset, seurojentalot jne. vuokra- ja tukiaavustu:	9 300		9 300	9 300	0
1260 Toimitila-avustukset Summa	110 314	6 130	112 316	106 186	2 002

1261 Kiinteistöveroavustukset	TA 2017	ANOTTU 2018	ESITYS 2018	Muutos Anottu Muutos TA	
				2018 - TA 2018	2017- TA 2018
Kotka Svenska Samskolas Garantiförening rf	14 300		14 300	14 300	0
Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistövero-osuus	11 900		11 900	11 900	0
1261 Kiinteistöveroavustukset Summa	26 200		26 200	26 200	0

1350 Muut yhteiset erät	TA 2017	ANOTTU 2018	ESITYS 2018	Muutos Anottu Muutos TA	
				2018 - TA 2018	2017- TA 2018
Gramex	6 464		6 502	6 502	38
Kopioisto	12 548		15 172	15 172	2 625
Säveltäjän Tekijänoikeustoimisto Teosto ry	5 975		6 170	6 170	195
1350 Muut yhteiset erät Summa	24 987		27 845	27 845	2 858

1301 Eläkkeet Eläkemenoperusteiseen maksuun varattu määräraha on 6,6 milj. euroa.

1310 Kunnallisverotus sisältää verotilitysten yhteydessä neljä kertaa vuodessa perittävät verotuksen kustannukset. Talousarviossa on arvioitu kustannuksiksi 1,35 milj. euroa.

1335 Vakuutusmaksut

Määräraha muita kuin omaisuus- ja tapaturmavakuutusmaksuja varten 0,1 milj. euroa. Kaupungin vastuuvakuutus.

2.1.3.4. Hallintoyksikkö

HALLINTOYKSIKKÖ

Toiminta-ajatus

* toimia Kotka-konsernin konsernijohtoon tukena konsernivalvonnassa ja konserniohjauksessa sekä kehittää niitä osana Kotka-konsernin johtamisjärjestelmää

* huolehtia päätöksenteon valmistelun ohjauksesta, kehittämisestä ja tuesta sekä päätösten täytäntöönpanosta ja täytäntöönpanon ohjauksesta ja antaa niihin oikeudellista asiantuntija-apua

* huolehtia asianhallinnan ja tiedonohjauksen kehittämisestä, tietosuojan ohjauksesta sekä pysäköinninvalvonnan viranomaistehtävistä ja vaalien järjestämisestä.

Lautakuntaan (kaupunginhallitus) nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käyttäjälähtöisiä	Sähköisten prosessien kehittäminen	Asianhallinnan ja pysäköinninvalvonnan sähköisiä prosesseja kehitetään ja laajennetaan
		Prosessikuvauksissa eteneminen Kansallisen palvelutietovarannon veloitteiden täyttäminen
	Asiakirjojen säilyvyyden turvaaminen	Suunnitelman laatiminen arkistointineiston digitoimiselle Aloitetaan tuhoutumisvaarassa olevan arkistointineiston skannaus

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Pöytäkirjahallinnossa toimitaan kielilain edellyttämällä tavalla	Kielilain vähimmäisvaatimukset täyttyvät
	EU:n tietosuojasetuksen voimaantulo 2018	Kaupungin tietoturva- ja tietosuojapolitiikat on luotu Osoitusvelvollisuuden riittävä täyttäminen
	Päätösten vaikutustenarviointi kehitettyä	Valmistelijat osaavat monipuolisesti arvioida valmisteleman asian eri vaikutuksia ja tuovat vaikutukset esiin päätösten perusteluissa.
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Kaupungin hankintaohjeistus on saatettu ajan tasalle	Laaditaan uudet hankintaohjeet
	Kaupungin hallinnossa osataan huomioida hyvän hallinnon perusteet	Henkilöstöä koulutetaan hyvän hallinnon perusteista

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Talous on tasapainossa	Aktiivinen omistajaohjaus	Tiivis yhteydenpito tytäryhteisöihin Konserniohjeen noudattamisen valvonta.
	Konserninäkökulmasta oikealle tasolle arvioidut tuloutustavoitteet	Valtuuston hyväksymät osinkoja muut tuottotavoitteet saavutetaan

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Sähköisten kokouskäytäntöjen kehittäminen	Sähköinen pöytäkirjan tarkastus käyttöön

Tuloslaskelma

Hallintoyksikkö		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	1 118	0	0
	32 Maksutuotot	1 561	500	500
	33 Tuet ja avustukset	4 830	0	0
	34 Muut toimintatuotot	374 297	380 000	380 000
	3 Toimintatuotot	381 806	380 500	380 500
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-1 290 379	-1 291 266	-1 246 404
	43 Palvelujen ostot	-113 599	-187 330	-242 330
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-24 477	-31 891	-53 891
	48 Muut toimintakulut	-40 161	-38 900	-38 900
	4 Toimintakulut	-1 468 617	-1 549 387	-1 581 526
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-1 086 810	-1 168 887	-1 201 026
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	19 227	0	0
	S9 Sisäiset kulut	-337 372	-331 596	-352 479
	4S Sisäiset erät	-318 144	-331 596	-352 479
Toimintakate	Toimintakate	-1 404 955	-1 500 483	-1 553 504
Vuosikate	Vuosikate	-1 404 955	-1 500 483	-1 553 504
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-2 452	0	0
	6S Sisäinen korko	-2 452	0	0
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-25 676	-25 676	-18 215
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-25 676	-25 676	-18 215
Tulos	Tulos	-1 433 082	-1 526 159	-1 571 719

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Hallintoyksikön toiminnan painopisteet vuonna 2018 koostuvat eri lainsäädännössä olevien kunnalliselle hallintoviranomaiselle asetettujen velvoitteiden täyttämisestä sekä asianhallinnan sähköisten prosessien kehittämisestä. Keskeisenä on myös arkistoaineiston digitaaliseen muotoon saattaminen. Arkistoaineistoon sisältyy tuhoutumisvaarassa olevaa asiakirja-aineistoa, jonka säilyvyys arkistolain edellyttämällä tavalla on vaarantunut. Tilanteen korjaamistoimiin on ryhdyttävä viipymättä. Asiakirja-aineiston tuhoutuminen johtuu käytetyistä huonolaatuisista papereista, musteista, väreistä ja muusta piirrosmateriaalista. Huonoimmassa

kunnossa olevaan arkistoaineistoon sisältyy rakennuspiirustuksia sekä kunnallisten toimielinten pöytäkirjoja. Aineisto kärsii myös käsittelystä.

Valtioneuvoston päätöksen (2016) mukaan viranomaisten arkistoaineisto on saatava digitaaliseen muotoon vuoteen 2030 mennessä. Työtä on valtavasti. Sähköisen asianhallinnan kehittäminen on hallinnossa jatkuva prosessi. Vanhan arkiston digitalisointi palvelee sekä viranomaisten että kansalaisten tiedonsaantitarpeita. Digitalisoinnilla vähennetään arkistojen kasvavaa tilantarvetta. Digitalisointi palvelee asianhallinnan kokonaisarkkitehtuurin rakentumista.

Asianhallinnan sähköisiä prosesseja kehitetään siirtymällä prosessikuvausten laadintaan. Tämä on välttämättömän kehitysvaihe tavoiteltaessa sähköistä arkistointia. Sähköisten asiointipalvelujen kehittämistä jatketaan.

Kaupungin hankintatoiminnan avoimuuden ja lainmukaisuuden kannalta on keskeistä, että pitkään vireillä olleet hankintaohjeet saadaan uudistettua vastaamaan voimassa olevia säädöksiä. Hankintakriteerien kehittäminen yhdessä talousyksikön kanssa on tärkeää.

Hallintoyksikkö keskittyy yhdessä kaupungin tietosuojavastaavan kanssa varmistamaan kaupungilla henkilörekisterien ylläpitäjänä olevien velvoitteiden täyttämisen EU:n tietosuoja-asetuksen sekä kansallisen tietosuojaa koskevan lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Hallintoyksikön tehtävänä on myös valmistautua kaupungin organisaation supistumiseen SOTE-uudistuksen edetessä. 2017 organisaatiouudistuksen yhteydessä organisaatiota suunnattiin jo kohti tulevaa.

Vuonna 2018 järjestetään presidentinvaalit sekä todennäköisesti maakuntavaalit. Hallintoyksikkö avustaa keskusvaalilautakuntaa vaalien järjestelytoimissa.

Selvitys Kotkakortin käyttöön otosta tehdään Hallintoyksikössä. Elinvoimalautakunnalle tehty määrärahalisäys 20.000 euroa on kohdennettu Hallintoyksikköön.

Talousarvio

Taloussuunnitelma 2018- 2020

Tulevina taloussuunnitelmavuosina paineet lisäpanostuksiin arkiston digitalisoinnin eteenpäin viemiseksi kasvavat. Valtio edellyttää kunnilta jo nyt suurempaa valmiutta sähköisiin palveluihin kuin mihin pystytään vastaamaan. Kansallisen palvelutietovarannon ylläpito on jatkuvaa ja keskitettyjen tietovarantojen määrä ja käyttövelvoite tulevat kasvamaan. Myös avoimen datan saatavuuteen on enenevässä määrin kiinnitettävä huomiota.

Merkittävimmät riskit ja niihin kohdistuvat toimenpiteet

Strategiset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Henkilöstön jatkuvasti kasvava osaamisvaatimus ja siihen liittyvä jatkuva koulutustarve sekä työn määrän kasvu aiheuttaa uupumusta	10-30 %	henkilöriski	Tehtäviin sisältyvän työn määrän seuraaminen ja tarvittaessa työn jakaminen uudestaan, jatkuva	Tehtäviä on jaettu uudelleen ottaen huomioon osaaminen ja jaksaminen
Hiljaisen tiedon katoaminen	10-30 %	50 000	Työntekijöiden ikäjakauma tasaisesti eri ikäluokista	Nuorempien työntekijöiden rekrytointi siten, että hiljaista tietoa ehditään siirtää

Operatiiviset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty

Osaamisen keskittyminen harvoille työntekijöille; sairaustapauksissa seuraa ongelmia palvelujen järjestämiselle	30-60 %	henkilöriski	Tiedon jakaminen ja sijaisten kouluttaminen	Tiedon jakaminen
Tietojärjestelmien käyttöön liittyvät riskit	30-60 %	50 000	Järjestelmien toimintavarmuus ja yhteensopivuus muiden järjestelmien kanssa varmistettava	Järjestelmät uusittava tarvittaessa

Taloudelliset riskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Osaamattomuus sopimustenhallinnassa saattaa aiheuttaa taloudellisia menetyksiä.	30-60 %	1 000 000	Sopimustenhallintaohjeiden ajan tasalla pitäminen ja henkilöstön koulutus	Ohjeet päivitetty syksyllä 2016.
Tietosuojaa koskevien säännösten rikkominen voi johtaa hallinnollisiin sakkoihin, joiden suuruus voi olla max 20 milj. euroa.	10-30 %	1 000 000	Henkilötietojen käsittelyä koskevat käytännöt tarkistetaan, henkilöstö ohjeistetaan	Tietoturva- ja tietosuojapolitiikat valmistumassa tietosuojavastaavan johdolla, ohjeistuksen laatiminen
Tietoturvan haavoittuvuus	10-30 %	1 000 000	Tietoturvaa koskeva ohjeistus pidetään ajan tasalla	Tietoturvapoliittikka valmistumassa, koulutus

Vahinkoriskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Puutteet tietosuojan järjestämisessä voivat aiheuttaa vahingonkorvausvelvollisuuden	10-30 %	1 000 000	Panostus tietosuojaa-asioiden parantamiseen ja mahdollinen vakuutus	Kaupungille on palkattu tietosuojavastaava.
Työtapatumariskit erityisesti työmatkoilla	10-30 %	henkilöriski	Työntekijöiden ohjeistaminen riskeistä	Esimiesten ohjeistus

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Asianhallinnan palveluyksikkö			
-kirjatut asiat (kpl)	4230	4500	4500
-hallintoyksikössä valmistuneet kokouspöytäkirjat (kpl)	180	180	180
-pykälät (kpl)	2148	2100	2100
Ruorin palveluyksikkö			
-hoidetut tilavaraukset (kpl)	4529	4200	4400
-pysäköinninvalvonnan maksukehotukset (kpl)	9114	10000	10000
Keskusarkisto			
-asiakirjapyynnöt (kpl)	938	940	950
-tutkijakäynnit (kpl)	30	110	100
-kertynyt seulottu arkistoaineisto (m)	13	14	15
-digitoitu arkistoaineisto (m)			10
Henkilöstö (HTV2)			
Kansliapäällikön alaiset	2	2,8	3
Asianhallinnan palveluyksikkö	15,1	11	11
Ruorin palveluyksikkö	12,7	12,7	13
Keskusarkisto	2,4	2	3

2.1.3.5. Henkilöstöasioiden yksikkö

HENKILÖSTÖASIOIDEN YKSIKKÖ

Toiminta-ajatus

Henkilöstöasioiden yksikkö vastaa kaupungin henkilöstöstrategian toimeenpanosta ja johtaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa. Henkilöstöasioiden yksikön tehtävänä on huolehtia keskitetystä työnantajatoiminnasta, yhteistoimintajärjestelmien kehittämisestä, kaupungin työnantajakuvasta ja henkilöstötiedottamisesta. Henkilöstöasioiden yksikkö linjaa ja ohjeistaa henkilöstöasioita ja tuottaa henkilöstöasioiden neuvontaa kaupungin esimiehille. Yksikkö tukee henkilöstön ja työyhteisöjen osaamisen kehittämistä ja vastaa henkilöstön keskitetystä koulutuksesta.

Yksikkö vastaa palvelussuhdeasioista, palkanmaksunohjauksesta sekä henkilöstö hyvinvointiin tähtäävien toimien koordinoinnista. Yksikön vastuulle kuuluvat myös työhyvinvoinnin ja työsuojelun kehittäminen. Henkilöstöyksikön yhteydessä toimivat työsuojeluvaltuutetut ja pääluottamusmiehet.

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käytäjäälähtöisiä	Palkka- ja hr-järjestelemät ovat käytäjäystävällisiä ja toimintavarmoja.	Uusien palkka- ja hr-järjestelmien käyttöönoton valmistelu, käyttöönotto vuodenvaihteessa 2018-2019
	Edelleen kehitetään sähköistä toimintaympäristöä.	

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Henkilöstöpalvelut koordinoi henkilöstösuunnittelua ja tukee henkilöstön hyvinvoinnin ja osaamisen kehittämistä.	Henkilöstösuunnitelman avulla hallitaan palveluiden resurssointia. Uudelleensijoitettujen määrä kohtaa tarpeen ja onnistumisaste pysyy korkealla. Sairauspoissaolopäivät pyritään kääntämään laskuun. Työhyvinvointia tuetaan monipuolisesti ja laajasti. Keskitetyt koulutukset vastaavat henkilökunnan koulutustarpeita.
	Henkilöstöpalvelut ylläpitää esimiestaitojen kehittämistä.	Esimiestoimintaa tuetaan monipuolisesti ja laajasti. Säännölliset esimiesinfot ja esimieskoulutukset. Henkilöstöjohtamiseen liittyvät ohjeet ja linjaukset ovat ajan tasalla.

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Talous on tasapainossa	Henkilöstösuunnitelma ja täyttölupakäytäntö ohjaavat rekrytointeja.	Kaikki rekrytoinnit sisältyvät hyväksytyyn henkilöstösuunnitelmaan ja käyvät läpi täyttölupakäytännön.

Tuloslaskelma

Henkilöstöasioiden yksikkö		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	20 867	0	0
	33 Tuet ja avustukset	761 807	695 500	691 034
	34 Muut toimintatuotot	33 458	14 660	13 430
	3 Toimintatuotot	816 132	710 160	704 464
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-1 150 652	-1 323 101	-1 376 721
	43 Palvelujen ostot	-2 009 044	-2 007 950	-3 130 590
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 681	-13 700	-15 200
	48 Muut toimintakulut	-6 646	-8 350	-8 950
	4 Toimintakulut	-3 176 024	-3 353 101	-4 531 461
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-2 359 892	-2 642 941	-3 826 997
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	869 305	791 882	797 091
	S9 Sisäiset kulut	-144 121	-127 484	-129 095
	4S Sisäiset erät	725 184	664 398	667 996
Toimintakate	Toimintakate	-1 634 708	-1 978 543	-3 159 001
Vuosikate	Vuosikate	-1 634 708	-1 978 543	-3 159 001
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-7 373
	7 Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-7 373
Tulos	Tulos	-1 634 708	-1 978 543	-3 166 374

* Budjetointitavan muutos; henkilöstöhallinnon ostopalvelut (palkkahallinto ja HR -raportointi on siirretty Henkilöstöasiainyksikköön)

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Yksikön toiminnan painopisteenä vuonna 2018 on

- Henkilöstöstrategian päivitys
Uuden kaupunkistrategian valmistelun käynnistyttyä käynnistyy myös henkilöstöstrategian päivitys. Tavoitteena on luoda kaupunginstrategian linjaa seuraava henkilöstöpolitiikka ohjaava työkalu.
- Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen ja sairauspoissaolot
Jatkuva muutos ja tehostamisvaateet näkyvät henkilökunnan uupumisena ja mm. sairauspoissaolosten kasvuna. Tarpeeseen on vastattu laajamittaisilla työhyvinvointitoimenpiteillä. Vaikuttavuuden saamiseksi tarve on toiselle määräaikaiselle työhyvinvointiasiantuntijalle.
- Palkkajärjestelmä ja hr -järjestelmäkokonaisuuden uudistaminen
Yhteistyössä Taitoa Oy:n kanssa uudistetaan palkka- ja hr -järjestelmät. Nykyiset järjestelmät ovat jo vanhentumassa. Uudistus käynnistyy loppuvuonna 2018.
- Muutosjohtaminen ja yhteistoiminta
Isot muutokset asetavat vaatimuksia ja haasteita esimiestyölle. Muutosjohtamisvalmiutta tuke- malla luodaan pohjaa muutosten onnistumiseen. Säännönmukainen ja systemaattinen yhteistoiminta avaa keskusteluyhteyttä ja yhteistyötä esimiesten, työntekijöiden ja muutosten valmistelijoiden kesken.

Talousarvio

Työhyvinvointiin ja sairauspoissaoloihin liittyvät haasteet vaativat henkilöstöpalveluiden yhden työhyvinvointiasiantuntija resurssin lisää määrääkäsiksi vuodeksi 2018. Työterveyden kustannuksille asetettu säästötavoite on haaste. Kasvatavat sairauspoissaolot ja työhyvinvointihaasteet luovat paineita myös työterveyskustannusten kasvulle. Palkka- ja hr-järjestelmien hankinta on tietohallintoon liittyvä iso investointi.

Työntekijöiden pitkäaikaissairauksien seuranta ja hoito jatkossa työterveydessä. Tavoitteena sairauspoissaolojen väheneminen. Talousarvioon on lisätty 80.000 euron määräraha.

Nuorten kesätyöpaikat pidetään vuoden 2017 tasolla. Määräraha on varattu henkilöstöasioiden yksikköön, mistä nuorten palkat maksetaan.

Taloussuunnitelma 2018- 2020

Sote -hankkeeseen ja maakunnan laajuisiin kehittämishaasteisiin kohdennetaan muutostukitoimia koko suunnitelmakauden. Palkka- ja hr-järjestelmien uusimisprojekti jatkuu vuodelle 2019.

Merkittävimmät riskit ja niihin kohdistuvat toimenpiteet

Strategiset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Henkilöstön kasvava osaamisvaatimus ja siitä johtuva riski jaksamiselle	10-30 %	henkilöriski	Jatkuva koulutus	Jatkuva koulutus

Operatiiviset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Osaamisen keskittyminen harvoille työntekijöille; sairaustapauksissa seuraa ongelmia palvelujen järjestämiselle	30-60 %	henkilöriski	Tiedon jakaminen ja sijaisten kouluttaminen	Tiedon jakaminen
Tietojärjestelmien käyttöön liittyvät riskit	30-60 %	50 000	Järjestelmien toimintavarmuus ja yhteensopivuus muiden järjestelmien kanssa varmistettava	Järjestelmät uusittava tarvittaessa

Taloudelliset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Osaamattomuus sopimustenhallinnassa saattaa aiheuttaa taloudellisia menetyksiä.	30-60 %	1 000 000	Sopimustenhallintaohjeiden päivitys	Päivitystyö on meneillään
Tietosuojaa koskevien säännösten rikkominen voi johtaa hallinnollisiin sakkoihin, joiden suuruus voi olla max 20 milj. euroa.	10-30 %	1 000 000	Tietosuojan nykytilanteen arviointi ja tarvittaviin toimiin ryhtyminen	Lainsäädäntö on uutta ja siirtymäaika jatkuu vuoden 2018 puolelle.

Vahinkoriskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Puutteet tietosuojan järjestämisessä voivat aiheuttaa vahingonkorvausvelvollisuuden	10-30 %	1 000 000	Panostus tietosuoja-asioiden parantamiseen ja mahdollinen vakuutus	EU-lainsäädäntö on uutta ja kotimainen lainsäädäntö on vasta tulossa
Työtapatumariskit erityisesti työmatkoilla	10-30 %	henkilöriski	Työntekijöiden ohjeistaminen riskeistä	Esimiesten ohjeistus

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Henkilöstöpalvelut (HTV2)	8,5	8,5	8,8
- päätoimiset päälouottamusmiehet (HTV2)	6,4	6,4	6,4
- työsuojeluvaltuutetut (HTV2)	2,6	2,6	3,2
Työterveyskustannukset/työntekijä (€)	508	ennuste 501	503
Sairauspoissaolot (koko kaupunki) (pv/tt)	17,8	ennuste 19,0	19,0
Työtaturmien määrä	221	ennuste 220	220
Työterveysneuvottelujen määrä	221	ennuste 300	330
Rekrytointi, avoimet tehtävät	346	ennuste 350	350
Rekrytointi, hakemusten määrä	3901	4000	4000

2.1.3.6. Talousyksikkö

TALOUSYKSIKKÖ

Toiminta-ajatus

Talouslyksikköä johtaa talousjohtaja. Yksikön tehtäviin kuuluu huolehtia kaupungin ja kaupunkikonsernin talouden ja toiminnan ohjauksesta sekä konserniohjaukseen, rahoitukseen, hankintoihin, varaston hallintaan ja riskienhallintaan liittyvistä tehtävistä sekä kaupungin tietohallinnon kehittämisestä. (Kotkan kaupungin hallintosääntö 4§ kohta 3, kv.10.4.2017)

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käyttäjä-lähtöisiä	Työyhteisöjen työskentelyn tuke- minen sähköisten työkalujen avulla.	IMS toiminnankuvausjärjestel- män ja e-lomakkeen kaupunki- tasoinen käyttöönotto.

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Toimiva elinkeinopolitiikka tu- kee yrityksiä ja työllisyyttä	Hankintojen paikallisuusaste	Paikallisuusasteen lukumääräi- nen ja euromääräinen kasvu

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Strateginen seutuyhteistyö vah- vistuu	Jäsenyys Kymenlaakson kattavissa talouden, rahoituksen, riskienhal- linnan, hankintojen ja tietohallin- non työryhmissä.	Osallistuminen aktiivisesti eri työryhmissä ja parhaiden käy- töntöjen hyödyntäminen.

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mi- toitettu, esimiestyö on laadu- kasta.	Tehtäväkuvaukset tarkistetaan ja kehityskeskustelut käydään jokai- sen osalta.	100 %.

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Talous on tasapainossa	Tulos.	Tilikauden tulos on ylijäämäi- nen.
	Velkaantuminen.	Velan määrä ei kasva 2018.
	Vuosikate kattaa investoinnit.	100 %.

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kai- kessa toiminnassa	Paperittomuuden edistäminen talouslyksikön julkaisuissa.	100 %.
	Sisäisen valvonnan ja riskienhal- linnan periaatteet päivitetään.	100 %.
	Hankintakriteerien kehittäminen	Hankinnoissa huomioidaan työllisyys- ja ympäristökriteerit

Tuloslaskelma

Talousyksikkö		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	634 302	500 000	570 000
	32 Maksutuotot	130	0	0
	33 Tuet ja avustukset	313	0	0
	34 Muut toimintatuotot	38 901	80 000	10 000
	37 Valmistus omaan käyttöön	8 706	4 000	4 000
	3 Toimintatuotot	682 352	584 000	584 000
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-1 053 366	-1 045 896	-1 058 466
	43 Palvelujen ostot	-2 140 945	-2 056 533	-4 193 200
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-602 641	-522 800	-522 800
	48 Muut toimintakulut	-409 329	-585 674	-587 000
	4 Toimintakulut	-4 206 282	-4 210 903	-6 361 466
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-3 523 930	-3 626 903	-5 777 466
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	2 763 444	2 736 560	2 163 879
	S9 Sisäiset kulut	-326 460	-265 072	-299 786
	4S Sisäiset erät	2 436 984	2 471 488	1 864 093
Toimintakate	Toimintakate	-1 086 946	-1 155 415	-3 913 372
Vuosikate	Vuosikate	-1 086 946	-1 155 415	-3 913 372
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-6 204	0	0
	6S Sisäinen korko	-6 204	0	0
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-55 101	-62 159	-165 852
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-55 101	-62 159	-165 852
Tulos	Tulos	-1 148 251	-1 217 574	-4 079 224

* Budjetointitavan muutos; taloushallinnon ostopalvelut on siirretty Talousyksikköön.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Talousyksikkö on jaettu toiminnallisesti neljään kokonaisuuteen, joiden painopisteet ovat:

Hankinnat ja varasto:

- Tilausjärjestelmän käyttöasteen nostaminen ja varaston toimivuuden parantaminen. Hankintakalenterin luominen eri sidosryhmien käyttöön.

Rahoitus ja riskienhallinta:

- Sijoitussuunnitelman toteuttaminen ja riskienhallinnan kokonaissuunnitelma
- Talousyksikön johdolla valmistellaan esitys KSOY sähkörahojen loppuosan käytöstä kaupunginvaltuustolle 9.4.2018 mennessä.

Taloussuunnittelu ja -seuranta:

- Seurannan ja ennustamisen kehitystyö sekä Taitoa yhteistyön terävöittäminen. Taloushallinnon prosessien tehostaminen.

Tietohallinto ja tilastot:

- Kokonaisarkkitehtuurityön edistäminen erityisesti tietojärjestelmäkartoitus ja -yhteentoimivuus.

Talousarvio

- Organisaatorakenne muutettiin kesken toimintavuoden 2017 ja talousarviovuosi 2018 on ensimmäinen kokonainen vuosi talousyksikön nykyisessä muodossa ml. varastotoiminnot.

Taloussuunnitelma 2018- 2020

- Talousyksikkö on mukana kaupunkistrategian kehitystyössä sekä organisaation uudistuksessa sote- ja maakuntaudistuksen mukaisesti.

Merkittävimmät riskit ja niihin kohdistuvat toimenpiteet

Strategiset riskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyy- s	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Prosessien yhtenäistämiseen ja tehostamiseen tähtäävä strategia osoittautuu väärin kohdennetuksi, resursoiduksi tai aikataulutetuksi	30-60 %	10 000	Riskin toteutuminen tarkoittaa käytännössä strategian toteutumisen viivästymistä, varsinaista suoraa taloudellista riskiä ei ole.	Vastuualueen rutiinotyöskentelyn välillä pyritään määrätietoisesti viemään prosessien yhtenäistämiseen johtavia toimenpiteitä eteenpäin.
Vastuualueen toiminta ei kehity kuntalain uudistuksen vaatimalla tavalla. Tulossa on tarve uudelle organisaatiolle (maakunnalle siirtyy kunnan tehtäviä) ja konserniohjauksen merkitys tulee korostumaan. Muutoksen hallinta.	30-60 %	50 000	Koulutuksella pidetään osaaminen ajan tasalla. Haetaan perusteltu taso vastuualueen resursoinnille, eli ennakoidaan nykyisellä henkilöstöllä tehtävät asiat ja uutta henkilöstöä vaativat asiat.	Vastuualueen edustajat osallistuvat maakuntahallinnon perustamiseen tähtäävien ryhmien työskentelyyn. Konserniohjauksen vahvistamiseen tähdätään useamman henkilön toimenkuvia kehittämällä.
Tietohallintostrategian toteuttaminen.	30-60 %	50 000	Tietohallintojohtoryhmän työskentely ja talouden vastuualueen henkilöstön työnjako.	Tietohallinnon johtoryhmän työskentely on aloitettu hyvin. Haasteeksi muodostunutohuet tietohallinnon resurssit.

Operatiiviset riskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyy- s	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Asiantuntijuriski. Osaamisen keskittyminen avainhenkilöille luo vastuualueelle riskin haavoittuvuudelle. Tilanne on akuutti, koska noin puolet talouden vastuualueen henkilöstöstä ovat uusia tehtävissään ja osittain uusia organisaatioissa.	60-90 %	100 000	Osaamisen jakaminen ja käytäntöjen sekä toimintamallien yhdenmukaistaminen.	Kaupungin toiminnan eli eri vastuualueiden heterogeenisuus vaikeuttaa toimintatapojen yhdenmukaistamista.
Tietohallinnon ja hankintojen organisoituminen.	30-60 %	50 000	Henkilöstön koulutuksella, selkeällä vastuiden jaolla sekä riittävällä resursoinnilla pyritään pitämään riski hallinnassa.	Tietohallinnon operatiivista toimintaa pyritään kehittämään olemassa olevilla resursseilla. Hankintasuunnittelijan rekrytointi on aloitettu.

Taloudelliset riskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyy- s	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Uudistuminen vaatii taloudellista panostusta ja henkilöresursseja. Budjetointi haastavaa, kun riskejä pyritään kattamaan riittävällä tavalla.	60-90 %	50 000	Talousarviotyön kautta pyritään varaamaan riittävät henkilöresurssit suunniteltujen tehtävien toteuttamiseksi.	Talousarvioon on sisällytetty henkilöstösuunnitelman mukainen mitoitus asiantuntijoita.

Vahinkoriskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyy- s	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Hankintaprosessin sekä rahoituksen lainsäädännölliset vaateet. Menettelytapoihin liittyvä riski esim. vahingonkorvausvelvollisuuden syntymisestä.	30-60 %	200 000	Henkilöstön koulutuksella, selkeällä vastuiden jaolla sekä riittävällä resursoinnilla pyritään pitämään riski hallinnassa.	Rahoitussuunnittelija palkattu, hankintasuunnittelijaa rekrytoidaan parhaillaan.
Noin puolet talouden vastuualueen henkilöstöstä (talousjohtaja, talouspäällikkö, controller, rahoitussuunnittelija ja riskienhallinnan sihteeri) ovat uusia tehtävissään ja osittain uusia organisaatioissa.	30-60 %	200 000	Henkilöstön koulutuksella, selkeällä vastuiden jaolla sekä riittävällä resursoinnilla pyritään pitämään riski hallinnassa.	Kouluttautuminen ja työssä oppiminen aloitettu. Resurssointi ja vastuiden jako suhteellisen hyvällä tasolla.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2016*	TA 2017*	TA 2018
Henkilöstö			
HTV2, talousjohtaja ja johdon assistentti			2
HTV2, taloussuunnittelu ja -seuranta	9,9	11	5
HTV2, rahoitus ja riskienhallinta	0	1	2
HTV2, tietohallinto ja -tilastot	0	1	2
HTV2, hankinnat ja varasto	8,2	8	10
HTV2 yhteensä	18,1	21	21
*Huom! HTV2-tiedot TP2016 ja TA2017 eivät ole vertailukelpoisia, muuten kuin kokonaismäärän näkökulmasta, koska yksikkö on organisoitu uudelleen			
Resurssit			
Toimintakulut, euroa/ asukas	60,74	61,7	*117,40
Työasemien määrä			
Pöytäkoneet	1 524	1 480	1 305
Kannettavat	1 496	1 640	1 630
Tabletit	216	266	340

* Budjetointitavan muutos; taloushallinnon ostopalvelut on siirretty Talousyksikköön.

2.1.3.7. Ympäristölautakunta, Strategiset tavoitteet

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus

Ympäristölautakunta on Kotkan rakennusvalvonnan sekä Kotkan ja Pyhtään ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon lupa- ja valvontaviranomainen.

Strategiset tavoitteet vuodelle 2018

Kuntalain 110, 2 § mukaiset valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käyttäjä-lähtöisiä	Lupamenettelyt ja palvelut sujuvia, kehitetään sähköisen asioinnin mahdollisuuksia	Kaikki rakennusvalvonnan luvat ja kaikki ympäristönsuojelun ympäristö- ja maa-ainesluvut haetaan sähköisen järjestelmän kautta.

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kotka on vetovoimainen ja oma-leimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Järjestetään tapahtumia yhteistyöverkoston kanssa.	Järjestetään tapahtumat keväällä nuukuusviikolla ja pyöräilyviikolla sekä syksyllä jätteen vähentämisen viikolla ja suomen luonnonpäivänä. Järjestetään rakentaja-energiailtoja.

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kaupunkirakenne on tiivis ja toimiva, keskustat eläviä, asuminen viihtyisää	Viihtyisä ja terveellinen, luonnoltaan monipuolinen asuin ympäristö, johon asukkaat ovat tyytyväisiä.	Tehdään aktiivista yhteistyötä kaupungin yksiköiden kanssa luonto- ja virkistysarvojen turvaamiseksi ja kehittämiseksi. Rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon rooli aktiivista uusien kaavojen valmistelussa.

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Rakentamisen energiatehokkuus	Tuetaan Kymenlaakson energianeuvonnan jatkamista.
	Ekotukitoimintaa aktivoidaan ja uudistetaan	Otetaan käyttöön ”ekokiinteistö-kierrokset”.

Tuloslaskelma

Ympäristölautakunta		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	238 056	237 000	238 000
	32 Maksutuotot	372 370	461 000	486 000
	34 Muut toimintatuotot	151	0	0
	37 Valmistus omaan käyttöön	17 176	12 000	12 000
	3 Toimintatuotot	627 753	710 000	736 000
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-1 458 147	-1 458 117	-1 441 239
	43 Palvelujen ostot	-125 752	-156 900	-210 300
	45 Aineet, tarvikkeet	-22 161	-24 700	-27 700
	47 Avustukset	-2 000	-2 000	-2 000
	48 Muut toimintakulut	-33 123	-35 500	-35 500
4 Toimintakulut	-1 641 182	-1 677 217	-1 716 739	
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-1 013 430	-967 217	-980 739
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	6 375	0	0
	S9 Sisäiset kulut	-292 568	-283 543	-268 348
	4S Sisäiset erät	-286 193	-283 543	-268 348
Toimintakate	Toimintakate	-1 299 622	-1 250 760	-1 249 087
Vuosikate	Vuosikate	-1 299 622	-1 250 760	-1 249 087
	6S Sisäinen korko	-579	-460	0
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-6 647	-6 068	0
	Tulos	-1 306 848	-1 257 287	-1 249 087

Ympäristölautakunnan talousarvioesitys on samalla tasolla kuin vuoden 2017 talousarvio

2.1.3.7.1. Ympäristökeskus

YMPÄRISTÖKESKUS

Toiminta-ajatus

Ympäristökeskus huolehtii Kotkan ja Pyhtään ympäristö- ja luonnonsuojelusta, ympäristö- terveydenhuollosta, elintarvikevalvonnasta ja eläinlääkintähuollosta. Toiminnassa painotetaan kestävästä kehitystä ja vuorovaikutusta yritysten, järjestöjen, asukkaiden ja Kymenlaakson muiden kuntien kanssa.

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käyttäjä-lähtöisiä	Lupamenettelyt, palvelu sujuvaa	Kaikki ympäristö- ja maa-ainesluvat sekä merkittävimmät, kuuluttamista edellyttävät meluilmoitukset käsitellään sähköisesti lupapiste.fi-palvelun kautta
Ennaltaehkäisevä toiminta on aktiivista ja omavastuuta vahvistavaa	Valvontasuunnitelmat, ohjeet ja määräykset ovat ajan tasalla. Tiedottamista lisätään.	Päivitetään valvontasuunnitelmat. Päivitetään ympäristönsuojelumääräykset. Otetaan facebook-sivut aktiiviseen käyttöön.

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kotka on vetovoimainen ja omanleimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Järjestetään luonto- ja ympäristöaiheisia tapahtumia yhteistyöverkoston kanssa.	Järjestetään tapahtumat keväällä nuukuusviikolla ja pyöräilyviikolla sekä syksyllä jätteen vähentämisen viikolla ja suomen luonnonpäivänä.

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kaupunkirakenne on tiivis ja toimiva, keskustat eläviä, asuminen viihtyisää	Viihtyisä ja terveellinen, luonnoltaan monipuolinen asuin-ympäristö	Tehdään aktiivista yhteistyötä kaupungin yksiköiden kanssa luonto- ja virkistysarvojen turvaamiseksi ja kehittämiseksi. Suunnitellaan kaupunkiympäristön sähköinen retkikohdeopas, ”retkireppu-hanke” Terveysturvallisuus huomioidaan suunnittelussa ja päätöksenteossa
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu	Alueellinen yhteistyö ympäristöterveydenhuollossa ja ympäristönsuojelussa	Menettelytapojen yhtenäistäminen, kouluttaminen

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Henkilöstöresurssien oikea kohdentaminen tehostaa toimintaa	Uudistettujen tehtäväkuvien ja delegoidun päätösvallan mukaista osaamista vahvistetaan koulutuksella
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Sisäistä viestintää parannetaan, työhyvinvointia tuetaan	Työyhteisön säännölliset yhteis-palaverit vähintään kaksi kertaa vuodessa.
		TYHY-tilaisuuksia järjestetään vähintään kaksi kertaa vuodessa

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Talous on tasapainossa	Talousarvion toteutumista seurataan aktiivisesti Taksat ajan tasalla ja vastaavat vertailukaupunkien keskimääräistä tasoa	Talousarvion toteutumista seurataan kuukausittain Ympäristönsuojelun taksat tarkistetaan

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Ekotukitoimintaa aktivoidaan ja uudistetaan	Päivitetään tiedot ekotukihenkilöstöstä ja täydennetään verkostoa tarpeen mukaan.
		Otetaan käyttöön ”ekokiinteistö-kierrokset”.
		Järjestetään kiinteistökiertoksia valmisteleva tapaaminen ekotukihenkilöille.

Tuloslaskelma

Ympäristökeskus		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	232 172	234 000	234 000
	32 Maksutuotot	91 726	81 000	106 000
	34 Muut toimintatuotot	151	0	0
	37 Valmistus omaan käyttöön	1 050	0	0
	3 Toimintatuotot	325 099	315 000	340 000
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-975 309	-980 319	-970 311
	43 Palvelujen ostot	-90 780	-89 500	-137 900
	45 Aineet, tarvikkeet	-14 677	-14 700	-17 700
	47 Avustukset	-2 000	-2 000	-2 000
	48 Muut toimintakulut	-19 503	-22 500	-22 500
4 Toimintakulut	-1 102 269	-1 109 019	-1 150 411	
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-777 170	-794 019	-810 411
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	4 341	0	0
	S9 Sisäiset kulut	-211 835	-209 342	-198 068
	4S Sisäiset erät	-207 494	-209 342	-198 068
Toimintakate	Toimintakate	-984 664	-1 003 361	-1 008 479
Vuosikate	Vuosikate	-984 664	-1 003 361	-1 008 479
	6S Sisäinen korko	-579	-460	0
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-6 647	-5 235	0
Tulos	Tulos	-991 890	-1 009 055	-1 008 479

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

- Sähköisen asioinnin laajentaminen ja vakiinnuttaminen ympäristönsuojelun lupamenettelyissä.
- Sosiaalisen median käytön tehostaminen tiedotuskanavana.
- Kaupungin ekotukitoiminnan kehittäminen, käyttöön kiinteistökierrokset. Tuetaan kaupungin yksiköitä ekotukityön päivittämisessä ja aktivoimisessa.
- Luonnonympäristön merkityksen esille nostaminen. Kaupunkisuunnittelun ja puistotoimen kanssa tehdään yhteistyötä luonnonarvojen turvaamiseksi. Valmistellaan yhteistyössä Luontokoulu Hailin ja terveydenedistämisyksikön kanssa opastusmateriaalia.
- Aktiivinen rooli kaupungin ilmasto- ja energiaohjelmatyössä
- Valvontasuunnitelmien päivitys riskiperusteisesti ja muuttunut lainsäädäntö huomioiden
- Taksojen pitäminen ajan tasalla, tarkistaminen.
- Elintarvikevalvonnan omat valvontaprojektit sekä osallistuminen Eviran valtakunnallisiin projekteihin.
- Ympäristöterveydenhuollon aktiivinen rooli kaupungin sisäilmatyöryhmässä
- Toimintamallin kehittäminen uuden laboratoriopalvelujen tuottajan kanssa. Syksyllä 2017 kilpailutuksen perusteella palvelujen tuottajaksi tuli Kymen Ympäristölaboratorio Oy.
- Valmistautuminen maakuntahallintoon. Ympäristöterveydenhuollon edustaja maakuntahallinnon alueellisessa työryhmässä.
- Alueellinen yhteistyö viranomaismenettelyjen yhtenäistämiseksi
- Kotka-Pyhtään yhteistoimintasopimuksen mukanaan tuomat kielilain vaatimusten huomiointi asiakirjojen valmistelussa
- Selvitetään ja valmistellaan esitys Kotkan luonnon monimuotoisuuden muutosta koskevan empiirisen mittarin (biobarometri) laatimiseksi. Tavoitteena parantaa edellytyksiä arvioida ympäristön tilaa maa-alueilla ja vesistöissä sekä tuottaa tietoa tarvittavista korjaavista toimenpiteistä.

Talousarvio

- Talousarviossa tulokehityksen on arvioitu olevan edellisvuotta parempi. Tulokehitys on riippuvainen käsittelyyn tulevista luvista ja ilmoituksista, minkä vuoksi arvio sisältää epävarmuuden.
- Palvelujen ostossa on otettu huomion sähköisen asioinnin tehostaminen, kaupungin ekotukitoiminnan kehittäminen ja siihen liittyvät koulutukset, teemaviikkojen tapahtumajärjestelyt sekä ympäristökeskuksen osuus kaupungin ilmasto- ja energiатыöhön ostettavasta asiantuntijapalvelusta.
- Sähköinen lupien käsittely lupapiste.fi edellyttää toimenpidekohtaisen maksun lisäksi kuukausittaista käyttömaksua, joka tulee uutena kustannuseränä, yhteensä noin 6000 €
- Kielilain vaatimus esityslistojen ja pöytäkirjojen kaksikielisyydestä on otettu huomioon varaamalla määrärahaa käännöspalveluun. Tämä on huomioitu vastaavasti yhteistoimintasopimuksen mukaisissa tuloissa.
- Ympäristönsuojelun lupa- ja valvontataksa päivitetään, päivityksessä huomioidaan sähköisen asioinnin kustannusvaikutus.
- Eläinlääkintähuollossa päivystyssojimus Haminan kanssa on helpottanut päivystysjärjestelyjä ja vähentänyt kustannuksia. Eläinlääkintähuollon praktiikassa joudutaan kuitenkin varautumaan sijais- tarpeisiin.

Taloussuunnitelma 2018 - 2020

- Taloussuunnitelman jaksolla merkittävin muutos tapahtuu vuoden 2020 alusta, mikäli aluehallinnon uudistus toteutuu. Ympäristöterveydenhuolto eli noin puolet henkilöstöstä siirtyy tuolloin maakuntahallintoon.
- Muutoin ympäristökeskuksen toiminnassa ei ole tapahtumassa olennaisia muutoksia taloussuunnitelmajaksolla.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2016	TA2017	TA2018
Suoritettavoitteet			
Ympäristölautakunnan päätökset / §:t	51	60	60
Viranhaltijapäätökset / §:t	89	85	80
Valvonta- ja asiantuntijapalvelu:			
ympäristöterveys /kpl	2513	2 300	2400
ympäristönsuojelu / kpl	1026	1 200	1200
Taloudellisuus			
nettomeno / asukas	14,34	15,44	15,31
Resurssit			
henkilöstö, vakituiset vakanssit	17	17	17
HTV2 koko vastuualueella	25	26	26
tilat, m ²	751	751	751

Merkittävimmät riskit ja niihin kohdistuvat toimenpiteet

Strategiset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Ei riskejä nähtävissä	alle 10%			

Operatiiviset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Henkilöstön jaksaminen yksikössä tapahtuneiden henkilöstömuutosten ja lainsäädäntömuutosten vuoksi. Eläinlääkäreiden uupuminen suuren päivystysvastuun takia.	30-60 %		Tehtävien priorisointi, tehtäväjakojen täsmentäminen	50% :n tarkastajavakanssit saatu 100 %:ksi henkilömuutosten yhteydessä. Rekrytoinnit vakansseihin tehty kesällä 2016.

Taloudelliset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Lupa-, ilmoitus- ja valvontatulot jäävät alle budjetoidun	30-60 %		Taksojen tarkistus	Taksoja tarkistettu ajoitain. Korotusvara rajallinen. Suunnitelmaan perustuvia, maksullisia valvontatarkastuksia tehty henkilöresurssien puitteissa.

Vahinkoriskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Potilasvahinko eläinlääkinnässä	30-60 %		Päivystyshenkilöstön riittävyyden varmistaminen	Yhteistyötahon etsiminen. Ennakoivia päivystysjärjestelyjä tehty.

Poistunut riski

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset (€)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi riski poistuu
Eläinlääkäripäivystykseen ei saada sopimuskumppania ja päivystyksissä joudutaan käyttämään suunnitelluista poikkeavia järjestelyjä. Lakisääteisen päivystysvelvoitteen hoitaminen vaarantuu. Järjestelyjen kustannukset ennakoitua suuremmat.	30-60 %		Uuden sopimuskumppanin etsiminen.	Yhteistyösopimus tehty Haminan kanssa

2.1.3.7.2. Rakennusvalvonta

RAKENNUSVALVONTA

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvonnan toiminnan tarkoituksena on auttaa ja neuvoa asiakkaita rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä ja rakennuslupa-asioissa sekä valvoa, että rakentaminen täyttää sille maankäyttö- ja rakennuslaissa ja -asetuksessa ja niiden nojalla annetuissa säännöissä ja määräyksissä asetetut vaatimukset, ja että rakentaminen on kaupunkikuvaan ja ympäristöön soveltuvaa ja edistää ja ylläpitää rakennetun ympäristön hyvää laatua.

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käyttäjä-lähtöisiä	Palvelujen sujuvuus	Kaikki luvat haetaan sähköisesti.
Ennaltaehkäisevä toiminta on aktiivista ja omavastuuta vahvistavaa	Tiedottamisen kehittäminen	Yleisötilaisuuksien järjestäminen. Sähköisten tiedotuskanavien parempi hyväksikäyttö.

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Toimiva elinkeinopolitiikka tukee yrityksiä ja lisää työllisyyttä	Sähköisen asioinnin sujuvuus	Lupapiste.fi 100 % käyttöön. Vanhojen piirustusten digitointia jatketaan.

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kaupunkirakenne on tiivis ja toimiva, keskustat eläviä, asuminen viihtyisää	Kansalaisten tyytyväisyys rakennettuun ympäristöön	Osallistutaan aktiivisesti uusien asemakaavojen valmisteluun.
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu	Alueen rakennusvalvontojen yhteistyö	Alueen rakennusvalvonnat koontuvat vähintään 3 kertaa vuodessa.

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Henkilökunnan monipuolista osaamista ylläpidetään ja kehitetään	Henkilöstön koulutuspäivien lukumäärä on yhteensä vähintään 40.
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Sisäistä tiedotusta parannetaan ja työhyvinvointiin panostetaan	Säännöllistä työpaikkakokouskäytäntöä jatketaan. TYHY-tilaisuuksia järjestetään vähintään 2 kertaa vuodessa.

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Talous on tasapainossa	Taksojen taso on vähintään vertailukaupunkien keskimääräisellä tasolla	Taksa tarkistetaan v. 2018.

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Rakentamisen energiatehokkuus	Tuetaan Kymenlaakson energianeuvonnan jatkamista.

Tuloslaskelma

Rakennusvalvonta		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	3 794	1 000	1 000
	32 Maksutuotot	280 643	380 000	380 000
	37 Valmistus omaan käyttöön	16 126	12 000	12 000
	3 Toimintatuotot	300 563	393 000	393 000
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-463 756	-454 798	-447 928
	43 Palvelujen ostot	-30 190	-62 400	-63 900
	45 Aineet, tarvikkeet	-7 270	-10 000	-10 000
	48 Muut toimintakulut	-13 620	-13 000	-13 000
	4 Toimintakulut	-514 835	-540 198	-534 828
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-214 272	-147 198	-141 828
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	2 034	0	0
	S9 Sisäiset kulut	-80 560	-74 201	-70 280
	4S Sisäiset erät	-78 526	-74 201	-70 280
Toimintakate	Toimintakate	-292 798	-221 399	-212 107
Vuosikate	Vuosikate	-292 798	-221 399	-212 107
Tulos	Tulos	-292 798	-221 399	-212 107

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

- Rakennuslupien ja muidenkin lupien käsittelyjen sähköisesti 100 %:sti.
- Suomen rakentamismääräyskokoelma uusiutuu kokonaan v. 2018 alussa, henkilökunta osallistuu aktiivisesti uusien säännösten opiskeluun.
- Olemassa olevan piirustusarkiston sähköistämistä jatketaan.

Talousarvio

- Tulokertymän 393 000 euroa arvioidaan olevan vuoden 2017 tasoa. Tulot riippuvat rakentamisen määrästä, jonka arvioidaan olevan v. 2017 tasoa.
- Ulkoinen toimintakate on hieman v. 2017 talousarviota parempi, joka johtuu menoarvion lievästä laskusta.
- Kymenlaakson yhteisen energianeuvojan palkkaukseen on esitetty noin 7000 euroa enemmän kuin v. 2017, johtuen EAKR:n rahoituksen loppumisesta. Silti menojen arvioidaan olevan pienemmät kuin v. 2017 talousarviossa.
- Investointipuolelle esitetään 20 000 euroa vanhojen piirustusten ja muiden lupa-asiakirjojen skannaukseen/sähköistämiseen. Skannausten valmistelevat työt tehdään talkoilla rakennusvalvonnassa, mikä säästää huomattavasti kustannuksia. Varsinainen skannaustyö ostetaan ulkopuolelta kilpailutuksen jälkeen.

Taloussuunnitelma 2018-2020

- Rakennusvalvonnan toiminnassa ei ole tapahtumassa olennaisia muutoksia taloussuunnitelman aikajaksolla.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2016	TA2017	TA2018
Suoritettavat			
Myönnetty rakennus- ja toimenpideluvat sekä purkamisluvat ja rakentamislupaukset	500	450	400
Rakennusvalvonnan työnjohtajapäätökset, kvv-, iv- ja vastaavan työnjohtajan hyväksymiset	400	400	400
Suoritettavat katselmukset, aloituskokoukset, tarkastusasiakirjojen käsittely ja muut tarkastustehtävät	1 350	1 100	1 100
Taloudellisuus			
Nettomeno €/asukas	- 3,80	-2,93	-2,61
Resurssit			
Henkilöstön määrä	9	9	9

Merkittävimmät riskit ja niihin kohdistuvat toimenpiteet**Strategiset riskit**

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Ei riskejä nähtävissä	alle 10%			

Operatiiviset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Toiminnallisella puolella ei nähdä riskejä, jos henkilöstön määrä pysyy samana ja jos henkilöstö pysyy terveenä	alle 10 %			

Taloudelliset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Vaadittu tulostavoite ei toteudu	30-60 %		Tulot riippuu rakentamisen määrästä.	Vaikea vaikuttaa rakentamisen määrään.

2.1.4. Elinvoimalautakunta, Strategiset tavoitteet

ELINVOIMALAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus

Elinvoimalautakunnan toiminta-ajatuksena on kehittää kaupungin elinvoimaa kokonaisvaltaisesti. Lautakunta luo edellytyksiä sille, että kaupunki vetää puoleensa muuttajia, yrityksiä ja matkailijoita ja että kaupungin asukkaat viihtyvät ja yritykset voivat toimia menestyksekkäästi. Lautakunta edistää vetovoimaisten palveluiden ja toimintaympäristön lisäksi elinvoiman tekijöitä kuten asukas- ja yrityslähtöisyyttä, osallisuutta, uudistumista ja hyvää ilmapiiriä.

Strategiset tavoitteet vuodelle 2018

Kuntalain 110, 2 § mukaiset valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kotka on vetovoimainen ja oma-leimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Kärkikohteiden ja tapahtumien kehittäminen ja kävijämäärät.	Vellamo 110 000 Vellamon tulot 3,8€ / kävijä (v. 2016 2,5 € / kävijä) Kirjasto 500 000 Kulttuuri ja tapahtumapalveluiden tilaisuuksien kävijämäärä 250 000

Selvitys Kotkakortin käyttöönotosta tehdään Hallintoyksikössä. Elinvoimalautakunnalle tehty määrärahasäys 20.000 euroa on kohdennettu Hallintoyksikköön.

Tuloslaskelma

Elinvoimalautakunta		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	195 654	320 800	300 300
	32 Maksutuotot	126 662	115 500	136 800
	33 Tuet ja avustukset	87 368	381 500	97 500
	34 Muut toimintatuotot	326 751	329 350	323 750
	3 Toimintatuotot	736 435	1 147 150	858 350
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-2 949 065	-2 899 050	-2 850 698
	43 Palvelujen ostot	-1 044 243	-2 118 321	-1 716 340
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-529 944	-540 300	-574 500
	47 Avustukset	-343 668	-244 000	-244 000
	48 Muut toimintakulut	-153 899	-298 850	-141 850
	4 Toimintakulut	-5 020 819	-6 100 521	-5 527 388
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-4 284 384	-4 953 371	-4 669 038
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	3 822	0	0
	S9 Sisäiset kulut	-3 070 811	-3 061 669	-3 020 912
	4S Sisäiset erät	-3 066 989	-3 061 669	-3 020 912
Toimintakate	Toimintakate	-7 351 374	-8 015 040	-7 689 949
Vuosikate	Vuosikate	-7 351 374	-8 015 040	-7 689 949
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-5 363	0	0
	6S Sisäinen korko	-5 363	0	0
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-93 224	-132 393	-135 300
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-93 224	-132 393	-135 300
Tulos	Tulos	-7 449 961	-8 147 433	-7 825 250

2.1.4.1. Kaupunkikehitys ja viestintä

KAUPUNKIKEHITYS JA VIESTINTÄ

Toiminta-ajatus

Kaupunkikehityksen ja kulttuurin vastuualue edistää kaupungin elinvoimaisuutta, kehittää viestintää ja vuorovaikutusta sekä tuottaa laadukkaita kulttuuripalveluita. Elinkeino toiminnan edistäminen on vastuualueen tärkeä tehtävä, jota kehitetään kokonaisvaltaisesti ja tehdään aktiivista yhteistyötä kaupunkikonsernin, Cursorin, yritysten sekä koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden ja muiden sidosryhmien kanssa.

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käyttäjälähtöisiä	Uuden kuntalain vaatimusten huomioiminen viestinnässä mm. konserniviestinnän kehittäminen.	Internet-sivuston uudistaminen yhdessä koko kaupungin kanssa, kuntalaisten toiveet huomioiden. Tavoitteena, että sivut ovat valmiit kesään mennessä. Viestinnän ja markkinoinnin mittariston uusiminen.
	Ennakoiva ja vuorovaikutteinen viestintä valmisteilla olevista asioista.	Kaupunki yhä aktiivisempi sosiaalisessa mediassa. Kaupunkilaiset ja sidosryhmät mukaan kaupunkistrategian valmisteluun. Tietoa hankitaan esim. digitaalisilla työkaluilla nopeasti ja joustavasti.

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kotka on vetovoimainen ja omaleimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Kotka-konsernin viestinnän ja markkinoinnin kokonaisuuden johtaminen ja kehittäminen.	Kotka-brändin suunnitelmallinen kehittäminen vuosikellon mukaisesti. Kotka-brändin uudistaminen strategian valmistuksen jälkeen ja käyttöönotto vuoden loppuun mennessä.
		Kotkan ja Cursorin työnjaon selkeyttäminen viestinnässä ja markkinoinnissa brändiuudistuksen yhteydessä. Seutuyhteistyön tavoitteiden, työnjaon ja mittariston selkeyttäminen markkinoinnissa.
		Elinkeino- ja uusasukasmarkkinoinnin toimenpiteet kohderyhmänä yritykset, investorit ja osaajat sekä uudet asukkaat. Yhteistyössä Cursorin kanssa.

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Toimiva elinkeinopolitiikka tukee yrityksiä ja lisää työllisyyttä	Vuorovaikutus yritysten kanssa on tiivistä.	Yrittäjien ja kaupungin johdon tapaamiset 10 krt/v.
	Yrittäjyysilmapiirin parantaminen.	Elinkeinoilmasto on nousussa (Suomen yrittäjien barometri).
	Asiakaspalvelun kehittäminen.	Asiakaslähtöisen toimintamallin vieminen käytäntöön ja mittariston luominen.
	Hankinnat elinkeinopolitiikan välineenä.	Hankintojen paikallisuusasteen lisääminen ja seurantatyökalut.
	Digitalisaation ja startup-ekosysteemin ympärille luodaan tutkimus-, kehitys- ja koulutusympäristö.	-tutkimuspäällikön resursointi Xamkiin -startup-keskittymän muodostuminen -*ship startup-festivaalin kävijämäärä -21UNI-ohjelman jatko

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kaupunkirakenne on tiivis ja toimiva, keskustat eläviä, asuminen viihtyisää	Keskustojen kehittämis- ja elävöittämissuunnitelmien edistäminen.	Kantasataman kampus-tapahtumakeskus-hotellikonaisuuden eteneminen ja hankkeeseen liittyvät sisällöt etenevät (mm. uudet oppimisympäristöt, startup- ja kiihdyttämötoiminta) -10-15 risteilyalusvierailua
		Kaupunkiauto- ja pyöräpilottien toteutus.
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu	Seudulliset toimintamallit.	Kaakkois-Suomen yhteistyön vahvistaminen suurten teollisten investointien hankinnassa.

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Sisäisen viestinnän tehostamista jatketaan.	Henkilöstön intranetin käyttö lisääntyy.
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Viestinnällä luodaan edellytykset avoimelle vuorovaikutukselle sekä kuntalaisten mahdollisuuksille vaikuttaa kaupungin toimintaan.	Internetsivuston uudistuksen läpivienti avoimesti.

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Digitaaliset ratkaisut viestinnässä ja palveluiden kehittämisessä tukevat kestävästä kehitystä.	Painopiste digitaalisessa viestinnässä, painokustannukset vähäiset suhteessa viestinnän ja markkinoinnin määrään.

Tuloslaskelma

Kaupunkikehitys ja viestintä		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	122	120 000	0
	33 Tuet ja avustukset	0	334 000	0
	34 Muut toimintatuotot	34 420	19 550	19 550
	3 Toimintatuotot	34 542	473 550	19 550
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-293 501	-393 573	-315 207
	43 Palvelujen ostot	-433 498	-1 490 901	-886 400
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-27 637	-100 500	-23 500
	47 Avustukset	-236 009	-145 000	-145 000
	48 Muut toimintakulut	-63 222	-241 950	-39 950
	4 Toimintakulut	-1 053 868	-2 371 924	-1 410 057
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-1 019 326	-1 898 374	-1 390 507
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	400	0	0
	S9 Sisäiset kulut	-46 332	-79 864	-55 579
	4S Sisäiset erät	-45 932	-79 864	-55 579
Toimintakate	Toimintakate	-1 065 258	-1 978 238	-1 446 086
Vuosikate	Vuosikate	-1 065 258	-1 978 238	-1 446 086
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	0	-1 722	-10 972
	7 Poistot ja arvonalentumiset	0	-1 722	-10 972
Tulos	Tulos	-1 065 258	-1 979 960	-1 457 058

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Kaupunkikehityksen ja viestinnän osalta suurimmat vuoden 2018 kokonaisuudet ovat:

- kaupunkistrategiaprosessin läpivienti ja kaupunkistrategian viestinnällinen toteutus
- uuden kaupunkistrategian pohjalta tehtävä kaupungin brändiuudistus
- internetsivoustuudistuksen läpivienti

Kaikkien prosessien osalta kaupunkilaisten ja sidosryhmien innostaminen ja sitouttaminen mukaan uudistustyöhön. Uudistukset tehdään uusia digitaalisia työkaluja hyödyntäen esim. extranet ja e-lomake sekä nopeasti käyttöönotettavat uudenlaiset työkalut.

Lisäksi tehdään aktiivisesti seuraavia

- elinkeinotoiminnan kehittäminen ml. aktiivinen yrittäjäyhteistyö, yrittäjien palvelun kehittäminen, investointien hakeminen ja siihen liittyvät markkinointitoimenpiteet
- kaupungin elinvoimaa vahvistava suunnitelmallinen elinkeino-, kaupunki- ja matkailumarkkinointi erikseen sovittavalla työnjaolla Cursorin kanssa.

Taloussuunnitelma 2018- 2020

Elinkeinopolitiikassa edetään uudistetun seudun elinkeinostrategian (2016-2019) mukaisesti.

Elinkeinostrategiassa määritelty visio vuodelle 2025 kiteytyy kahteen sanaan: uudistunut ja vetovoimainen. Elinkeinostrategia nojaa toimialakärkiin, jotka ovat teollisuus, logistiikka ja matkailu sekä poikkileikkaavana uusiutumista mahdollistavana digitalisaatio.

Uudistumisen strategiset tavoitteet ovat:

- Uudistuneet ja elinvoimaiset yritykset
- Uudet oppimisympäristöt
- Startup-kulttuurin läpimurto

- Digitalisaatiosta tärkein uudistamisen mahdollistaja
- Elinvoimainen kuntayhteistyö ja -rakenne, joka vastaa sote- ja maakuntauudistuksiin
- Seudusta ja yhdessä tekemisestä ylpeän yhteisön vahvistaminen: tehdään yhdessä Kotkan-Haminan seudusta uudistumisesta kuuluisa

Kantasataman alueen kehittäminen on kaupungin elinvoiman osalta merkittävin hanke.

Kotkan markkinoinnin kokonaiskuvaan ja Kotka-brändin vahvistamiseen panostetaan ja yhtenäistyvän seudullisen markkinoinnin toimenpiteet suunnitellaan kokonaisuutta tukevaksi. Sekä sisäistä että ulkoista viestintää ja markkinointia tehostetaan kaupunkistrategian uudistamisen yhteydessä positiivisen mielikuvan ja elinvoiman rakentamiseksi. Luodaan toimivat suhteet eri tiedotusvälineisiin.

Tapahtumatuotantoa kehitetään. Meripäivien 2018 tavoitteena on kumppanuushankinnan ammattimaistaminen ja tapahtuman sisältöjen, asiakaskokemuksen ja brändin uudistaminen.

Merkittävimmät riskit ja niihin kohdistuvat toimenpiteet

Strategiset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Henkilökunnan osaamisen ja aikaresurssien suhde toiminnalle asetettuihin tavoitteisiin	10-30 %	ei määriteltävissä	ennakointi ja henkilöresurssien keskittäminen tärkeimpiin tavoitteisiin, koulutus	toimenpiteitä toteutetaan jatkuvana työnä

Operatiiviset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Osaamisen keskittyminen avainhenkilöille luo riskin haavoittuvuudelle poikkeus- ja poissaolotilanteissa. Riskiä pienennetään poikkeusjärjestelyin tarvittaessa.	alle 10%	10 000	varautuminen tarvittaviin poikkeusjärjestelyihin	toimenpiteisiin ryhdytään mikäli riski realisoituu
Kriisinhallinnan ja kriisiviestinnän onnistuminen, tarvittavan laajan toimijajoukon mobilisointi ja johtaminen, kriisitilanteiden viestintä	alle 10%	ei määriteltävissä	kriisiviestintävalmiuden säännöllinen ylläpito	varautuminen pitämällä kriisiviestinnän suunnitelma ajan tasalla; kriisitilanneharjoitukset

Taloudelliset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Tapahtumien osalta (Meripäivät) mikäli tavoitellut kumppanuussopimukset eivät toteudu. Riskiä pienennetään varautumalla mukauttamaan tapahtumien	10-30 %	20 000	taloustilanteen ja kumppanuussopimustilanteen seuranta ja ennakoivat	säännöllinen talouden seuranta

Vahinkoriskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Maineriski, jonka rakentamisen ketju voi käynnistyä erilaisista, joskus pienistäkin syistä jos kaupungin teot ja viestintä eivät vastaa toisiaan tai viestintä ei vastaa sidosryhmien odotuksia. Maineriskejä ovat esim. hyvään hallintotapaan, operatiiviseen toimintaan, henkilöstön vastuullisuuteen sekä ympäristövastuuseen liittyvät epäkohdat. Maineriskin voivat aiheuttaa myös kumppanien toiminta ja ulkopuolisten esittämät epäilyt kaupungin vastuuttomuudesta. Maineriski minimoidaan ennakoivalla viestinnällä. Jos riski realisoituu, vahingot minimoidaan tehokkaalla viestinnällä.	10-30 %	ei määriteltävissä	proaktiivinen positiivinen viestintä, nopea reagointi poikkeustilanteisiin niiden alkuvaiheessa	toimenpiteitä toteutetaan jatkuvana työnä
Työtapatumariskit erityisesti työmatkoilla	10-30 %	henkilöriski	Työntekijöiden ohjeistaminen riskeistä	Esimiesten ohjeistus

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Kaupunkikehitys ja viestintä			
Suoritetaivoitteet			
Lehdistövierailut	2	3	2
Sidosryhmätapaamiset	25	15	20
Intranetin käyttö/muu viestintä, kysely	12	10	10
Voimavarat			
Henkilöstö (kaupunkikehitys ja viestintä)	3,3	3,5	3
Projektihenkilöstö (The Tall Ships' Races)	0,5	2	0

2.1.4.2. Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut

KULTTUURI JA TAPAHTUMAPALVELUT

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut vastaa Kotkan kulttuurin kokonaisvaltaisesta kehittämisestä. Käytännössä tämä tarkoittaa kulttuuritoiminnan suunnittelua, tuottamista ja kehittämistä. Lisäksi kulttuuri- ja tapahtumapalvelut vastaavat seudullisesta kulttuuri- ja tapahtuma-yhteistyöstä, kulttuurin ja taiteen tukemisesta, yleishallinnosta, viestinnästä ja markkinoinnista, toimitiloista, kuntayhteistyöstä ja kulttuuriavustusten jakamisesta.

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käyttäjä-lähtöisiä	Tilaisuuksien kävijämäärä yhteensä.	250 000.
	Kävijäkysely kulttuuritapahtumien kävijöille.	Toteutetuissa kyselyissä tyytyväisyys yli 4/5.
Ennaltaehkäisevä toiminta on aktiivista ja omavastuuta vahvistavaa	Nuorisoteatteri kerää nuoria yhteisen työskentelemään yhteisen päämäärän eteen.	Toiminnassa on säännöllisesti mukana 100 nuorta

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kotka on vetovoimainen ja oma-aloitteinen kaupunki, jossa tapahtuu	Järjestettyjen tilaisuuksien määrä.	200 kulttuuriasiakkeiden järjestämää tai kulttuurilautakunnan tukemaa tapahtumaa.
Toimiva elinkeinopolitiikka tukee yrityksiä ja lisää työllisyyttä	Yhteistyö paikallisten yritysten ja toimijoiden kanssa.	Yritysyhteistyötä lisätään erityisesti tapahtumiin suuntautuvilla palveluilla. Esimerkiksi puistokonserttien yhteyteen mahdollistettava palveluliiketoiminta.

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kaupunkirakenne on tiivis ja toimiva, keskustat eläviä, asuminen viihtyisää	Pyritään edistämään eri toimijoiden hankkeita viihtyisän kaupunkikulttuurin puolesta.	Ohjataan avustuksia ja kulttuurituotannon resursseja vähintään kahteen paikalliseen tapahtumaan.
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu	Yhteistyötä Kymenlaakson muiden kuntien ja toimijoiden kanssa lisätään.	Toimitaan aktiivisesti Kymenlaakson liitossa mukana ja osallistutaan sen hankkeisiin. Selvitetään tapahtumien osalta verkostoitumisen mahdollisuutta.

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Henkilöstön kouluttaminen.	Pyritään siihen, että kaikki pääsevät osallistumaan osaamista kehittäviin koulutuksiin.
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Kulttuurin suunnittelun ja tuotantojen aktiivinen avaaminen kaikille kaupunkilaisille.	Toimijoiden ottaminen mukaan aikaisempaa varhaisemmassa vaiheessa tapahtumien suunnitteluun.

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Talous on tasapainossa	Suurtapahtumilla (Meripäivät) yli 50 % ulkopuolista rahoitusta	ulkopuolista rahoitusta yli 250 000 eur
	Lisätään ulkopuolisen rahoituksen osuutta	Seurataan OKM:n rahoituskriteerien muutoksia.

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Tapahtumien ympäristöystävällinen saavutettavuus .	Kestävä liikenne teema mukana Meripäivillä.

Tuloslaskelma

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	137 253	150 000	248 300
	32 Maksutuotot	37 800	15 500	36 800
	33 Tuet ja avustukset	1 091	7 500	7 500
	34 Muut toimintatuotot	132 315	172 800	184 200
	3 Toimintatuotot	308 459	345 800	476 800
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-281 597	-263 546	-280 613
	43 Palvelujen ostot	-269 023	-218 200	-436 400
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 618	-5 500	-20 700
	47 Avustukset	-107 659	-99 000	-99 000
	48 Muut toimintakulut	-41 766	-28 000	-68 000
	4 Toimintakulut	-719 663	-614 246	-904 713
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-411 204	-268 446	-427 913
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	1 090	0	0
	S9 Sisäiset kulut	-456 885	-444 957	-452 278
	4S Sisäiset erät	-455 796	-444 957	-452 278
Toimintakate	Toimintakate	-867 000	-713 403	-880 191
Vuosikate	Vuosikate	-867 000	-713 403	-880 191
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	0	-38 700	-2 400
	7 Poistot ja arvonalentumiset	0	-38 700	-2 400
Tulos	Tulos	-867 000	-752 103	-882 591

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden kehittämisen keskiössä on tapahtumien tuottaminen ja kehittäminen. Kaikki toimialat kattava Meripäiviä 2018 koskeva toiminta- ja taloussuunnitelma esitetään lautakunnalle 31.3. mennessä. Meripäivien konserttitoimintaa kehitetään suuntaan, joka mahdollistaa paremman erottautumisen, mutta samaan aikaan varmistetaan viihteellisyys. V2 halli tapahtuman keskipisteenä tuodaan Tall Ships Races jälkeisenä vuotena mukaan, samoin pyritään päivittämään Meripäivien visuaalinen ilme. Kulttuuriavustusten kanssa synkronoitu Uudet tapahtumat tuo edelleen tuoreutta ja raikkautta tapahtumakentälle. Kehitetään yksikön tapoja ja mahdollisuuksia tarjota muille tapahtuman järjestäjille tuotannollista neuvontaa ja suunnitteluapua. Vuoden toiminnassa huomioidaan sekä puolustusvoimat 100 v. juhlavuosi että sisällissodan muistovuosi.

Talousarvio

Muutokset talousarviossa ovat lähinnä Meripäivien konserttitoiminnan kasvaneessa lipputulovirrassa, joka myös nostaa taloudellisen riskin tasoa. Taustalla on pyrkimys enemmän erottautuvaan sisältöön. Meripäivien budjetti on vertailukelpoinen 2016 tason kanssa, koska 2017 Tall Ships Races rahoitti osan tapahtumaa 2017.

Taloussuunnitelma 2018- 2020

Pyritään kasvattamaan ulkopuolisen rahoituksen osuutta rakentamalla uusia partneruuksia 5-10%/vuodessa. Konsertti- ja ravintolaliiketoiminnan yhdistäminen ja ympärivuoden jatkuvat Meripäiväklubit.

Merkittävimmät riskit ja niihin kohdistuvat toimenpiteet

Meripäivien konsertti- ja ravintolaliiketoiminnan yhdistäminen ja kehittäminen tuo lisää lipputulovirtaa ja lisää kaupungin taloudellisen riskin tasoa. Riskiä on mahdollista jakaa esimerkiksi ravintolatoiminnan osalta.

Strategiset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Henkilökunnan ammattitaidon riittävyys suhteessa tavoitteisiin.	30-60 %	maks. 10 000	Lisäkoulutus	Lisäkoulutusta järjestetään mm.talouhallinnossa ja projektinhallinnasta
Suuri riippuvuus kolmansien osapuolien järjestämistä tapahtumista ja sen tuottamasta harmista.	60-90 %		Lisäohjeistus ja dialogi toimijoiden kanssa. Kolmansille osapuolille järjestettävä tapahtumatuotannon koulutus.	Vaaditaan tarpeeksi informaatiota esimerkiksi tapahtumien oheisjärjestäjiltä.

Operatiiviset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Avustavan henkilökunnan puute	30-60 %		Lisäkoulutus	Tilannetta pystytään kausiluonteisesti helpottamaan lisäresursseilla

Taloudelliset riskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyy- s	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettut toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Ulkopuolisen rahoituksen osuus ei kasva samassa suhteessa menojen kanssa.	60-90 %	15 000		
Lipsuminen taloudentasapainotusohjelmasta	30-60 %	maks 10 000	Seurataan talouden kehittymistä kvartaaleittain.	Tasataan menoja suhteessa tuloihin.
Meripäivien konserttitoiminnan uudelleen järjestelyt	yli 90 %	maks 50 000	Taloudellisen riskin mahdollinen jakaminen	

Vahinkoriskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyy- s	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettut toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Tapahtumapaikkoihin liittyvät riskit.	10-30 %	8 000	Pyritään käyttämään kaupungin tai Juki oy:n omistamia tiloja.	Tilaisuuksissa on hyödynnetty kaupungin omia ja Jukin kiinteistöjä

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Suoritettavoitteet			
Puistokonsertit	12	12	12
Tapahtumat	54	200	200
Tilaisuudet toimitiloissa	105	100	100
Asiakkaat /kävijämäärät yhteensä		25 000	250 000
Meripäivät			220 000
Ulkopuolinen rahoitus	52 032	1 000	250 000
Henkilöstö	6	5	5
Toimitilat	5	4	4
Ateljeetilat	7	6	6

2.1.4.3. Kaupunginkirjasto

KAUPUNGINKIRJASTO

Toiminta-ajatus

Kaupunginkirjasto järjestää kirjasto- ja tietopalveluja pääkirjaston, kahden lähikirjaston, kirjastoauton sekä Kyyti-kirjastoverkon välityksellä. Kirjasto ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa sekä tarjoaa pääsyn tietoon ja kulttuurisisältöihin. Kirjasto tukee lukemiskulttuuria, monipuolista luku- ja kirjoitustaitoa sekä tiedon hankintaa. Kirjasto tarjoaa tiloja oppimiseen, harrastamiseen ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käyttäjä-lähtöisiä	Palveluja kehitetään yhteistyössä asiakkaiden kanssa.	Asiakkaita ja sidosryhmiä osallistetaan palvelujen kehittämisessä asiakaskyselyin ja asukastilaisuuksin. Avoimen lähdekoodin kirjasto-järjestelmä Kohaa ja verkkokirjastoa kehitetään käyttäjälähtöisesti, asiakaspalaute huomioiden.
Ennaltaehkäisevä toiminta on aktiivista ja omavastuuta vahvistavaa	Kansalaisten tietoyhteiskuntataitojen tukeminen ja kehittäminen, digikuilun kaventaminen.	Vähintään 40 internet-, e-aineisto- tai mobiililaitteopastusta. Opastajina vapaaehtoisia ja alan opiskelijoita.
	Maahanmuuttajien kotouttamisen edistäminen.	Maahanmuuttajataustaisille lapsille ja nuorille järjestetään ohjattua toimintaa (hanke: Tämän päivän nuori maahanmuuttaja on huomisen suomalainen).

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kotka on vetovoimainen ja omanleimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Yksin tai yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa järjestettävien tapahtumien määrä.	Yhteensä vähintään 450 tapahtumaa pääkirjastossa ja lähikirjastoissa.
Toimiva elinkeinopolitiikka tukee yrityksiä ja lisää työllisyyttä	Kirjasto tarjoaa maksutonta työskentelytilaa yrittäjille, etätönte-kijöille, opiskelijoille ja tutkijoille.	Pääkirjaston kokoontumistilojen varustelun parantaminen, Urban officen viimeistely.

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kaupunkirakenne on tiivis ja toimiva, keskustat eläviä, asuminen viihtyisää	Vireät ja yhteistyössä ympäröivän yhteisön kanssa toimivat kirjastot.	Kirjastopalvelujen jalkauttaminen: pop up -kirjasto tai kirjastoauto mukana vähintään viidessä tapahtumassa.
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu	Kyyti-kirjastojen yhteiset hankkeet ja koulutus.	Osallistutaan aktiivisesti kaikkiin yhteishankkeisiin ja -koulutuksiin.

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja monipuolistaminen.	Henkilökohtaiset kehittämissuunnitelmat ja niiden vuosittainen päivitys. Vähintään 4 koulutuspäivää / henkilö.
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Kirjaston toiminnan läpinäkyvyys.	Jaetaan asiakkaille tietoa kirjaston toiminnasta helpossa ja kiinnostavassa muodossa, kirjasto näkyy mediassa.

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Talous on tasapainossa	Henkilöstöressurssien, tilojen ja kokoelmien tehokas käyttö.	Toiminnan kehittämiseen haetaan ulkopuolista hankerahotusta. Yhteistyökumppaneita ja vapaaehtoisia käytetään tapahtumissa ja opastuksissa.

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Eko- ja turvallisuusohjeistusten ajantasaisuus ja jalkauttaminen.	Ohjeet päivitetään vuosittain, ovat osa perehdytystä.
	Logististen prosessien ympäristöystävällisyys.	Kirjastojen välisten aineistokuljetusten väheneminen kielutuksen myötä.

Tuloslaskelma

Kaupunginkirjasto		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	21 422	19 800	21 000
	32 Maksutuotot	120	0	0
	33 Tuet ja avustukset	32 441	0	0
	34 Muut toimintatuotot	78 625	77 000	60 000
	3 Toimintatuotot	132 609	96 800	81 000
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-1 412 408	-1 391 454	-1 388 926
	43 Palvelujen ostot	-129 288	-136 220	-135 540
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-360 713	-342 700	-412 700
	48 Muut toimintakulut	-6 876	-10 400	-6 400
	4 Toimintakulut	-1 909 285	-1 880 774	-1 943 566
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-1 776 676	-1 783 974	-1 862 566
4S Sisäiset erät	S9 Sisäiset kulut	-975 966	-954 694	-948 305
	4S Sisäiset erät	-975 966	-954 694	-948 305
Toimintakate	Toimintakate	-2 752 642	-2 738 668	-2 810 870
Vuosikate	Vuosikate	-2 752 642	-2 738 668	-2 810 870
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-3 645	0	0
	6S Sisäinen korko	-3 645	0	0
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-68 051	-66 797	-52 795
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-68 051	-66 797	-52 795
Tulos	Tulos	-2 824 338	-2 805 465	-2 863 665

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Karhulan kirjaston toiminta siirtyy väistötiloihin viimeistään loppuvuonna 2017. Palvelukonseptia kehitetään uusiin, pienempiin tiloihin soveltuvaksi. Esillä olevaa aineistokokoelmaa on supistettava ja tapahtumatuotantoa sopeutettava tiloihin sopivaksi. Karhulan kirjaston tarveselvitys on valmistunut v. 2017 ja hanke suunnittelu aloitetaan mahdollisesti v. 2018 toimitilapalvelujen vetämänä. Tarveselvitysryhmä piti parhaana vaihtoehtona uudisrakennusta. Sijainti selviää Karhulan osayleiskaavan yhteydessä tulevina vuosina.

Aikuisasiakkaiden pitäminen mukana teknologian kehityksessä, mediataitojen opastus:

Kirjasto on saanut ulkopuolista rahoitusta 3d-tulostinten hankintaan sekä Virtuaalitodellisuus-hankkeen toteuttamiseen. 3d-tulostimia hankitaan kaikkiin kirjastoihin. Virtuaali- ja lisätyn todellisuuden laitteistoa hankitaan pääkirjastoon. Kirjasto on matalan kynnyksen paikka erityisesti ikääntyvälle väestölle pysyvä mukana teknologian ja sähköisen asioinnin kehityksessä.

Lasten ja nuorten lukuinnon ja kirjastonkäytön lisääminen:

Osana kulttuuripolkua kaikille eskareille ja nelosluokkalaisille järjestetään elämyksellinen kirjastokäynti. Kirjavinkkarit kiertävät kouluilla innostamassa lapsia lukemaan. Tavoitetta tukevat hankkeet: Pelastakaa lapset kirjastolle ja Tämän päivän nuori maahanmuuttaja on huomisen suomalainen. Aineistonhankinnassa panostetaan lasten ja nuorten kirjallisuuteen. Kirjastoautopalveluja kouluille ja päiväkodeille kehitetään. Aikuisien kirjallisuusharrastuksen syventämiseksi aloitetaan lukuneuvojatoiminta.

Selvitetään mahdollisuus kaupungin matkakorttien ja muiden palveluiden myymiseen kaupungin kaikissa kirjastoissa ja kirjastoautossa.

Talousarvio

Talousarvion toimintatuottoarviota on vähennetty 17 000 euroa verrattuna edellisvuoteen. Varausmaksun poistuminen vuoden 2017 alusta on aiheuttanut aiemmin arvioitua suuremman tulojen menetyksen. Henkilöstökulut ovat edellisen vuoden tasolla, aineistomääräraha n. 10 % edellisvuotta suurempi. Molemmat ovat olleet kuntien välisessä vertailussa matalaa tasoa. Kalustomäärärahaa tarvitaan Karhulan kirjaston väistötilan kalustamiseen, pääkirjaston kokous- ja tapahtumatekniikan uusimiseen ja täydentämiseen sekä heikkonäköisiä varten hankittavaan lukutelevisioon yhteensä 40 000 €. Karhulan kirjaston väistötilassa käytetään olemassa olevia hyllyjä, pöytiä ym. kovia kalusteita, mutta sisäilmaongelman vuoksi pehmustettuja kalusteita on uusittava sekä väistötilojen pienuuden vuoksi hankittava tilaa säästäviä kalusteita aineiston esillepanoon.

Taloussuunnitelma 2018- 2020

Karhulan osayleiskaavaa aletaan valmistella suunnitelmakaudella. Sen yhteydessä selviää myös Karhulan kirjaston sijainti ja hankesuunnittelu voi siltä osin edetä.

Laki yleisistä kirjastoista tuli voimaan 1.1.2017. Laissa säädetään mm. käyttäjän oikeuksista ja velvollisuuksista sekä uudistetaan lain tavoitteita ja yleisten kirjastojen tehtäviä. Tavoitteisiin on kirjattu mm. kirjaston rooli aktiivisen kansalaisuuden ja demokratian edistäjänä. Nykyiset maakuntakirjastot korvataan alueellisilla kehittämiskirjastoilla. Asetusluonnoksessa alueellisista kehittämiskirjastoista Kymenlaakso on menettämässä oman keskus kirjastonsa. Etelä-Karjala, Kymenlaakso, Päijät-Häme ja Kanta-Häme muodostaisivat yhden alueen, jonka keskuksena toimisi Lahden kaupunginkirjasto. Jos asetus hyväksytään, se tulee vähentämään kehittämisresursseja Kymenlaakson maakunnasta tulevana vuosina.

Yleisten kirjastojen saavutettavuussuositus julkaistiin alkukesästä 2016. Suosituksessa linjataan kirjaston palvelujen saavutettavuutta mukaan lukien johtaminen, kokoelmat, asiakaspalvelu, tapahtumat, pedagoginen toiminta, viestintä, ICT-hankinnat ja tilat. Investointisuunnitelmaan sisältyvä lukutelevisio heikkonäköisiä varten parantaa osaltaan palvelujen saavutettavuutta. Tulevana vuosina Kotkan kaupunginkirjasto pyrkii saavuttamaan suosituksen tavoitteita mm. kokoelmien, verkkosivujen ja opasteiden osalta. Tavoitteisiin pääsemiseksi voidaan hakea hankerahoitusta tai tarjota kyseisistä aiheista tehtäväksi opinnäytetöitä.

Merkittävimmät riskit ja niihin kohdistuvat toimenpiteet

Strategiset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Kirjaston kehittämiseen, uusiin aineistomuotoihin ja palveluihin ei ole mahdollista panostaa riittävästi resurssien vähyyden (henkilöstö, talous) tai henkilöstön osaamisvajeen vuoksi.	60-90 %	50 000	Hankerahoituksen hakeminen kehittämishankkeisiin. Henkilökunnan osaamisen kehittäminen.	Hankerahoitusta saatu vuosittain vaihtelevasti, ei voi käyttää aineistohankintoihin. Osaamiskartoitus tehty.

Operatiiviset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Henkilöstövähennykset osana talouden tasapainotusohjelmaa.	60-90 %		Automaatio, työprosessien järjestyttämisen, priorisointi	Automaatiota lisätty, työprosessit tehostettu mm. pääkirjaston asiakaspalvelussa, kirjastoautossa, kokoelmatyössä ja hankinnassa

Taloudelliset riskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyy- s	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Tulotavoite ei täyty	60-90 %	20 000	Kirjastomaksujen tehostettu perintä asiakkailta	Lainauskielto kerran vuodessa asiakkaille, joilla maksamattomia maksuja
Yllättävät koneiden ja laitteiden (mm. kirjastoauto) korjauskulut	30-60 %	5 000		

Vahinkoriskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyy- s	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Kalusto- tai henkilövahingot kirjastoautotyössä	10-30 %	Henkilövahinko	Kirjastoautonkuljettajien lakisääteinen täydennyskoulutus	Kuljettajat käyneet vuosittain täydennyskoulutuksessa

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Suoritettavoitteet			
Fyysiset käynnit	478 200	450 000	500 000
Verkkokäynnit	269 698	240 000	260 000
Lainat	733 216	800 000	720 000
Tietopalvelutehtävät	49 712	52 000	50 000
Muut tapahtumat	384	300	450*
Käyttäjäkoulutukset	221	170	170
Tehokkuus/taloudellisuus			
€/käynti	5,91	6,23	5,73
€/laina	3,85	3,51	3,98
Resurssit			
Henkilöstö	39	36	36

*tilastointitapa on muuttunut

2.1.4.4. Kymenlaakson museo

KYMENLAAKSON MUSEO

Toiminta-ajatus

Kymenlaakson museon toiminta-ajatuksena on tutkia, tallentaa ja tehdä näkyväksi kotkalaista ja kymenlaaksolaista kulttuuriperintöä. Kansainvälisesti aktiivinen museo toimii maakunnallisena keskusmuseona ja Kotkan kaupunginmuseona. Museo rakentaa ymmärrystä alueen menneisyydestä ja tulevaisuudesta, tukee asukkaiden tietoisuutta juuristaan sekä herättää ylpeyttä omasta kotiseudusta.

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käyttäjälähtöisiä	Palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä käytetään asiakaslähtöisiä menetelmiä.	Palautekanavien kehittäminen, kokouspalveluiden paketoiminen, museokaupan kehittäminen.
Ennaltaehkäisevä toiminta on aktiivista ja omavastuuta vahvistavaa	Syrjäytymisen ehkäisy, kuntouttava toiminta, suvaitsevaisuuden lisääminen, rasmin vähentäminen.	Yhteiskuntavastuu, kuntouttava ja aktivoiva yleisötyö, vapaaehtoistyön vakiinnuttaminen mm. museokaverit.

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kotka on vetovoimainen ja omaileimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Näyttelyiden jatkuva kehittäminen ja uudistaminen.	Kuvataidenäyttelyiden kehittäminen, markkinointiviestinnän toimintaperiaatteiden selkiyttäminen Vellamossa.
Kotka on vetovoimainen ja omaileimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Vellamon tapahtumat kantasataman vetovoiman vahvistajina.	Vellamon tapahtumatuotannon linjaaminen, päätetään konkreettiset toimintaperiaatteet.

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kaupunkirakenne on tiivis ja toimiva, keskustat eläviä, asuminen viihtyisää	Rakennetun kulttuuriympäristön vaaliminen, vanhan säilyttäminen ja osallistuminen uuden suunnitteluun.	Yhteistyö kaupunkisuunnittelun kanssa, viranomaistyö museoviraston kanssa.
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu	Maakunnallinen museo- ja kulttuuriympäristötyö.	Neuvonta, koulutus, tiedotus, ammatillinen yhteistyö, viranomaistyö, suojelutyö.

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Ammattitaidon ylläpito ja vahvistaminen.	Vähintään 1 koulutuspäivä / henkilö, kehityskeskusteluissa henkilökohtaiset tavoitteet.
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Avoin data, kokoelmien avaaminen.	Kokoelmätietojen ja kuvien lisääminen Finna-palveluun ja jakaminen avoimena datana.

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018

Talous on tasapainossa	Toiminnan sopeuttaminen suhteessa pienentyneisiin henkilöstöresursseihin.	Ulkopuolisen rahoituksen hankinta, uusien toimintamallien kehittäminen, esim. digitaalinen kuvapalvelu.

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Museotyön perustana olevaa koelmatyötä kehitetään kestävä kehityksen ja kokoelmaohjelman periaatteiden mukaisesti.	Oikein mitoitettu kartunta ja poistot sekä turvalliset ja aineiston säilymisen kannalta kestävät olosuhteet.

Tuloslaskelma

Kymenlaakson museo		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	36 857	31 000	31 000
	32 Maksutuotot	88 741	100 000	100 000
	33 Tuet ja avustukset	53 836	40 000	90 000
	34 Muut toimintatuotot	81 391	60 000	60 000
	3 Toimintatuotot	260 826	231 000	281 000
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-961 558	-850 477	-865 952
	43 Palvelujen ostot	-212 434	-273 000	-258 000
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-121 976	-91 600	-117 600
	48 Muut toimintakulut	-42 035	-18 500	-27 500
	4 Toimintakulut	-1 338 003	-1 233 577	-1 269 052
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-1 077 177	-1 002 577	-988 052
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	2 332	0	0
	S9 Sisäiset kulut	-1 512 212	-1 502 714	-1 485 279
	4S Sisäiset erät	-1 509 881	-1 502 714	-1 485 279
Toimintakate	Toimintakate	-2 587 058	-2 505 291	-2 473 331
Vuosikate	Vuosikate	-2 587 058	-2 505 291	-2 473 331
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-1 718	0	0
	6S Sisäinen korko	-1 718	0	0
7 Poistot ja arvonalent	70 Poistot ja arvonalentumiset	-25 173	-25 173	-69 133
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-25 173	-25 173	-69 133
Tulos	Tulos	-2 613 948	-2 530 464	-2 542 464

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Vellamo avattiin yleisölle heinäkuussa 2008 ja 2018 vietetään 10 -vuotispäiviä. Tänä aikana Vellamossa on ollut satoja näyttelyitä, tuhansia tapahtumia ja yli miljoona kävijää. Vellamosta on muodostunut brändi ja vetovoimainen kohde niin kotkalaisille kuin turisteillekin. Vellamon konsepti on ollut toimiva ja sitä on kehitetty koko ajan. Nyt kymmenen vuoden toiminta-ajan jälkeen Vellamon toimintamallia ja siihen liittyviä dokumentteja on tarkoitus tarkastella uudelleen ja päivittää entistä toimivammiksi.

Kymenlaakson museon näyttelytoiminnassa painopisteenä on kuvataidenäyttelyiden kehittäminen paikallisuutta painottaen ja laajalle yleisölle. Kulttuurishistoriallisten näyttelyiden uudistettu näyttelykonsepti on toimiva ja sen puitteissa toteutetaan useita paikallishistorian pienoisnäyttelyitä ja jatketaan suurempien näyttelyiden käsikirjoitustöitä ja suunnittelua. Näyttelyiden markkinoinnissa painotus on Lasia kaikille ja vuoden loppupuolella purettavassa Mutkat suoriksi -näyttelyissä. Kuvataidenäyttelyistä markkinoinnissa

nostetaan esiin lapsille suunnattu Unikudelmia ja Kuvataiteen Kotka -näyttelyt. Ruotsinsalmi -näyttelyn suunnittelu etenee ja talousarviovuoden konkreettisia asioita ovat pienoismallin teettäminen ja konseptin suunnittelu palvelumuotoilun periaatteiden mukaisesti.

Yleisötyössä painopisteenä on Vellamon tapahtumatuotannon linjaaminen omaa konseptia vahvistaen ja vapaaehtoistyön vakiinnuttaminen. Tapahtumatuotantoa kehitetään Vellamon liiketoimintasuunnitelman mukaisesti tuotteistamalla. Mukana on myös yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen tähtääviä toimintamalleja, kuten erilisille palvelulaitoksille suunnattuja aktiivisia palveluita. Niiden tuottamisessa kasvava voimavara on vapaaehtoistyö ja erityisesti museokaveri -toiminta. Lapsiperheet ovat edelleen tärkeä kohderyhmä, jolle monipuolista tekemistä tarjoaa museon näyttelytiloissa sijaitseva Leikkimö.

Kokoelmatyössä ja maakunnallisessa työssä painopisteenä on edelleen maakunnallisen kokoelmakeskuksen hankesuunnitelma. Samoin Varissaaren näyttelypaviljongin hankesuunnitelmaa valmistellaan ja vanhat, Ruotsinsalmen sukelluslöytöjä sisältävät varastovajat puretaan pois.

Kulttuuriympäristötyö painottuu kansainvälisen verkostoitumisen ja tutustumismatkojen mallien ja hyvien käytänteiden soveltamiseen museon omissa osallistavissa kokeiluissa ja tiedonvälityksessä sekä paikallisesti että maakunnallisesti.

Talousarvio

Talousarvioon muutospainetta aiheuttavat kehittyvät kuvataidenäyttelyt, joiden markkinointiin on syytä panostaa samalla tasolla kuin muihinkin näyttelyihin. Kuvataiteen kustannuksia lisäävät myös pakolliset kuvastokorvaukset. Vellamon markkinointiin tarvitaan myös lisäpanostusta, johon merimuseo on omalta osaltaan jo panostanut. Markkinoinnin kulut maksetaan Vellamon yhteistyösopimuksen mukaan puoliksi merimuseon kanssa. Kolmas lisäpanostusta vaativa asia on Ruotsinsalmen hankekokonaisuus, joka toteutetaan yhdessä merimuseon ja muiden toimijoiden kanssa.

Taloussuunnitelma 2018- 2020

Suunnittelukaudella on tarkoitus panostaa myös taloudellisesti Ruotsinsalmen hankekokonaisuuteen, joka huipentuu suureen näyttelyyn keväällä 2020. Hankkeeseen on tarkoitus hakea mahdollisimman paljon ulkopuolista rahoitusta ja yhteistyökumppaneita. Muilta osin toimintaa suunnitellaan normaalin talousarviokehysten puitteissa.

Merkittävimmät riskit ja niihin kohdistuvat toimenpiteet

Strategiset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Kiihtyvä toimintaympäristön muutos. Palveluiden siirtyminen sähköisiin kanaviin ja asiakastarpeiden muuttuminen.	yli 90 %	Palveluiden uudelleen arviointi.	Etsitään uusia toimintatapoja ja panostetaan viestinnän sähköisiin kanaviin.	Digitaalisen viestinnän tuottajan toimi on täytetty. Viestintää ja palveluita kehitetään digitaaliseen suuntaan.

Operatiiviset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Henkilöstövähennykset 3,5 htv.	yli 90 %	-100 000	Uudet toimintamallit, toiminnan sopeuttaminen	Kuvataidenäyttelyt ovat siirtyneet galleriasta Vellamoon ja toimintamallia kehitetään. Valokuvia on digitoitu uutta digitaalista kuvapalvelua varten.

Taloudelliset riskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyy- s	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Vuoden 2018 tulotavoite ei toteudu.	30-60 %	-40 000	Hankerahoituksen saaminen	Tulotavoitetta on vähennetty hankerahoituksen osalta

Vahinkoriskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyy- s	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Näyttelyteknisissä töissä Vellamon huonekorkeudet, esim. venehalli 15 m voivat aiheuttaa riskejä.	10-30 %	Henkilövahinko	Näyttelyiden ripustuksia ja huoltoja tehdään parityönä.	Teknisellä henkilökunnalla on työturvallisuuteen liittyvät työvälineet ja suojavarusteet.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Näyttelyt		15	14
- päänäyttely / kulttuurihistorialliset näyttelyt	7	3	4
- pienoisnäyttelyt		6	5
- merivartiomuseo	2	1	1
-vaihtuvat / kuvataidenäyttelyt	4	5	4
Asiakkaat / kävijämäärät	113 708	105 000	110 000
-näyttelyiden kävijämäärät	48 915	50 000	50 000
Palvelut			
- opastukset	518	600	500
- tapahtumat	79	60	60
Osaaminen ja uudistuminen			
- luetteloituidut esineet	149	150	200
- digitoidut esineet		200	900
- luetteloituidut valokuvat	1 413	1 000	500
- digitoidut valokuvat		1 500	1000
- annetut lausunnot	75	60	60
- korjausavustusten valvonta	30	40	40
- maakunnall. neuvontakäynnit ja tapaamiset	140	80	100
- kaivaukset, tarkastukset ja maastokäynnit	29	30	30
- kaivaukset (poistuva sarake)	3		
-laaditut raportit		20	20
- julkaisut	1	1	1
Resurssit			
Museon henkilöstö	23	16	16
Asiakaspalveluhenkilöstö (yht. merimuseon kanssa)	7	7	7
Toimitilat, m2	6 850	6 560	6 560

2.1.5. Kaupunkirakennelautakunta, Strategiset tavoitteet

KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus

Lautakunnan yleisenä tehtävänä on johtaa ja kehittää kaupunkisuunnittelun ja teknisten palveluiden vastualueen toimintaa ja vastata niiden tuottamien palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä, tuottamisesta ja kehittämisestä kaupunkistrategian linjausten mukaisesti sekä seurata ja arvioida palveluiden vaikuttavuutta ja edistää kuntalaisten ja palvelujen käyttäjien mahdollisuutta osallistua palvelujen kehittämiseen. Lautakunta vastaa vastualueilla kaupunginhallituksen käsiteltäviksi kuuluvien asioiden valmistelusta sekä päätösten täytäntöönpanosta.

Kaupunkirakennelautakunnan alainen joukkoliikennejaosto on joukkoliikennelain mukainen toimivaltainen viranomaisena Kotkan, Haminan ja Pyhtään alueella.

Strategiset tavoitteet vuodelle 2018

Kuntalain 110, 2 § mukaiset valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Kaupunkisuunnittelun vastualue

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käyttäjälähtöisiä	Asiakaslähtöisen palvelumallin käyttöönotto	Kehitetään asiakaspalvelua kaavoituksen toimitilamuutoksilla ja seurataan vaikuttavuutta. Tehdään suunnitelma kaupunkisuunnittelun sähköisten palveluiden kehittämisestä.
Ennaltaehkäisevä toiminta on aktiivista ja omavastuuta vahvistavaa	Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita kehitetään	Jalankulkuun ja pyöräilyyn liittyvän liikennekokeilun toteuttaminen yleiskaavoitukseen liittyvän suunnitelman pohjalta.
	Toimitilaohjelmassa olevien toimenpiteiden toteuttaminen sisäilmaongelmien estämiseksi	Varmistetaan, että kiinteistöjä käytetään ja hoidetaan oikein ajanmukaisten ja riittävien ohjeiden mukaisesti. Kiinteistöjen käytön ja hoidon laatua seurataan säännöllisesti. Sähköinen huoltokirja otetaan käyttöön ja ylläpidetään kaikissa kaupungin palvelutuotannon rakennuksissa. Kiinteistöihin tehdään vuositarkastukset ja korjauskohteet priorisoidaan yhdessä teknisten palveluiden kanssa.
		Kuntoarvioita ja kuntotutkimuksia teetetään ennakoivasti ja niissä esiin tulleet toimenpiteet aikataulutetaan ja toteutetaan talousarvion puitteissa.

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kotka on vetovoimainen ja omaleimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Toiminnallisesti kiinnostavien ja monipuolisten paikkojen kehittäminen	Järjestetään liikepaikkakokeilu keskustan kivijalkakauppa-alueen laajentamiseksi ja aktivoimiseksi.
Toimiva elinkeinopoliittikka tukee yrityksiä ja lisää työllisyyttä	Kaupunkisuunnittelun yhteistyö muiden elinkeinopoliittikan toimijoiden kanssa saumatonta, monipuolista tonttitarjontaa erilaisille yrityksille	Yritysten sijoittumishankkeiden valmistelu Cursorin kanssa seudun strategisen yleiskaavan pohjalta ja aineistoa hyödyntäen XAMK-tapahtumakeskushankeen kaavoitusprosessin läpi vienti

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kaupunkirakenne on tiivis ja toimiva, keskustat eläviä, asuminen viihtyisää	Keskusta-alueilla käynnissä kaupunkirakennuksen ja asumisen kehittämishankkeita	Keskustan osayleiskaava valmis päätöksentekoon. Karhulan kanjonin kattamisvaihtoehtotarkastelut tehty
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu	Seudun strateginen yleiskaavoitus etenee	Strategisen yleiskaavan päätöksenteko valmistuu, ja yleiskaavan pohjalta käynnistyy yritystontteihin tähtäävä asemakaavoitusohjelma

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Paikkatieto-osaamista hyödynnetään laajasti	YKR-aineistoon pohjautuvat yleiskaavoituksen paikkatietoanalyysit omana toimintana. Rekrytointien yhteydessä vahvistetaan sekä paikkatieto-osaamista että 3D-mallinnusosaamista
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Sisäistä ja ulkoista vuorovaikutusta kehitetään osallisten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa	Facebook-sivuja käytetään monipuolisesti, (≥50 päivitystä) Mahdollistetaan erilaisten kaupunkitapahtumien järjestäminen

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Talous on tasapainossa	Maankäytön PTS-suunnittelu- ja seurantatyökalun kehittäminen	Maankäytön PTS-suunnittelu- ja seurantatyökalu otetaan jatkuvaan käyttöön
	Kaupunkiorganisaation sitouttaminen toimitilaohjelman toteuttamiseen	Sisäilmaongelmien ennakoiva tunnistaminen
		Kouluverkko selvityksen päivitykseen osallistuminen ja selvitystyön tukeminen

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018

Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Kestävän liikunnan edistäminen	Kestävän liikunnan edistämishanke XAMK:n kanssa uuden kampanin ja tapahtuma-areenan liikennejärjestelmien ja pysäköinnin sekä keskustojen kaavoituksen tueksi
	Energiatohokkuussopimus TEM:n kanssa/energiansäästö-tavoite	Valittujen kiinteistöjen energiansäästö vuodesta 2017 - 4 % vuoteen 2020 ja - 7,5 % vuoteen 2025 mennessä verrattuna. Seuranta vuosittain
		Kiinteistöjen energiatohokkuus-toimenpiteitä ja uusiutuvan energian hankkeita toteutetaan talousarvion mukaisesti.

Teknisten palveluiden vastuualue

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut ovat laadukkaita ja käyttäjälähtöisiä	Yhdyskuntatekniset palvelut kyselytutkimus (FCG Finnish Consulting Group Oy)	Liikenneväylien ylläpidossa ja katuvalaistuksessa ollaan parempia kuin 25 % vertailukaupungeista. Keskustapuistojen hoidossa ollaan maan paras ja muiden puistojen ja taajamametsien hoidossa ollaan yli keskiarvon.
	Joukkoliikenteen asiakastytyväisyys/Webropol -kysely	Tulokset ovat vähintään vuoden 2017 tasolla
	Kiinteistöjen sähköisen huoltokirjan kautta tulleiden palvelupyyntöjen hoitaminen	Reagoidaan 100 %:iin tulleista pyynnöistä
Ennaltaehkäisevä toiminta on aktiivista ja omavastuuta vahvistavaa	Toimitilaohjelmassa olevien toimenpiteiden toteuttaminen sisäilmaongelmien estämiseksi	Varmistetaan, että kiinteistöjä käytetään ja hoidetaan oikein ajanmukaisten ja riittävien ohjeiden mukaisesti. Kiinteistöjen käytön ja hoidon laatua seurataan säännöllisesti. Sähköinen huoltokirja otetaan käyttöön ja ylläpidetään kaikissa kaupungin palvelutuotannon rakennuksissa. Kiinteistöihin tehdään vuositarkastukset ja korjauskohteet priorisoidaan yhdessä toimitilahallinnon kanssa.
		Rakennustyömaat tehdään säiltä suojatusti, valvonnassa erityishuomio riskikohteisiin.
		Rakentamisen aikaisesta pölyhallinnasta huolehditaan.

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018

		Kuntoarvioita ja kuntotutkimuksia teetetään ennakoivasti ja niissä esiin tulleet toimenpiteet aikataulutetaan ja toteutetaan talousarvion puitteissa yhteistyössä toimitilahallinnon kanssa.

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kotka on vetovoimainen ja omaleimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Tapahtumien teknisten järjestelyjen onnistuminen	Meripäivien tekniset järjestelyt onnistuvat hyvin. Muiden tapahtumien järjestäjiä opastetaan tarvittaessa.
Toimiva elinkeinopoliittikka tukee yrityksiä ja lisää työllisyyttä	Yhteistyön ja informaation lisääminen yritysten suuntaan	Lisätään tiedotusta yrityksille investointiohjelmista ja hankinnoista.

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Henkilöstösuunnitelma	Noudatetaan vuoden 2018 suunnitelmaa
	Koulutussuunnitelma	Kehityskeskusteluissa ja osamiskartoituksissa esiin tullut koulutustarve lisätään koulutussuunnitelmaan
	Kehityskeskustelut	Käydään kaikkien kanssa
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Säännölliset johtoryhmän, työjohdon, työyksiköiden, tiimien ym. kokoukset ja palaverit, joiden muistiot jakeluun ao. henkilöille ja työyksiköiden ilmoitustauluille	Kaikilla on mahdollisuus osallistua työnsä kehittämiseen ja siinä kehittymiseen. Varmistetaan, että kaikki saavat tietoa työhönsä liittyvistä asioista.

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Talous on tasapainossa	Toimintakatteen toteutuminen	Pysytään talousarviossa

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Joukkoliikenteen matkamäärä	2 000 000 matkaa (vuonna 2016 1 765 000)
	Kaupungin kiinteistöjen jätteiden lajittelu	Kaupungin kiinteistöille laaditaan jätteiden lajitteluohjeet yhteistyössä Kymenlaakson Jäte Oy:n kanssa
	Energiatehokkuussopimus TEM:n kanssa/energiänsäästöavoite	Valittujen kiinteistöjen energiansäästö vuodesta 2017 - 4 % vuoteen 2020 ja - 7,5 % vuoteen 2025 mennessä verrattuna. Seuranta vuosittain

		Katuvalaistuksessa elohopea-lamppuja poistetaan käytöstä vähintään 1000 kpl vuonna 2018.
		Kiinteistöjen energiatehokkuustoimenpiteitä ja uusiutuvan energian hankkeita toteutetaan talousarvion mukaisesti yhteistyössä toimitilahallinnon kanssa.
	Liikenneturvallisuus/Onnettomuuksien määrä	Onnettomuuksien määrä ei nouse vuodesta 2016
		Liikenneturvallisuussuunnitelman toimenpiteitä toteutetaan talousarvion puitteissa
		Liikenneturvallisuustyöryhmän toimintaan osallistutaan aktiivisesti

Tuloslaskelma

Kaupunkirakennelautakunta		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	3 850 128	2 224 900	5 425 400
	32 Maksutuotot	791 513	4 354 200	1 227 200
	33 Tuet ja avustukset	879 232	701 000	701 000
	34 Muut toimintatuotot	24 088 313	25 780 527	26 463 221
	36 Valmisteverastojen muutos	0	0	0
	37 Valmistus omaan käyttöön	1 952 162	1 262 200	1 368 910
	3 Toimintatuotot	31 561 349	34 322 827	35 185 731
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-16 253 108	-17 001 379	-17 124 052
	43 Palvelujen ostot	-16 303 171	-18 826 011	-19 381 409
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 265 052	-9 440 278	-9 721 421
	47 Avustukset	-29 705	-165 000	-70 000
	48 Muut toimintakulut	-11 454 873	-13 609 895	-14 536 819
	4 Toimintakulut	-53 305 909	-59 042 563	-60 833 701
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-21 744 560	-24 719 736	-25 647 970
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	43 737 989	42 835 679	43 878 083
	S9 Sisäiset kulut	-5 669 108	-4 676 306	-4 632 154
	4S Sisäiset erät	38 068 881	38 159 373	39 245 929
Toimintakate	Toimintakate	16 324 321	13 439 637	13 597 960
6 Rahoitustuotot ja -kulut	60 Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
	6 Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
Vuosikate	Vuosikate	16 324 321	13 439 637	13 597 960
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-8 085 733	-8 300 541	-8 267 541
	6S Sisäinen korko	-8 085 733	-8 300 541	-8 267 541
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-19 533 586	-24 416 599	-18 072 900
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-19 533 586	-24 416 599	-18 072 900
Tulos	Tulos	-11 294 998	-19 277 503	-12 742 482

Kaupunkirakennelautakunta		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
Luottamuselimet	3 Toimintatuotot	0	0	0
	4 Toimintakulut	-41 816	-51 000	-51 000
	Ulk. Toimintakate	-41 816	-51 000	-51 000
	4S Sisäiset erät	-11	0	0
	Toimintakate	-41 827	-51 000	-51 000
KASU Kaupunkisuunnittelun vastuualue	3 Toimintatuotot	24 643 613	26 060 991	26 962 695
	4 Toimintakulut	-25 862 814	-29 118 306	-30 436 284
	Ulk. Toimintakate	-1 219 202	-3 057 315	-3 473 589
	4S Sisäiset erät	31 125 974	31 700 908	32 630 133
	Toimintakate	29 906 772	28 643 593	29 156 544
TEPA Teknisten palvelujen vastuualue	3 Toimintatuotot	6 917 736	8 261 836	8 223 036
	4 Toimintakulut	-27 401 278	-29 873 257	-30 346 417
	Ulk. Toimintakate	-20 483 542	-21 611 421	-22 123 381
	4S Sisäiset erät	6 942 918	6 458 465	6 615 796
	Toimintakate	-13 540 625	-15 152 956	-15 507 585
KARALA Kaupunkirakennelautakunta	3 Toimintatuotot	31 561 349	34 322 827	35 185 731
	4 Toimintakulut	-53 305 909	-59 042 563	-60 833 701
	Ulk. Toimintakate	-21 744 560	-24 719 736	-25 647 970
	4S Sisäiset erät	38 068 881	38 159 373	39 245 929
	Toimintakate	16 324 321	13 439 637	13 597 960

2.1.5.1. Kaupunkisuunnittelun vastuualue

KAUPUNKISUUNNITTELU

Toiminta-ajatus

Kaupunkirakennelautakunnan alaisen kaupunkisuunnittelun vastuualueen toimintasäännön 2 §:n mukaisesti kaupunkisuunnittelun vastuualueen tehtävänä on huolehtia kaupungin rakennus- ja maaomaisuuden hoidosta, kaavoituksesta, kaupunkikuvan ja kaupunkirakenteen kehittamisestä, kaupunkikehityshankkeiden toteuttamisesta, kulttuuriympäristöjen vaalimisesta, rakennussuojelusta sekä kaavoitukseen liittyvästä liikenteen suunnittelusta.

Kaupunkisuunnittelun vastuualue luo maankäytöllisiä edellytyksiä yhdyskuntarakentamiselle ja elinkeinotoiminnalle. Vastuualue huolehtii myös maa- ja vesialueiden hankinnasta ja luovutuksesta sekä näiden alueiden hoidon järjestämisestä, alueiden rakentamista edistävien sopimusten ja muiden toimenpiteiden valmistelusta, asuntotoimesta, kiinteistöinsinöörin palveluista, mittaus toiminnasta, kiinteistörekisterin pidosta, kartta- ja paikkatietoaineistojen tuotannosta ja torikaupan järjestämisestä sekä kaupungin omistamien rakennusten hallinnoinnista.

Tuloslaskelma

Kaupunkisuunnittelun vastuualue		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	181 775	168 000	163 000
	32 Maksutuotot	512 317	397 000	600 000
	33 Tuet ja avustukset	0	0	0
	34 Muut toimintatuotot	23 914 470	25 477 501	26 179 695
	36 Valmisteverastojen muutos	0	0	0
	37 Valmistus omaan käyttöön	35 051	18 490	20 000
	3 Toimintatuotot	24 643 613	26 060 991	26 962 695
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-3 462 837	-3 803 044	-3 802 467
	43 Palvelujen ostot	-4 422 524	-4 762 996	-4 910 985
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 875 159	-7 270 283	-7 540 126
	47 Avustukset	0	0	0
	48 Muut toimintakulut	-11 102 295	-13 281 982	-14 182 706
	4 Toimintakulut	-25 862 814	-29 118 306	-30 436 284
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-1 219 202	-3 057 315	-3 473 589
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	33 083 580	33 488 842	34 355 734
	S9 Sisäiset kulut	-1 957 606	-1 787 934	-1 725 601
	4S Sisäiset erät	31 125 974	31 700 908	32 630 133
Toimintakate	Toimintakate	29 906 772	28 643 593	29 156 544
6 Rahoitustuotot ja -kulut	60 Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
	6 Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
Vuosikate	Vuosikate	29 906 772	28 643 593	29 156 544
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-6 568 837	-6 858 742	-6 884 885
	6S Sisäinen korko	-6 568 837	-6 858 742	-6 884 885
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-11 695 071	-16 285 354	-10 775 907
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-11 695 071	-16 285 354	-10 775 907
Tulos	Tulos	11 642 864	5 499 497	11 495 752

Kaupunkisuunnittelun vastuualue		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
KAAV Kaavoituksen palvelualue	3 Toimintatuotot	273 670	167 000	330 000
	4 Toimintakulut	-556 607	-636 823	-646 536
	Ulk. Toimintakate	-282 937	-469 823	-316 536
	4S Sisäiset erät	-63 414	-60 873	-56 659
	Toimintakate	-346 351	-530 696	-373 195
MITT Mittaus- ja kiinteistötoimen palvelualue	3 Toimintatuotot	727 955	560 000	595 000
	4 Toimintakulut	-1 561 981	-1 559 529	-1 600 311
	Ulk. Toimintakate	-834 026	-999 529	-1 005 311
	4S Sisäiset erät	-227 857	-281 559	-194 926
	Toimintakate	-1 061 884	-1 281 088	-1 200 237
MAAN Maanhankinta ja luovutuksen palvelualue	3 Toimintatuotot	15 488 003	16 829 100	17 500 100
	4 Toimintakulut	-629 694	-986 245	-898 178
	Ulk. Toimintakate	14 858 309	15 842 855	16 601 922
	4S Sisäiset erät	-16 822	-5 657	-6 289
	Toimintakate	14 841 487	15 837 198	16 595 633
TOIM Toimitilojen palvelualue	3 Toimintatuotot	8 153 985	8 504 891	8 537 595
	4 Toimintakulut	-23 114 532	-25 935 708	-27 291 259
	Ulk. Toimintakate	-14 960 547	-17 430 817	-18 753 664
	4S Sisäiset erät	31 434 067	32 048 997	32 888 007
	Toimintakate	16 473 520	14 618 180	14 134 344
Summa	3 Toimintatuotot	24 643 613	26 060 991	26 962 695
	4 Toimintakulut	-25 862 814	-29 118 306	-30 436 284
	Ulk. Toimintakate	-1 219 202	-3 057 315	-3 473 589
	4S Sisäiset erät	31 125 974	31 700 908	32 630 133
	Toimintakate	29 906 772	28 643 593	29 156 544

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

Lautakuntaan ja valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ovat yhteneväiset.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

- **Maanhankinnan ja -luovutuksen** osalta keskitytään satama- ja elinkeinopoliittisesti tärkeisiin kohteisiin. Suurimpina hankkeina on käynnissä Itämeren kaasuputki -hankkeen tarvitsemien maa-alueiden vuokraus sekä Mussalon Voima Oy:ltä ostetun alueen osalta neuvottelut alueen käyttämisestä teolliseen toimintaan.
- Kantasataman tonttien vuokraus avattu ja maaperän puhdistusta jatketaan. Outlet -tontin rakentaminen käynnistyy.
- Omakotitonttien luovutus keskittyy Räskiin ja Hortolaan. Perävarpin alue hankittu.
- **Kaavoituksen painopiste on edelleen keskusta-alueiden kehittämisessä**
- Kotkan keskustan osayleiskaava valmistellaan päätöksentekoon. XAMK:n sijoittumista varten laaditaan asemakaavamuutos, joka mahdollistaa oppilaitoksen ja siihen liittyvän tapahtumakeskuksen ja mahdollisen hotellin rakentamisen. Kaavan sisältö muotoutuu asiasta tehtävien päätösten mukaan. Kaavamuutoksessa huomioidaan myös Kantasataman asemakaavan muut muutostarpeet.
- Karhulan keskustan osayleiskaavan laatiminen aloitetaan. Sen yhteydessä on tarkoitus mm. selvittää kanjonin kattamismahdollisuudet ja vaihtoehtojen kustannukset suunnittelun ja päätöksenteon pohjaksi.
- Jumalniemen, Kotkan seurakuntakeskuksen ja Kantasataman kehittämistä tuetaan kaavoituksella hankkeiden vaatiman aikataulun mukaan.
- Rankin saaren osayleiskaava- ja asemakaavatyö tuodaan päätöksentekoon.
- Seudun strategisen yleiskaavan ehdotus tuodaan päätöksentekoon alkuvuonna, minkä jälkeen jatketaan seudullista yhteistyötä alueen markkinoimiseksi kaavan pohjalta.
- Osallistutaan aktiivisesti Kymenlaakson maakuntakaava 2040 suunnitteluun ja Kymenlaakson liikennejärjestelmätyöhön sekä niihin liittyvää edunvalvontaan.

- Kyminlinnan aluetta kehitetään yhdessä muiden toimijoiden kanssa niin, että se voidaan avata yleisölle.
- Perävarpin alueen kaavoitus käynnistetään.
- Tutkitaan yhdessä toimitilapalvelun kanssa mahdollisia kaupungin kiinteistöjen kehittämiskohteita ja tuetaan hankkeita kaavoituksella.
- **Mittaus- ja kiinteistötoimen** perustehtävänä on kiinteistötehtävien ja paikkatietoaineistojen tuotannon läpivieminen laadukkaasti.
- Paikkatieto-ohjelmien ja analyysien käyttöä laajennetaan. Muita yksiköitä tuetaan paikkatietojen käyttämisessä. Kaupungin omien paikkatietopalvelujen sisältöjä laajennetaan ja ulkopuolisille käyttäjille tiedotetaan käyttömahdollisuuksista.
- Kaupunkimallin tuottaminen ja ylläpito otetaan osaksi jatkuvaa aineistotuotantoa. Ajantasaisen 3D-mallin käyttöä tehostetaan korvaamaan osan maastokäynneistä.
- Perusaineistojen laadunparannuksia jatketaan ensisijaisesti kiinteistörekisterin ja rakennusrekisterin osalta. Tavoitteena on parantaa aineistojen luotettavuutta ja käytettävyyttä analyyseissä. Vuokra-alueiden ylläpitoprosessia kehitetään.
- Paikkatietopalvelun mahdollistamia sisäisille ja ulkoisille asiakkaille suunnattuja palveluita otetaan käyttöön.
- **Toimitilahallinnon** osalta keskeisenä tavoitteena on 2017 hyväksytyn Toimitilaohjelman ja siihen liittyvän Toimenpideohjelman toteuttaminen tavoitteiden mukaisesti.
- Käynnistetään Langinkosken koulun ja Korkeakosken koulun rakennustyöt leasing-rahoitteisina kohteina keväällä 2018.
- Toteutetaan toimenpideohjelman mukaisia toimia, joiden tavoitteena:
  - Papinkatu 10:n ja Ajurinkatu 10:n puutalojen luovutusmallin kehittäminen ja talojen luovuttaminen
  - Kotkansaaren sairaalan kiinteistökehittäminen, tavoitteena vanhan sairaalaosan myynti ja luovuttaminen uuteen käyttöön
  - Tiutisen ja Koivulan kouluista luopuminen siten, että niille löytyy tarkoituksen mukainen uusi käyttö.
- Realisoitavien kohteiden myyntiä jatketaan ja tehdään tarvittaessa uusi analyysi jatkosta esim. purkamisesta, jos myynti ei tuota tulosta.
- Toimitilahallinnon ja Teknisten palveluiden palvelualueiden yhteistyöprosesseja toimitiloihin liittyvissä tehtävissä kehitetään edelleen, mm. ko. henkilöstön toimenkuvia ja vastuusuhteita kirkastetaan.
- Sisäilma-asioiden hoitoon liittyvien prosessien kehittäminen jatkuu.
- Osallistutaan maakunta- ja sote-uudistuksen valmisteluun toimitilakysymyksien osalta, jotta vaikutuksia kaupungin omistamiin toimitiloihin voidaan ohjata (kaupungin edunvalvonta) ja hallita. Tavoitteena on kattava palveluverkko SOTE-muutoksen jälkeen.

Talousarvio

Vastuualueen talousarvioesitys vastaa talousarviokehystä.

- Tonttien myyntiä jatketaan ja vuotuista vuokratulomäärää pyritään kasvattamaan.
- Kaasuputkitekään vuokratuotot ovat korkeimmillaan 2018 ja alkavat tämän jälkeen laskea.
- Yksityisten maa-alueiden kaavoittamisesta saatavat tulot ovat kertaluonteisia, ja voivat olla osin riippuvaisia hankkeiden toteutumisesta. Osa maksusta voi olla myös maa-alueita.
- Kaupunkisuunnittelun taksat tarkistetaan säännöllisesti ja pidetään ajan tasalla.
- Kaupungin rakennuskantaa pyritään vähentämään toimitilaohjelman mukaisesti myynnein ja purkamalla käyttämättömiä rakennuksia suojeluarvot huomioiden.

Taloudelliset riskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Rakennuskannan vähentäminen ei etene ostajien puutteen tai vaadittavien alaskirjausten vuoksi.	30-60 %	2 000 000	Rakennuskannan myyntikeinojen monipuolistaminen, kiinteistökehityskohteiden luominen kaavoituksen kanssa	Rakennuskannan myyntiponnisteluja käynnissä, neuvotteluissa löydettävä rakennuskohtainen ratkaisu. Kiinteistökehitysmarkkina hiljainen.
Pilaatuneiden maiden puhdistuskustannuksia kertyy luovutettavilta tonteilta; työn alla Jumalniemen SSR:n tontti sekä tulossa Kantasataman alue	yli 90 %	600 000	Huolellinen suunnittelu tarpeettoman puhdistuksen välttämiseksi, puhdistus toteutuva hanketta vastaan, vastuukysymysten selvittäminen	Menettelyt edellä kuvatun mukaisia, mutta infran toteutuksessa kaupunki joutuu ottamaan riskiä, vastuukysymykset usein hankalia
Sopimusriskit yksityisten toimijoiden kanssa lisääntyneet - muutokset asiakkaiden maksukykyssä aiheuttavat tappioita sekä kaavoituskohteissa että vuokrissa.	10-30 %	350 000	Asiakkaiden taloudellisen vakauden tarkempi selvittäminen.	Yritysten liiketoiminnan kehitys voi olla vaikeasti ennakoitavissa.

Vahinkoriskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Myrskyvahingot venesatamissa ja rakennuksissa; sään poikkeusilmiöiden vahvistuminen ja yleistyminen	10-30 %	500 000	Rakenteiden kunnosta huolehtiminen, vakuutukset, sopimusvastuiden selvittäminen	Rakenteiden kunnosta huolehditaan, vakuutusten päivitys menossa, sopimusvastuiden selvitys kesällä 2016
Toiminnan virheet, esimerkiksi mittausvirhe, aiheuttavat korvausvastuita	alle 10%	300 000	Selkeät käytännöt toiminnassa, tarkistusvaiheet erityisesti laskennassa	Käytäntöjä kehitetään jatkuvasti

2.1.5.2. Teknisten palveluiden vastuualue

TEKNISTEN PALVELUIDEN VASTUUALUE

Toiminta-ajatus

Teknisten palveluiden vastuualue palvelee kuntalaisia tuottamalla toimivan ja viihtyisän kaupungin edellyttämiä teknisiä palveluja suunnitelmallisesti ja taloudellisesti.

Teknisten palveluiden vastuualueen tehtävänä on huolehtia Haminan, Kotkan ja Pyhtään henkilöliikenteen järjestelyistä, katujen, teollisuusraiteiden, puistojen, liikuntapaikkojen ja muiden yleisten alueiden sekä niihin liittyvien laitteiden suunnittelusta, rakentamisesta ja rakennuttamisesta, ylläpitämisestä ja omalta osaltaan niiden hallinnasta, maa- ja vesirakenteiden teknisestä suunnittelusta ja rakentamisesta, hulevesien hallinnan järjestämisestä, jätehuollon järjestämisestä, ellei muuta ole määrätty, konekeskuksen toiminnasta, lentokentästä, pysäköintilaitoksesta sekä hoitaa vesihuoltolaissa, pelastuslaissa ja tulvariskien hallinnasta annetussa laissa kunnalle kuuluvat tehtävät ja avustaa kaupunkisuunnittelun vastuualuetta tielautakunnan valmistelu- ja toimeenpanotehtävissä.

Teknisten palveluiden vastuualueen tehtävänä on myös rakennusten ylläpito sekä tilahankkeiden suunnittelu, rakennuttaminen, kunnossapito, rakentaminen, isännöinti, puhtauspalvelut ja muut tukipalvelut.

Tuloslaskelma

Teknisten palvelujen vastuualue		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	3 668 353	2 056 900	5 262 400
	32 Maksutuotot	279 196	3 957 200	627 200
	33 Tuet ja avustukset	879 232	701 000	701 000
	34 Muut toimintatuotot	173 843	303 026	283 526
	36 Valmisteverastojen muutos	0	0	0
	37 Valmistus omaan käyttöön	1 917 112	1 243 710	1 348 910
	3 Toimintatuotot	6 917 736	8 261 836	8 223 036
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-12 756 521	-13 153 335	-13 276 584
	43 Palvelujen ostot	-11 872 581	-14 057 014	-14 464 424
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 389 893	-2 169 995	-2 181 295
	47 Avustukset	-29 705	-165 000	-70 000
	48 Muut toimintakulut	-352 578	-327 913	-354 113
	4 Toimintakulut	-27 401 278	-29 873 257	-30 346 417
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-20 483 542	-21 611 421	-22 123 381
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	10 654 408	9 346 837	9 522 349
	S9 Sisäiset kulut	-3 711 491	-2 888 372	-2 906 553
	4S Sisäiset erät	6 942 918	6 458 465	6 615 796
Toimintakate	Toimintakate	-13 540 625	-15 152 956	-15 507 585
6 Rahoitustuotot ja -kulut	60 Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
	6 Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
Vuosikate	Vuosikate	-13 540 625	-15 152 956	-15 507 585
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-1 516 895	-1 441 799	-1 382 656
	6S Sisäinen korko	-1 516 895	-1 441 799	-1 382 656
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-7 838 515	-8 131 244	-7 296 993
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-7 838 515	-8 131 244	-7 296 993
Tulos	Tulos	-22 896 035	-24 726 000	-24 187 234

Teknisten palvelujen vastuualue		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
TEHA TEPA hallinto- ja toimistopalvelut	3 Toimintatuotot	16 696	755	755
	4 Toimintakulut	-430 438	-426 186	-447 861
	Ulk. Toimintakate	-413 741	-425 431	-447 106
	4S Sisäiset erät	-94 837	-86 825	-89 655
	Toimintakate	-508 578	-512 256	-536 761
EKHK Etelä-Kymenlaakson henkilökuljetus	3 Toimintatuotot	2 647 393	4 916 500	4 876 000
	4 Toimintakulut	-4 449 336	-6 498 892	-6 545 072
	Ulk. Toimintakate	-1 801 943	-1 582 392	-1 669 072
	4S Sisäiset erät	41 557	-20 861	138 420
	Toimintakate	-1 760 386	-1 603 253	-1 530 652
TESU Sunnittelu	3 Toimintatuotot	332 311	340 000	340 000
	4 Toimintakulut	-662 778	-665 763	-683 102
	Ulk. Toimintakate	-330 467	-325 763	-343 102
	4S Sisäiset erät	-27 082	-59 104	-45 665
	Toimintakate	-357 549	-384 867	-388 767
TERA Rakennuttaminen	3 Toimintatuotot	1 363 074	1 255 755	1 260 755
	4 Toimintakulut	-1 237 566	-1 325 518	-1 327 122
	Ulk. Toimintakate	125 508	-69 763	-66 367
	4S Sisäiset erät	111 871	251 647	276 487
	Toimintakate	237 379	181 884	210 120
SIIV Siivoustoimi	3 Toimintatuotot	290 055	291 000	261 000
	4 Toimintakulut	-5 623 743	-5 634 738	-5 664 033
	Ulk. Toimintakate	-5 333 688	-5 343 738	-5 403 033
	4S Sisäiset erät	5 983 058	5 603 023	5 650 126
	Toimintakate	649 370	259 285	247 094
PUIS Puistotoimisto	3 Toimintatuotot	592 670	275 700	275 700
	4 Toimintakulut	-3 098 472	-2 914 456	-2 962 312
	Ulk. Toimintakate	-2 505 802	-2 638 756	-2 686 612
	4S Sisäiset erät	794 350	811 448	777 793
	Toimintakate	-1 711 452	-1 827 308	-1 908 819
INYL Infran ylläpito	3 Toimintatuotot	1 573 845	1 169 100	1 195 800
	4 Toimintakulut	-6 589 302	-7 220 266	-7 209 545
	Ulk. Toimintakate	-5 015 456	-6 051 166	-6 013 745
	4S Sisäiset erät	-109 104	-284 066	-350 219
	Toimintakate	-5 124 561	-6 335 232	-6 363 964
ISAN Isännöinti	3 Toimintatuotot	100 971	13 026	13 026
	4 Toimintakulut	-549 533	-356 867	-428 288
	Ulk. Toimintakate	-448 562	-343 841	-415 262
	4S Sisäiset erät	243 347	243 203	258 509
	Toimintakate	-205 215	-100 638	-156 753
PELL Kotkan osuus pelastuslaitokselle	3 Toimintatuotot	0	0	0
	4 Toimintakulut	-4 695 848	-4 830 572	-5 079 082
	Ulk. Toimintakate	-4 695 848	-4 830 572	-5 079 082
	4S Sisäiset erät	0	0	0
	Toimintakate	-4 695 848	-4 830 572	-5 079 082
TEPA Teknisten palvelujen vastuualue	3 Toimintatuotot	6 917 736	8 261 836	8 223 036
	4 Toimintakulut	-27 401 278	-29 873 257	-30 346 417
	Ulk. Toimintakate	-20 483 542	-21 611 421	-22 123 381
	4S Sisäiset erät	6 942 918	6 458 465	6 615 796
	Toimintakate	-13 540 625	-15 152 956	-15 507 585

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

Lautakuntaan ja valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ovat yhteneväiset.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

- Talousarvion ja henkilöstösuunnitelman noudattaminen
Talousarvioraamissa pysyminen edellyttää jatkuvaa seurantaa ja toimenpiteiden priorisointia. Toiminnan palvelutaso pidetään kuitenkin vaaditulla tasolla.
Eläkkeelle jäävien tilalle rekrytoidaan riittävän ajoissa uutta henkilöstöä ja koulutuksella varmistetaan henkilöstön osaaminen.
- Sisäilmaongelmien ennakointi ja ennaltaehkäisy
Eri kautta saatavalla palautteella, kiinteistönhoidolla ja ennakoivilla tutkimuksilla pyritään estämään yllättäviä sisäilmaongelmia. Noudatetaan sisäilmaongelmiin tarttumisen toimintamallia.
- Kaupunkistrategiatyö sekä ilmasto- ja energiaohjelman uudistaminen
Tekniset palvelut osallistuu aktiivisesti uuden kaupunkistrategian ja energia- ja ilmasto-ohjelman laatimiseen.
- Valmistaudutaan katuvalojen sammutuskäytännön lopettamiseen vuonna 2019.

Talousarvio

- Päälysteiden uusimista tehdään varsinkin kevyen liikenteen väylillä
Vuonna 2017 toteuttamatta jääneet kevyen liikenteen väylien päälysteiden uusimiset toteutetaan
- Katuvalosammutusten osalta jatketaan samaa käytäntöä kuin vuonna 2017 eli katuvalot sammutetaan kokonaan keskusta-alueita lukuun ottamatta 17.5.2018 - 25.7.2018 ja pimeimmäksi yöajaksi läpi vuoden.
Valojen sammuttaminen säästää noin 300 000 euroa energialaskuissa.
- Suurimpia investointihankkeita ovat Mussalon satamaan liittyvien teollisuusalueiden työt (D-kenttä, Jänskän alue, ym.), Kantasataman kehittämishankkeen kunnallistekniset työt, Kotkantien muutokset Carean laajennustöihin liittyen ja Juha Vainion kadun ja sillan peruskorjaus. Taloinvestointien rakennuttamisessa sekä Langinkosken että Korkeakosken koulun urakat käynnistyvät. Peruskorjauskohteista suurimpia ovat Karhulan ja Rauhalan koulut
- Yksityisteitä avustetaan 60 000 eurolla

Taloussuunnitelma 2018-2020

Laadittavassa kaupunkistrategiassa tärkeimmiksi nousevat tavoitteet ohjaavat teknisten palveluiden toimintaa taloudelliset realiteetit huomioiden.

Maakunta- ja soteuudistus liittyy teknisten palveluiden tukipalveluiden (puhtauspalvelut, kiinteistönhoito) järjestämiseen. Aktiivisella osallistumisella uudistuksen valmisteluun varmistetaan vaikutukset kaupungin elinvoimaan, tukipalveluiden järjestämisen kokonaisuuteen ja henkilöstön asemaan. Myös muiden palveluiden (mm. liikennepalvelut) osalta osallistutaan uudistuksen valmisteluun. Sote-ratkaisujen myötä Kymenlaakson keskussairaalan palvelutuotannon kasvaessa selvitetään lisääntyvän joukkoliikennetarpeen täydentämistä uusilla vuoroilla.

Joukkoliikenteen osalta selvitetään myös mahdollisuutta parantaa Kotkan ja pääkaupunkiseudun välistä iltaliikennettä, viimeistään tapahtumakeskuksen valmistumisen myötä. Paikallisliikenteen osalta etsitään uu-

sia ratkaisuja kannattamattomille, mutta mm. työmatkaliikenteen osalta tärkeille reiteille. Rantaradan rakentaminen on taloudellinen ja väestökehityksen kannalta merkittävä. Kotka edistää mahdollisuuksiensa mukaan Rantaradan suunnittelun aloittamista.

Keskussairaalan palvelujen päivystysajojen lisääntymisen myötä on sairaalalle ajo saatava nopeammaksi ja turvallisemmaksi. Tavoitetta varten on yhdessä valtion viranomaisten kanssa selvitettävä Hyväntuulentieltä liittymän rakentaminen Metsolan kirkon valoristeyksen ja kahdenhuoltoaseman jälkeen suoraan Kotkantielle.

Isot elinvoimahankkeet (Mussalon teollisuusalueet ja Kantasataman kehittäminen) jatkuvat investointihankkeina.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2016	TA2017	TA2018
Joukkoliikenteen matkat (1000 kpl) / Kotka	1 747	1 765	2 000
Jättemäärä			
- hyötyvoimalaan toimitettu jäte (t)	8 065	8 000	8 000
- biojäte (t)	937	1 000	1 000
Infran ylläpito			
- kunnossapidettävät väylät (km)	466	466	468
- toimintakate €/hoitokm	12 183	10 975	11 485
- maksulliset pysäköintipaikat (kpl)	280	280	280
- maksullisten paikkojen toimintakate, €/auto-paikka	766	422	479
- konekeskuksen liikkuvan kaluston käyttöaste %	59		75
Puistotoimi			
- hoidettavat viheralueet (ha)			
- puistot ja leikkipaikat, hoito €/ha (A1, A2, A3 ja B2)	170	170	171
	5 428	4 839	5 510
Arkkitehtisuunnittelu			
- haetut rakennusluvut (kpl)			
- omat suunnittelukohteet (kpl)	11	10	10
	33	40	35
Siivoustoimi			
- siivottava ala m ²			
- siivoustuntia / pv*	210 000	210 000	210 000
- työtuntia/pv**	900	917	873
- tarjottavien aterioiden määrä päivässä	1080	1100	1040
- päiväkodit (aamupala, lounas, välipala)		1330	1200
- sairaala (aamupala, lounas, päivällinen ja ilta-pala)		89	90
- siivous €/m ² /v	22,2	23,4	23
- siivous m ² /tunti	233	230	240
* sisältää siivoustyön			
** sisältää tukipalvelut			
Isännöinti			
hoitokulut/hoidettavat m ² :t			
• Hallintorakennukset			
• Hyvinvointipalvelut	€/m ² /kk	€/m ² /kk	€/m ² /kk
• Koulut	2,66	2,64	3,07
• Liikuntarakennukset	4,67	5,56	5,04
• Liiketoimintarakennukset	3,20	3,54	4,78
• Vuokratut asunnot	7,89	8,16	7,75
	1,08	0,99	0,68
	7,24	7,12	5,47

Merkittävimmät riskit ja niihin kohdistuvat toimenpiteet

Operatiiviset riskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Henkilöstön vähentäminen aiheuttaa ongelmia sijaisuuksien järjestämisessä/palvelutaso käärii	10-30 %		Henkilöstön lisääminen ja/tai henkilöstön perehdytys ja koulutus toisten tehtäviin	Liian pieni henkilöstömäärä
Kaluston ikä ja kunto lisäävät korjauskustannuksia	10-30 %		Kalustohankintoihin riittävät määrärahat, leasing-rahoitus	Kalustoa on uusittu määrärahojen puitteissa/Talousarvoaamin niukkuus

Taloudelliset riskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Kelien (lumisateet, lämpötilat) vaikutukset kustannuksiin ovat suuret ja riskinä on, ettei talousarviossa pysytä	30-60 %	500 000	Kelien vaikutuksia kustannuksiin ei voi poistaa.	Toimintaa proirisoidaan vaikeilla keleillä, kunnossapitoon siirretään henkilöstöä tarvittaessa, monitaitoisuutta lisätty
Peruskorjausmäärärahojen (infra, rakennukset) niukkuus kasvattaa käyttömenoja ja korjausvelka kasvaa	60-90 %		Peruskorjauksiin riittävät määrärahat seuraaville vuosille tai korjausvelka kasvaa edelleen	Talousarvoaamin tiukkuus
Poikkeukselliset sääolot/voimakkaat myrskyt sateineen, tuulineen ja tulvineen aiheuttavat vahinkoa ja korjaustarvetta	10-30 %		Keinot vaikuttaa ovat pienet.	Toteutetaan Ympäristökeskuksen laatiman tulvaselvityksen toimenpiteitä rakennushankkeiden yhteydessä

Vahinkoriskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Kaupungin rakennusomaisuuteen liittyvä sisäilmariski on todellinen ja yllättävin sisäilmaongelmakohteisiin joudutaan varautumaan	yli 90 %	500 000 - 1 000 000	Jatkuva seuranta ja kiinteistönhoidolliset toimenpiteet,täsmäsiivoukset ongelma- ja rakennuskohteissa, kuntotutkimukset, peruskorjaukset, rakentamisen aikaiset toimenpiteet (säältä suojaus, riittävä kuivatus, siivous)	Kaikki edellämainitut, talousarvoaami rajoittaa toimintaa

2.2. KÄYTTÖTALOUS, Hyvinvointipalvelut

2.2.1. Sosiaali- ja terveyslautakunta, Strategiset tavoitteet

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

Yleishallinto, Luottamuselimet (ltk ym), Kehittämistyö

Terveydenhuollon vastuualue

Vanhustenhuollon vastuualue

Sosiaalihuollon vastuualue

Perhepalveluiden vastuualue

Toiminta-ajatus

Kotkan sosiaali- ja terveystoimi edistää kotkalaisten omia hyvinvointivalintoja tukevia palveluja, joiden avulla asukkaat itse voivat vaikuttaa aktiivisesti terveyteensä ja sosiaaliseen pärjäämiseensä. Palveluiden tuottamisessa korostuu moniammatillinen ja verkostoituva työote.

Strategiset tavoitteet vuodelle 2018

Kuntalain 110, 2 § mukaiset valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käyttäjälähtöisiä	Hoito- ja palvelutakuun toteutumisen (vastuualueittain kyllä / ei)	Hoito- ja palvelutakuu toteutuu kaikissa palveluissa. Palveluiden aukioloaikoja laajennetaan.
	Sosiaali- ja terveydenhuollon maakunnallinen rakennemuutos etenee	Käytössä olevat yhteiset toimintamallit
	Asiakkaiden osallisuus vahvistuu	Asiakasraateja ja kokemusasiantuntijoita mukana palveluiden suunnittelussa Palaute- ja laadun-arviointikyselyjä lisätään
Ennaltaehkäisevä toiminta on aktiivista ja omavastuuta vahvistavaa	Palveluiden painopiste ennalta ehkäisyyn ja asiakkaiden omatoimisuuden tukemiseen	Keskitetty maakunnallinen ikään-tyneiden kotihoidon asiakas- ja palveluohjauksen toimintamalli käytössä
		Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuus pienenee vuoteen 2017 verrattuna
		Maakunnallisesti kehitetään sosiaalista kuntoutusta syrjäytymisvaarassa oleville
		Kuntoutuksen ja terveys- ja hyvinvointiliikunnan ja yhteistyön lisääminen sekä painopisteen siirtäminen ennaltaehkäisevään toimintaan

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
	Hyvinvointia edistävä ohjaus ja neuvonta 75-vuotiaille, jotka eivät ole palvelujen piirissä.	Kohderyhmästä tavataan 50 %
	Sähköisten palvelujen käyttöä lisätään	Sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisiä palveluja lisätään ja monipuolistetaan ja ne ovat aktiivisessa käytössä
	Verkostoyhteistyö kuntiin jääviin palveluihin	Toimivat rakenteet yhteistyölle luotu yhteistyötahojen kanssa

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kotka on vetovoimainen ja omaleimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Yhteistyö yksityisten sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajien ja elinkeinoyhtiö Cursorin kanssa	Yhteisten tapaamisten määrä ja sisältö
	Kuntalaisille suunnatut tilaisuudet/tapaamiset	Toteutuneet yhteiset tilaisuudet
		Ikäihmisten neuvoston kanssa järjestettävät tilaisuudet.
		Kotihoidon jalkautuvassa palveluohjauksessa palveluohjaajat ovat entiseen tapaan tavattavissa eri tilaisuuksissa.
		Aikuissosiaalityö jalkautuu tapahtumiin ja yhteistyökumppaneiden tilaisuuksiin sekä esim. kauppakeskuksiin.
	Maahanmuuttajien kotouttaminen eri toimialojen ja kolmannen sektorin yhteistyönä lisääntyy	Erityinen painopiste on nuorten maahanmuuttajien koulutuksessa sekä arkielämän ohjauksessa kotoutumisen edistämiseksi. Lapsiperheiden kotoutumista tuetaan varhaiskasvatuksen ja kolmannen sektorin palveluilla. Kotoutumisessa tehostetaan yhteistyötä järjestöjen, liikunnan ja kulttuurin kanssa.
	Varaudutaan edelleen täydentämään TE-hallinnon kielikoulutusta tarvittaessa.	

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu	Maakunnallisen yhteistyön rakenteet, organisoituminen ja johtaminen	Toiminnan lähtökohtana on maakunnallinen yhteistyö.

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Henkilöstömitoitukset suhteessa lakiin /suosituksiin	Lakisääteiset/ suositusten mukaiset henkilöstömitoitukset toteutuvat
	Sairauspoissaolot	Sairauspoissaolojen määrä vähenee
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Aktiivinen vuorovaikutus ja tiedottaminen kuntalaisille	Muutoksista tiedotetaan väestölle, kaupungin internet-sivuilla, median kautta tai infotilaisuuksissa

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Talous on tasapainossa	Talouden tasapainotusohjelman mukaiset tavoitteet toteutuvat	Toimintakate ei ylitä

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Yksikkökohtaiset kestävä kehityksen toimintaperiaatteet käytössä	Sähköisten palvelujen käyttöä laajennetaan
		Etäkokouskäytäntöjä lisätään
	Henkilöstön turvallisuuskoulutukset	Ekotukihenkilötoimintaa jatketaan
		Henkilöstö osallistuu turvallisuuskoulutuksiin määrävälein

Tuloslaskelma

Sosiaali- ja terveyslautakunta		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	11 175 581	9 680 001	9 547 232
	32 Maksutuotot	9 846 605	10 269 850	10 232 184
	33 Tuet ja avustukset	5 831 422	1 850 000	1 483 333
	34 Muut toimintatuotot	2 067 213	1 441 600	1 518 478
	3 Toimintatuotot	28 920 821	23 241 451	22 781 227
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-55 850 907	-58 588 410	-61 599 876
	43 Palvelujen ostot	-138 383 301	-133 166 422	-131 220 268
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 063 365	-4 240 939	-4 737 933
	47 Avustukset	-28 445 989	-17 602 740	-17 060 168
	48 Muut toimintakulut	-498 245	-576 736	-554 642
	4 Toimintakulut	-227 241 807	-214 175 248	-215 172 887
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-198 320 986	-190 933 796	-192 391 659
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	1 516 546	1 752 921	1 668 620
	S9 Sisäiset kulut	-12 596 438	-12 535 581	-12 343 058
	4S Sisäiset erät	-11 079 891	-10 782 660	-10 674 438
Toimintakate	Toimintakate	-209 400 878	-201 716 456	-203 066 097
Vuosikate	Vuosikate	-209 400 878	-201 716 456	-203 066 097
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-21 238	0	0
	6S Sisäinen korko	-21 238	0	0
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-312 559	-175 822	-425 800
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-312 559	-175 822	-425 800
Tulos	Tulos	-209 734 674	-201 892 278	-203 491 897

3.1.1.1. Terveydenhuollon vastuualue

TERVEYDENHUOLLON VASTUUALUE

Toiminta-ajatus

Terveydenhuollon vastuualueen toiminta-ajatuksena on edistää väestön terveyttä ja hyvinvointia, kannustaa ottamaan vastuuta omasta terveydestä ja hyvinvoinnista. Kuntalaisille tarjotaan keinoja itsehoidon toteuttamiseksi sekä järjestetään sairauksien hoito ja kuntoutus kustannusvaikuttavasti yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa seudullisesti.

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käyttäjälähtöisiä	Yhteydensaanti palveluihin	Kaikissa avopalveluissa vastausprosentti puhelimesta on saman päivän aikana 100 %.
	Sähköinen ajanvaraus	Aukioloaikojen laajentaminen Sähköiset ajanvaraukset käytössä koko terveydenhuollon vastuualueella.
	Kiireetön hoitoon pääsy hoitotakuun puitteissa	Kiireettömässä hoitoon pääsyssä hoitotakuu toteutuu. Nopsa sairaanhoitajan vastaanoton kehittäminen. Hoidontarpeen arviointi toteutuu 1-3 päivän kuluessa. Kuntoutuksen suoravastaanotto toimintaa laajennetaan
	Hoidon porrastus toimii	Karhulan sairaalassa hoidetaan sairaalahoitoa vaativat potilaat Mahdollisimman nopea hoitoon pääsy erikoissairaanhoidosta terveyskeskussairaalaan.
	Päivystyksen eli kiireellisen hoidon (24h) kriteereistä tiedotetaan asukkaille ja henkilökunnalle	Tiedot löytyvät internet sivuilta
	Väestöllä on mahdollisuus osallistua palvelujen kehittämiseen	Mielenterveys- ja päihdepalveluiden kokemuskehittäjä -toiminta (asiakasraati) vakiintuu. Asiakaspalautteen kerääminen säännöllisesti koko terveydenhuollon vastuualueelta
	Suun terveydenhuollossa toimii ns. puolikiireellisten asiakkaiden sujuva hoitomalli	Lohkeamaklinikka
	Liikkuvien palvelujen lisääminen	Käytössä suun terveydenhuollossa.
	Palveluiden saatavuutta parannetaan	Miepä -keskuksessa kehitetään eri asiakasryhmien palveluprosesseja. Jalkautuvaa palvelua kehitetään osana tehostettua avohoitoa ja akuuttipalvelua. Matalan kynnyksen palvelu vakiinnutetaan.

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ennaltaehkäisevä toiminta on aktiivista ja omavastuuta vahvistavaa	Pitkäaikaissairaat ja paljon palveluja käyttävät asiakkaat jaetaan lääkäri-hoitaja-työpareille.	Käytössä.
	Työnjakoa lääkäreiden ja hoitohenkilökunnan välillä kehitetään.	Oikea asiakasohjaus. Suun terveydenhuollossa hammashoitajien ja suuhygienistien käyntimäärät kasvavat verrattuna vuoteen 2016.
	Terveydenhoitosuunnitelma otetaan käyttöön	Terveydenhoitosuunnitelmia laaditaan pitkäaikaissairaille ja paljon palveluja käyttäville asiakkaille
	Terveyshyötymalli toiminnan kehittämisen pohjaksi.	Kuntoutuksessa kehitetään tuki- ja liikuntaelinsairauksia sairastavien potilaiden hoitoprosesseja laatua heikentämättä.
	Potilaan omaa osuutta sairauksien hoidossa lisätään sähköisten palvelujen avulla	Marevan potilaiden hoito. Etämonitoroinnin käyttöönotto diabetes-astma- ja verenpainepotilailla
	Terveyskioskien asiakas- ja käyntimäärät sekä teematapahtumat lisääntyvät	Terveyskioskin käyntimäärä 10 000/vuosi Terveyskioskin molemmissa toimipisteissä on vähintään 10 teematapahtumaa vuodessa
	70-vuotiaiden terveystapaaminen	Kaikki 70-vuotta vuonna 2018 täyttävät saavat hyvinvointia tukevan infopaketin 30 % osallistuu yksilölliseen terveystapaamiseen ja/tai teemapäivään
	Ravitsemusterapeutin työpanoksen kohdentaminen	Ravitsemusterapeutin työpanos osaksi avoterveydenhuollon, Karhulan sairaalan, Miepä -keskuksen ja perhepalveluiden moniammatillisia työryhmiä. Toimiva moniammatillinen työryhmä fysioterapeutin ja ravitsemusterapeutin työpanoksella vahvistettuna.
	Muistihäiriöpotilaiden hoidon kokonaisvaltainen kehittäminen	
	Tuetaan muistihäiriöisten kotona selviytymistä ja omaisten/läheisten hoitotaakkaa	Lisätään muistihäiriöpotilaiden/omaisten ryhmätoimintaa, henkilöstön koulutusta ja pidetään ensitietopäivät (2 x v)
	Kausi-influenssarokotusten peittävyys	70 % riskiryhmään kuuluvista ottavat rokotteen
	Hyvinvointikertomuksen toimeenpano	V. 2018 tavoitteet ja toimenpiteet asetettu ja toiminta arvioitu

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kotka on vetovoimainen ja omaleimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Terveystieteiden keskusjärjestö järjestää alueiltoja	Vastuualuejohtaja ja palveluyksiköiden johtajat jalkautuvat entistä enemmän kansalaisten keskuuteen mm. teemailloissa ja muissa tapahtumissa.
Toimiva elinkeinopolitiikka tukee yrityksiä ja lisää työllisyyttä	Yhteistyötä yksityisen ja kolmannen sektorin kanssa lisätään	Yksityisen ja kolmannen sektorin edustajat kutsutaan mukaan teemapäiviin ja yhteisiin tilaisuuksiin.
	Palvelusetelien käytön tehostaminen	Suun terveydenhuollon ja avoterveydenhuollon kiireellisen lääkärivastaanoton palvelusetelien käytön vakiinnuttaminen

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu	Sote -lakiselvitykset	Kotkan kaupungin terveydenhuolto on aktiivisena osapuolena mukana selvitystyössä /neuvotteluissa (kyllä/ei)
	Seudullisen mielenterveys- ja päihdestrategian toteuttaminen jatkuu	Toteutuu

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Henkilöstösuunnitelma	Terveystuon henkilöstörakenne ja -määrä toteutuvat henkilöstösuunnitelman mukaisesti
	Henkilöstörakenne noudattaa mitoitussuosituksia tai on riittävä toteuttamaan lakisääteisiä palveluja	Henkilöstömitoitus on suositusten mukainen
	Vakanssien täyttöaste	Kaikki vakanssit on täytetty
	Sairauspoissaolot	Sairauspoissaolot vähenevät
	Henkilöstön täydennyskoulutus	Täydennyskoulutuksen seuranta järjestelmä käytössä
	JET- ja EVA-koulutus esimiehille	Esimiestehtävissä olevat ovat suorittaneet JET- tai EVA-koulutuksen tai vastaavan koulutuksen
	Esimiestehtävissä olevat osallistuvat kaupungin järjestämiin esimiesinfoihin, esimieskoulutuksiin ja POMOpajoihin	Toteutuu
	TYHY, henkilöstöinfot, Kokepäivät	Toteutuu
	Kehityskeskustelut	Kehityskeskustelut käydään kaikkien työntekijöiden kanssa
	Turvallinen lääkehoito	Lääkehoitosuunnitelmat on päivitetty kaikissa yksiköissä ajan tasalle uuden ohjeistuksen mukaisesti Hoitohenkilökunta on suorittanut LOVE-koulutuksen ja antanut tarvittavat näyttöt
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Sisäinen tiedotus	Vastuualueen, palvelualueen sekä toimipisteen asioista ja muutoksista tiedotetaan henkilöstölle mahdollisimman oikea-aikaisesti, tarvittaessa YT-menettely huomioiden
	Ulkoinen tiedotus	Vastuualueen tai palveluyksiköiden uudistuksista ja muutoksista tiedotetaan väestölle kaupungin internet-sivuilla ja paikallislehdissä.
	Ennakoarviointi	Suurissa uudistamis-/kehittämishankkeissa tehdään ennakoarviointi (EVA)
	Avoimet työpajat väestölle	Suurten uudistus-/kehittämishankkeiden yhteydessä järjestetään yksi avoin työpaja kuntalaisille

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Talous on tasapainossa	Jonopäivien määrä keskussairaalassa	0 päivää
	Peruuttamattomien käyntien määrä perusterveydenhuollossa	Peruuttamattomien käyntien määrä vähenee 2017 tasosta tekstiviestimuistutuksen avulla.
	Ostopalvelujen käyttö harkitaan tilannekohtaisesti.	Ostopalveluihin käytetyt resurssit sisältyvät budjettiraamiin. Miepä-palveluissa ostopalvelupäätösten taustalle rakennetaan strukturoitu yhdenmukainen toimintamalli.

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Potilasturvallisuussuunnitelma on valmis.	Yksikkökohtaiset suunnitelmat päivitetään
	Työyksiköiden turvallisuusriskien päivittäminen	Turvallisuusriskit on päivitetty
	Turvallisuuskoulutukset	Terveysthuollon henkilöstö osallistuu säännöllisesti koulutukseen
	Lääkintälaiterekisteri	Yksiköiden lääkintälaitteet on viety yhteiseen rekisteriin

Tuloslaskelma

Terveydenhuollon vastuualue		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	1 120 358	475 501	562 433
	32 Maksutuotot	3 817 531	4 105 750	4 514 480
	33 Tuet ja avustukset	1 130	0	333
	34 Muut toimintatuotot	41 903	33 500	26 826
	3 Toimintatuotot	4 980 922	4 614 751	5 104 072
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-17 953 428	-19 521 297	-21 977 075
	43 Palvelujen ostot	-95 594 255	-90 628 194	-87 984 961
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 222 107	-2 229 568	-2 989 259
	47 Avustukset	-70 282	-85 000	-91 900
	48 Muut toimintakulut	-130 909	-105 308	-150 950
	4 Toimintakulut	-115 970 981	-112 569 366	-113 194 146
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-110 990 059	-107 954 615	-108 090 074
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	781 160	1 038 120	1 038 120
	S9 Sisäiset kulut	-4 833 668	-4 509 904	-4 553 082
	4S Sisäiset erät	-4 052 508	-3 471 784	-3 514 962
Toimintakate	Toimintakate	-115 042 567	-111 426 399	-111 605 036
Vuosikate	Vuosikate	-115 042 567	-111 426 399	-111 605 036
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-4 906	0	0
	6S Sisäinen korko	-4 906	0	0
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-124 107	-70 649	-72 806
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-124 107	-70 649	-72 806
Tulos	Tulos	-115 171 580	-111 497 048	-111 677 842

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

1. Peruspalveluluiden vahvistaminen ja laajentaminen
2. Kotikuntoutuksen ja kotisairaalan yhteistyön vahvistaminen terveydenhuollon vastuualueella
3. Sähköisten palveluiden lisääminen
4. Liikkuvien palveluiden jalkauttamien

Talousarvio

Avoterveydenhuolto

Puhelinpalveluun lisätyn resurssin avulla toimintaa priorisoidaan niin, että vastausprosentti on 100%. Sähköisiä palveluja laajennetaan edelleen vuoden 2018 aikana. Etämonitorointi pilotissa ovat mukana veren- ja verenpaineen seurantamittaukset sekä astmatutkimuksissa PEF-mittaukset. Sairaanhoidajan nopea vastaanotto (Nopsa) palvelua kehitetään asiakkaiden tarpeiden ja palautteen perusteella. Terveydenhoitosuunnitelma laaditaan yhteistyössä asiakkaan, hoitajan ja lääkärin kanssa pitkäaikaissairaille ja paljon palveluja käyttäville. Paljon palveluja käyttävät ja pitkäaikaissairauksia sairastavat asiakkaat jaetaan lääkäri-hoitajatyöpareille. Muissa asioissa asiakkaat voivat käydä kenen tahansa vastaanotolla ja millä terveysasemalla haluavat. Terveysasemien aukioloajan laajennus klo 18 asti. Aukioloajan pidennyksen tavoitteena on, että osa päivystykseen ohjautuvista asiakkaista voidaan hoitaa terveysasemilla. Karhulan terveysasemalla on palveluohjaaja, joka ohjaa ja neuvoo asiakkaita erilaisten etuuksien hakemisessa, palvelujen käytössä ja selvittää asiakkaiden palvelutarpeita. Palvelua arvioidaan ja laajennetaan muille terveysasemille. Terveysasemien mielenterveys- ja päihdepotilaiden hoitoketjua ja palvelua kehitetään edelleen yhteistyössä Mielen-terveys- ja päihdepalvelujen kanssa. Hoitotarvike- ja inkontinenssi tuotteiden jakelun siirtyminen avoterveydenhuollon vastuulle. Ennaltaehkäisevää toimintaa jatketaan ja kehitetään mm. painonhallintaryhmät, 70-vuotiaiden terveystapaamiset, Tulpparyhmät. Asiakaspalautetta kerätään säännöllisesti. Asiakasraati toimintaa kehitetään. Uusi Effica LifeCare potilastietojärjestelmä otetaan käyttöön 1.7.2018.

Kuntoutus

Kotikuntoutusta kehitetään ensisijaisesti asiakkaille, jotka hyötyvät kotikuntoutuksesta esim sairaalasta kotiutuessa. Sähköisiä palveluja kehitetään, sähköinen ajanvaraus ja asiointi otetaan käyttöön. Digitaaliset palvelut jalkautetaan kuntoutustarpeen arviointiin, itsehoitoon ja kuntoutuksen toteuttamiseen. Puhelinpalvelua kehitetään ja Itsellmo otetaan käyttöön. Lääkinnällisen kuntoutuksen linjaukset ja toimintakäytännöt suunnitellaan maakunnallisesti ja valtakunnallisesti tehtyjen linjausten mukaisesti. Tämä sisältää myös terapia- ja apuvälinepalvelut. Suoravastanottoa laajennetaan akuuttien niska-, selkä ja olkapäävaivojen sairastavien asiakkaiden lisäksi ja tulevat mukaan alaraajaongelmia sairastavat. Matalan kynnyksen palvelua kehitetään neuvontaan ja ohjaukseen. Myös muuta ennaltaehkäisevää toimintaa ja ryhmätoimintoja kehitetään yhteistyössä muiden tahojen kanssa. Yhtenä tärkeänä painopistealueena on yhteistyön sujuvuuden rakentaminen hyvinvointi- ja terveystoiminnan rajapintaan. Veteraanien määrän vähentyessä toiminta suunnitellaan heidän tarpeitaan vastaavaksi. Asiakaspalautetta kerätään säännöllisesti.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon toiminnassa painopisteenä on uusien toimintamallien juurruttaminen. Näitä toimintoja ovat lohkeamaklinikka sekä liikkuvien palveluiden tarjoaminen. Suun terveydenhuollon toiminnassa otetaan huomioon tulossa olevat muutokset sote-palveluiden järjestämisessä. Uusien toimintatapojen omaksuminen on osa tätä valmistautumista. Lisäksi vuoden 2018 toiminnassa painopisteenä on hyvä valmistautuminen uuden tietojärjestelmän käyttöönottoon sekä siirtyminen sen edellyttämiin alueellisiin, yhteisiin toimintatapoihin.

Terveyskeskussairaala

Terveyskeskussairaalassa keskitytään potilastyytyväisyyttä ja -turvallisuutta parantaviin kehittämistoimintoihin potilas-/asiakaspalautteista saatujen tietojen pohjalta. Palautetta kerätään säännöllisesti. Potilaan hoitoketjua seurataan ja kehitetään perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, vanhustenhuollon ja Hoikun välillä. Henkilöstön työhyvinvointi ja -tyytyväisyys lisääntyvät, sairauspoissaolot vähenevät. Toimintaprosesseja yhdenmukaistetaan sairaalan osastoilla. Vahvistetaan henkilökunnan osaamista. Muistipoliklinikalla kehitetään uusia toimintamalleja yhdessä ravitsemus- ja fysioterapeutin kanssa. Valmistaudutaan hyvin uuden potilastietojärjestelmän käyttöön ottoon vuoden 2018 toiminnassa.

Kotisairaala

Kotisairaaloiminta siirretään terveydenhuollon organisaatioon osaksi perusterveydenhuoltoa vuoden 2018 alusta. Kotisairaala tarjoaa ympärivuorokautista sairaalatasoista hoitoa potilaan omassa kodissa. Kotisairaalahoido korvaa tai lyhentää sairaalahoitoa. Hoidon toteuttavat lääkäri ja sairaanhoitajat ja siellä hoidetaan mm. infektiopotilaita, haavapotilaita sekä palliatiivisia ja saattohoitopotilaita. Kotisairaaloiminta jatkuu pääosin entisellään, mutta jatkossa kotisairaalan työntekijät eivät osallistu kotihoidon asiakkaiden yöaikaiseen palveluun.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Palvelujen saatavuutta parannetaan laajentamalla aukioloaikoja sekä kehittämällä eri asiakasryhmien palveluprosesseja. Jalkautuvaa palvelua kehitetään osana tehostettua avohoitoa ja akuuttipalvelua. Matalan kynnyksen palvelu vakiinnutetaan. Kotkalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa mielenterveys- ja päihdepalveluihin vahvistetaan vakiinnuttamalla mielenterveys- ja päihdepalveluiden kokemuskehittäjä -toiminta (asiakasraati). Asiakaspalautetta kerätään säännöllisesti. Ostopalveluihin käytetyt resurssit sisältyvät budjetti-raamiin. Ostopalveluiden hankintaprosessi uudistetaan niin, että Miepä-palveluissa ostopalvelupäätösten taustalle rakennetaan strukturoitu yhdenmukainen toimintamalli.

Terveydenhuollon vastuualueella on tehty paljon toiminnallisia muutoksia, jotka näkyvät seuraavien vuosien taloussuunnittelussa.

Avoterveydenhuollon laajat kehittämistoimet tulee viedä loppuun ja siten vahvistaa peruspalveluiden saatavuutta. Jo aiemmin tehdyn henkilöstölisäyksen lisäksi vahvistetaan vastaanottotoimintaa perustamalla kaksi uutta lääkärinvakanssia ja siirtämällä yksi sairaalan lääkärinvakanssi vastaanottotoimintaan.

Kuntoutuksen kehittäminen jatkuu ja kehittämistoimien jalkauttamista edesautetaan sillä että palveluyksikkö erotettiin avoterveydenhuollon kokonaisuudesta ja palveluyksikölle saatiin oma johtaja luotsaamaan kehittämistä maakunnan suuntaisesti.

Kotisairaalan siirtyminen vanhustenhuollosta terveydenhuollon toiminnaksi ohjaa toimintamallin kehittämistä entistä akuutimpaan suuntaan ja vahvistaa peruspalveluiden tarjontaa terveydenhuollon vastuualueella.

Mittarit ja tunnusluvut

TERVEYDENHUOLTO	TP 2016	TA 2017	TA 2018
Suoritteet/ asiakkaat palvelualueittain vuodessa			
1. Avoterveydenhuolto			
1. Lääkärit	27 612	28 000	35 000
2. Hoitajat	33 147	36 000	57 000
3. Kotihoidon lääkärit	965	1 200	1 400
4. Hyvinvointineuvolan lääkärit	4 909	4 965	
2. Kuntoutus			9 500
3. Suun terveydenhuolto	51 680	51 500	51700
3.1 Päivystyskäynnit	10 337	10 300	9 350
4. Terveyskeskussairaala (Karhulan sairaala)	2 641	2 500	2 650
5. Miepä -keskus			
1. Lääkärin vastaanottokäynnit	1 844	2 550	4276
2. Sairaanhoidajan vastaanottokäynnit	8 765	10 000	26 756
3. Mieku (hoitovuorokaudet/netto)	5 373	4 300	5 000
6. Mielenterveys- ja päihdetyön palvelulinja	13 244	7 600	0
6.1. Lääkärin vastaanottokäynnit	2 986	1 500	0
6.2. Sairaanhoidajan vastaanottokäynnit	9 573	5 400	0
6.3. Sosiaaliohjaajan vastaanottokäynnit	685	700	0
7. Carea: Erikoissairaanhoito			
7.1 Carea: Psykiatrinen avohoito	5 697	5 700	5 700
7.2 Carea: Psykiatrinen laitoshoido	9 503	9 900	9 500
7.3 Carea: Somaattinen avohoito			94 300
7.4 Carea: Somaattinen laitoshoido			7 970
7.5 Carea: Yleislääkäripäivystys	16 723	15000	15 000
Vaikuttavuus			
Avoterveydenhuolto/ Peittävyys%			58 %
Suun terveydenhuolto/ Peittävyys%			34 %
Mielenterveystyö/ Peittävyys%		3	4,50 %

Merkittävimmät riskit ja niihin kohdistuvat toimenpiteet

Terveydenhuollon vastuualueen merkittävimpinä riskeinä voidaan pitää ostopalveluiden kasvuerkkyttä. Ostopalveluiden kasvua voi tulla esim. lääkäreiden rekrytointiongelmien vuoksi, mielenterveys- ja päihdepalveluiden asumispalveluiden ostoista sekä laituskuntoutuksen ostoista. Lääkäreirekrytointiin panostetaan uudella tavalla, jotta vakanssit saadaan täytettyä. Muiden riskien estämiseksi tehdään tiivistä yhteistyötä muiden vastuualueiden kanssa ja saadaan kaupungin sisäiset prosessit hiottua kuntoon.

Merkittävänä riskinä voidaan pitää myös terveydenhuollon vastuualueen toimintakiinteistöjen huonoa sisäilmaa, josta aiheutuu paljon henkilöstön poissaoloa ja työjärjestelyitä.

Strategiset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritetut toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Lainsäädännön muutoksiin liittyvät riskit-> ei kyetä tarpeeksi nopeasti reagoimaan muuttuneisiin tilanteisiin (esim. KELA -korvausten mahdolliset muutokset voivat lisätä painetta julkisen sektorin käytön lisääntymiseen)	30-60 %			Riskin vaikutusta toimintaan tai palveluihin ei ole toistaiseksi pystytty todentamaan,
Sote- lain valmisteluun liittyvät riskit -> ei osata varautua riittävän ajoissa tuleviin muutoksiin	60-90 %		Varaudutaan muutoksiin prosesseja tehostamalla, hukkaa poistamalla	Prosessien kuvausta ja kehittämistyötä SOTEn suuntaan meneillään koko ajan maakunnallisesti.

Operatiiviset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritetut toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Terveysasemien sisäilmaongelmiin ei edelleenkään löydetä ratkaisuja- taloudellinen riksi sairauspoissaolojen myötä	yli 90 %		Sisäilmaongelman syyn löytäminen, tilojen korjaus	Selvitystyötä tehty, korjaustoimenpiteitä tehty, oireilut eivät ole loppuneet Kotkan saaren terveysasemalla

Taloudelliset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritetut toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Vuodepaikkojen määrää koko hoitoketjussa ei kyetä vähentämään oikeasta paikasta/oikeista paikoista todellista tarvetta vastaavaksi. Potilaat eivät liiku hoitoketjussa viivytystä eteenpäin	30-60 %	900 000,-	Hoitoketjujen, resurssien ja työnjaon selkiyttäminen.	Kehittämishanke meneillään. Prosessit kuvattu ja panostusta kotikuntoutukseen suunnitellaan
Terveysasemien sisäilmaongelmiin ei edelleenkään löydetä ratkaisuja-toiminnan kehittämisen operatiivisen toiminnan riski	30-60 %		Tilojen kuntoon saattaminen tai korvaavien tilojen löytäminen	Korjaustoimenpiteet meneillään

Vahinkoriskit

Riskin kuvaus	toden-näköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritetut toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Miepä -keskuksen tilasuunnitelmien muutostyöt eivät etene sovitulla tavalla ja aikataululla -asiakkaisiin ja henkilöstöön kohdistuva turvallisuusriski	30-60 %		Hankesuunnittelun ja remontin nopeuttaminen tai korvaavien tilojen löytäminen	Tarveselvitys tehty ja hankesuunnittelu käynnistetty
Terveysasemien sisäilmaongelmiin ei edelleenkään löydetä ratkaisuja-henkilöstöön kohdistuva turvallisuusriski (sairauslomat, ammattitauti, työkyvyttömyys)	30-60 %		Henkilöstöä siirretään terveempiin yksiköihin,	Siirtoja tehty ja tilojen korjaus käynnissä

3.1.1.2. Vanhustenhuollon vastuualue

VANHUSTENHUOLLON VASTUUALUE

Toiminta-ajatus

Vanhustenhuollon vastuualueen tehtävänä on asukkaiden elämähallinnan edistäminen järjestämällä, tuottamalla ja kehittämällä sosiaali- ja terveydenhuoltoon kuuluvia palveluja sekä huolehtimalla niiden tasa-arvoisesta ja tarpeeseen perustuvasta kohdentamisesta.

Vanhustenhuolto on asiakaslähtöistä tavoitteellista toimintaa ja toiminta perustuu moniammatilliseen verkostoituvaan yhteistyöhön.

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käyttäjälähtöisiä	Vanhuspalvelujen piirissä olevien 75 vuotta täyttäneiden %-osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	Säännöllinen kotihoito 12 % Hoiva-asuminen 9 %
	Keskussairaalasta kotihoitoon odottavien määrä ja hoitopäivien määrä	0 hoitopäivää
	Karhulan sairaalasta kotihoitoon odottavien määrä ja hoitopäivien määrä	0 päivää
	Karhulan sairaalasta hoiva-asumiseen odottavien määrä	0 päivää
	Hoiva-asumisen asukkaista sairaalahoidossa %-osuus	alle 5 %
	Vapautunut hoiva-asumisen paikka täytetään viiveettä	Viive korkeintaan 5 pv
	Asiakaspalvelutarpeen mukaan joustava tehostetun ja tuetun palveluasumisen paikkojen muunneltavuus	Hoiva-asumisen, palveluasumisen ja lyhytaikaisten paikkojen määrä
Ennaltaehkäisevä toiminta on aktiivista ja omavastuuta vahvistavaa	Omatoimisten 75 vuotta täyttäneiden %-osuus vastaan ikäisestä väestöstä	91 % asuu kotona
	Hyvinvointia edistävä ohjaus ja neuvonta 75-vuotiaille, jotka eivät ole palvelujen piirissä.	Kohderyhmästä tavataan 50 %
	Osallisuuden lisääminen ikäihmisille suunnattujen tilaisuuksien suunnittelussa ja järjestämisessä mukana ikäihmisten neuvosto, ikäihmisten järjestöjä, kolmannen sektorin toimijoita ja seurakunnat	Yhteisesti järjestetyt tilaisuudet

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunki-kulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kotka on vetovoimainen ja omaleimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Avoimet tiedotus- ja keskustelutilaisuudet ajankohtaisista aiheista	Vanhustenhuollon yleisötilaisuuksia vähintään 2 vuodessa
Toimiva elinkeinopolitiikka tukee yrityksiä ja lisää työllisyyttä	Sosiaalihuoltolain mukaisten yksityisten tukipalvelutuottajien määrä	Vanhustenhuollon ylläpitämässä tuottajarekisterissä olevien tuottajien määrä.
	Yhteistyö yksityissektorin kanssa	Tuottajatapaamiset

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kaupunkirakenne on tiivis ja toimiva, keskustat eläviä, asuminen viihtyisää	Vanhustenhuollon asiantuntijuutta mukaan suunnitteluun	Osallistuminen
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu	Sote- järjestämiselvitykset ja suunnittelu, toiminnan käynnistäminen	Vanhustenhuolto on aktiivisesti mukana
	Etelä-Kymenlaakson kunnilla (Hamina, Kotka, Miehikkälä, Pyhtää ja Virolahti) on yhdenmukaisia vanhustenhuollon palvelurakenteita, toimintamalleja ja yhteistyöverkostoja.	Vanhustenhuollossa käytössä olevat seutukunnallisesti/maakunnallisesti hyväksytyt palvelujen rakenteet ja toimintamallit
	Kehittämistä jatketaan maakunnan Kymenlaakson kuntien kuntayhteistyönä	

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Henkilöstömäärä vastaa mitoituksia ja täyttää kelpoisuusvaatimukset.	Mitotukset toteutuvat Henkilöstörakenne ja määrä toteutuvat henkilöstösuunnitelman mukaisesti
	Vapautuvat kotiaavustajan toimet muutetaan vastaamaan palveluja osaamistarvetta	Uudet virat: Hoivapalvelun esimies Sosiaaliohjaaja
		Nimikemuutokset: Kotiaavustaja - >Lähihoitaja Kotiaavustaja - > huoltotyöntekijä 4 lähihoitajaa kotihoitoon
	Alueellisen kotihoidon välitön työaika	Välitön työaika 50 %
	Sairauspoissaolot	Sairauspoissaolot vähenee
	Esimiestyötä kehitetään kaupungin linjausten ja vanhustenhuollon johtamisjärjestelmän mukaisesti	Toteutuminen

Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Sisäinen tiedotus	Kaikille vanhustenhuollon työntekijöille tarkoitetut henkilöstötilaisuudet toteutuvat 1-2 kertaa vuodessa.
		Vastuualueen, palvelualueiden sekä toimipisteen asioista ja muutoksista tiedotetaan henkilöstölle viiveettä

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
	Ulkoinen tiedotus	Vastuualueen tai palvelualueiden muutoksista tiedotetaan väestölle, kaupungin internet-sivuilla, median kautta tai väestölle pidettävissä info-tilaisuuksissa

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Talous on tasapainossa	Toimintakate %	Toimintakate ei ylitä

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Ekotukihenkilötoiminta	Hoiva-asumisessa ja kotihoidossa nimitetyt ekotukihenkilöt ja yhtenäiset toimintaperiaatteet
	Sähköiset asiointi ja hoitopalvelut	Sähköisten palvelujen käyttöä laajennetaan
	Etäkokouskäytännöt	Etäkokouskäytäntöjä lisätään
	Henkilöstön turvallisuuskoulutukset	Vanhustenhuollon henkilöstö osallistuu turvallisuuskoulutuksiin määrävällein

Tuloslaskelma

Vanhustenhuollon vastuualue		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	769 194	267 000	601 240
	32 Maksutuotot	5 227 117	5 382 000	4 882 004
	33 Tuet ja avustukset	5 560	0	0
	34 Muut toimintatuotot	134 621	5 000	31 595
	3 Toimintatuotot	6 136 492	5 654 000	5 514 839
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-21 829 157	-22 079 393	-22 147 556
	43 Palvelujen ostot	-20 075 675	-19 890 993	-19 497 339
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 364 415	-1 412 970	-1 243 356
	47 Avustukset	-1 805 189	-1 904 360	-1 904 360
	48 Muut toimintakulut	-118 828	-139 993	-110 850
	4 Toimintakulut	-45 193 264	-45 427 710	-44 903 462
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-39 056 772	-39 773 710	-39 388 623
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	3 720	0	0
	S9 Sisäiset kulut	-2 439 144	-2 377 384	-2 308 167
	4S Sisäiset erät	-2 435 424	-2 377 384	-2 308 167
Toimintakate	Toimintakate	-41 492 196	-42 151 094	-41 696 789
Vuosikate	Vuosikate	-41 492 196	-42 151 094	-41 696 789
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-5 866	0	0
	6S Sisäinen korko	-5 866	0	0
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-62 645	-71 473	-71 473
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-62 645	-71 473	-71 473
Tulos	Tulos	-41 560 708	-42 222 567	-41 768 262

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

1. Varhaisten palvelujen kehittäminen
Asiakasohjaus ja neuvonta
Ennaltaehkäisevä toiminta yhdessä muiden vastuualueiden ja kolmannen sektorin kanssa
2. Kotona asumisen tukeminen - kotihoidon palvelujen kohdentaminen
3. Kotikuntoutuksen kehittäminen
4. Lyhytaikaishoidon (kuntouttava, arviointi, intervalli) kehittäminen
5. Erilaiset asumisratkaisut ja niiden kehittäminen, erityisesti asumisen esteettömyyden edistäminen
6. Hoiva-asumisen toimintamallin kehittäminen jatkuu
7. Henkilöstöstrategian mukaiset linjaukset
8. Johtamisen ja osaamisen kehittäminen
9. Maakunnallisen sote-mallin työstäminen

Talousarvio

Vanhustenhuollon tehtävänä on yhteistyössä terveydenhuollon vastuualueen kanssa viiveettömän jatkohoidon järjestäminen. Kotihoitoon pääsyn viiveettömyys edellyttää hyvää yhteistyötä ja hoito-ketjujen toimimista erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon sekä muiden asiakkaan palveluun osallistuvien tahojen kanssa.

Vanhuspalveluiden kehittämistä on tehty Etelä-Kymenlaakson kuntien kuntayhteistyönä Väestön ikääntymisen myötä vanhuspalvelujen kehittämishaasteet ja -tarpeet ovat moninaiset. Kehittämistyötä jatketaan vuonna 2017 Kymenlaakson kuntien kesken maakunta ja sote-mallin mukaisesti.

Ympäri vuorokautisten hoitopaikkojen kokonaistarvetta arvioidaan toimintakauden aikana. Nyt ei esitä muutoksia hoivapalvelujen asiakaspaikkarakenteeseen. Tavoitteena on vähentää hallitusti tehostetun hoiva-asumisen paikkoja niin, että niiden peittävyys on 9 % yli 75 -vuotiaista.

Kuntoutuksen kokonaiskehittäminen tehdään terveydenhuollon, vanhustenhuollon ja Hoikun yhteistyönä. Tähän liittyy olennaisesti myös asiakkaan kotihoidon ja hoiva-asumisen sekä intervallihoidon palvelutarpeen arviointi sekä kotikuntoutus.

Kotihoito

Kotihoidon palvelut kohdistetaan ensisijaisesti paljon apua, hoivaa ja hoitoa tarvitseville. Vuonna 2018 tavoitteena on 50 %:n välitön asiakastyö, jota ohjataan sähköisen toiminnanohjausjärjestelmän avulla. Kotihoidon työajan kohdentamista, asiakastyönsisällöstä ja työnjaosta eri toimijoiden kesken suunnitellaan niin kotihoidon työryhmissä kuin laajemmin sote- valmistelussa. Alueellisen kotihoidon lisäksi myös keskitetty kotihoito on siirtynyt sähköisen toiminnanohjausjärjestelmän piiriin. Toiminnanohjausjärjestelmään on liitetty sähköinen ovenavausjärjestelmä. Jokaiselle kotihoidon asiakkaalle nimetään vastuuhoitaja.

Ennaltaehkäisevään toimintaan panostetaan entistä enemmän ja jokaiselle ikääntyvälle pyritään tarjoamaan mielekästä tekemistä, mahdollisuuksia osallistua erilaiseen toimintaan ja tuntea itsensä tärkeäksi ja onnelliseksi. Kotihoidon yhden esimiehen työnkuvaan kuuluu ennaltaehkäisevien ja terveyttä ja hyvinvointia edistävien toimien kehittäminen yhteistyössä muiden esimiesten, kotihoidon johtajan ja eri yhteistyötahojen kanssa. Vapaaehtoistoimintaa kehitetään edelleen yhteistyössä vanhusneuvoston ja eri järjestöjen kanssa mm. Uusi kaveri-toiminnan avulla.

Kaatumisten ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen puuttumiseen on luotu KaatumisSeula hankkeen avulla Kotkainen malli, jossa kolmannen sektorin toimijoilla on tärkeä rooli. Asiakasvastaanottoja on Kotkansaarella ja Karhulassa. Kuntoutustoiminnan kehittäminen on koko sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiossa tärkeä asia ja tehostettu kotikuntoutusmalli on otettu käyttöön kesällä 2017.

Kotihoidossa jatketaan 75 -vuotta täyttävien ryhmätapaamisia, ennaltaehkäiseviä kotikäyntejä sekä puhe-linkontakteja henkilöille, jotka eivät ole kotihoidon palvelujen piirissä. Toiminnasta vastaavat pääsääntöisesti alueiden palveluohjaajat. Sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetukset ja niiden puitteissa tehtävät kotikäynnit ovat myös osa ennaltaehkäisevää toimintaa.

Asiakasohjausprosessia kehitetään edelleen asiakasneuvonnan kautta. Asiakasneuvonnasta saa tietoa, ohjausta sekä palvelutarpeen alustavaa selvittelyä. Alueellisten palveluohjaajien resurssia kohdennetaan palvelutarpeenarviointikäynteihin sekä erilaisten sosiaalityön muotojen toteuttamistyöhön. Omaishoidon palveluohjaajat keskittyvät omaishoitoasiakkaiden neuvonnan, ohjauksen ja tiiviimmän yhteistyön lisäämiseen sekä perhehoidon kehittämiseen. Jalkautuvaa palveluohjausta toteutetaan korttelikodeissa ja terveystioskeissa ja muissa julkisissa paikoissa kerran kuukaudessa.

Vuosittain järjestetään +60 liikuntatapahtuma, yhteistyössä liikuntatoimen, terveystioskin ja eri järjestöjen, urheiluseurojen sekä yritysten kanssa. Vanhustenviikolla järjestetään iso tapahtuma yhteistyössä oppia ikä kaikki työryhmän ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Kotona asuville ikäihmisille tarjotaan kotihoidon toimesta erilaisia ryhmämuotoisia liikuntapalveluja ja jokaiselle kotihoidon asiakkaalle laaditaan liikuntasuunnitelma osana hoito- ja palvelusuunnitelmaa. Iäkkäiden terveysliikuntaa kehitetään yhteistyössä liikuntatoimen, avoterveydenhuollon palvelualueen ja kolmannen sektorin kanssa. Kotihoidossa toimii kaksi liikunnanohjaajaa ja tehostetun kotikuntoutuksen mallia kehitetään edelleen.

Omaishoitoperheitä tuetaan omaishoidon tukitiimin sairaanhoitajien, lähihoitajien ja palveluohjaajien käyntien avulla, omaishoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastuksilla ja erilaisten ryhmätoimintojen kautta sekä järjestämällä omaishoitajille asiointi- ja virkistysvapaita. Omaishoidon tukikeskus järjestää asiakasiltoja sekä

ryhmätapaamisia. Yhdistykset ja järjestöt tuottavat omaishoitajille virkistys- ja kuntoutustoimintaa. Omaishoidon lakisääteiset vapaat järjestetään pääsääntöisesti kaupungin omana toimintana. Perhehoidon osuutta lisätään omaishoidon vapaiden järjestämisessä.

Äkillisen yleistilan laskumalli on käytössä ja toimintamallin toteutusta seurataan raporttien avulla. Sairaanhoidtajien työpanosta on kohdennettu asiakkaiden kokonaisvaltaiseen hoitotyöhön kaikkina viikonpäivinä ja kotiutuksia vastaanotetaan joka päivä, myös iltaisin. Kotiutustiimi toimii kahdessa vuorossa.

Rintamaveteraaneille kotiin vietävien kunnallisten avopalvelujen tuottamiseen saadaan vuosittain valtionkonttorilta rahoitusta. Kotihoito koordinoi määrärahan käyttöä ja tuottaa yhteistyössä yksityisten palveluntuottajien ja kolmannen sektorin kanssa veteraaneille monipuolisia ja yksilöllisiä kotihoito- ja tukipalveluja. Määrärahan käytöstä tehdään vuosittain raportti valtionkonttorille.

Henkilöstön osaamisen johtamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Erityisosajien ammattitaitoa pyritään hyödyntämään mm. työryhmätyöskentelyissä, kehittämisessä, koulutuksien suunnitteluissa ja toteutuksissa, kaikille yhteisten erityis- ja vastuutehtävien hoitamisissa. Koulutuksia suunnataan aikaisemmin tehtyjen osaamiskartoitusten tulosten sekä uusien haasteiden pohjalta sellaisille osa-alueille, joilla havaitaan osaamisvajaita. Osa koulutuksista toteutetaan sisäisinä koulutuksina, sairaanhoitopiirin koulutuksina, oppisopimuskoulutuksena, osa työntekijöistä hakeutuu omaehtoiseen koulutukseen; vanhustyön erikoisammattitutkintoon johtavaan koulutukseen ja muistiasiantuntijakoulutukseen.

Sähköisen toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönoton yhteydessä kotihoitoon perustettiin resurssipooli, johon siirtyivät myös kotihoidon sisäiset varahenkilöt. Resurssipoolin työntekijät sijaistavat äkillisiä sekä suunniteltuja lyhytaikaisia poissaoloja ja korvaavat suurelta osalta ulkopuolisten sijaisten käyttöä, työkentänä on koko Kotkan alue.

Kotihoidon henkilökuntarakenteen muutosta viedään eteenpäin palvelurakennemuutoksen, asiakastarpeiden, toiminnanohjauksen ja vanhuspalvelulain edellyttämällä tavalla sekä aikaisemmin tehtyjä suunnitelmia tarkentamalla. Pääpaino on avoimien toimien täyttämässä ja koulutetun henkilökunnan vakinaistamisessa.

Työhyvinvoinnin lisäämiseen ja sairauspoissaolojen vähentämiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Varhaisen tuen malli on käytössä, kuntoutusta, urakehitystä sekä työnkiertomahdollisuuksia tuetaan.

Lähiesimiesten työn tukemiseksi mahdollistetaan koulutukseen osallistuminen ja jatkuva keskusteluyhteys omaan esimieheen. Henkilöstön edustajien, henkilöstöpalvelun, työsuojelun ja työterveyden kanssa tehtävä yhteistyö on esimiehen tukena haastavissa tilanteissa. Karhulan kotihoitoon on lisätty yksi lähiesimies.

Säännöllisen kotihoidon piirissä olevien asiakkaiden lääkäripalvelut tuotetaan Attendon lääkäreiden toimesta. Tämä edesauttaa kotona asuvien henkilöiden kokonaisvaltaisen lääketieteellisen arvioinnin ja lääkkeiden lääkehoidon toteutumisen.

Kotisairaaloiminta siirretään terveydenhuollon organisaatioon osaksi perusterveydenhuoltoa vuoden 2018 alusta. Kotisairaala tarjoaa ympärivuorokautista sairaalatasoista hoitoa potilaan omassa kodissa. Kotisairaalahoido korvaa tai lyhentää sairaalahoidoa. Hoidon toteuttavat lääkäri ja sairaanhoitajat ja siellä hoidetaan mm. infektiopotilaita, haavapotilaita sekä palliatiivisia ja saattohoitopotilaita. Kotisairaaloiminta jatkuu pääosin entisellään, mutta jatkossa kotisairaalan työntekijät eivät osallistu kotihoidon asiakkaiden yöaikaiseen palveluun. Kaksi kotisairaalassa työskentelevää lähihoitajaa siirretään alueelliseen kotihoitoon.

Kotisairaalan siirron yhteydessä uudistetaan kotihoidon yöaikaisia palveluja siten, että ns. yöpartiotoiminta päättyy vuoden 2018 alusta ja kotihoito siirtyy toteuttamaan 24/7 kotihoitopalveluja kiinteänä osana alueellista kotihoitoa. Yksityiskohtaisempi yöhoidon toteuttaminen suunnitellaan osana kotihoidon 24/7 kehittämistyötä.

Kotona asuvien henkilöiden vaippajakelu siirtyy avoterveydenhuoltoon vuoden 2018 alusta. Toiminnalla jatketaan vuosina 2015 ja 2016 aloitettua hoitotarvikajakelun keskittämistä yhteen toimipisteeseen, hoitotarvikkeiden kotiin kuljetuksen lisäämistä ja ohjauksen ja neuvonnan siirtämistä kotihoidosta avoterveydenhuoltoon. Säännöllisen kotihoidon asiakkaiden vaippasopimukset ja tilaukset hoitaa kotihoito entiseen tapaan.

Hoivapalvelut

Hoivapalvelu on vanhustyötä hoivakodeissa. Hoivakotien toimintamallit ovat yhdenmukaisia. Toimintakulttuurin lähtökohtana on suunnitelmallisuus ja voimavaralähtöisyys. Kotkan hoivakodit ovat suunniteltu siten, että asukkaiden aktiivinen osallistuminen ja yksityisyys mahdollistuvat. Hoivapalvelut tarjoavat hoivaa ja hoitoa niille ikääntyneille kuntalaisille, jotka eivät enää selviydy kotona asumisesta kotihoidon tukien avulla.

Hoivapalvelut tarjoavat ympärivuorokautista palveluasumista, tavallista palveluasumista (ei yö hoitoa) ja lyhytaikaista hoitoa. Ympärivuorokautisen palveluasumisen määrää on viime vuosina vähennetty, peittävyys luvut yli 75 -vuotiaiden osalta ovat kansallisella tasolla vertaillen olleet korkeat. Suuri osa paikkavähennyksestä on tullut vähentämällä ostopalveluille myönnettäviä palveluseteleitä ja muuttamalla tehostetun hoivan paikkoja tavalliseksi hoivaksi. Tavallisen hoivan paikkoja lisätään, koska monet toimintakykyään menettäneet ikäihmiset selviytyvät kohtuullisen pienillä avuilla ja ilman yöhoitoa.

Lyhytaikapaikat tarjoavat kotihoidon ja omaishoidon asiakkaille kotona asumista tukevia kuntouttavia ja virkistäviä hoitajaksoja, sekä omaishoitajille mahdollisuuden vapaaseen. Kaikissa hoivakodeissa työskentelee fysioterapeutteja, jotka arvioivat asukkaiden toimintakykyä ja apuvälineiden tarvetta sekä ohjaavat henkilöstöä asukkaiden siirtämisissä ja asukkaiden voimavarojen arvioinnissa. Lyhytaikapaikkojen toimintaa tulee tehostaa hoitajaksoja lyhentämällä ja lisäämällä yhteistä suunnittelua kotihoidon toimijoiden kanssa. Tavoitteena on, että lyhytaikajaksoja käytetään systemaattisemmin myös toimintakyvyn ja palvelutarpeen arviointiin.

SAS -toimistossa työskentelee SAS -hoitaja ja kaksi asumispalvelukoordinaattoria. Lisäksi hoivapalveluilla työskentelee sosiaalityöntekijä ja sosiaalihoaja. SAS -hoitaja tekee hoivapaikkapäätökset ja -sijoitukset yhteistyössä lääkärin kanssa. Muut sosiaalityötä tekevät laativat hoivapalvelun asiakasmaksupäätökset. Asukasvalintoihin ja asiakasmaksuihin liittyviä prosesseja ollaan tarkistamassa kriteerien täyttymisen osalta ja käytäntöjen yhtenäistämiseksi. SAS-toiminnan kehittämiseksi on myös SOTE -alueelle valittu asiantuntijatyöryhmä, joka on jo aloittanut työnsä. Hoivapalvelun toinen sosiaalityöntekijän vakanssi siirtyy kotihoitoon vuoden vaihteessa. Hoivapalveluilla poistuvan vakanssin tilalle perustetaan sosiaalihoajan vakanssi.

Karhuvuorikodissa suunnitellaan kahden pienkodin siirtämistä tarkoituksenmukaisempiin tiloihin siten että paljon apua, hoivaa ja hoitoa edellyttävät muistisairaavat Karhuvuorikodin ns. vanhasta osasta siirtyvät rakennuksen uudisrakennusosaan kerrokseen 1, jossa on mm. huonekohtaiset katonosturit. Uudisrakennusosan asukkaat ovat fyysisesti parempikuntoisia ja he siirtyvät muistisairaiden nyt käytössä oleviin tiloihin. Henkilökunta siirtyy asukkaidensa mukana. Esimiehisydet säilyvät ennallaan.

Toinen muutos koskee Villa Eskolan esimiehisyksiä: Vuoden 2018 alussa toinen Eskolassa toimiva hoivapalvelun esimiehen vastuulle siirtyy Jokikoti A:n esimiehisyys. Toimenpiteellä halutaan taata lähiesimies työntekijöille ja tasoittaa esimiesten työkuormitusta.

Hoivapalveluille ollaan myös esittämässä yhden lähiesimiehen uutta virkaa, jossa tehtävät ovat mm. SAS-prosessista vastaaminen ja lähiesimiestyön vahvistaminen.

Hoivapalvelun toiminnan kehittämisessä keskeisiä alueita vuonna 2018:

- RAI - ohjelman käyttöönotto
- Sosiaalityön kirjaamisen kehittäminen
- Jobiili- opiskelijaohjelman eteenpäin vieminen ja oppilaitosyhteistyön lisääminen
- Äkillisen yleistilan laskun - toimintamallin edistäminen
- Lääkehoidon osaamisvaatimusten ja henkilöstön lääkehoidon koulutuksen tarkentaminen
- Effica Lifecaren edellyttämät henkilöstön koulutukset ja verkkokoulutusmahdollisuuksien tarkoituksenmukainen hyödyntäminen.

Taloussuunnitelma 2018 -2020

Vuosien 2018 - 2020 taloussuunnittelu sisältää runsaasti epävarmuustekijöitä, koska edelleenkin ei ole selvää mitä muutoksia sote - uudistus, valinnanvapaus ja maakuntamalli sisältää. Tätä kehittämistyötä on tehty maakunnan eri ryhmissä. Sujuvat toimintatavat, päällekkäisyyksien poistaminen ja hyvien käytänteiden monistaminen tuovat osaltaan myös eurosäästöjä. Vuoden 2019 talousarvion laadinta voi ollakin eritavalla organisoitu.

Vanhustenhuollon palvelujen painopiste on siirtynyt selkeästi kotona asumisen tukemiseen, joko itsenäisesti tai kotihoidon palvelujen tuella. Kunnan hyvinvointia tukevat palvelut, kolmannen sektorin rooli kuin myös ikäihmisten asiakasohjauksen ja neuvonnan rooli korostuu.

Tehostetun palveluasumisen määrää tullaan jatkossa vähentämään lisää, kun asiakasohjaus ja neuvonta, hyvinvointia tukeva toiminta ja kotiin annettavat palvelut saadaan vastaamaan asiakkaiden tarpeita.

Keinot tuottavuuden parantamiseksi ja toimenpiteet talouden tasapainotusohjelman toteuttamisessa:

Hoiva-asumisen peittävyden pienentämisen keinot

- Kotihoidon välitön asiakastyöaika 50 prosenttiin.
- Kotihoidon työtapojen muutokset
- Kotona asumista tukeva lyhytaikaishoito
- Hoivatarpeen arviointiprosessin kehittäminen, lyhytaikayksikön arviointijaksot
- Tavallisen palveluasumisen tuottaminen omana toimintana
- SAS-prosessin päivittäminen ja johtamisen keskittäminen
- Asiakasohjaus ja neuvonnan laajentaminen
- Palvelutarpeen arvioinnin ja palvelupäätösten keskittäminen asiakasohjausyksikköön

Koulutetun henkilöstön saatavuus

- Rekrytoinnin kehittäminen
- Kotkan vanhustenhuollon vetovoimaisuuden lisääminen
- Vakituiset koulutetut varahenkilöt, vuosilomasijaiset ja kotihoidon resurssipooli tuottavat sijaispalvelut keskitetysti
- Hoiva-asumisen henkilöstöresurssia käytetään joustavasti asiakastarpeiden muuttuessa

Sairauspoissaolojen määrä ei vähene

- Lähiesimiestyö, sen lisääminen ja
- Varhaisen tuen malli, omasta työkyvystä huolehtiminen
- Haetaan Kevan työelämän kehittämisrahaa, mukana vanhustenhuolto. tekninen toimi ja päivähoito ja varhaiskasvatus

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2016	KS2017	TA 2018
Asukkaat			
75 vuotta täyttäneet ja vanhemmat	5804	5829	5852
80 vuotta täyttäneet ja vanhemmat			3531
85 vuotta täyttäneet ja vanhemmat	1772	1830	1816
Peittävyys			
Asiakkaiden %-osuus yli 75 vuotta täyttäneestä väestöstä			
- kotona asuvat %		91	91
- kotihoito (säännöllinen), %		12	12
- hoivapalvelut %		9	9
- omaishoito %		5	5
Asiakkaiden %-osuus yli 80 vuotta täyttäneestä väestöstä			
- kotona asuvat %			86
- kotihoito (säännöllinen), %			16
- hoivapalvelut %			10
- omaishoito %			5
Asiakkaiden %-osuus yli 85 vuotta täyttäneestä väestöstä			
- kotona asuvat %			81
- kotihoito (säännöllinen), %			22
- hoivapalvelut %			15
- omaishoito %			5
- Hyvinvointia edistävä ohjaus 75-vuotiaille tapaaminen % (tapaaminen, kotikäynti, puhelinohjaus, kirje) %		95	50
Taloudellisuus/tehokkuus			
Hoivapalveluiden kustannukset / asukas			
Kotihoidon kustannukset / asukas			
Voimavarat			
HTV2	474,1	474,5	476,5

Merkittävimmät riskit ja niihin kohdistuvat toimenpiteet

Strategiset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Yksityisten tuottajien kotiin annettavien palvelujen riittävyys - Onko alueella tarjolla yksityisiä palveluja asiakkaiden ostettavaksi	10-30 %		yritysjäytymisen tukeminen, yhteistyö esim. Cursorin kanssa. Asiakasohjauksessa kehitetään myös yksityisten palvelutuottajien mukaan ottamista asiakkaille näkyvän palvelutarjonnan toimintamalliin.	Vanhustenhuolto antaa omalta osaltaan neuvontaa kotiin annettavien palvelujen yritystoiminnasta kiinnostuneille. Yrittäjien yhteiset tapausmiseset.
Lainsäädännön ja muihin valtiovalan muutoksiin liittyvät riskit-> ei kyetä tarpeeksi nopeasti reagoimaan muutuneisiin tilanteisiin	60-90 %		Varaudutaan muutoksiin prosesseja tehostamalla ja asiakastarpeita arvioimalla.	Mukana maakunnan sote-valmistelussa.
Asuin ympäristö ei tue ikäihmisen kotona asumista, -> päivittäispalveluita ei ole saatavilla, puuttuvat liikenneyhteydet, kerrostalossa ei ole hissiä	yli 90 %		Esteettömän joukkoliikenteen lisääminen	Esteettömyys ja hissi työryhmä.

Operatiiviset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Koulutettua henkilöstöä ei ole saatavilla pitempiaaikaisiin sijaisuuksiin ja tai vakituisiin toimiin.	30-60 %		Rekrytointiyhteistyö Taitoa Rekryn kanssa,	Kaikki mahdolliset vakituiset paikat täytetty viiveettä.
Sairaslomien määrä ei vähene.	30-60 %		Laaja-alaiset työhyvinvoinnin toimenpiteet. Yhteinen kehittämishanke - Päivähoito ja varhaiskasvatusta, vanhustenhuolto, tekniset palvelut ja henkilöstöpalvelut	Kotihoidossa on tehty omaa kehittämistyötä pienryhmässä, mukana työntekijät
Hoiva-asumisen peittävyys yli 75 vuotta täyttäneiden osalta ei laske	60-90 %		Kotona asumisen tukeminen - kotihoito, kuntoutus, lyhytaikapaikat,	Yhteisten toimintatapojen kehittäminen meneillään

Taloudelliset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Asiakasmaksutuotot eivät kerry arvioidusti-> eläkkeiden ostovoiman väheneminen ja mahdollisten tukien leikkaaminen pientä eläkettä saavilta voi vaatia asiakkaan maksukykyyn arviointia ja henkilökohtaisten maksujen alentamista	30-60 %			Uudet asiakasmaksupäätökset tehdään tilanteen muuttuessa
Talouden tasapainotusohjelmassa on tavoitteena hoivan ostojen vähentäminen 400 000 eurolla. Riskinä toteutuuko kokonaisuudessa.	60-90 %	400 000	Hoiva-asumisen tarpeen siirtäminen myöhemmäksi. Kotihoidon tehostaminen	Kuuluu osana kuntoutuksen kokonaiskehittämisen prosessia, ota tehdään parhaillaan.

Vahinkoriskit

Riskin kuvaus	toden- nä- köisyys	Riskin vaiku- tukset €	keinot poistamiseksi, pienentä- miseksi, pitämiseksi omalla vas- tuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettut toimenpi- teet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Liikenneturvallisuus riski -> kotihoi- don työhön liittyy paljon eri olosuh- teissa tapahtuvaa liikkumista liiken- teessä	30-60 %		Ajo-opetus henkilökunnalle	Koulutusta järjestetty vuosittain. Suunnit- teilla uudet koulutuk- set 2018
Hoiva-asumisen asukkaiden kotiva- kuutus -> kaikki eivät hanki kotiva- kuutusta.	10-30 %		Vuokrasopimusta tehtäessä ohjeis- tetaan ja neuvotaan asiasta.	Asiasta maininta vuokrasopimuksessa.

3.1.1.3. Sosiaalihuollon vastuualue

SOSIAALIHUOLLON VASTUUALUE

Toiminta-ajatus

Sosiaalihuollon vastuualueen tarkoituksena on edistää ja ylläpitää väestön sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta tuottamalla ja kehittämällä sosiaalihuollon vastuualueelle kuuluvia palveluja sekä turvata palvelujen yhdenvertainen saatavuus huolehtimalla niiden tasa-arvoisesta ja tarpeeseen perustuvasta kohdentamisesta sekä torjua huono-osaisuutta, eriarvoisuutta ja syrjäytymistä.

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käyttäjä-lähtöisiä	Lakisääteiset käsittelyajat toteutuvat sosiaalityössä, toimeentuloluessa ja vammaispalvelussa.	100 %
	Asiakastyytyväisyys ja toiminnan arviointi	Muistutusten ja kanteluiden määrä ei kasva.
		Yksilöasioissa tehdyistä valituksista enintään 5 % johtaa päätösten muuttamiseen.
	Asiakaskyselyt otetaan käyttöön omaishoidossa ja vammaisten henkilökohtaisessa avussa.	
Ennaltaehkäisevä toiminta on aktiivista ja omavastuuta vahvistavaa	Sähköisten palvelujen käyttö	Sähköisten palvelujen ja työvälineiden käyttöä ja hyödyntämistä lisätään.
	Palveluiden painopiste ennalta ehkäisyyn ja asiakkaiden oma-toimisuuden tukemiseen.	Aikuissosiaalityössä kaikille alle 25-vuotiaille, joista on tullut sosiaali-huoltolain mukainen ilmoitus, tarjotaan yksilöllisen tarpeen mukaista sosiaaliohjausta tai sosiaalityötä.
		Asumisneuvontaa kehitetään yhdessä Kotkan Asuntojen, Sotek-säätiön ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.
		Kaikille häätöuhan alla oleville aikuissosiaalityön asiakkaille tarjotaan asumisen turvaamiseksi tarvittavaa sosiaaliohjausta tai sosiaalityötä.
		Kotoutumista ja työllistymistä edistäviin toimenpiteisiin päästään kahden kuukauden kuluttua kotoutumissuunnitelman teosta ja asiakkaille muodostuu kotoutumisvuoden yhtenäinen jatkumo.
		Kotoutumisen tehostaminen eri toimialojen ja toimijoiden koordinoina yhteistyönä lisääntyy ja systematisoituu. Erityisesti panostetaan nuorten kotoutumiseen.

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Toimiva elinkeinopolitiikka tukee yrityksiä ja lisää työllisyyttä	Pitkäaikaistyöttömiä Kelan listalla heinäkuussa 2017 oli 1 491 henkilöä (yli 300 pv).	Kelan listalla on enintään 1 450 henkilöä vuoden lopussa (yli 300 pv)
	Kaupungin toteuttamat eläkeselvitykset pitkäaikaistyöttömille	Uusia asiakkaita eläkeselvi-tysprosessiin 50 kpl vuoden aikana. Asiakasohjausta TE-toimistosta tehostetaan yhteistyöllä.

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu	Palvelujen kehittäminen tehdään maakunnallisessa yhteistyössä ja toimintatapoja yhdenmukaistetaan.	Lähtökohtana kaikessa suunnittelussa on maakunnallinen yhteistyö. Esim. aikuissosiaalityössä, toimeentulotuessa, sosiaalipäivystyksessä työestetään yhtenäisiä toimintatapoja.
	Sopimusten määrä pysyy ennallaan	Kotouttamispalveluissa sekä sosiaali- ja kriisipäivystyksen ja tulkkikeskuksen toiminnassa ovat mukana kaikki seudun kunnat.
		Turvakotipalvelut tuotetaan Kymenlaakson alueelle. Kymenlaakson kattava TYP-toiminta jatkuu.

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Henkilöstömäärä vastaa mitoituksia ja täyttää lakisääteiset kelpoisuusehdot.	Epäpätevien pitkäaikaisten (yli 10 kk) sijaisten osuus enintään 2 %.
	Sairauspoissaolot vähenevät	Poissaolopäivien määrä vähenee ed. vuosista.
	Esimiestyötä kehitetään jatkuvasti	Esimiehet osallistuvat työnantajan järjestämään koulutukseen ja esimiestilaisuuksiin.
	Kehityskeskustelut	Kehityskeskustelut käydään vähintään kerran vuodessa.
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Palveluista tiedottaminen tehostuu	Palvelujen ja etuuksien myöntämistä koskevat ohjeistot ovat saatavissa kotisivuilla. Aikuissosiaalityön uusista työmuodoista ja toiminnasta tiedotetaan sekä kuntalaisille että yhteistyökumppaneille aktiivisesti.
		Virkaneuvon palveluista tiedottamista jatketaan ja näkyvyyttä lisätään myös seudullisesti.
	Vastuualueen säännölliset henkilöstötilaisuudet	Vähintään yksi koko henkilöstölle suunnattu tilaisuus vuodessa.

	Yksiköiden tiedottaminen ja henkilöstön osallistuminen organisoitua	Yksiköissä järjestetään säännölliset yksikkökokoukset vähintään kerran kuukaudessa.

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Talous on tasapainossa	Vastuualueen talouden toteutuminen suunnitelman mukaisesti.	Toimintakate ei ylity.

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Vähennetään ympäristön kuormitusta mahdollisuuksien mukaan.	Lisätään etäosallistumista kokouksiin ja koulutuksiin. Jatketaan ekotukihenkilö-toimintaa.

Tuloslaskelma

Sosiaalihuollon vastuualue		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	8 836 657	8 790 000	8 095 294
	32 Maksutuotot	516 683	524 100	539 200
	33 Tuet ja avustukset	5 785 751	1 490 000	1 023 000
	34 Muut toimintatuotot	773 866	170 000	139 860
	3 Toimintatuotot	15 912 958	10 974 100	9 797 355
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-8 602 200	-8 974 598	-8 836 117
	43 Palvelujen ostot	-16 194 940	-16 115 128	-16 302 080
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-311 012	-440 401	-337 950
	47 Avustukset	-26 324 276	-14 985 200	-14 406 228
	48 Muut toimintakulut	-142 199	-238 035	-192 061
	4 Toimintakulut	-51 574 627	-40 753 363	-40 074 436
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-35 661 669	-29 779 263	-30 277 081
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	681 794	714 801	630 500
	S9 Sisäiset kulut	-2 381 079	-2 359 038	-2 198 370
	4S Sisäiset erät	-1 699 285	-1 644 237	-1 567 870
Toimintakate	Toimintakate	-37 360 953	-31 423 500	-31 844 951
Vuosikate	Vuosikate	-37 360 953	-31 423 500	-31 844 951
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-174	0	0
	6S Sisäinen korko	-174	0	0
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-13 126	0	0
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-13 126	0	0
Tulos	Tulos	-37 374 253	-31 423 500	-31 844 951

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

1. Sosiaalipalvelujen toimivuuden turvaaminen ja aikuissosiaalityön kehittäminen sekä rakenteellisen ja osallistavan työskentelyn käynnistäminen
2. Työllisyyspalvelujen kehittäminen ja tehostaminen, maakunnallisen TYP-toimintamallin tehostaminen ja pitkäaikaistyöttömille suunnattujen toimien lisääminen
3. Sosiaali- ja terveydenhuollolle asetettuihin tuottavuus- ja vaikuttavuusvaatimuksiin vastaaminen
4. Kehitysvammaisten asumisen sekä asiakkaiden osallistumismahdollisuuksien kehittäminen
5. Maahanmuuttajien kotouttamispalvelujen lisääminen ja kehittäminen
6. Henkilöstön hyvinvoinnin turvaaminen jatkuvassa muutoksessa.

Talousarvio

Vammaispalveluissa määrärahoja on vähennetty laitoshoidosta rakennemuutoksen mukaisesti. Asumispalveluiden määräraha kasvaa enemmän kuin laitoshoidon vähenee, koska uusia asiakkaita tulee asumispalveluiden piiriin. Henkilökohtaisen avun palvelun kustannusten supistuminen on jatkunut muutaman vuoden ajan, mutta aleneminen ei jatkossa ole enää realistista. Asiakaskohtainen kustannus laskee edelleen, mutta uusia asiakkaita tulee vuosittain lisää palvelun piiriin.

Toimeentulotuen määräraha varataan täydentävään ja ehkäisevään toimeentulotukeen vuoden 2017 tilanteen mukaisena. Suunnitelmallisen sosiaalityön avulla siirretään painopistettä ennalta ehkäisyyn ja siten saadaan säästöä toimeentulotuen menoihin. Lisäksi panostetaan asumisneuvontaan Asuma-hankkeessa sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Sosiaalityössä suuntaudutaan rakenteelliseen sosiaalityöhön sekä toimistotyön ulkopuolelle jalkautumalla kaupungille ja tapahtumiin kohtaamaan kuntalaisille.

Lisäyksenä on yksi sosiaalityöntekijän ja yksi sosiaaliohjaajan virka aikuissosiaalityön tehtäviin. Virkojen avulla selviydytään sosiaalihuoltolain mukaisista lakisääteisistä tehtävistä, toimeentulotuen käsittelystä sekä voidaan panostaa suunnitelmalliseen sosiaalityöhön aikuisväestölle ja uusiin työmuotoihin.

Sosiaalipäivystyksen osalta valmistaudutaan maakunnalliseen toimintamalliin, mikä vaatii ratkaisuja toiminnan sijainnin sekä nykyisen toimipaikan Villa Jensenin muiden toimintojen (turvakoti, kriisiasuminen sekä perhepalvelujen toiminnot) suhteen.

Maahanmuuttopalveluissa kotoutumisajalla olevien asiakkaiden määrä on pysynyt korkeana (2017 elokuussa 322 kotoutumisajalla olevaa henkilöä, heistä 85 uutta). Työpaine on siirtynyt vastaanottokeskuksesta maahanmuuttotoimistoon. Uusi haaste ovat kielteisen päätöksen saaneet henkilöt, joiden vastaanottopalvelut ovat loppuneet, mutta jotka jäävät kuitenkin Suomeen. Valtion päätökset ja ohjeistus puuttuvat edelleen. Kotkassa ko. henkilöt eivät ole alkuvaihetta lukuun ottamatta olleet asiakkaina. Toisena haasteena ovat yksin tulleet nuoret miehet, joiden määrä on viimeisen vuoden aikana kasvanut huomattavasti.

Alaikäisille tarkoitetun perheryhmäkodin (Muntalo) toiminta alkoi joulukuussa 2016, sen henkilöstömäärä on kaikkineen 22,5. Tästä 1,5 htv työpanosta on siirretty maahanmuuttotoimistosta. Uutena työntekijänä on aloittanut vastaava ohjaaja, jonka pääasiallisena työtehtävänä on 18-21 -vuotiaiden jälkihuollosta huolehtiminen. Jälkihuoltoon oikeutettujen nuorten määrä on noussut odotettua nopeammin ja siksi siihen tul- laan esittämään yhden ohjaajan lisäystä.

Muntalon sisäilmaongelmia on selvitelty alkuvuoden aikana. Heinäkuussa jouduttiin tekemään pikainen päätös siirtymisestä väistötiloihin Keskuskatu 43:een. Yksikkö toimii siellä noin 15-paikkaisena (21 paikkaa) niin kauan, että sille saadaan toimivat tilat. Pysyvämpi tila pyritään saamaan alkusyksyn 2017 aikana.

Vastaanottokeskuksen paikkamäärä on palautunut 250 paikkaan. Alaikäisyksikön paikkamäärä on 1.8.2017 alkaen 14 ja samalla välillä lakkautettu Koivulan tukiasumisyksikkö aloittaa toimintansa jälleen kymmen- paikkaisena. Muutokset eivät aiheuttaneet muutostarvetta henkilöstön määrässä.

Taloussuunnitelma 2018-2020

Aikuissosiaalityössä keskeisiä asiakasryhmiä ovat alle 30-vuotiaat tulottomat sekä esim. asumisen ongelmien kanssa palvelun piiriin tulevat. Yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa pyritään aikaisempaa paremmin saamaan asiakkaiden arki hallintaan ja ohjaamaan heitä koulutukseen tai työllistymistä edistäviin palveluihin.

Toimeentulotuki sisältää täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen osana aikuissosiaalityötä ja maahanmuuttopalveluja. Pakolaisten vastaanoton (VOK) laajuuden ennakoidaan pysyvän nykyisellään.

Vammaispalvelujen painotus on tuetun asumisen lisäämisessä ja peruspalvelujen kehittämisessä vastamaan erilaisten asiakkaiden tarpeita.

Talous- ja velkaneuvonta on siirtymässä valtiolle osaksi oikeusapu- ja edunvalvontapiirejä 1.1.2019.

Keinot tuottavuuden parantamiseksi ja toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi

Aikuissosiaalityössä asiakkuuden alussa tehtävä laaja-alainen palvelutarpeen arviointi siirtää sosiaalihuollon palveluja kohti varhaista tukea ja puuttumista. Sosiaalisen kuntoutuksen avulla vahvistetaan jo syrjäytyneiden henkilöiden hyvinvointia ja osallisuutta. Samalla parannetaan heidän valmiuksiaan kuntouttavaan työtoimintaan. Erityisesti panostetaan alle 30-vuotiaiden palvelun kehittämiseen, mitä tukee myös valtakunnallinen ProSos-hanke.

Kehitysvammaisten asumispalveluja kehitetään tuetussa asumisessa ja omissa yksiköissä vastaamaan entistä paremmin asiakkaiden tarpeita.

Työttömien palveluissa käytetään mahdollisimman tehokkaasti erilaisia tukitoimia ja tehdään eläkeselvityksiä. Kymenlaakson TYP-toimintaa kehittämällä ja toimintatapoja uudistamalla tehostetaan moniammatillista ohjausta tarvitsevien asiakkaiden palveluja. Palveluprosesseja ja palvelutarpeiden arviointia pyritään täsmentämään siten, että asiakkaille yksilöidyt työllistymistä edistävät palvelut tarjotaan oikea-aikaisesti. Verkostoyhteistyötä pyritään laajentamaan eri toimijoiden kesken kokonaisvaltaisen, laadukkaan ja tehokkaan palvelun tuottamiseksi. Kuntalisän markkinointia pyritään tehostamaan yrityksille ja yhdistyksille työllistämiskynnyksen madaltamiseksi.

Sosiaalihuollon hallinto ja työllisyyspalvelut 2018

Hallinto

Sosiaalihuollon hallinto sisältää 2 henkilön palkkauskulut. Menot muodostuvat vastuualueen yhteisistä käyttömenoista, hankkeiden kustannuksista sekä vastuualueen ICT-kustannuksista. Nykyisten sovellusten ICT-käyttömeneot, jotka sisältävät myös perhepalvelujen YPH-Effican, ovat noin 163 000 euroa ja investoinnit 10 000 euroa. Hallinnossa on myös varaus yhteiseen koulutukseen, jota tullaan hankkimaan eri palveluissa maakunnallisten toimintamallien luomista tehostamaan.

Kotkan Väylä ja kunnallinen työllisyysdenhoito

Kymenlaakson TYP eli työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu, aloitti maakunnallisena 1.1.2016. Muutos merkitsee yhteistä hallintoa ja johtamista, mutta asiakaspalvelupisteet pysyvät ennallaan. Toimipiste Kotkassa on nimeltään Kotkan Väylä. Lainsäädännöllä on määritelty asiakkaisiksi ohjautuvat työttömät, pääasiassa kaikkein vaikeimmin työllistyvät pitkäaikaistyöttömät.

Kotkassa TYP-toiminta ja kaupungille kuuluva kunnallinen työllisyysdenhoito on toiminnallisesti eroteltu toisistaan. Kunnalliseen työllisyysdenhoitoon kohdennetaan 5,2 henkilötyövuotta. Tehtäviin kuuluvat aikuisten ja nuorten työpajat, palkkatuki, kuntalisät järjestöille ja yrityksille, Kelan listan palvelutarvearviot, aktivointityö TE-toimiston asiakkaille sekä kuntouttava työtoiminta ja eläkeselvitykset. Toiminta toteutetaan yhteisissä tiloissa ja yhteisen esimiehen alaisuudessa.

Työllistämisen palvelujen budjetin suurin osa koostuu ostopalvelusopimukseen perustuvasta toiminnasta: aikuisten ja nuorten työpajat sekä kuntouttava työtoiminta. Työllistämisen painopistealueena ovat edelleen Kelan listalla olevat sekä nuoret ja maahanmuuttajat.

Iso osa budjetista käytetään edelleen Kelan työmarkkinatuen kuntaosuuteen, koska nimenomaan pitkäaikaistyöttömien määrä on merkittävä. Kotkan työttömyysaste on edelleen pysynyt korkeana.

Palkkatuen käyttöä on lisätty vuonna 2017 ja sen käyttöä jatketaan vuonna 2018. Valtion palkkatukeen osoittamia määrärahoja on vähennetty, mutta vuonna 2018 niitä pitäisi ohjautua lisää nuorten työllistämiseen. Työllisyyspoliittisia hankkeita on viime vuosina vähennetty, mutta niiden tukemiseen varaudutaan. Kaupunki tukee alueen yrittäjiä ja yhdistyksiä palkkatuen kuntalisällä sekä nuorten työllistämisen kuntalisällä.

Kuntouttavaa työtoimintaa tarjotaan aktiivisesti ja sitä pyritään lisäämään edelleen. Toimintaa kehitetään vastaamaan paremmin erilaisten asiakkaiden tarpeita sekä kunnan tavoitteita aktivoimisen lisäämiseksi. Kuntouttavan työtoiminnan ohjaustyössä hyödynnetään tietojärjestelmää, jossa kuntouttavan työtoiminnan paikat sisältöineen ovat ajantasaisena kaikkien toimijoiden käytössä. Pitkäaikaistyöttömien eläkeselvitysten tekemistä jatketaan vuonna 2018 kohdistettuna niille Kelan listalla oleville, jotka olisivat eläkkeeseen todennäköisimmin oikeutettuja. Määrä näyttää kuitenkin vähenevän.

Työttömyyden hoitoon osallistuvien toimijoiden yhteistyötä kehitetään vastaamalla kokousten ja yhteistyön organisoimista. Pitkäaikaistyöttömiä kannustetaan osallistumiseen ja liikkumiseen tarjoamalla mahdollisuutta maksuttomiin uimahallikäynteihin. Osallistutaan aktiivisesti Kymenlaakson alueella TYP-johtoryhmän toimintaan ja palvelujen kehittämiseen alueella.

Sosiaalityö

Sosiaalityön palvelualue sisältää vuonna 2018 aikuissosiaalityön ja toimeentulotuen, seudullisen sosiaali- ja kriisipäivystyksen ja turvakotitoiminnan sekä talous- ja velkaneuvonnan.

Vuoden 2017 alusta perustoimeentulotuki siirtyi Kelan hoidettavaksi. Kuntaan jäi täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki. Yhteistyö Kelan kanssa on ollut muutoksen jälkeen tiivistä ja yhteistyöllä on ratkottu asiakkaiden asioita sekä päätöksenteon ongelmia. Muutosvaihe työllisti sosiaalitoimiston ja myös maahanmuuttotoimiston henkilöstöä paljon ennakoitua enemmän. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisessä noudatetaan kuntien yhteisesti laatimia maakunnallisia ohjeistuksia. Työn painopiste siirretään sosiaalityöhön ja ennalta ehkäisevään toimintaan vuoden 2018 aikana.

Aikuissosiaalityöhön on perustettu kolme tiimiä. Sosiaalityön päivystys aloitti kesällä 2017 ja se hoitaa ohjauksen ja neuvonnan, lyhytkestoisen tuen sekä ohjaa asiakkaita suunnitelmallisen sosiaalityön puolelle. Sosiaalityön päivystykseen osallistuvat kaikki sosiaaliohjaajat. Suunnitelmallisen sosiaalityön tiimit tekevät sosiaalihuoltolain mukaisia palvelutarpeen arviointeja ja päättävät palveluista sekä täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta. Suunnitelmallisen sosiaalityön avulla lisätään sosiaalityön vaikuttavuutta ja asiakkaiden hyvinvointia. Jatkossakin panostetaan erityisesti nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn, asumisen turvaamiseen ja sosiaalisen kuntoutuksen käynnistämiseen maakunnallisena yhteistyönä. Lisäksi kehitetään osallistuvaa ja rakenteellista sosiaalityötä oman toimiston ulkopuolella.

Villa Jensen tarjoaa virka-ajan ulkopuolisen sosiaali- ja kriisipäivystyksen sekä turva-asumista Kotkan, Haminan, Virolahden, Pyhtään ja Miehikkälän kuntien asukkaille. Vuodesta 2015 alkaen THL on tehnyt turvakotitoiminnasta sopimukset palvelujen tuottajien kanssa ja valtio korvaa toiminnan kustannuksia. Kymenlaakson alueella Villa Jensen toimii turvakotipalvelujen tuottajana koko maakunnalle. Sopimuksen mukainen turvakotipalvelu tarkoittaa vain perhe- ja lähisuhdeväkivallan vuoksi palveluun tulevia asiakkaita. Muiden turva- tai kriisiasumista tarvitsevien osalta toiminta jatkuu edelleen kuntien väliseen sopimukseen perustuvana.

Talous- ja velkaneuvonta palvelee Haminan, Kotkan, Miehikkälän, Pyhtään ja Virolahden kuntien asukkaita. Talous- ja velkaneuvonta on asiakkaille maksutonta. Talous- ja velkaneuvonta auttaa asiakkaita selviytymään maksuvaikeuksista antamalla taloudellista neuvontaa, avustamalla neuvotteluissa ja sopimuksissa velkojen kanssa, avustamalla velkajärjestelyn hakemisessa tuomioistuimessa ja vahvistetun maksuohjelman seuranta- ja muutosasioissa. Toiminta perustuu ajanvaraukseen ja puhelinneuvontaa. Yksikkö toimii Kotkansaarella ja sivuvastaanotto Haminassa toimii edelleen yhtenä päivänä viikossa. Suunnitelmien mukaan toiminta siirtyy 1.1.2019 valtiolle osaksi oikeusapu- ja edunvalvontapiirejä.

Pääosin toiminnan kustannuksista vastaa Aluehallintovirasto ja jäljelle jäävä osuus jaetaan sopimuskuntien kesken. Ohjeistuksesta ja seurannasta vastaa Kuluttaja- ja kilpailuvirasto. Kotka on tehnyt toiminnasta sopimuksen Etelä-Suomen aluehallintoviraston kanssa. Sopimuksen mukaan Kotka on sitoutunut palkkaamaan vähintään 2 velkaneuvojaa.

Vammaistyö

Vammaistyön palvelualueen tavoitteena on vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin edistäminen oikea-aikaisten ja tarpeiden mukaisten palveluiden ja tukitoimien avulla, uusinta tietämystä ja seutuyhteistyötä hyödyntäen. Palvelualue jakautuu seuraaviin tehtäväalueisiin: vammaistyön sosiaalityö ja palveluohjaus sekä asumispalvelut.

Kehitysvammaisten asumisohjelman alueellinen suunnitelma koskee vuosia 2016–2020. Suunnitelman tavoitteena on luoda kehitysvammaisten palveluihin asiakas- ja peruspalvelulähtöinen palvelurakennemalli huomioiden kokonaistaloudellisuus ja tehokkuus. Suunnitelma koskee erityisesti asumispalveluita sekä työ- ja päivätoiminnan palveluita.

Kaupungin omia asumispalveluita kehitetään edelleen vastaamaan asiakkaiden yksilöllisiä tarpeita. Itsemääräämisoikeuden edistäminen on toiminnan painopistealueena. Kehittämiskohteena on edelleen tuetun asumisen palvelu, joka mahdollistaa itsenäisen asumisen tuettuna niille henkilöille, joilla on siihen edellytyksiä.

Yhteistyötä on tehty mm. Kehitysvammaisten palvelusäätiön kanssa, joka on hankkinut soveltuvia vuokra-asuntoja itsenäiseen asumiseen. Olohuone Kaislikko on vakiinnuttanut toimintansa tukipisteenä itsenäisesti asuville.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa on suunnitelman mukaisesti vuoden 2018 alussa 5 asukasta. Asumispalveluiden asiakasmäärä kasvaa edelleen, koska kehitysvammaiset tulevat entistä nuorempina palvelujen piiriin ja toisaalta palveluihin tulee uusia asiakkaita ikääntyneiden vanhempien luota. Carea perustaa vuoden 2017 lopulla Kotkaan kaksi uutta asumispalveluyksikköä.

Vammaispalveluissa on kehitetty omia ryhmätoimintoja vuoden 2017 aikana. Odotettua pienemmän kysynnän vuoksi ryhmien toimintaa uudistetaan vuonna 2018. Suunnitelmissa on ryhmämuotoinen neuropsykiatrisen valmennus yksilövalmennuksen rinnalle, koska palvelulle on kasvava tarve. Neuropsykiatriseen valmennukseen kehitetään myös mobiilisovellusta ohjauksen tueksi.

Henkilökohtaisen avun palvelua on suunnitelmallisesti seurattu ja palvelusuunnittelua kehitetty vuodesta 2014. Asiakaskohtainen kustannus on laskenut huomattavasti, asiakasmäärän kasvu on tasaantunut. Ostopalveluasiakkaiden määrä on kääntynyt uudelleen nousuun, koska kaikki vaikeavammaiset eivät kykene toimimaan työnantajina, joka on ensisijainen palvelun järjestämistapa.

Vaikeavammaisille ostetaan asumispalveluja asiakkaiden tarpeiden mukaisesti yksityisiltä palveluntuottajilta. Kuljetuspalveluissa asiakasmäärä on jatkuvasti pienessä kasvussa. Kustannukset ovat kuitenkin viime vuosina tasoittuneet eikä suurta nousua ole odotettavissa edelleenkään.

Omaishoidontuen määrärahaa korotettiin vuodelle 2017 ja määräraha on nyt mitoitettu todellisen asiakasmäärän mukaiseksi. Omaishoidon vapaat pyritään järjestämään ensisijaisesti perhehoitona. Omaishoidon vapaisiin on kehitetty kaupungin oma ryhmälomitus, joka on saanut hyvän vastaanoton ja suunnitelmissa on laajentaa ryhmälomitusta nuorten tarpeisiin. Erityislastern iltapäivähoitoa järjestetään edelleen perhehoitona tai ostopalveluna niille lapsille, jotka eivät pääse koulun järjestämään iltapäivähoitoon.

Maahanmuuttajapalvelut

Kotkassa maahanmuuttajien osuus on maan korkeimpia väestöstä ja vain maahanmuutosta kaupunki saa tällä hetkellä väestönkasvua. Maahanmuuttajien kotoutuminen ja integroituminen on myös Kotkan tulevan elinvoimaisuuden kannalta ensiarvoisen tärkeää. Myös turvallisuuden ja inhimillisyyden näkökulmat ovat merkittäviä. Maahanmuuttajien kotoutuminen ja kotouttaminen on koko kaupungin organisaation ja sen yhteistyökumppanien sekä kaupunkilaisten yhteinen asia.

Maahanmuuttajatyötä kehitetään suunnitelmien ja lainsäädännön mukaisesti. Samalla otetaan huomioon kotoutumisen kahdensuuntaisuus eli kehitetään palveluja vastaamaan maahanmuuttajien tarpeisiin.

Vuonna 2015 maahamme tuli turvapaikanhakijoita enemmän kuin koskaan aiemmin (yli 32 000). Vuoden 2016 aikana alkoi oleskelulupia tulla loppuvuotta kohti lisääntyvässä määrin. Vuonna 2015 maahanmuutto-toimiston asiakkaaksi tuli 65 uutta asiakasta, syyskuuhun 2016 mennessä oli uusia tullut 134 ja 30.8.2017 mennessä 115, joten tulijoiden määrä näyttäisi hieman tasaantuneen. Tosin kesän aikana uusia tulijoita on ollut keskimäärin noin 30 henkilöä/kk.

Uutena haasteena ovat olleet ja tulevat jatkossakin olemaan kielteisen päätöksen saaneet henkilöt, joiden turvapaikkaprosessi valitusmahdollisuuksineen ja uusintahakemusmahdollisuuksineen on käyty loppuun ja vastaanottopalvelut ovat loppuneet, mutta henkilöt jäävät kuitenkin Suomeen. Valtion päätökset ja ohjeistus puuttuvat edelleen. Kotkassa ko. henkilöt eivät ole alkuvaihetta lukuun ottamatta olleet asiakkaina.

Vuonna 2016 Kotka teki ELY-keskuksen kanssa sopimuksen 21-paikkaisen perheryhmäkodin perustamisesta oleskeluluvan saaneille nuorille. Yksikkö avattiin joulukuussa 2016. Hyvin pian henkilökunta alkoi oireilla sisäilmaongelmien vuoksi ja heinäkuussa jouduttiin siirtymään väistötiloihin. Samaan aikaan etsittiin uutta pysyväisempää tilaa. Odotuksena on, että muuttamaan päästäisi syyskuun 2017 lopulla. Uutena toimintamuotona on aloitettu jälkihuolto, johon ovat oikeutettuja 18-21 -vuotiaat nuoret.

Kotoutumistyössä huomioidaan ja kehitetään nivelvaiheiden aikaista ohjausta, neuvontaa ja tukea erityi-

sesti perusopetuksen ja toisen asteen opiskelun nivelvaiheessa monialaisella yhteistyöllä. Nuorten, oppivelvollisuusiän ylittäneiden peruskoulun päästötodistuksen saamisen mahdollistava koulutusta tarjotaan tarpeen mukaan. Esim. syksyllä 2017 aloitti kaksi uutta peruskoulun päästötodistukseen tähtäävää koulutusta. Monien toimijoiden kanssa yhdessä kehitetään muita nuorten kotoutumista edistäviä ja syrjäytymistä ehkäiseviä toimintamuotoja hyödyntäen hankkeita ja mm. Ohjaamon palveluja. Kaupungin eri toimialat ovat mukana luomassa ja kehittämässä uusia kotoutumisen toimintamalleja myös seudullisesti. Toiminnassa kiinnitetään erityistä huomiota yksin tulleisiin nuoriin miehiin, joita kaupunkiin on tullut melko paljon.

Seudullisissa palveluissa painopisteenä on edelleen palveluista tiedottaminen ja palveluiden jalkautuminen muihin Etelä-Kymenlaakson kuntiin, joita on saatu mukaan toimintaan. Seudullisen maahanmuutto-ohjelman päivitys on meneillä.

Lisäksi jatketaan panostusta kotoutumiskoulutukseen hyväksytyin budjetin puitteissa edellisten vuosien tavoin. Näin yhdessä työhallinnon ja muiden toimijoiden (kolmas sektori) järjestämien kotoutumistoimenpiteiden kanssa on päästy valtion kotouttamisohjelman tavoitteeseen koulutuksen alkamiseksi viimeistään 2 kk:n kuluessa kielitaidon lähtötason arvioinnista. Näin on välttytty pitkiltä odotusajoilta kielikoulutukseen.

Pakolaisten vastaanoton palveluissa panostetaan kotoutumissuunnitelmien kehittämiseen ottamalla huomioon alkukartoituksessa esiin nousseet asiakkaan yksilölliset tarpeet ja voimavarat entistä paremmin koko perheen kotoutumisen näkökulmasta. Samalla kannustetaan aktiiviseen osallistumiseen erilaisiin paikallisiin toimintoihin. Kiintiöpakolaisten vastaanotossa huomioidaan erityispalvelujen ja muiden palveluntuottajien resurssit sekä asuntotilanne. Kiintiöpakolaisen vastaanottoa esitetään jatkettavaksi vuonna 2017 edellisvuosien tasolla (n.15 henkilöä).

Tulkkeskuksessa panostetaan palvelujen ja laadun kehittämiseen sekä toiminnan laajentamiseen tiiviimmin koko Kaakkois-Suomen alueelle. Yhteistyösopimus kattaa kaikki Kymenlaakson kunnat. Keskeinen kehittämisaalue on etätulkkaukset, jota käyttämällä kustannuksia palvelun tilaajalle voidaan oleellisesti vähentää.

Turvapaikanhakijoiden vastaanotto

Vuonna 2015 Suomeen tulleiden turvapaikanhakijoiden määrä oli noin kymmenkertainen aikaisempiin vuosiin verrattuna. Yhtäkkisen tulijamäärän pakottamana maahanmuuttovirasto perusti nopeasti uusia vastaanottokeskuksia samalla lisäten paikkamääriä jo olemassa olevissa keskuksissa. Vuoden 2016 aikana hakijamäärät kääntyivät laskuun ja vastaanottokapasiteettia ryhdyttiin purkamaan, vastaanottokapasiteetin purku jatkui vuoden 2017 aikana. Tasaisen tulijamäärän laskelmalla näyttäisi kuitenkin siltä, että turvapaikanhakijoita tulisi maahan tänä vuonna hieman edellistä vuotta enemmän. Turvallisuustilanne useilla kriisialueilla sekä Välimeren ympäristössä on kuitenkin edelleen epävakaa ja vaikeasti ennustettava.

Kotkan kaupungilla ja Maahanmuuttovirastolla on sopimus vastaanottokeskuksen ylläpidosta. Maahanmuuttovirasto korvaa vastaanottokeskuksen kustannukset kaupungille. Vastaanottokeskus muodostuu aikuisyksiköstä sekä alaikäisyksiköstä. Aikuisyksikkö toimii ns. hajasijoitusmallin mukaisesti tukeutuen Kotkan Asunnot Oy:n vuokra-asuntoihin eripuolilta kaupunkia. Paikkamäärä on nyt 250.

Koivulassa toimiva ryhmäkoti muutettiin 21-paikkaisesta yksiköstä 14-paikkaiseksi 1.8.2017 lähtien ja yläkertaan avattiin jo kertaalleen suljettu 10-paikkainen tukiasumisyksikkö.

Turvapaikanhakijoiden määrien muutokset ja Euroopan sisäisten siirtojen vaikutukset saattavat nopeastikin heiluttaa vastaanottokeskusten paikkamäärien tarvetta. Muutokset voivat olla joko paikkalukua lisääviä tai vähentäviä.

Mittarit ja tunnusluvut 2018

Sosiaalihuolto	TP2016	KS 2017	TA 2018
Toiminnan laajuus			
- Toimeentulotukiruokakunnat/v	4 715	2 000	2 000
- Talous- ja velkaneuvonnan asiakkaat/v	428	500	500
- Turvakodin käyttöpäivät/v	1 037	1 000	1 000
- Sosiaali- ja kriisipäivystyksen asiakkaat/v	793	900	1 000
- Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat/v	477	550	580
- Palkkatuella työllistetyt/v	82	100	130
Vammaistyön asiakkaat yhteensä/v	2 143	2 140	2 200
Henkilökohtaisen avun asiakkaat	228	245	252
Omaishoidon tuen asiakkaat	83	95	95
Kehitysvammaisten laitoshoido, käyttöpäivät	4 117	4 300	2 000
Kehitysvammaisten autettu asuminen, kaikki käyttöpäivät	45 584	48 000	47 500
Maahanmuuttotyön asiakkaat			
maahanmuuttotoimiston asiakkaat	238	360	351
Vastaanottokeskuspaikat	283+86	271	274
Tulkikeskuksen tulkkaustunnit	12 816	14 000	13 000
Vaikuttavuus			
Pitkäaikaistyöttömien määrä (31.12.)	1 494	1 450	1450
Voimavarat			
Vakanssit /HTV2			
Taloudellisuus/tehokkuus			
Sosiaalihuollon kustannukset €/asukas			
Toimeentulotuen kustannukset €/ruokakunnat, jotka saavat tukea			
Työllisyydenhoidon kustannukset €/asukas			
Vammaistyö/laitoshoido ja autettu asuminen kustannukset			

Merkittävimmät riskit ja niihin kohdistuvat toimenpiteet

Strategiset riskit

Riskin kuvaus	toden- näköi- syys	Riskin vai- kutukset €	keinot poistamiseksi, pie- nentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perus- telut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Alueen työllisyystilanne ei parane, mikä lisää maksuja työttömyyden kustannuksiin, ohjausta moniamma- tillisiin palveluihin ja työllisyyden hoi- don palvelujen resurssitarvetta sekä toimeentulotukimenoja. Samalla li- sääntyy sosiaali- ja terveyspalvelujen tarve.	60-90 %	100 000	Kunnan vaikutusmahdolli- suudet vähäiset. Elin- keinotoiminnan kehittämi- nen ja alueen houkuttele- vuus toimintaympäristönä.	Kuntalaisä yritysille ja edelleen tuetaan yhdistysten työllistämis- toimintaa kuntalaisillä sekä hanke- rahoituksella. 1.6.2017 voimaan tullutta eläketukea ohjattua hake- maan siihen oikeutettuja.
Valtion työllisyysmäärärahojen enna- koitu väheneminen vaikuttaa kaik- kien toimijoiden mahdollisuuksiin työllistää alueella palkkatuen ja mui- den tukimuotojen avulla.	30-60 %	0	Ei kunnan toimivallassa. Po- liittinen vaikuttaminen. Kus- tannukset sis. ed. kohtaan.	Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa hankkeiden hakemisessa sekä hanketoiminnan suuntaami- sessa.
Alle 30-vuotiaiden jääminen työmark- kinoiden ja koulutuksen ulkopuolelle, mikä johtaa pitkäaikaiseen sosiaa- lietuksien varassa elämiseen sekä li- sää syrjäytymisriskiä.	30-60 %	100 000	Aikuissosiaalityön kohdentami- nen ja mahdollisimman varhainen ongelmiin puuttu- minen yhdessä Ohjaamon, Rannikkopajojen ym. toimi- joiden kanssa.	Panostus sosiaalityöhön ja työn kohdentaminen mahd. varhaisessa vaiheessa nuoriin.

Operatiiviset riskit

Riskin kuvaus	toden- nä- köisyys	Riskin vaiku- tukset (€) (kokonaisluku ilman pis- teitä)	keinot poistamiseksi, pienentä- miseksi, pitämiseksi omalla vas- tuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toi- menpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Henkilöstöä koskevien kelpoisuusehto- jen tiukkeneminen, joka tulee vaikeut- tamaan asiakastyötä ja päätöksentekoa sekä koulutetun henkilöstön saata- vuutta.	10-30 %	0	Rekrytoinnin tehostaminen sekä työhyvinvoinnin parantaminen, jotta työpaikat olisivat houkutte- levia.	Jatkuva toiminnan ja työyhteisöjen kehittämi- nen. Maakunnallisesti pyrkimys saada sosiaali- työntekijöiden poikkeus- koulutusta alueelle. Maakunnan hanke kou- luttaa alueelle sosiaali- työntekijöitä ESR-rahoi- tuksella.
Henkilöstön jaksaminen, millä on oleel- linen vaikutus palvelujen saatavuuteen ja laatuun sekä sosiaalitakuun mukais- ten määräaikaisten toteutumiseen.	60-90 %	50 000	Eriyinen tuen tarve toimeentu- lotukikäsittelijöiden osalta 2016 saatu ratkaistua suhteellisen hy- vin. 2017 sosiaalityön ja -ohjauk- sen henkilöstön suuri työpaine Kela-siirron seurauksen kanssa.	Yhteistyö henkilöstöpal- velujen ja työterveyden kanssa. Esimiestyöhön panostaminen sekä uu- delleensijoitukset.
Yhteistyön ja resursoinnin onnistumi- nen Kymenlaakson TYP-toiminnassa.	10-30 %	0	Tiivis yhteistyö TYP-toiminnan johtamisessa kaikkien osallistu- jien kesken.	Toiminta organisoitunut ja tehtävät aikataulu- tettu. Maakunnallisen toimintamallin toteutus menossa.

Taloudelliset riskit

Riskin kuvaus	toden-näköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Kasvatavat kustannukset työttömyyden hoidossa ja vähäiset keinot omilla toimenpiteillä vähentää työttömien määrää.	60-90 %	100 000	Kunnalla vain muutamia keinoja vähentää pitkäaikaistyöttömyyttä omilla toimenpiteillä ja nekin vaikuttavat useimmiten vain toimenpiteen ajan.	Lisätty kuntouttavan työtoiminnan käyttöä selkeästi. Lisätty yksi työntekijä selvittämään ns. Kelan listalla olevien tilannetta ja ohjaamaan palveluihin. Jatketaan eläkeselvityksiä, joihin ohjautuvien asiakkaiden määrä alkaa vähentyä. Palkkatukea käytetään mahdollisuuksien mukaan.

Vahinkoriskit

Riskin kuvaus	toden-näköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty

3.1.1.4. Perhepalveluiden vastuualue

PERHEPALVELUIDEN VASTUUALUE 2018

Toiminta-ajatus

Perhepalveluiden tehtävänä järjestää ja kehittää lasten, nuorten ja perheiden palveluita niin, että niiden tuottamisessa noudatetaan oikeudenmukaista ja tarpeeseen perustuvaa kohdentamista ja niin, että palveluiden tarjoamisessa korostuu ennaltaehkäisevä näkökulma ja matalan kynnyksen tuki.

Perhepalveluiden toiminta on asiakaslähtöistä ja tavoitteellista ja se perustuu moniammatilliseen ja verkostoituvaan yhteistyömalliin.

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käyttäjälähtöisiä	Lapsiperhepalvelut vahvistuvat Lape-hankkeen (Lapsiperhepalveluiden muutosohjelma, hallituksen kärkihanke) tavoitteiden mukaisesti 1. Matalan kynnyksen palveluiden kehittäminen 2. Erityis- ja vaativamman tason palveluiden kehittäminen	1. Maakunnallinen perhekeskustoimintamalli rakentuu vuoden loppuun mennessä. 2. Systeeminen lastensuojelumalli maakunnallisena mallina pilotoidaan
	Dialogisen toimintakulttuurin juurruttaminen	Suunnittelu- ja asiakasdialogit käytössä verkostoyhteistyössä
	Verkostomainen työtapo vahvistuu	Palvelun tarpeen arviointimalli valmis
	Hoito- ja palvelutakuun mukaiset käsittelyajat	Toteutuvat
	Asiakkaan osallisuus vahvistuu	Asiakasraadit ja kokemusasiantuntijat ovat mukana palveluiden suunnittelussa.
Ennaltaehkäisevä toiminta on aktiivista ja omavastuuta vahvistavaa	Sähköisten palveluiden käyttö	Sähköiset palvelut monipuolistuvat ja sähköinen ajanvaraus laajenee
	Verkostoyhteistyö kuntiin jääviin palveluihin	Yhteistyö perhepalveluiden, varhaiskasvatuksen ja opetustoimen välillä tiivistyy
	Painopiste ennaltaehkäisevissä ja varhaisen tuen palveluissa	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuus pienenee vuoteen 2017 verrattuna.
		Lapsiperheiden sosiaalityö vahvistuu

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kotka on vetovoimainen ja oma-leimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Alueiden lapsiperhepalveluita vahvistetaan: - keskitetyt palvelut - aluetapahtumat	Perhekeskukset rakentuvat alueille. Työntekijät ja esimiehet jalkautuvat alueilla asukkaiden keskuuteen teemapäivinä.
Toimiva elinkeinopolitiikka tukee yrityksiä ja lisää työllisyyttä	Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa	Kolmas sektori mukana palveluiden kehittämisessä ja tuottamisessa

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu	Maakunnallisen yhteistyön rakenteet, organisoituminen ja johtaminen	Lapsiperhepalveluille on luotu maakunnalliset rakenteet.

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Henkilöstömitoitukset suhteessa lakiin ja suosituksiin	Henkilöstömitoitukset kunnossa
	Esimiestyön vahvistaminen ja tukeminen muutoksessa	Verkostojohtamisen menetelmät käyttöön
	Koulutussuunnitelmat laadittu henkilöstön osaamistarpeet huomioiden	Koulutussuunnitelman mukaisesti osaaminen vahvistuu ja näyttöön perustuvien menetelmien käyttö työssä lisääntyy
	Kehityskeskustelut	Kehityskeskustelut käydään vuosittain
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Ulkoisen tiedottaminen	Ajantasaiset internet-sivut palveluista
		Muutoksista tiedottaminen aktiivista internet-sivuilla ja median välityksellä.
	Sisäinen tiedottaminen	Vastuualueen, ja palveluyksiköiden asioista ja muutoksista tiedotetaan henkilöstölle viiveettä Henkilöstötilaisuudet kerran vuodessa

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Talous on tasapainossa	Talousarviosuunnittelu- ja käyttösuunnitelmat realistiset	Aktiivinen, kuukausittainen seuranta
		Toimintakate ei ylity

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Työtilojen terveellisyys ja turvallisuus	Tavoitteena terveet ja turvalliset työtilat
		Kohdekohtaiset sisäilmatyöryhmät toimivat
	Henkilöstön turvallisuuskoulutukset	Henkilöstö osallistuu säännöllisesti koulutuksiin
	Potilasturvallisuus	Potilasturvallisuussuunnitelma on päivitetty
	Yksikkökohtaiset kestävä kehityksen toimintaperiaatteet	Ekotukihenkilötoiminta jatkuu ja yksiköiden kestävä kehityksen periaatteet koottu

Tuloslaskelma

Perhepalveluiden vastuualue		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	369 286	147 500	208 265
	32 Maksutuotot	285 274	258 000	296 500
	33 Tuet ja avustukset	38 981	0	0
	34 Muut toimintatuotot	97 310	24 000	70 892
	3 Toimintatuotot	790 851	429 500	575 657
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-7 378 198	-7 751 449	-8 118 166
	43 Palvelujen ostot	-6 377 787	-6 426 590	-6 855 567
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-156 257	-148 000	-157 367
	47 Avustukset	-160 177	-523 600	-553 100
	48 Muut toimintakulut	-100 091	-91 900	-99 280
	4 Toimintakulut	-14 172 510	-14 941 539	-15 783 481
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-13 381 659	-14 512 039	-15 207 824
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	49 873	0	0
	S9 Sisäiset kulut	-1 626 077	-1 957 748	-1 878 324
	4S Sisäiset erät	-1 576 203	-1 957 748	-1 878 324
Toimintakate	Toimintakate	-14 957 862	-16 469 787	-17 086 148
Vuosikate	Vuosikate	-14 957 862	-16 469 787	-17 086 148
Tulos	Tulos	-14 957 862	-16 469 787	-17 086 148

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

- painopisteen siirto korjaavista palveluista ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tukeen
- lapsiperhepalveluiden vahvistaminen ja yhteen sovittaminen maakunnalliseksi toimintamalliksi
- verkostoyhteistyö yli sektori- ja palvelurajojen
- asiakkaan palvelun tarpeen arvioinnin kehittäminen
- Sote - lapset ja nuoret - työryhmätyöskentely
- Lape - hankkeessa mukana olo

Taloussuunnitelma 2018-2019

Organisaatiomuutos 1.6.2017 lakkautti lasten ja nuorten palveluiden lautakunnan ja perhepalvelut siirtyivät sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisuuteen. Muutoksen taustalla on ajatus sosiaali- ja terveystalouden siirtymisestä maakunnan hoidettavaksi 1.1.2019 alkaen. Vuosi 2018 on kolmas toimintavuosi perhepalveluille, joissa on sekä sosiaali- että terveydenhuollon lainsäädännön alaista toimintaa liittyen lapsiin, nuoriin ja heidän perheisiinsä. Palvelut koostuvat ennaltaehkäisevistä, varhaisen tuen ja lastensuojelun palveluista.

Vuodelta 2018 odotetaan, että maakunnallinen lasten, nuorten ja perheiden palveluiden pitkäjänteinen, maakunnan rakenteisiin ja toimintatapoihin pureutuva kehittäminen pääsee todella vauhtiin. Muutostilanne vaatii kaikilta joustavuutta, epävarmuuden sietokykyä ja hyvää muutosjohtamista. Tässä muutostilanteessa perhepalveluissa vahvistetaan dialogista vertotyön osaamista ja dialogisen toimintakulttuurin juurruttamista sote-yhteistyössä sekä kuntiin jäävien palveluiden kanssa.

Vuonna 2016 käynnistyi sote- lapset ja nuoret työskentely, jossa luodaan maakunnallinen malli lapsiperheiden sosiaali- ja terveystaloukselle. Työskentelyä jatketaan edelleen. Perhepalvelut ovat mukana uusien palvelumallien suunnittelussa. Vuoden 2017 alusta käynnistyi hallituksen kärkihankkeena ns. Lape-hanke. Hankkeen tavoitteena on uudistaa lasten, nuorten ja perheiden palvelut kuntaan jäävien ja maakuntaan siirtyvien lapsiperheiden palveluiden kokonaisuudeksi. Kotka on sitoutunut hankkeeseen kahdella eteenpäin vietävällä kärjellä: 1) Perhekeskustoimintamalli ja 2) Erityis- ja vaativamman tason palveluiden kehittäminen. Näitä hankkeita viedään eteenpäin yhteisesti koko Kymenlaakson maakunnassa vuoden 2018 loppuun.

Perhepalveluissa on panostettu monialaiseen yhteistyöhön ja perhekeskustoimintamallin mukaiseen verkostomaiseen työotteeseen jo useamman vuoden ajan. Toimintamallissa asiakas on keskiössä. Tavoitteena on välttää päällekkäistä työtä, auttaa perheitä varhain, oikeaan aikaan ja joustavasti verkostomaisesti työskennellen yli hallinnon rajojen. Panostamalla varhaisen tuen palveluihin säästetään lastensuojelun kustannuksissa ja inhimillisessä kärsimyksessä. Vuosi 2016-2017 on osoittanut sen, että ilman resurssien lisäämistä varhaisempiin palveluihin, painetta lastensuojeluun ei saada vähennettyä enempää. Lisäresursoinnin tarpeeseen puututtiin syksyllä 2017 ja käynnistettiin perhetyön vahvistaminen sekä pikkulapsiperheiden että nuorten perhetyössä. Näiden neljän vakanssin perustaminen käynnistyi jo syksyllä 2017 ja palkkakustannukset näkyvät lisäyksinä vuoden 2018 budjetissa. Perhetyön lisäyksillä on tarkoitus estää kalliita ulkopuolisia sijoituksia ja kallista perhetyön ostoja. Perhehoito on halvempaa kuin sijoittaminen laitoksiin, mutta perhehoitajien jaksamisen kannalta on oleellista, että he saavat työhönsä tukea. Koulupsykologit ja koulukuraattorit jäävät kuntiin ja on erittäin tärkeää, että psykologipalvelut, jotka ovat aliresursoituja, saadaan suositusten mukaisiksi. Kouvolan kaupungista on jo näyttöä, että resursoimalla lasten ja nuorten tukeen ajoissa, saadaan lastensuojelun kustannukset laskemaan. Koulupsykologeja tarvitaan kolme lisää, jotta olemme Kouvolan kanssa samalla tasolla. Panostamalla koulunkäynnin tukeen jo varhain auttaa lapsia ja nuoria jatkossa löytämään oma paikkansa, oppimisvaikeuksista huolimatta. Maahanmuuttotyötä vahvistetaan vakinaistamalla useamman vuoden määräaikaisena ollut lastenneuvolan terveydenhoitajan vakanssi. Lastenvalvojapalveluissa on kaksi lastenvalvojan virkaa. Nämä eivät riitä pysymään sopimusten teossa määrärajoissa, vaan joudutaan vakinaistamaan vuoden ylimääräisenä ollut sosiaaliohjaajan vakanssi.

Maakuntayhteistyön odotetaan tuovan apua myös rekrytointivaikeuksiin, joita on suhteessa puheterapeuteihin, sosiaalityöntekijöihin ja lääkäreihin. Lape- hankkeen tukemana kehitetään lastensuojelua systemaattisen lastensuojelun mallin mukaiseksi eli intensiivisempään tukeen. Pitkän tähtäimen tavoitteena on, että lasten sijoitukset ovat lyhytaikaisia.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2016	TA2017	TA2018
Asiakkaat			
Ennaltaehkäisy			
Perhesuunnittelu	527	600	600
Äitiysneuvola	1 333	1 200	1 200
- synnytyksiä	422	450	400
Lastenneuvola	4 242	4 300	4 200
Lastenvalvojat/sopimukset	1 314		
Kouluterveydenhuolto/koululaiset	4 964	4 900	4 800
Opiskeluterveydenhuolto/opiskelijat	2 625	2 700	2 700
Koulukuraattorit 1.8.2016 alk.	433	600	600
Koulupsykologit	247	300	300
Varhainen tuki			
Perheneuvola (asiakkaat)	611	650	650
Puheterapia	161	250	250
Toimintaterapia	148	140	150
Varhaisen tuen psykologi	95	80	90
Neuvolan perhetyö	290	290	300
Shl:n perhetyö (lasten ja nuorten tiimit)	275		300
Tehostettu perhetyö (lasten ja nuorten tiimit)	220		200
Kotipalvelu (perheet)	138	120	130
Varhaisen tuen tiimin (Vatu-tiimi) asiakkaat	180	180	180
Lastensuojelu			
Kodin ulkopuolelle sijoitetut, 0-20 -vuotiaat lapset (31.12.)	157	150	145
Kodin ulkopuolelle sijoitettuja 0-17 -vuotiaasta väestöstä, %	1,6	1,5	1,4
Lastensuojelun asiakkaat			
Lastensuojeluasiakkaat	765	750	720
Uudet lastensuojelun asiakkaat *)	140	135	130
Lasten perhehoito	135	140	145
Lastensuojelun laitoshoido (oma)	65	65	65
Kodin ulkopuolinen hoito/ laitospainen (ostetut)	59	54	52
Lastensuojelu, ostetut sijaishuollon vuorokaudet	13 663	13 500	13 300
Lastensuojelu, omien laitosten vuorokaudet	6128		
	150	153	162

*) tilastoinnin muutos lakimuutoksen perusteella 2015. Ennen mukana myös lastensuojelutarpeen selvityksessä olleet. 2015 alkaen vain ne, joilla lastensuojelun asiakkuus on aloitettu.

Merkittävimmät riskit ja niihin kohdistuvat toimenpiteet

Strategiset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritetut toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Palveluiden painopisteen siirto korjaavista ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin viivästyy. Palveluiden keskittäminen viivästyy ja monialainen yhteistyö ei käynnisty. Riski on todennäköinen.	yli 90 %	500 000 (riski yhteydessä lastensuojelun sijoituksiin)	Perhekeskustoimintamallin mukaisen työskentelyn kehittäminen (monialainen yhteistyö) ja osaamisen sekä tehokkaampien toimintamallien ja johtamiskäytäntöjen kehittäminen. Panostaminen ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tukeen.	Organisaatiomuutos 1.1.2016. Perhekeskumallin mukainen monialainen työskentely käynnistetty, jotta päällekkäisen työn tekeminen poistuu ja palvelut saatutettavissa joustavasti ja oikea-aikaisesti.
Oppilas- ja opiskelijahuoltopalvelujen järjestäminen	10-30 %		Uudet tehokkaammat toimintamallit yhteistyölle yli hallinnon rajojen (kuntaan jäävät ja maakuntaan siirtyvät palvelut).	Opiskeluhuollon kehittämiseen perustettu työryhmät perusopetukseen sekä toisen asteen oppilaitoksille, jonka tehtävänä on jalkauttaa uusia toimintamalleja

Operatiiviset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritetut toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Taloudelliset riskit				
Lastensuojelun kustannukset eivät laske. Riski lähes varma. Lastensuojelun sijoitukset lisääntyvät.	yli 90 %	500 000-800 000	Toimiva palvelutarpeen arviointi vähentää painetta lastensuojeluun ja mahdollistaa resurssien painottamisen varhaiseen tukeen.	Palvelutarpeen monialainen tiimi käsittelee viikoittain tilanteita, joissa mietitään oikein kohdennettua palvelua/tukea perheelle. Perhetyön osaamisen vahvistaminen käynnistynyt, tavoitteena myös ostojen vähentäminen ja yhdessä esim. Nuorten tiimin kanssa erilaisiin ilmiöihin pikainen puuttuminen.
Lasten, nuorten ja perheiden tuki viivästyy. Palveluiden muuntautumiskyky vastaamaan tarvetta ei toimi	10-30 %	Liittyy edellisiin	Joustavat palvelut ja mahdollisuudet toimia. Päällekkäisten palveluiden vähentäminen.	Liikkuvien palveluiden lisääminen. Perhetyön työntekijät liikkuvat päiväkoteihin. Nuorten tiimin työntekijät liikkuvat kouluille (sosionomit ja sairaanhoitajat)

Taloudelliset riskit

Riskin kuvaus	toden-näköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Lastensuojelun kustannukset eivät laske. Riski lähes varma. Lastensuojelun sijoitukset lisääntyvät.	yli 90 %	500 000-800 000	Toimiva palvelutarpeen arviointi vähentää painetta lastensuojeluun ja mahdollistaa resurssien painottamisen varhaiseen tukeen.	Palvelutarpeen monialainen tiimi käsittelee viikoittain tilanteita, joissa mietitään oikein kohdennettua palvelua/tukea perheelle. Perhetyön osaamisen vahvistaminen käynnistynyt, tavoitteena myös ostojen vähentäminen ja yhdessä esim. Nuorten tiimin kanssa erilaisiin ilmiöihin pikainen puuttuminen.
Lasten, nuorten ja perheiden tuki viivästyy. Palveluiden muuntautumiskyky vastamaan tarvetta ei toimi	10-30 %	Liittyy edellisiin	Joustavat palvelut ja mahdollisuudet toimia. Pääallekkäisten palveluiden vähentäminen.	Liikkuvien palveluiden lisääminen. Perhetyön työntekijät liikkuvat päiväkoteihin. Nuorten tiimin työntekijät liikkuvat kouluille (sosionomit ja sairaanhoitajat)

Vahinkoriskit

Riskin kuvaus	toden-näköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Henkilöstön sairauslomat lisääntyvät. Riski on kasvanut.	alle 10%		Muutoksen hallinta ja sisäilmaongelmiin vaikuttaminen	Liittyy laajempaan kokonaisuuteen, koko kaupungin tasolla

3.1.2. Hyvinvointilautakunta, Strategiset tavoitteet

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

Opetustoimen vastuualue
 Varhaiskasvatuksen vastuualue
 Nuorisotyön yksikkö
 Liikuntapalveluiden yksikkö

Hyvinvointilautakunnan tehtävänä on varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan, nuorisotyön, lastenkulttuurin, liikuntapalvelujen ja vapaan sivistystyön järjestäminen. Hyvinvointilautakunta huolehtii kunnalle toimialaansa koskevassa erityislainsäädännössä määrättyjen tehtävien suorittamisesta.

Strategiset tavoitteet vuodelle 2018

Kuntalain 110, 2 § mukaiset valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käyttäjälähtöisiä	Oppimistulosten valtakunnallinen kansainvälinen taso (valtakunnalliset kokeet)	Valtakunnallinen keskitaso
	Monitoimijainen yhteistyö yli sektorirajojen	Nuorille ja nuorille aikuisille suunnatun Ohjaamon toiminnassa on sovittu kaikkien vastuualueiden roolit ja työpanos.
	Palveluihin pääsy onnistuu määräajoissa	100%
Ennaltaehkäisevä toiminta on aktiivista ja omavastuuta vahvistavaa	Perusopetuksen suorittaminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen.	100%
	Nuorten omaehtoinen toiminta on vahvistunut.	Ohjaamossa toimii vähintään 10 nuorten tuki- ja/tai vertaisryhmää
Palvelut laadukkaita ja käyttäjälähtöisiä	Liikuntatilojen käyttö	Sisäliikuntatilojen käyttö 780 000 käyntiä.

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunki-kulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2017
Kotka on vetovoimainen ja omaleimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Lasten ja nuorten palveluiden rakennusten monipuolisuus ja hyvä kunto	Suunnitellut korjaukset ja hanke-suunnitelmat toteutuvat. Käyttö monipuolista
	Lapset ja nuoret osallistuvat valmisteltaviin asioiden suunnitteluun ja vaikuttamiseen.	Vastuualueilta tulee vähintään yksi valmisteltava asia lasten parlamentin ja nuorisovaltuuston käsittelemään.
		Lasten parlamenttia ja nuorisovaltuustoa kuullaan valmistelussa heitä koskevissa asioissa.
		Nuorisovaltuuston edustajat kutsutaan valtuuston kokouksiin puhe- ja läsnäolo-oikeuksin.

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kaupunkirakenne on tiivis ja toimiva, keskustat eläviä, asuminen viihtyisää	Päiväkoti- ja kouluverkko tiivistyy	Päivähoitopalvelut hallinnollisesti isompiin yksiköihin.
	Seudullinen ja maakunnallinen yhteistyö palveluiden uudistamisessa tiivistyy	Osallistuminen työryhmätyöskentelyihin esim. maakunnallinen LAPE-ryhmä
Kaupunkirakenne on tiivis ja toimiva, keskustat eläviä, asuminen viihtyisää	Lähiliikuntarakentaminen lisää hyvinvointia ja viihtyvyyttä	1 lähiliikuntakenttä / vuosi

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Mitoitusten mukainen ja kelpoisuusehdot täyttävä henkilöstö	100 %
	Sairauspoissaolojen määrä päivä/henkilö	Sairauspoissaolojen määrä ei kasva vuoden 2017 tasosta
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Aktiivinen vuorovaikutus ja tiedottaminen kuntalaisille	Internet sivut ajan tasalla ja tieto kattavaa
		Palautekanavat toimivat
		Suunnitellut henkilöstötilaisuudet toteutuvat

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Talous on tasapainossa	Talouden toteuma	Talouden seuranta toteutuu kuukausittain
		Toimintakate ei ylitä

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Yksikkökohtaiset kestävä kehityksen ohjelmat ja periaatteet käytössä	100 %
	Sisäilmaongelma	0 %

Tuloslaskelma

Hyvinvointilautakunta		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	770 511	637 959	526 959
	32 Maksutuotot	3 751 493	3 983 000	3 347 000
	33 Tuet ja avustukset	1 603 674	338 550	809 050
	34 Muut toimintatuotot	435 672	438 272	378 740
	3 Toimintatuotot	6 561 349	5 397 781	5 061 749
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-43 709 467	-42 454 415	-43 888 131
	43 Palvelujen ostot	-10 982 578	-12 090 920	-12 046 720
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 259 133	-1 087 393	-1 437 782
	47 Avustukset	-2 862 108	-3 075 000	-3 000 000
	48 Muut toimintakulut	-310 425	-571 830	-544 692
	4 Toimintakulut	-59 123 711	-59 279 558	-60 917 325
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-52 562 361	-53 881 777	-55 855 576
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	352 256	60 000	60 000
	S9 Sisäiset kulut	-26 501 099	-26 509 203	-27 237 141
	4S Sisäiset erät	-26 148 844	-26 449 203	-27 177 141
Toimintakate	Toimintakate	-78 711 205	-80 330 980	-83 032 716
Vuosikate	Vuosikate	-78 711 205	-80 330 980	-83 032 716
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-55 229	0	0
	6S Sisäinen korko	-55 229	0	0
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-527 719	-475 670	-471 323
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-527 719	-475 670	-471 323
Tulos	Tulos	-79 294 152	-80 806 649	-83 504 039

Valtionavustuksen osuudeksi vuonna 2018 arvioidaan 450 000 euroa koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen. Valtion ratkaisut päivähoitomaksujen suuruuteen vaikuttavat osaltaan maksutuottojen alenemaan, kuin myös keväällä tehdyt kaupunginvaltuuston päätökset uimahallimaksujen alentamisesta.

Henkilöstökulujen kasvu vuoden 2017 ennusteeseen nähden johtuu suurelta osin koulunkäynninohjaajien tehtävien vakainaistamisesta, uusina esitetään lukion erityisopettajan, varhaiskasvatuksen erityisopettajan sekä liikuntaneuvojan vakansseja.

Muiden kuluerien osalta kasvu vuoden 2017 toteumaennusteeseen nähden on. 1,6 miljoonaa euroa.

Palveluiden ostoissa kasvua on varhaiskasvatuksen järjestämiseksi yksityisissä palveluissa (240 000 €), liikuntayksikön uusien toimintamallien toteuttamiseen (123 000 €).

Käyttötalousesitykseen on siirretty investointikuluina esitettyjen hankintojen hankinta- ja leasingkustannuksia yhteensä n. 200 000 euroa.

Vapaaehtoistyön koordinointiin on varattu 30 000 €

Varhaiskasvatuksen maksutuottoja on pienennetty edelliseen vuoteen verrattuna 0,5 M€ muuttuneiden maksuperusteiden vuoksi.

3.1.2.1. Opetustoimen vastuualue

OPETUSTOIMEN VASTUUALUE

Toiminta-ajatus

Perusopetus tukee lapsen ja nuoren kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä perheiden kanssa. Tavoitteena on tukea oppilaiden kasvamista hyväksi ja tasapainoisiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus on koulutuksellisen tasa-arvon toteutumisen lähtökohta ja jatko-opintojen perusta.

Lukiokoulutus tukee opiskelijan kasvua ja kehittymistä tasapainoiseksi, vastuuntuntoiseksi ja sivistyneeksi kansalaiseksi, joka kykenee toimimaan kansainvälistyvässä ja muuttuvassa yhteiskunnassa ja jolla on valmiudet elinikäiseen oppimiseen. Lukiot antavat laaja-alaisen yleissivistyksen sekä valmentavat ja antavat kelpoisuuden jatko-opintoihin yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa sekä ammatillisessa koulutuksessa

Kotkan opisto järjestää laadukasta aikuiskoulutusta, taiteen perusopetusta ja ammatillista lisäkoulutusta elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti. Toiminta on kaikille avointa ja omaehtoisuuteen perustuvaa. Opisto pyrkii pitämään opiskelukustannukset kohtuullisina tavoittaakseen mahdollisimman suuren osan kotkalaisista. Lisäksi opisto järjestää yrityksille ja yhteisöille maksullista koulutusta ja ohjelmalveluja.

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käyttäjä-lähtöisiä	Arviointikyselyt toiminnasta oppilaille tai huoltajille (asteikko 1-5)	Keskiarvo vähintään 3
	Kerätään erityisesti palautetta uusien opetussuunnitelmien toimivuudesta (asteikko 1-5)	Keskiarvo vähintään 3
Opetussuunnitelmat on uudistettu perusopetuksessa ja lukio-koulutuksessa	Kotkan kuntakohtaiset opetussuunnitelmat on arvioitu ja hyväksytty perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa.	Eri koulumuotojen opetussuunnitelmat on otettu käyttöön 1.8.2016 ja niiden toimivuutta arvioidaan lukuvuonna 2017-2018. Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelma otetaan käyttöön 1.1.2018.

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kotka on vetovoimainen ja oma-leimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Opetustoimen tilat ovat tehokkaassa ja tarkoituksenmukaisessa käytössä.	Koulujen tilat ovat sekä päivättä iltakäytössä. Mahdollistetaan koulujen liikuntatilojen käyttöä ilta-aikaan ja viikonloppuisin.
	Jatketaan kaksikielistä opetusta, englanti-suomi, Kotkan-saarella	Käynnistetään uusi opetusryhmä 1. vuosiluokalla lv. 2018-2019
	Langinkosken koulussa toteutettua liikuntaluokkatoimintaa laajennetaan Karhulan alueelle.	Liikuntaluokkatoiminta alkaa Rauhalan koulussa 6. vuosiluokalla lv. 2018-2019
Toimiva elinkeinopolitiikka tukee yrityksiä ja lisää työllisyyttä	Yrittäjyyskasvatus on yhtenä kunnallisen opetussuunnitelman painopisteenä.	Yrittäjäopintokokonaisuus kaikille 6. luokkalaisille, osana perusopetuksen yrittäjyyspolkua, toteutetaan Kaakkois-Suomen kuntien yhteistyönä.

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kaupunkirakenne on tiivis ja toimiva, keskustat eläviä, asuminen viihtyisää	Kouluverkkoratkaisut	Kouluverkko selvitetään Karhulan alueella. Arvioidaan, peruskorjataanko vai rakennetaanko uusia kiinteistöjä sisäilmaongelmaisten tilalle.
	Oppilaaksiottoalueiden määrittely	Ratkaistaan hyvinvointilautakunnan päätöksellä mm. Karhulan alueella tehdyn selvityksen perusteella.
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu	Seudullinen yhteistyö toteutuu strategioiden ja työryhmien kautta -Etelä-Kymenlaakson tieto- ja viestintätekniikan yhteistyö -yrittäjyyskasvatusstrategian toteuttaminen	Strategioiden mukainen toiminta etenee

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Rehtorit ja johtajat osallistuvat esimieskoulutukseen.	100 %
	Henkilöstö osallistuu digitalisaation ja opetus suunnitelmaudistuksen myötä täydennyskoulutukseen.	100 %
	Kehityskeskustelut pidetään kaupungin ohjelman mukaisesti	100 %
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Koulut tiedottavat toiminnastaan yhteisten toimintamallien mukaan sähköisten ympäristöjen avulla.	Koulujen tiedottaminen on yhdenmukaista ja ajantasaista.

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Talous on tasapainossa	Talousarvio on laadittu oikein suunnitellun toiminnan mukaan	Pysytään talousarviossa

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Luontokoulu Haili tavoittaa lähes puolet perusopetuksen oppilaista.	2 200 lasta käy Hailissa
	Lisätään oppilaitten kävely- ja pyöräilymatkojen osuutta ja julkisen liikenteen käyttöä.	Erilliskuljetusten määrää vähennetään.
	Työskentelytilat ovat terveellisiä ja turvallisia sekä oikein mitoitettuja	Työskentelytilojen sisäilmaongelmiin puututaan välittömästi.

Tuloslaskelma

Opetustoimen vastuualue		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	655 955	573 300	462 300
	32 Maksutuotot	544 374	614 000	568 000
	33 Tuet ja avustukset	254 273	50 000	51 500
	34 Muut toimintatuotot	83 813	58 668	53 668
	37 Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
	3 Toimintatuotot	1 538 415	1 295 968	1 135 468
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-27 338 588	-27 448 394	-28 588 245
	43 Palvelujen ostot	-6 200 445	-6 956 400	-6 673 700
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-896 972	-749 060	-966 360
	47 Avustukset	-98 000	-105 000	-105 000
	48 Muut toimintakulut	-203 945	-378 574	-384 600
	4 Toimintakulut	-34 737 951	-35 637 428	-36 717 905
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-33 199 535	-34 341 460	-35 582 437
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	5 954	60 000	60 000
	S9 Sisäiset kulut	-14 940 788	-15 248 803	-15 547 420
	4S Sisäiset erät	-14 934 834	-15 188 803	-15 487 420
Toimintakate	Toimintakate	-48 134 370	-49 530 263	-51 069 856
Vuosikate	Vuosikate	-48 134 370	-49 530 263	-51 069 856
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-3 966	0	0
	6S Sisäinen korko	-3 966	0	0
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-88 856	-68 977	-67 738
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-88 856	-68 977	-67 738
Tulos	Tulos	-48 227 192	-49 599 240	-51 137 595

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna 2018

Henkilöstö

- Kaupunginvaltuuston vuonna 2012 hyväksymässä Kotkan päiväkotij- ja kouluverkkoselvityksessä edellytettiin, että kouluverkkoratkaisujen toteuttamisesta saatu taloudellinen liikkumavara käytetään mm. erityiseen tukeen, oppilashuoltoon, ryhmäkokojen hallintaan ja englanninkielisen perusopetuksen kehittämiseen ja laajentamiseen.
- Vakinaistetaan luokanopettajien, erityisopettajien ja erityisluokanopettajien vakansseja em. johdosta
- Perustetaan erityisopettajan vakanssi lukiokoulutukseen
- Vakinaisten koulunkäynnin ohjaajien määrä on 100 kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti
- Yhtenäiskoulujen ja yläkoulujen virka-apulaisrehtoreiden tarve ja määrä arvioidaan v. 2018 aikana

Opetussuunnitelma ja opetuksen järjestäminen

- Perusopetuksen uusi opetussuunnitelma on ollut käytössä yhden lukuvuoden 1.-6. vuosiluokilla. Käyttöönotto etenee 7. vuosiluokasta vuosiluokka kerrallaan ja on kokonaan käytössä lukuvuonna 2019-2020. Lukiokoulutuksen uusi opetussuunnitelma on ollut myös käytössä yhden lukuvuoden ja etenee vuosiluokka kerrallaan. Panostetaan henkilöstön kouluttamiseen sekä oppimateriaalien uusimiseen.
- Arvioidaan opetussuunnitelmien toteumista
- Laajennetaan joustavaa perusopetusta yläkouluissa tavoitteena syrjäytymisen ehkäiseminen ja oppilaiden jatko-opintovalmiuksien kehittäminen kaupunginvaltuuston tahtotilan mukaisesti
- Laajennetaan kaksikielistä opetusta, englanti-suomi, Kotkansaaren koululla
- Laajennetaan liikuntaluokatoimintaa perusopetuksessa Karhulan alueelle, alkaen 6. luokalta Rauhalan koulussa

- Toteutetaan Liikkuva koulu - toimintaa kaikissa kouluissa
- Opetustoimi on mukana, vuosina 2017-2018, maakunnallisessa Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmassa (LAPE), jossa uudistetaan lapsi- ja perhepalveluita niin, että ne muodostavat nykyistä paremmin lasten, nuorten ja perheiden tarpeita vastaavan kokonaisuuden.

Digitalisaatio

- Perusopetuksen digitalisaatiota edistetään hallitusohjelman mukaisesti kouluttamalla tutor-opettajia, jotka kouluttavat edelleen oman koulunsa opettajia tieto- ja viestintätekniikan käyttämiseen opetuksessa. Tähän on saatu valtion erillirahoitusta. Peruskoulujen laitekantaa on lisätty sadalla kannettavalla tietokoneella. Perusopetuksessa on tällä hetkellä 1 350 tietoteknistä laitetta oppilaitten käytössä (tablettia, pöytäkonetta ja kannettavaa tietokonetta). Perusopetuksessa on oppilaita lv. 2017-2018 4 800 ja tietoteknisiä laitteita on siten laite/3,5 oppilasta kohden. Tavoitteena on laite/2,5 oppilasta lukuvuonna 2019-2020.
- Lukiokoulutuksessa digitaaliset ylioppilaskirjoitukset laajenevat vuonna 2018. Keväällä 2019 kirjoitetaan kaikki oppiaineet digitaalisesti.

Kouluverkko

- Päivitetään Päiväkotij- ja kouluverkkosuunnitelma vuodelta 2012
- Selvitetään ratkaisuvaihtoehtoja sisäilmaongelmaisten koulukiinteistöjen osalta, peruskorjaus vai uudisrakentaminen, Karhulan alueella
- Laaditaan Pihkoon koulun tarveselvitys
- Jatketaan Langinkosken ja Korkeakosken koulurakennushankkeiden suunnittelua ja rakentaminen käynnistyy. Tavoitteena on, että koulukiinteistöt ovat valmiita syksyllä 2019.

Talousarvio

Käyttötalous:

- Vakinaistetaan opettajavakansseja
- Varaudutaan opettajien täydennyskoulutukseen opetussuunnitelmaudistuksen ja uusien digitaalisten oppimisympäristöjen osalta
- Kulttuuripolun mahdollisiin tarvittaviin kuljetuksiin varataan koulujen käyttöön 20 000 euroa lisää

Investoinnit:

- Kannettavat tietokoneet 100 kpl/vuosi Perusopetuksen digitalisaatio, laitekannan lisääminen Opetushallituksen suositusten mukaiseksi, kannettavat tietokoneet 100 kpl/vuosi 20 000 € (leasing)
- Peruskoulujen kaluston ja laitteiden hankkiminen/uusiminen, välittömän uusimisen tarpeessa olevat koulukalusteet, dokumenttikamerat ja datatykit 80 000 € (määräraha käyttötaloudessa)
- Digitaaliset yo-kirjoitukset, kirjoitussalien työpöydät ja tietotekniset ratkaisut 50 000 €
- Opetustoimen oppilashallinto-ohjelman mahdollinen vaihto/uusiminen, kilpailuttamisen jälkeen tehdyn ratkaisun perusteella syntyvä uuden ohjelman muutostyö-, koulutus- ja hankintakustannukset (käyttöönottoprojekti) 100 000 €

Taloussuunnitelma 2018 - 2020

Englanninkielisen lukio-opetuksen käynnistäminen Kotkan lyseossa

Toteutetaan talouden tasapainotusohjelman mukaiset toimenpiteet,

- Määräaikainen henkilökunta palkataan opetustoimessa vain koulun työpäivien ajaksi
- Ei järjestetä kotikielen opetusta, kuten venäjä, viro jne.
- Ei järjestetä kuljetuksia valmistavan vaiheen opetukseen
- Arvioidaan opetustuntien, tuntikehyksen, määrä joka lukuvuosi tarkoituksenmukaiseksi
- Ratkaistaan opetusryhmien määrä ja ryhmäkoot taloudellisin ja pedagogisin perustein
- Sijoitetaan henkilöstö eri kouluille niin, että opetus voidaan toteuttaa tarkoituksenmukaisesti
- Kasvatetaan maksutuottoja

Mittarit ja tunnusluvut**PERUSOPETUS**

Mittarit ja tunnusluvut	TP2016	TA2017	TA2018
Opetustunnit yht., (sis erit.op)	290 752	286 890	298 172
-joista lähiopetustunteja		281 206	292 488
-erityisopetuksen tunnit	52 052	54 188	56 212
Resurssiopetustunnit (OKM:n rahoitus)	14 963	8 923	8 346
Koulujen lukumäärä	17	17	17
Oppilasmäärä, josta (tilasto 20.9.)	4 719	4 728	4 720
- tehostetun tuen oppilaita	493	459	410
-erityisen tuen oppilaita, josta	536	479	418
- lähikoulujen oppilaita	242	202	200
-maahanmuuttajataustaisia oppilaita, joista	627	557	655
- valmistavalla luokalla	76	78	39
Kuljetettavat oppilaat omissa kouluissa, joista	597	597	670
-erilliskuljetuksessa	202	202	214
Kotka sv. samskolanin kuljetettavat kotkalaiset oppilaat	41	41	29
Laatu			
Perusopetusryhmien keskim. ryhmäkoko	20,7	20,5	20,0
Henkilöstö HTV2			
Opettajat (ei sisällä ylitunteja)	328,7	328	333
Koulunkäynnin ohjaajat /luokkatyö	53,3	51,7	67,0
Koulunkäynnin ohjaajat /IP-toiminta lomahoito	11,3/4,1	11,3/4	11,6/4,5
Koulusihteerit	8,1	7,5	7,8

LUKIOKOULUTUS

Mittarit ja tunnusluvut	TP2016	TA2017	TA2018
Opetustunnit yhteensä, joista		43 993	40 702
-lähi- ja verkko-opetustunteja	37 738	38 726	36 704
Koulujen lukumäärä	2	2	2
Päivälukioiden opiskelijat	913	917	912
Aikuislukion opiskelijoita, lukio	88	88	80
peruskoulu	13	13	52
Aineopiskelijoita aikuislukiossa, lukio	86	82	40
peruskoulu	21	47	45
Ammattilukion opiskelijat	101	67	43
Laatu			
Lukion oppimäärän 3 v:ssa suorittaneet. %	93	90	90
Henkilöstö HTV2			
Opettajat	57,5	59	62
Koulusihteerit	2	1,4	2,2

KOTKAN OPISTO

Mittarit ja tunnusluvut	TP2016	TA2017	TA2018
Opetustunnit yhteensä	13 445	17 000	17 000
Myyntipalvelun tunnit (sisältyy edelliseen)	136	200	200
Kurssien määrä	570	565	565
Opiskelijamäärä (hlö)	4 768	6 200	6 200
Osallistujamäärä (osallistujia yhteensä ryhmissä)	5 891	7 300	7 300
Keskimääräinen kurssikoko	10,3	12,9	12,9
Henkilöstö HTV2			
Opettajat (päätoimiset)	6	6	6
Muu henkilöstö	3	3	3

Merkittävimmät riskit ja niihin kohdistuvat toimenpiteet**Strategiset riskit**

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Pätevien ja kelpoisten opettajien rekrytointi	30-60 %		Rekrytoinnin parantaminen	Hakuprosessin aikaistaminen ja henkilöhaastattelujen tehostaminen
Tieto- ja viestintätekniset ratkaisut perusopetuksen digitalisaation toteuttamiseksi	60-90 %	0,8 M€ menolisäystarve (2018-2019)	Langattomat verkkojen toimivuuden parantaminen, kannettavien tietokoneiden ja tablettien hankinta	Langattomien verkkojen tehojen lisääminen, laitteistokannan osittainen siirtäminen lukiokoulutuksesta perusopetukseen, tablettien ja kannettavien hankinta
Erytisopetuksen järjestelyt	10-30 %	0,2 M€ menolisäystarve (lv 2018-2019)	Erytisopetuksen pienryhmien lisääminen	Erytysluokanopettajien ja erityisopettajien rekrytointi

Operatiiviset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Osaava henkilöstö	30-60 %	0,3 M€ menolisäystarve (lv 2018-2019)	Henkilöstön täydennyskoulutus	Täydennyskoulutuksen järjestäminen uuteen opetussuunnitelmaan siirryttäessä sekä digitalisaation lisääntyessä opetuksessa

Taloudelliset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Valtionavustusten väheneminen mm. opetusryhmien pienentämiseen ja koulutukselliseen tasa-arvoon suunnatut valtion erillisavustukset	60-90 %	1,5 M€ tulovähennys verrattuna aiempaan	Kotkan kaupungin oma panostus	Opetusryhmien keskimääräisen koon pitäminen nykyisellä tasolla

Vahinkoriskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Koulukiinteistöjen sisäilmaongelmat	yli 90 %	Vaikea arvioida, kuitenkin kaikista suurin riski johtuen sekä henkilöstön että oppilaitten sairastumisesta	Sisäilmaongelmiin tarttumiseen laadittu toimintamalli (1.4.2014) ja tarvittaessa kiinteistökohtaiset sisäilma-ryhmät	Sisäilmatyöryhmiä 2017-2018, mm. Karhulan koulu ja lukio, Opintokeskus Karhu, Rauhalan koulu, Hakalan koulu, Heilän koulu

3.1.2.2. Varhaiskasvatuksen vastuualue

VARHAISKASVATUKSEN VASTUUALUE

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalveluissa toteutetaan monipuolista ja laadukasta varhaiskasvatusta ja esiopetusta lapsen hyvinvointi ja perheiden tarpeet huomioiden. Toiminnan perustana on henkilökunnan osaaminen ja sitoutuminen kasvun ja oppimisen ja hyvinvoinnin edistämiseen hyvän vuorovaikutuksen kautta. Varhaiskasvatuksessa painotetaan kestävän kehityksen mukaisen arjen edellyttämiä valmiuksia.

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käyttäjälähtöisiä	Palvelun monipuolisuus ja riittävä palveluvalikko	Perheiden tarpeen mukainen palvelu toteutuu. Avoimen varhaiskasvatuksen toimintaa kehitetään jokaisella palvelualueella.
	Asiakastyytyväisyys on hyvällä tasolla.	4,2/ Laadunarviointimittarit on uudistettu ja käytössä. Vasutyöskentelyssä luotujen menetelmien käyttäminen ja uusien mahdollisuuksien kehittäminen yksiköissä.
	Lasten osallisuus toiminnan arvioinnissa toteutuu	Lasten osallisuutta ylläpidetään, arvioidaan ja kehitetään pienryhmäpedagogiikan kautta kaikissa varhaiskasvatusyksiköissä.
Ennaltaehkäisevä toiminta on aktiivista ja omavastuuta vahvistava	Tiivis yhteistyö perhepalvelujen kanssa	Yhteistyö toteutuu arjessa, yhteistyötä arvioidaan ja kehitetään. Perhepalveluiden jalkautuminen varhaiskasvatusyksiköihin mahdollistuu.
	Vanhemmuuden vahvistaminen	Arvostava kasvatusyhteistyö toteutuu. Vasu keskustelut toteutuvat 100%. Hyödynnetään vasuprosessia vanhemmuuden vahvistamisessa.
	Varhaiserityiskasvatuksen riittävät resurssit	Kehityksen, kasvun ja oppimisen tuki toteutuu. Lisätään yksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja, näin mahdollistuu tuen toteutuminen myös yksityisen varhaiskasvatuksen palveluihin.

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018/
Kotka on vetovoimainen ja omaleimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Kuntakohtainen varhaiskasvatussuunnitelma	Lakisääteinen varhaiskasvatussuunnitelma käytössä 1.8.2017 lukien. Suunnitelman arviointiprosessi eri tasoilla on toiminnassa (yksikössä, ryhmässä).
	Perusopetuslain mukainen esiopetussuunnitelma	Esiopetussuunnitelmaa noudatetaan ja sen arviointiprosessi toimii.
	Aktiivinen kehittämistoiminta	Toteutettavat hankkeet toimivat ja niiden vaikuttavuus on hyvä siten, että niistä jää varhaiskasvatukseen pysyviä käytäntöjä.
	TVT osaamisen ja sen hyödyntämisen taso	Digitalisoituminen osaksi kasvatus- ja opetusta sekä oppimisympäristöjä. Toteutettu henkilöstön tv-t-osaamisen kartoitus ja laadittu osaamisen kehittämissuunnitelma. Laitteiden käytön ohjaus toimii. Käytetään Pedanettia ja muita sähköisiä alustoja.
Toimiva elinkeinopolitiikka tukee yrityksiä ja lisää työllisyyttä	Yksityiset palvelut täydentävät palvelutuotantoa	Yksityiset palvelut säilyvät laadukkaina ja vetovoimaisina. Määrä 15 % paikoista. Ensi vuoden aikana järjestetään laadunarviointi yksityisille palveluntuottajille. Ohjausta ja valvontaa kehitetään; ohjausmateriaali päivitetty. Ohjaus/valvontakäynnit toteutuvat vähintään kerran toimintakaudessa.

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kaupunkirakenne on tiivis ja toimiva, keskustat eläviä, asuminen viihtyisää	Kattava varhaiskasvatuksen palveluverkko	Päiväkoti ja kouluverkkoosuunnitelma päivitetään
	Päiväkotien pihojen käyttökelpoisuus ja hyvä kunto	Säännölliset tarkistukset ja korjaukset sekä niiden arviointi
	Keskustat, puistot ja muu lähiympäristö osana oppimisympäristöä	Suunnitelmallinen ja säännöllinen hyödyntäminen lasten kanssa kasvatuksessa, opetuksessa ja liikunnallisen elämäntavan vahvistamisessa.
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu	Seudullinen yhteistyö eri hankkeissa ja asiakasprosessien toteutuksessa	Aktiivinen osallistuminen seudullisten verkostojen tapaamisiin.
	Varhaiskasvatuksen eri toimintoihin yhteiset kokoontumiset	Osallistutaan Lape-yhteistyöhön ja OPH:n Loisto -verkostoon.
		Vähintään 2 krt /lukuvuosi

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Kelpoinen ja riittävä henkilöstö	Lastentarhanopettajien osuutta kasvatushenkilöstöstä lisätään
	Koulutustarpeiden tunnistaminen ja sisältötavoitteiden mukainen suunnittelu sekä toteutus	Koko henkilöstön koulutussuunnitelma toteutuu 100 % ja sitä arvioidaan käytännössä toimintavuoden aikana. Seuranta ja arviointi toteutettu
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Tiedottamiseen sekä asiakkaiden ja henkilöstön kuulemiseen on olemassa toimivat kanavat	Henkilöstötilaisuuteen osallistutaan kattavasti Alueellinen yhteistyö ja tiedottaminen toimii. Kasvatusyhteistyö yksiköissä toteutuu.

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Talous on tasapainossa	Talousarvion toteuma	Säännöllinen kuukausittainen seuranta vastuualueella Kustannukset pysyvät hallinnassa

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Tilojen riittävyys, terveys ja turvallisuus on varmistettu	100 %
	Kestävän kehityksen toimintaohjelmat laadittu	100 % käytössä. Kestävä kehitys on kirjattu osaksi varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen suunnitelmaa, jolloin se on myös pedagogiikassa mukana.
	Arjen ekologisuus toiminnassa huomioitu	Tavoitteet laadittu kaikille yksiköille. Ekotukihenkilötoiminnan käynnistäminen uudelleen.

Tuloslaskelma

Varhaiskasvatuksen vastuualue		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	94 770	63 159	63 159
	32 Maksutuotot	2 377 084	2 504 000	2 004 000
	33 Tuet ja avustukset	27 044	0	0
	34 Muut toimintatuotot	33 598	27 954	16 922
	36 Valmisteverastojen muutos	0	0	0
	3 Toimintatuotot	2 532 496	2 595 113	2 084 081
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-14 180 092	-13 907 741	-14 146 790
	43 Palvelujen ostot	-4 220 039	-4 574 009	-4 916 709
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-132 880	-147 400	-224 540
	47 Avustukset	-2 616 741	-2 800 000	-2 700 000
	48 Muut toimintakulut	-22 629	-16 834	-21 834
	4 Toimintakulut	-21 172 382	-21 445 984	-22 009 873
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-18 639 886	-18 850 871	-19 925 791
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	0	0	0
	S9 Sisäiset kulut	-4 580 918	-4 698 204	-4 874 647
	4S Sisäiset erät	-4 580 918	-4 698 204	-4 874 647
Toimintakate	Toimintakate	-23 220 804	-23 549 075	-24 800 439
Vuosikate	Vuosikate	-23 220 804	-23 549 075	-24 800 439
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-3 998	0	0
	6S Sisäinen korko	-3 998	0	0
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-99 982	-41 452	-100 550
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-99 982	-41 452	-100 550
Tulos	Tulos	-23 324 784	-23 590 527	-24 900 989

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna 2018

Palveluverkko ja varhaiskasvatuksen toimintamuodot

- Päivitetään päiväkotia ja kouluverkko-suunnitelma vuodelta 2012
- Varhaiskasvatuksen palveluverkon ajantasainen tarkastelu; tehtävä ratkaisut Alahovin päiväkodista luopumisesta, jos Karhulan palvelualueen varhaiskasvatuksen tilanne sen mahdollistaa
- Kaksikielisen esiopetuksen käynnistäminen Haukkavuoren koulussa kaksikielisen opetuksen polun täydentäjänä
- Avoimen varhaiskasvatuksen toiminnan kehittäminen ja pedagogiikan vahvistaminen avoimessa varhaiskasvatuksessa kaikilla palvelualueilla. Kerhotoiminnan vahvistaminen ja mahdollistaminen yhtenä varhaiskasvatuksen toimintamuotona
- Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelutuotannosta 15 %
- Yksityisen varhaiskasvatuksen ohjauksen kehittäminen; toimivat, tavoitteelliset yhteistyökäytännöt yksityisten toimijoiden kanssa

Esiopetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmat ja varhaiskasvatuksen järjestäminen

- 1.8.2017 käyttöön otetun varhaiskasvatussuunnitelman käytön vakiinnuttaminen sekä varhaiskasvatussuunnitelman edellyttämän varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin muutoksen vahvistaminen henkilöstöä kouluttamalla, varhaiskasvatussuunnitelman arviointi
- Liikkuvat päiväkodit ja perhepäivähoito -toiminnan aloittaminen ja kehittäminen, liikunnan hyödyntäminen pedagogisena toimintamuotona
- Esiopetus suunnitelman toteutuksen ja käytäntöjen arviointi
- Valmistavan esiopetuksen toiminnan vakiinnuttaminen ja sisällön arviointi ja kehittäminen
- Perhepäivähoidon kehittämistyöryhmän käynnistäminen

- Varhaiserityiskasvatuksen kehittäminen; yhden varhaiskasvatuksen erityisopettajan lisäys ja sen myötä varhaiserityiskasvatuksen konsultoinnin ja tuen mahdollistaminen paremmin yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Varhaiserityiskasvatuksen uudelleen organisoituminen ja tukitoimien sujuminen käytännössä toteutuu.
- Kulttuurien moninaisuuden huomioiminen palveluissa ja toiminnoissa; toimintojen kehittäminen niin, että ne tukevat eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten perheiden kotoutumista. Henkilöstön koulutustarpeen arviointi eri kulttuurien kohtaamiseen.
- Kotkan varhaiskasvatus mukana Kymenlaakson Lape - hankkeessa ja OPH:n Loisto alueverkostossa.

Digitalisaatio

- Esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen monipuolisen tv-t osaamisen ja laitteiden käytön hallinnan vahvistaminen henkilöstön mentorointiverkosta kehittämällä
- Tvt -laitteiden hankinnat ja niiden pedagogisen käytön vahvistaminen

Varhaiskasvatuksen palveluohjaus ja asiakastietojärjestelmä

- Varhaiskasvatuksen palveluohjauksen käynnistäminen; toimivien asiakaspalveluprosessien varmistaminen, Effica järjestelmän muutosten tarve palveluohjauksen eri työkokonaisuuksien kehittämisessä, lisämoduulin hankinta palvelusetelitoimintoihin
- Varhaiskasvatuksen laskutuskäytännöt; sähköisten järjestelmien kehittäminen

Talousarvio

Käyttötalous

- Talousarvion henkilöstömenoihin on lisätty yhden varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja kahden avoimen varhaiskasvatuksen lastentarhanopettajan palkkaus.
- Henkilöstömenoissa on mukana kaksikielisen opetuksen lastentarhanopettajan ja lastenhoitajan palkkaus/ nämä eivät lisää henkilöstökuluja
- Asiakasmaksutuottojen väheneminen 1.1.2018 voimaan tulevan asiakasmaksumuutoksen vuoksi on arvioitu talousarviosuunnitelmaan
- Palvelujen ostoihin on arvioitu yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteliasiakkaiden lisäys uuden Touhula Karhuvuoren täytyessä

Investoinnit

- Investointi päiväkotien tvt laitteiden mm. iPad tablettien hankkimiseen (32 000€). Tavoite 3-4 laitetta/ päiväkotia. (määräraha käyttötaloudessa)
- Päiväkotien kaluston ergonomiasuosituksen mukainen uusimiseen 15 000 € (määräraha käyttötaloudessa)
- Investointi asiakastietojärjestelmän kehittämiseen 28 000€; hankitaan yksiköihin/ryhmiin uudet läsnäoloseurantaan käytettävät puhelimet (130kpl), vanhojen puhelinten käyttäjätuki päättyy vuonna 2018 (määräraha käyttötaloudessa)

Taloussuunnitelma 2018 - 2020

Keinot tuottavuuden parantamiseksi ja toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi

- Talousarvioon ei sisälly päivähoitoasetuksen muutoksen mahdollistama henkilöstömitoitus
- Talousarvioon ei sisälly subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaus
- Yksiköiden täyttöastetavoite pysyy 100 %:ssa ja toteutuu
- Täyttöasteen lisäksi seurataan yksiköiden käyttöastetta, jonka tulee olla vähintään 87% (henkilöstön ja lasten määrän välinen suhdeluku); käyttö- ja täyttöasteen tehostettu seuranta
- Henkilöstön työvuorojen tehokas suunnittelu ja toteuttaminen; vuosilomasuunnittelun kehittäminen
- Sairauspoissaolojen määrän hallinta, tavoitteena laskua vuoden 2017 tasosta

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2016	TA2017	TA2018
Kohderyhmä: 0-6 -vuotiaat	2 953	*3516	2901
*käytetty 31.12 2015 tietoa			
Palveluiden piirissä olevat lapset	2 220	2 226	2271
*ei kotihoidon tukea eikä avointa ja kerhotoimintaa			
Päiväkodit, oma toiminta			
Alle 3-vuotiaat	274	302	294
3-5 -vuotiaat	990	1 046	1069
Esiopetukseen osallistuvat	506	502	504
Esiopetus ja päivähoito (molemmat palv. yhdellä lapsella)	373	386	386
Kerhotoiminta	20	40	40
Avoin varhaiskasvatus	90	170	170
'asiakkaita keskimäärin			
Kunnallinen perhepäivähoito			
Alle 3-vuotiaat perhepäivähoidossa	44	50	47
yli 3-vuotiaat perhepäivähoidossa	45	43	42
Vuorohoitoa tarvitsevat lapset	107	128	129
Monikulttuuriset lapset	255	212	286
Päiväkodit yksityiset			
Alle 3-vuotiaat päiväkotihoito	80	76	86
Yli 3-vuotiaat päiväkotihoito	202	193	210
0-6 vuotiaat yksityinen perhepäivähoito	13	14	19
Hoitotuet / Kela			
Kotihoidontuki/lapsia	468	755	650
Yksityisen hoidon tuki/lapsia	1	2	2
Osittainen hoitoraha/lapsia	90	60	98
Taloudellisuus/tehokkuus			
Päivähoidon ja varhaiskasvatuksen kustannukset / 0-6 -vuotiaat	8 532		
Täyttöaste %	96,6	100	100
Käyttöaste %	85	87	87
Alle 3-vuotiaan päiväkotihoito (euroa/lapsi)	14 419		
Yli 3-vuotiaan päiväkotihoito (euroa/lapsi)	9 613		
Perhepäivähoito (euroa/lapsi)	9 309		
Henkilöstö HTV2	364,3	366,7	367

Merkittävimmät riskit ja niihin kohdistuvat toimenpiteet

Strategiset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritetut toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Lain ja asetuksen kuntakohtaiset päätökset koskien palvelutuotannon järjestämistä ja ohjaimista=Yli 3v lasten ja henkilöstön suhdeluku ja varhaiskasvatustoiminnan rajaamatta jättäminen. Päivähoitoasetus ja Varhaiskasvatustalaki.	30-60 %	0,3M€ arvioitu vuodelle 2017	Riskiä vähentää asiasta päättäminen pysyvästi, mahdollistaa henkilöstötarpeen valmistelun	Asian mahdollinen tarkastelu ja uusi päätös tai edellisen vuoden päätöksen pitäminen ennallaan tapahtuu talousarviopäätöksen 2018 yhteydessä
Varhaiskasvatuksen pedagoginen painottuminen (varhaiskasvatustalaki), pedagogisen koulutuksen saaneiden lastentarhanopettajien riittävyys	60-90 %	0,09M€ menolisäystarve	Lastentarhanopettajien määrän lisäys. Erityisesti tarve esiopetuspatenttien yliopistokoulutettujen lastentarhanopettajien lisäämiseen.	Nimikemuutoksia tehty; lastenhoitajien vakansseja muutettu lastentarhanopettajien vakansseiksi

Operatiiviset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritetut toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Henkilöstön osaaminen uuden varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toiminnan toteutuksessa	30-60 %	Ei menolisäystarvetta	Hyvään suunnitteluun ja kehittämistyöhön panostaminen. Henkilöstön täydennyskoulutus	Kattava koulutussuunnitelma ja hyvä pedagoginen johtaminen
Tehostetun ja erityisen tuen toteutuminen	30-60 %	0,05M€ menolisäystarve	Eryityshenkilöstön työn ja resurssien oikea kohdentaminen.	Todettu tarve yhden varhaiskasvatuksen erityisopettajan lisäämiseen
Tieto ja viestintätekniikan ajanmukainen ja tilannekohtainen oikea hyödyntäminen	60-90 %	0,03M€ menolisäystarve	Ajanmukaisten laitteiden hankinnan lisäys, koulutus, perehdytys ja ohjaus.	Asianmukaisia laitteita hankittu esiopetukseen 5/esiopetusyksikkö ja varhaiskasvatukseen yksi/päiväkoti. Laitteiden käytön opastuksen valmiuksia lisätty.

Taloudelliset riskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritetut toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain tuomat muutokset asiakasmaksujen tulokertymään. Maksutuottojen arviointi vaikeaa. Uusia muutoksia valmisteilla vuoden 2018 alkuun.	yli 90 %	arvio 0,24 M€ tulovähennys	Maksutuottojen alenemaan on lähes mahdoton vaikuttaa	Uutta maksulakia valmistellessa otettu huomioon hoitoajan ja siitä perittävän maksun vastaavuudet
Sairauspoissaolojen määrän kasvu	30-60 %	Lisää riskiä budjettivajeeseen	Hyvä henkilöstösuunnittelu. Varhainen puuttuminen. Henkilöstöpalvelujen kanssa yhteinen suunnitelma sairauspoissaolojen vähentämiseksi.	Toimenpiteet ovat kokoajan käytössä ja niitä kehitetään. Tiettyihin asioihin ei silti voida vaikuttaa

Vahinkoriskit

Riskin kuvaus	todennäköisyys	Riskin vaikutukset €	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritetut toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Päiväkotirakennuksia kohtaavat sisäilmaongelmat	60-90 %	Riskiä vaikea arvioida, esille tuleviin ongelmiin pyritään puuttumaan heti asian tullessa esille	Rakentamisen ja korjaustoimenpiteiden oikeellisuus	Sisäilmaongelmatyöryhmä on perustettu. Käsittelee aktiivisesti syntyneitä ongelmia

3.1.2.3. Nuorisotyön yksikkö

NUORISOTYÖN YKSIKKÖ

Toiminta-ajatus

Nuorisotyö toimii lasten, nuorten ja kaupunkilaisten osallisuuden ja vaikuttamisen mahdollistajana. Nuorisotyö tukee kansalaistoimintaa ja rakentaa yhteisöllisyyttä.

Nuorisotyö vahvistaa monitoimijaista yhteistyötä aloitteellisella ja aktiivisella työotteella kotkalaisten, erityisesti nuorten hyvinvoinnin ja onnellisen elämän edistämiseksi.

Nuorisotyö seisoo sanojensa takana ja edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, kulttuurien moninaisuutta ja kestävä kehitystä.

Nuorisotyö on rohkea uudistaja ja kokeilija, utelias uusille ihmisille, asioille ja ilmiöille. Mikään inhimillinen ei ole nuorisotyölle vierasta.

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käyttäjä-lähtöisiä	Kotkan nuorisotyön kokonaisarviointi ulkopuolisen avustuksella.	Kokonaisarviointi on toteutettu ja kehittämiskohteet määritelty.
Ennaltaehkäisevä toiminta on aktiivista ja omavastuuta vahvistavaa	Monipuolistetaan vaikuttamisen keinoja yhdessä lasten ja nuorten kanssa yhteistyössä.	Kotkan Ohjaamon vakiinnuttamismalli on valmis. Liikkuva nuorisotyö on löytänyt toimintatavan nuorten suosimissa paikoissa ja toteutettu kaksi uutta työmuotoa tilojen ulkopuolella. Uudet Lasten parlamentti ja nuorisovaltuusto ovat mukana kaupunkistrategian valmistelussa. Yhteinen työskentely nuorisovaltuuston ja oppilaskuntien välillä on vahvistunut.

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kotka on vetovoimainen ja omaileimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Vahvistetaan nuorten kulttuuri- ja kansalaistoimintaa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	Nuorten toimintarahaa on laajennettu. Nuorten toteuttamia tapahtumia 20. Karhulan nuorisotyön kehittämissuunnitelma on valmis ja toteutuksessa. Yhteisötila Messin toiminta on vakiintunut. Mukaan on saatu viisi uutta toimijaa. Lasten meripäivien uudistunut konsepti toteutetaan yhteistyössä kulttuuripalvelujen. Yhdenvertaisuuden ja syrjinnästä vapaan Kotkan ympärillä on toteutettu työmuotoja.
Toimiva elinkeinopolitiikka tukee yrityksiä ja lisää työllisyyttä	Yhdistetään aktiivinen työote Kotkan Ohjaamoon nuorten työkokemusten lisäämiseksi.	Mobiilisovellus WorkPilotsin käyttö on laajentunut erityisesti

		kotitalouksiin ja nuorten käyttöönottajien määrä on lisääntynyt sadalla.

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kaupunkirakenne on tiivis ja toimiva, keskustat eläviä, asuminen viihtyisää	Karhulan tila- ja toimintajärjestelyt on toteutettu yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	Karhulan alueen tila- ja toimintajärjestelyt ovat selkeytyneet. Mukana aktiivisesti Karhulan osayleiskaavan valmistelussa..
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu	Seutukunnallisen Svoiman nuorisotyön vahvistaminen syvenee.	Jatkohakemus nuorisotyön vahvistamiseen toteutuu ja Etelä-Kyminlaakson nettiradio on toiminnassa.

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Yhteisötila Messin toimijoiden tiimi toimii ja kaikki osallistuvat toiminnan suunnitteluun.	Tiimin toiminta on vakiintunut ja arviointi on tehty.
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Aktiivinen vuorovaikutus ja tiedottaminen kuntalaisille.	Selkeä viestintä- ja markkinointisuunnitelma on valmis, työnjako ja vuorovaikutus ja tiedottaminen toimii.

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Talous on tasapainossa	Ulkopuolisten tulojen osuus ulkoisista menoista.	30 %

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Nuorten tietoisuuden lisääminen kestävästä kehityksestä ja jakamistaloudesta.	Uusi yhteisöllinen asumismalli on viritetty.

Tuloslaskelma

Nuorisotyön yksikkö		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	30 Myyntituotot	19 786	1 500	1 500
	32 Maksutuotot	6 492	15 000	15 000
	33 Tuet ja avustukset	190 625	288 550	265 550
	34 Muut toimintatuotot	59 803	78 900	74 400
	3 Toimintatuotot	276 706	383 950	356 450
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-548 139	-618 162	-648 964
	43 Palvelujen ostot	-204 305	-243 100	-315 000
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-56 258	-94 820	-100 220
	47 Avustukset	-46 779	-50 000	-50 000
	48 Muut toimintakulut	-9 847	-102 822	-110 758
	4 Toimintakulut	-865 328	-1 108 904	-1 224 942
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	-588 622	-724 954	-868 492
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	3 726	0	0
	S9 Sisäiset kulut	-705 288	-702 689	-733 864
	4S Sisäiset erät	-701 562	-702 689	-733 864
Toimintakate	Toimintakate	-1 290 184	-1 427 643	-1 602 356
Vuosikate	Vuosikate	-1 290 184	-1 427 643	-1 602 356
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-1 719	0	0
	6S Sisäinen korko	-1 719	0	0
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-25 195	-25 195	-25 195
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-25 195	-25 195	-25 195
Tulos	Tulos	-1 317 098	-1 452 839	-1 627 551

Kotkan nuorisotyön myllytys on jatkunut kolme vuotta. Myllytys jatkuu. Pysyvää on muutos. Talousarviovuonna toteutetaan nuorisotyön kokonaisarviointi ulkopuolisen tuella ja määritellään seuraavien vuosien vahvistamis- ja kehittämiskohteet.

Karhulan alueen toimintaympäristö ja toiminta kartoitetaan sekä laaditaan suunnitelma yhdessä nuorten ja yhteistyökumppaneiden kanssa Karhulan alueen vahvistamiseen ja omaehtoisen toiminnan mahdollistamiseen.

Kotkan Ohjaamon vakinaistamisen valmistelutyö toteutetaan vuoden aikana. ESR-hanke päättyy 31.12.2018. Kaikki n. 40 Ohjaamoja vakinaistetaan ja työ- ja elinkeinoministeriön kautta on tulossa viisivuotinen rahoitus 1-2 henkilön palkkaukseen. Yksi vakanssi perustetaan vuoden 2019 alussa koordinoitua varten.

Yhteisötila Messin toiminta vakiinnutetaan ja luodaan mahdollisuuksia uusille kokeiluille ja toiminnalle. Yhteistyöhön haetaan kumppaneita aktiivisesti. Tavoitteena on mahdollisimman korkea käyttöaste. Yhteistyössä Ekamin rannikkopajojen kanssa markkinoidaan kahvila Messiä.

Vapaaehtoistyön koordinointiin on varattu 30 000 €

Liikkuvaa nuorisotyötä kehitetään. Työntekijät liikkuvat siellä missä nuoret ovat kuten ulkoalueet ja kauppakeskukset. Uusia työmuotoja toteutetaan nuorten toiveiden ja tarpeiden mukaan. Yhteistyötä vahvistetaan eri toimijoiden kanssa ja suuntaudutaan yhteistyön kehittämiseen Aseman Lapset ry:n kanssa. Kauppakeskus Pasaatiin laaditaan nuorten kanssa erilaista toimintaa ja mahdollista tilaa yhteistyössä kauppakeskus Pasaatin kanssa.

Lasten ja nuorten harrastustoiminta kartoitetaan opinnäytetyöllä ja laaditaan toteuttamissuunnitelma harrastustoiminnan lisäämiseen. Tavoitteena on, että jokaisella nuorella olisi joku harrastus.

Lasten kulttuurikeskuksen toiminta jatkuu vahvana ja Lasten meripäivien konseptia uudistetaan yhdessä kulttuuripalvelujen ja muiden toimijoiden kanssa.

Nuorten ja kaupunkilaisten oma-ehtoista toimintaa tuetaan monipuolisesti. Lasten ja nuorten toimintaan tilat ja leirialueet ovat maksuttomia. Muiden toimijoiden kanssa etsitään yhteistyömuotoja, jotka tukevat kaupunkilaisten mahdollisuutta osallistua ja toimia.

Uudet Lasten parlamentti ja nuorisovaltuusto aloittavat toimintansa vuoden 2018 alusta. Lasten ja nuorten mahdollisuutta osallistua valmisteltavien asioiden käsittelyyn lisätään esim. kaupunkistrategia, kantasatama, liikkuminen. Yhteistä työtä tehdään tiiviimmin koulujen kanssa. Nuorisovaltuuston ja oppilaskuntien linkityä vahvistetaan.

Järjestöjen avustamista ja kriteereitä pohditaan yhdessä järjestöjen kanssa. Nuorten toimintarahaa ei-rekisteröidyille nuorten ryhmille markkinointia vahvistetaan ja kannustetaan nuorten ryhmiä toteuttamaan tapahtumia, tilaisuuksia, kerhoja jne.

Nuorten kesätyöpaikat pidetään vuoden 2017 tasolla. Määräraha on varattu henkilöstöasioiden yksikköön, mistä nuorten palkat maksetaan.

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2016	TA2017	TA2018
alle 29-v.	16 083	16 459	16 459
Avustettu nuorisoyhdistys	28	28	28
Nuorten toimintarahä		10	20
Toimitilat, m ²	2 647		
Leirialueet ha/kpl	36/4	36/3	36/4
Vaikuttavuus ja palvelukyky			
Nuorisotilojen kävijöitä	39 526	36 800	36 800
Leirialueiden kävijöitä	8 800	10 000	10 000
Leirialueiden kesäkäyttöaste		85	85
Tapahtumaosallistujia	17 193	15 000	15 000
Henkilöstö HTV2	13,3	13,3	13

3.1.2.4. Liikuntapalveluiden yksikkö

LIIKUNTAPALVELUIDEN YKSIKKÖ

Toiminta-ajatus

Liikuntayksikkö vastaa kaupungin julkisista liikuntapalveluista luoden edellytyksiä kotkalaisten terveyttä, hyvinvointia ja viihtyvyyttä edistävälle harrastuksille sekä toimille. Liikuntayksikkö edistää toiminnallaan myös kaupungin muuta virkistys- ja vapaa-aikatoimintaa suunnittelemalla ja rakennuttamalla laadukkaita ihmisten liikkumiseen/liikunnan harrastamiseen tarkoitettuja tiloja ja alueita. Liikuntayksikkö luo edellytyksiä sekä omaehtoisen liikuntatoiminnan kehittymiselle että järjestää terveyttä edistävää liikuntatoimintaa yhteistyössä alan järjestöjen ja yritysten kanssa.

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet

1. Hyvinvointi ja laadukkaat palvelut

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Palvelut laadukkaita ja käyttäjä-lähtöisiä	Sisäliikuntatilojen käyttö	780.000 sisätilakäyntiä
Ennaltaehkäisevä toiminta on aktiivista ja omavastuuta vahvistavaa	"Lisää liikettä"- Kotkan malli	Soveltava liikunta 7000 käyntiä Ohjattu liikunta 12.000 käyntiä Liikuntaneuvonta 400 käyntiä Uusioliikuntaa 10.000 käyntiä

2. Vireä elinkeinoelämä ja kaupunkikulttuuri

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kotka on vetovoimainen ja oma-leimainen kaupunki, jossa tapahtuu	Urheilu- ja kisatapahtumat Hyvinvointi- ja liikuntatapahtumat (lkm) vuodessa	20 vähintään maakunnallista tapahtumaa vuodessa 20 tapahtumaa vuodessa
Toimiva elinkeinopolitiikka tukee yrityksiä ja lisää työllisyyttä	Liikuntapalveluiden tiedottaminen on reaaliaikaista ja palveluiden tarjoajia sekä käyttäjiä parantavaa	Seudullisen mobiilisoveltaisen WEB liikuntaneuvonta- ja osallistumispalvelun kehittäminen 2020

3. Kestävä kaupunkirakenne ja seutuyhteistyö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Kaupunkirakenne on tiivis ja toimiva, keskustat eläviä, asuminen viihtyisää	Lähiliikuntarakentaminen	1 lähiliikuntapaikka /vuosi
Strateginen seutuyhteistyö vahvistuu	Seudullinen liikunnan varaus-, neuvonta- ja asiointipalvelu	Seudullisesti yhteiskäyttöisen interaktiivisen liikuntaneuvonta- ja varaamispalvelun kehittäminen aloitetaan 2018

4. Vastuullinen johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Henkilöstö osaava ja oikein mitoitettu, esimiestyö on laadukasta	Ammatillista osaamista tuetaan	Henkilöstökoulutusta 4 krt/vuosi
Kaupungin toiminta on avointa ja oikeudenmukaista	Liikuntapalveluiden tiedottaminen on reaaliaikaista	Liikunnan nettisivuja uudistetaan nykyistä reaaliaikaisemmiksi ja visuaalisemmiksi 2018

5. Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Talous on tasapainossa	Liikuntakerran kustannus 2015 tasolla (4 €)	Käyntikustannusmuutos 0%

6. Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Ympäristö, kestävä kehitys ja turvallisuus huomioidaan kaikessa toiminnassa	Hyötyliikuntaa edistetään	Kehitetään hyötyliikuntaneuvontaa ja liikunnan hyödyntämistä mm. energian tuottajana erityisesti uusien liikuntakiinteistöjen suunnittelussa

Tuloslaskelma

Liikuntapalveluiden yksikkö		TP 2016	LTA 2017	TA 2018
3 Toimintatuotot	32 Maksutuotot	823 543	850 000	760 000
	33 Tuet ja avustukset	505	0	0
	34 Muut toimintatuotot	258 458	272 750	233 750
	3 Toimintatuotot	1 082 505	1 122 750	993 750
4 Toimintakulut	40 Henkilöstökulut	-484 584	-439 937	-439 527
	43 Palvelujen ostot	-254 464	-250 400	-374 300
	45 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-145 575	-91 613	-142 162
	47 Avustukset	-100 587	-120 000	-145 000
	48 Muut toimintakulut	-73 993	-72 800	-76 700
	4 Toimintakulut	-1 059 203	-974 750	-1 177 689
Ulk. Toimintakate	Ulk. Toimintakate	23 302	148 000	-183 939
4S Sisäiset erät	S8 Sisäiset tuotot	342 576	0	0
	S9 Sisäiset kulut	-6 269 510	-5 849 663	-6 081 210
	4S Sisäiset erät	-5 926 935	-5 849 663	-6 081 210
Toimintakate	Toimintakate	-5 903 633	-5 701 663	-6 265 148
Vuosikate	Vuosikate	-5 903 633	-5 701 663	-6 265 148
6S Sisäinen korko	SK Sisäinen korko	-45 546	0	0
	6S Sisäinen korko	-45 546	0	0
7 Poistot ja arvonalentumiset	70 Poistot ja arvonalentumiset	-313 686	-280 190	-245 673
	7 Poistot ja arvonalentumiset	-313 686	-280 190	-245 673
Tulos	Tulos	-6 262 865	-5 981 853	-6 510 821

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

1. Liikettä lisää -Kotkanmallin käynnistäminen
2. Seurayhteistyön kehittäminen ja syventäminen
3. Uuden seudullisesti toimivan mobiilikäyttöisen neuvonta- ja varausjärjestelmän kehittämistyö aloitetaan

Henkilöstö

- ”Liikuntaa lisää” - Kotkan mallin henkilöstöresurssitarpeet kohdistuvat vuonna 2018 ennen kaikkea liikuntaneuvontapalvelun aloittamiseen ja yhden liikuntaneuvojan vakanssin perustamiseen sekä seuraverkostoyhteistyön laajentamiseen. Tätä palveluorganisaation muutosta seuraa myös uima-valvontatyön osittainen ulkoistaminen ja tarpeellisen koulutuksen saaneiden valvontahenkilöiden siirtäminen kokopäiväiseen liikunnanohjaus- ja -neuvontapalvelutoimintaan.

Liikuntapalveluiden järjestäminen 2018

- Uuden toimintamallin mukaisesti ”matalan kynnyksen ” liikuntaa toteutetaan pääsääntöisesti seurayhteistyönä urheiluseurojen ja myös alan yritysten kanssa. Toiminnan onnistumisen kannalta tärkeäksi muodostuu uuden toiminnan tilakysymykset ja miten olemassa olevien toimintojen tilojen käyttötarpeet toteutetaan yhdessä uusien tarpeiden kanssa. Liikuntatoimintaan tarvittava lisätila pyritään järjestämään, joko kannustamalla seuroja laajentamaan toimintaansa kaupungin omistamien liikuntatilojen ulkopuolisiin tiloihin sekä uusiokäyttämällä sopivia tyhjiksi jääneitä kaupungin tai Kotkan Julkiset kiinteistöt Oy:n hallinnoimia tiloja.
- Senioriliikuntaa ja soveltavaa liikuntaa kehitetään ja määriä lisätään yhteistyössä Kotkan kaupungin kuntoutuksen ja alan yritysten kanssa. Liikuntaneuvontaa kehitetään ja koordinoituyksikkö perustetaan tukemaan mm. liikuntareseptin saaneiden kuntoutujien liikuntatoimintaa.
- Uusi hyvinvointilautakunnan alainen liikuntapalveluiden ohjausryhmä aloittaa toimintansa täysipainoisesti v. 2018 hyvinvointilautakunnan alaisena yhteistyöryhmänä, millä pyritään syventämään esityksien selvitystyötä ja kuuntelemaan laajasti asiantuntijoita.

Digitalisaatio

- Liikuntapalvelut uudistaa kotisivujaan ja aloittaa seudullisen älypuhelinpohjaisen neuvonta- ja varausspalvelun kehittämisen yhdessä maakunnallisen kehittämissyhtiö Cursorin kanssa. Palveluhankkeella pyritään lisäämään kuntalaisille kohdistuvien palveluiden interaktiivisuutta ja helpottaa palveluiden saatavuutta sekä tilojen varaamista tai ryhmiin ilmoittautumista jne.

Taloussarvio

- Perustetaan lisää liikuntaa- toimintamallin esitysten mukaisesti yhden liikuntaneuvojan vakanssi ja varaudutaan mm. seurayhteistyösopimusten sekä e-porttaalin ja internetsivujen kehittämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Investoinnit

- Liikuntapalveluiden investoinnit koostuvat seniorikuntosalien kuntosalilaitteiden ja tietojärjestelmien uusimisesta (20.000 € leasinghankintana)
- Uimahallien kassajärjestelmien lisäjärjestelmä hankinnasta (10.000 €),
- Uimalan Katariinan ulkoalaiden nurmialueen liikuntavälineistö hankinnoista 30.000 €)
- Irtaimen (kuntosalilaitteiden ja kilpailuvälineistön uudistamista) hankinnoista 50.000 € (määräraha käyttötaloudessa)
- Karhuvuoren Urheilutalon päätykatsomoiden uusimisesta 160.000 €,
- Lähiliikuntakentän rakentamisesta 200.000 € (mahdollisesti Haukkavuoren koulun kentän uusinta)
- Keskuskentän kehittäminen I (150.000 €).

Tämän lisäksi talotekniikkaan peruskunnostuksessa Ruonalan hallin kattorakenteiden uusiminen, jonka investointivaraus on talonrakennuksen budjetissa.

Taloussuunnitelma 2018 - 2020

Sote ja maakuntahallintouudistus vaikuttaa erityisesti jäljelle jäävien kaupungin toimintojen tuottamismalleihin ja rooliin sekä asemaan. Liikuntapalvelut pyrkii palveluiden tuottamisessa ja suunnittelussa huomioimaan Kotkan hyvinvointia ja terveyttä lisäävät kehittämistoimet ja -suunnitelmat kuin myös elinvoimaa ja viihtyvyyttä lisäävät palvelut sekä suunnitelmat toiminnassaan.

Liikuntapalveluiden toiminnassa em. arvojen edistämisen mm. käytön hinnoittelussa, ilmaisissa liikuntakeiluissa jne. niin, että niillä olisi ohjaavaa vaikutusta esim. Kotkalaisten aktiiviseen omanelämän hallintaan ja parempaan terveyteen sekä toimintakykyyn. Kotka on myös merkittävä urheilukaupunki, jonka imago-arvo on merkittävä ja jota työtä myös liikuntapalvelut pyrkii osaltaan tukemaan taloudellisten resurssiensa puitteissa.

Merkittävimmät riskit ja niihin kohdistuvat toimenpiteet

Merkittävin riski kohdistuu uusien palveluiden järjestämiseen ja kehittämiseen 2018. Vähäiset henkilöstöressurit ja suuret kehittämishaasteet aiheuttavat riskin henkilöstön jaksamiselle ja kehittämistoimenpiteiden saavuttamiselle!

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2016	TA2017	TA2018
Suoritettavoitteet			
Uimahallikäynnit	273 675	310 000	310 000
Sisäliikuntatilojen kävijöitä (sis. koulusalit)	654 845	720 000	780 000
Koulusalien käyttäjät	57 010	70 000	70 000
Terveys- ja soveltava liikunta (käyntiä)	14 742	15 000	19 000
Tehokkuus/Taloudellisuus			
Liikuntapalveluiden kustannukset €/asukas/v.	109,00	110,00	115,00
Käyttökustannus €/käynti	4,00	4,00	4,00
Käyttökustannus €/käynti: uimahallit	6,50	6,50	7,00
Käyttökustannus €/käynti: jäähallit	7,50	7,50	7,50
Käyttökustannus €/käynti: muut hallit	5,00	5,00	5,50
Käyttökustannus €/käynti: kentät ja ulkoliikunta	1,00	1,00	1,00
Toiminnan laajuus			
Hoidettavia latuja km	100	100	100
Hoidettavia luistinratoja kpl/ha	19/6	19/6	19/6
Hoidettavat kentät kpl	28	28	28
Ruohokentät kpl/ha	5/3,05	6/3,75	6/3,75
Tekonurmikentät kpl	7	4	4
Lähiliikuntapaikat	11	11	12
Hiekkakentät kpl/ha	16/5	16/5	16/5
Kuntoradat, ladut kpl/km	9/32	9/32	9/32

4. LIIKELAITOS

KYMENLAAKSON PELASTUSLAITOS

Toiminta-ajatus

Kunnallisena liikelaitoksena toimiva Kymenlaakson pelastuslaitos ylläpitää ja edistää Kymenlaakson maakunnan alueella kansalaisten turvallisuutta tuottamalla palvelutasopäätöksen mukaiset pelastustoimen ja yhteistoimintasopimuksen mukaiset ensihoidon palvelut. Tehtäviin kuuluu onnettomuusriskeistä tiedottaminen sekä onnettomuustilanteiden ehkäisy. Pelastuslaitos koordinoi onnettomuustilanteissa ja varautumisessa käytettäviä viranomais- ja vapaaehtoisresursseja.

Tuloslaskelma

		TP 2016	TA 2017	TA 2018
Liikevaihto		20 306 059	20 171 894	20 690 435
Liiketoiminnan muut tuotot				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	Ostot tilikauden aikana	-2 161 827	-1 372 300	-1 403 700
Palvelujen ostot	Muiden palvelujen ostot	-2 534 735	-2 611 700	-2 584 300
Henkilöstökulut	Palkat ja palkkiot	-9 646 751	-10 074 209	-10 119 133
	Henkilösivukulut	-2 596 551	-2 614 688	-2 328 475
Poistot ja arvonalentumiset	Poistot ja arvonalentumiset	-1 043 948	-1 051 800	-1 162 920
Liiketoiminnan muut kulut		-2 205 544	-2 233 248	-3 012 166
Liikeylijäämä		116 702	213 949	79 741
Rahoitustuotot ja -kulut	Korkotuotot			
	Muut rahoitustuotot	345	0	0
	Muut rahoituskulut	-114	0	0
Kymenlaakson pelastuslait yht.		116 933	213 949	79 741

Talousarvio 2018 on Kymenlaakson pelastuslaitoksen johtokunnan 6.9.2017 § 31 päätöksen mukaisena.

Toimivat ja laadukkaat palvelut sekä osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Pystytään pelastamaan ihmiset ja omaisuus onnettomuustilanteissa.	Onnettomuuksien määrä ja niistä aiheutuvien vahinkojen määrän lasku.	Onnettomuuksien määrä on 1 % pienempi kuin vuonna 2017.
	Tulipalossa ja muissa onnettomuuksissa pystytään suojaamaan ihmiset ja loukkaantuneiden elintoiminnot sen jälkeen kun pelastusyksiköt ovat saavuttaneet onnettomuuspaikan.	Ei menetetä yhtään ihmishenkeä.
	Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin on ajan tasalla ja sitä kehitetään jatkuvasti vastaamaan muuttuvia olosuhteita.	Valmiussuunnitelmat on tarkistettu vuosittain ja käytössä on ajantasainen Kymenlaakson kattava valmiuskortti.
Onnettomuusriskien hallinta ja ihmisten oikea käyttäytyminen onnettomuustilanteissa.	Pelastustoimen riskienhallinta ja palotarkastuspalvelujen kehittäminen riskiperusteiseen valvontatoimintaan.	Yhteydenotto kaikkiin valvontasuunnitelman mukaisiin kohteisiin niin että tarkastusvelvoite toteutuu 95 %:sti
	Turvallisuusviestinnällä vaikutetaan oikeaan käyttäytymiseen niin, että ihmiset tunnistavat erilaiset vaaran aiheuttajat ja osaavat ehkäistä onnettomuuksia ja osaavat toimia onnettomuustilanteissa.	Huomioidaan eri ryhmät: päiväkotikäiset, koululaiset, työikäiset ja vanhukset niin, että turvallisuusviestinnällä tavoitetaan vuodessa Kymenlaakson väestöstä 20 %.
Tehokas palvelutasopäätöksen mukainen resurssien käyttö.	Ydin- ja tukiprosessin kirkastaminen mukailen palvelujen tilaaja- ja tuottajamallia.	Hyvä yhteistyö palvelujen tilaajien, palvelutuotantoon osallistuvien sopimuspalokuntien ja yhteistyö eri viranomaisien kanssa.
	Kuntalaisten saavutettavuus	Pelastustoiminta aloitetaan toimintavalmiuden suunnitteluohjeen edellyttämässä ajassa eri riskialueilla 50 %:ssa kiireellisistä pelastustehtävistä.
Yhteistoimintasopimuksen toteuttaminen ensihoidosta sairaanhoidopiiriin kanssa.	Ensihoito on tasalaatuista ja kustannustehokasta.	Poikkeamat alle 0,2 % ensihoitotehtävistä.
Henkilöstö on osaava, motivoitunut ja halukas kehittämään itseään.	Käydään vuosittain tulos- ja kehityskeskustelut.	Kukin esimies on käynyt yksikönsä henkilöstön kanssa tuloskehityskeskustelut maaliskuun loppuun mennessä.
Henkilöstön työkyky vastaa tehtäviä.	Esimieskoulutukseen hakeutuneita tuetaan.	Vuoden aikana tuetaan omasta laitoksesta esimieskoulutukseen hakeutuvia.
Sopimuspalokunnat pystyvät suorittamaan sopimusvelvoitteista.	Sopimuspalokuntalaisten toimintakyky.	Toimintakyvyn testaus saadaan tasapuolisesti kattamaan kaikki palokunnat.

Talous on tasapainossa

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit/mittarit	Tavoitetaso 2018
Pelastuslaitos huomioi omistajakuntiansa kantokyvyn omassa taloussuunnittelussaan.	Kustannukset valtakunnallisessa vertailussa.	Asukasta kohti lasketut käyttökustannukset eivät nouse maan korkeimmiksi huolimatta aluemme riskikeskittymistä.
	Pelastuslaitoksen maksuvalmius pidetään kunnossa.	Ei oteta lainaa.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Pelastuslaitos osallistuu Kymenlaakson maakunta-uudistuksen valmisteluun eri tasoilla ja useissa työryhmissä.

Metsäteollisuudessa on tapahtunut myönteistä kehitystä synkkien vuosien jälkeen. Kymenlaaksossa on tehty useita investointeja metsäteollisuuteen.

Uusien paloasemien rakentamissuunnitelmat ovat edenneet niin, että Kotkansaaren paloasema valmistui kesäkuussa 2017 ja Miehikkälän paloasema elokuussa 2017. Haminan uuden paloaseman hankesuunnittelu käynnistettiin syksyllä 2017.

Logistiikka, mikä syntyy kemianteollisuudesta, varastoinnista, kemikaalikuljetuksista ja paperiteollisuudesta ovat maakunnan pelastustoimen painopistealueita. Vakaviin liikenneonnettomuuksiin varaudutaan suuren rekkaliikenteen ja raideliikenteen takia.

Pystyäksemme kilpailemaan kansainvälisten yritysten sijoittamiskilpailussa, tulee myös pelastustoimen palveluiden olla hoidettu hyvin muun infrastruktuurin kanssa. Vaarallisten aineiden riskien tuntemus eri vaiheissa (valmistus, kuljetukset ja varastointi) on merkittävä tehtävä. Vaarallisten aineiden torjuntaan tarkoitettua osaamista ja kalustoa tullaan alueellisesti kehittämään.

Öljyntorjuntavalmiuden kehittäminen ja etenkin varautuminen suuronnettomuuteen merellä tehdään ympäristöministeriön antamien valmiusvaatimusten mukaisesti. Alkuvuodesta 2018 valmistuu öt - keskusvarastoalueella puolilämminvarasto ja alueen asfaltointi. Toukokuussa valmistuu C-luokan öt-vene, mikä päättää viiden veneen hankintasuunnitelman.

Ilmaston lämpenemisestä johtuen vakavien luonnononnettomuuksien kuten myrskyn, tulvien ja metsäpalojen riski arvioidaan kasvavan.

Pelastuslaitos tuottaa korkeatasoista ensihoitopalvelua yhteistoimintasopimuksen mukaisesti sairaanhoitopiirin kanssa. Hätätilapotilaan entistäkin nopeampi ja tasokkaampi hoidon aloittaminen ovat hoitotason lähitulevaisuuden merkittävimmät haasteet.

Taloussuunnitelma

Palvelutarpeiden muutokset ja niihin vaikuttaminen vuosina 2018 - 2020

Vuodet 2018 ja 2019 Kymenlaaksossa pelastustoimi hoidetaan kuntien yhteistoimintasuunnitelman mukaisesti vakinaisten ja sopimuspalokuntien hyvällä ja laadukkaalla yhteistyöllä. Pelastustoimen henkilöstö, paloasemaverkosto ja niihin sijoitettu kalusto on riskianalyysin edellyttämällä tasolla ja palvelutasopäätöksen mukainen. Pelastustoimen palvelutason edellytetään säilyvän 2020 vähintäänkin edellisvuosien tasolla kun maakuntahallinto ottaa pelastustoimen hoitaakseen.

Talousarvio

Talousarvioon 2018 on huomioitu lomarahojen 30 % leikkaus, minkä vaikutus henkilöstökustannuksiin on n. 100.000 €. Sopimuspalokuntien toimintakorvauksiin on varattu 8.000 € korotus. Muilta osin vuoden 2018 talousarvio on tehty 2017 tasolle, mikä tarkoittaa vuonna 2018 toiminnan sopeuttamista taataksemme samat palvelut kuin vuonna 2017.

Ensihoito järjestetään taloudellisesti erilleen pelastustoimesta Carean ja pelastuslaitoksen välille tehdyn yhteistoimintasopimuksen mukaisesti ja sen liikevaihto on 3.469.979 € (3.577.617 €).

Käyttötalousmenojen loppusumma 19.447.774 € (18.906.145 €). Tästä pelastustoimen osuus on 16.207.795 € (15.558.527 €) ja ensihoidon 3.239.979 € (3.347.617 €).

Pelastustoimen menot ovat 76,20 €/asukas (76,43 €), yhteensä 13.537.616 € (13.721.367 €), joka tullaan jakamaan kiinteistövuokria lukuun ottamatta johtokunnan päättämän maksuosuusprosentin suhteessa kunnille.

Toimintatuotot ovat yhteensä 20.690.435 € (20.171.894 €) sisältäen investointivaruksen, joka on 1.012.656 € (1.018.522 €). Toimintatuotot koostuvat kuntien maksuosuuksista 12.998.977 € (13.132.494 €), sairaanhoitopiirin maksamasta ensihoidosta 3.469.979 € (3.577.617 €). Kunnat maksavat pelastuslaitokselle kiinteistövuokria 2.670.322 € (1.901.760 €), joka palautuu kunnille vuokrassa takaisin. Pelastuslaitokselle öljysuojarahaston maksamat korvaukset ja muut tulot ovat 538.501 € (541.501 €).

Merkittävimmät riskit ja niihin kohdistuvat toimenpiteet

Strategiset riskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Pelastuslaitos ei voi osallistua ensihoidon palvelutuotantoon kilpailulainsäädännön takia tai muusta syystä.		Pelastuslaitoksen liikevaihtoon -25%.	Maakuntahallinto pitää pelastuslaitoksen mukana ensihoidon palvelujen tuottajana.	Pelastuslaitos on mukana maakuntauudistuksessa.
Sopimuspalokuntien asema heikkenee.		Pelastustoimen kustannustehokkuus heikkenee huomattavasti.	Pelastustoimen uudistuksessa huomioidaan sopimuspalokuntatoiminnan kehitys.	Pelastuslaitos teki uudet sopimukset Kymenlaaksosopimuspalokuntien kanssa vuosille 2017-2021.

Operatiiviset riskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Häiriö tilanteet vaikeuttavat tehokasta toimintaa.			Kymenlaaksossa varustetaan 12 paloasemaa sähköomavaraiseksi vuoteen 2019 mennessä.	Kuudelle paloasemalle varavoima on jo rakennettu.
ICT:en liittyvät riskit, henkilöstö ja tilat.		ICT-kustannukset nousevat n. 100 000 €/v kun siirrytään TUVE- verkkoon ja uusi johtamisjärjestelmä (Kejo) otetaan käyttöön.	Henkilöstön koulutukseen ja rekrytointiin panostettava.	Yksi HTV lisätty 2016-2018.

Taloudelliset riskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Kymenlaaksosopimuspalokuntien resurssien turvaaminen pelastustoimen uudistuksessa.			Nykyisen kaltainen oma liikelaitos toimisi läpinäkyvänä, itsenäisenä palvelujen tuottajana, joka vastaa tuottamistaan palveluista ja omasta taloudestaan	Pelastuslaitoksella on edustajat Kymenlaaksosopimuspalokuntien työryhmissä.
Pelastuslaitoksen rahoitus 2021 alkaen on kapitaatioperusteinen (maakuntauudistus rahoituslakiluonnos 14 §)		-4 %	Nykyinen rahoitus huomioisi haja-asutusalueet ja riskikeskittymät ja olisi tasapuolinen kansallisesti	Rahoituslakiluonnokseen pyritään saamaan muutos.

Vahinkoriskit

Riskin kuvaus	toden- näköisyys	Riskin vaikutukset (€) (kokonaisluku ilman pisteitä)	keinot poistamiseksi, pienentämiseksi, pitämiseksi omalla vastuulla tai riskin siirtämiseksi	Suoritettavat toimenpiteet / perustelut miksi toimenpiteisiin ei ole vielä ryhdytty
Työtaturmariski operatiivisissa tilanteissa suuri.			Otetaan käyttöön pelastustoimen kumppanuuksien tuottama PERA-työturvallisuusjärjestelmä.	

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2016	TA2017	TA2018
Suoritteet			
Valvontatoimenpiteet yht.	6 128	6 300	6 300
Pelastustoimen tehtävät kpl	3 542	3 200	3 200
Ensihoidon tehtävät kpl	13 106	12 900	12 900
Turvallisuusviestinnällä tavoitetut asiakkaat %	18	20	20
Tehokkuus/Taloudellisuus/Pelastustoimi			
Brutto€/asukas	78,99	76,43	76,20
Toiminnan laajuus			
Kunnat	7	7	7
Voimavarat			
Henkilöstö, virat ja toimet	207½	207½	213½
Sopimuspalokuntia	34+1	34+1	34+1

5. INVESTOINTIEN YHTEENVETO (1 000 eur)

HANKERYHMÄ		TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Aineeton käyttöomaisuus	Investointien hankinnat	-1 026	-100	-50	0	0
Aineeton käyttöomaisuus Yht.		-1 026	-100	-50	0	0
Ensikertainen kalustaminen	Investointien hankinnat	-60	-1 845	-300	0	0
Ensikertainen kalustaminen Yht.		-60	-1 845	-300	0	0
Irtain omaisuus	Investointien hankinnat	-1 868	-1 513	-1 513	-1 513	-1 513
	Rahoitusosuus	32	50	50	50	50
Irtain omaisuus Yht.		-1 836	-1 463	-1 463	-1 463	-1 463
Kiinteä omaisuus / ostot	Investointien hankinnat	-1 500	0	0	0	0
	Käyttöön myynti	1 500	0	0	0	0
Kiinteä omaisuus / ostot Yht.		0	0	0	0	0
Liikenneväylät	Investointien hankinnat	-5 210	-2 020	-2 020	-3 832	-2 020
	Rahoitusosuus	700	0	0	0	0
Liikenneväylät Yht.		-4 510	-2 020	-2 020	-3 832	-2 020
Liikuntapaikat	Investointien hankinnat	-540	-250	0	0	0
	Rahoitusosuus	20	20	0	0	0
Liikuntapaikat Yht.		-520	-230	0	0	0
Puistot ja leikkipaikat	Investointien hankinnat	-520	-350	-350	-350	-350
Puistot ja leikkipaikat Yht.		-520	-350	-350	-350	-350
Suunnittelu	Investointien hankinnat	-200	-200	-200	-200	-200
Suunnittelu Yht.		-200	-200	-200	-200	-200
Talonrakennus Budjetti	Investointien hankinnat	-7 950	-8 870	-13 700	-13 200	-7 200
Talonrakennus Budjetti Yht.		-7 950	-8 870	-13 700	-13 200	-7 200
Uudet alueet	Investointien hankinnat	-7 301	-5 720	-2 160	-1 960	-1 000
	Rahoitusosuus	1 330	583	0	0	0
Uudet alueet Yht.		-5 971	-5 137	-2 160	-1 960	-1 000
Venesatamat	Investointien hankinnat	-100	-100	-100	-100	-100
Venesatamat Yht.		-100	-100	-100	-100	-100
KAIKKI YHTEENSÄ		-22 693	-20 315	-20 343	-21 105	-12 333

Talousarvio sisältää seuraavat liikelaitosten investoinnit:

KYMENLAAKSON PELASTUSLAITOS		TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Irtain omaisuus	Investointien hankinnat	-1 013	-1 013	-1 013	-1 013	-1 013
	Rahoitusosuus	32	50	50	50	50
Irtain omaisuus Yht.		-981	-963	-963	-963	-963
KAIKKI YHTEENSÄ		-981	-963	-963	-963	-963

INVESTOINNIT HANKKEITTAIN (1 000 eur)

Hyvinvointilautakunta			TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Aineeton käyttöomaisuus	Opetustoimen oppilashallinto-ohjelman	Investointien hankinnat	-100	0	0	0	0
	Pusatec kirjanpito ja laskutusliittymä	Investointien hankinnat	-10	0	0	0	0
Ensikertainen kalustaminen	Korkeakosken koulu	Investointien hankinnat	-20	-500	0	0	0
	Langinkosken koulu	Investointien hankinnat	-40	-1 345	0	0	0
	Pihkoon koulu	Investointien hankinnat	0	0	-300	0	0
Irtain omaisuus	Digitaaliset yo-kirjoitukset	Investointien hankinnat	-50	0	0	0	0
Liikuntapaikat	Jäähallin turvakaukalo	Investointien hankinnat	0	-100	0	0	0
	Keskuskentän päällysteiden uusinta	Investointien hankinnat	-350	-150	0	0	0
	Liikuntapaikat	Investointien hankinnat	-30	0	0	0	0
	Urheilutalon päätykatsomo	Investointien hankinnat	-160	0	0	0	0
Puistot ja leikkipaikat	Yhteisötalo Messin piha-alue	Investointien hankinnat	-20	0	0	0	0
Liikuntapaikat	Keskuskentän päällysteiden uusinta	Rahoitusosuus	20	20	0	0	0
Meno yhteensä			-780	-2 095	-300	0	0
Tulo yhteensä			20	20	0	0	0
Netto			-760	-2 075	-300	0	0

Sosiaali- ja terveyslautakunta			TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Aineeton käyttöomaisuus	Sähköisten palvelujen ja etäpalvelujen hankinta	Investointien hankinnat	-80	0	0	0	0
Meno yhteensä			-80	0	0	0	0
Tulo yhteensä							
Netto			-80	0	0	0	0

Elinvoimalautakunta			TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
	Ruotsinsalmi-näyttely	Investointien hankinnat	-35	0	0	0	0
Meno yhteensä			-35	0	0	0	0
Tulo yhteensä							
Netto			-35	0	0	0	0

Ympäristölautakunta			TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Aineeton käyttöomaisuus	Sähköinen asiakirjojen arkistointi	Investointien hankinnat	-20	0	0	0	0
Meno yhteensä			-20	0	0	0	0
Tulo yhteensä							
Netto			-20	0	0	0	0

Kaupunginhallitus			TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	
Aineeton käyttöomaisuus	Gloudia pienhankintaportaali vuonna 2018, Gloudia kilpailutus suunnittelu vuonna 2019	Investointien hankinnat	-6	-10	0	0	0	
	Henkilöturvallisuuden kehittäminen	Investointien hankinnat	-20	0	0	0	0	
	Kokonaisarkkitehtuurin kehittäminen	Investointien hankinnat	-28	0	0	0	0	
	Kuntalaistili- kehittäminen	Investointien hankinnat	-81	0	0	0	0	
	Nettisivu-uudistus	Investointien hankinnat	-125	0	0	0	0	
	SAP ERP viranomaisraportoinnin muutostyöt	Investointien hankinnat	-20	0	0	0	0	
	TWeb-ohjelmiston laajentaminen	Investointien hankinnat	-40	0	0	0	0	
	Tietoturvan kehittäminen (Timmi ja Cloudia)	Investointien hankinnat	-18	0	0	0	0	
	Tietoturvan kehittäminen (korttikirjautuminen)	Investointien hankinnat	-30	-50	-50	0	0	
	Tietoturvan kehittäminen (käyttövaltuushallinta)	Investointien hankinnat	-40	-40	0	0	0	
	Tilausjärjestelmän Punch Out, SAP ERP Ostotilauksen sähköistämisen, SAP ERP Vastaanottokuittauksen sähköistämisen	Investointien hankinnat	-25	0	0	0	0	
	Irtain omaisuus	Paikka- ja HR-järjestelmäkokonaisuudet	Investointien hankinnat	-250	0	0	0	0
	Meno yhteensä			-683	-100	-50	0	0
	Tulo yhteensä							
Netto			-683	-100	-50	0	0	

Kaupunkirakennelautakunta / Kaupunkisuunnittelun vastuualue			TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Aineeton käyttöomaisuus	3D-kaupunkimallin perustaminen ja ylläpidon aloittaminen	Investointien hankinnat	-80	0	0	0	0
	Koki- maavuokran laskutusliittymä	Investointien hankinnat	-13	0	0	0	0
Kiinteä omaisuus / ostot	Maaomaisuus- ja kiinteistöankinnat	Investointien hankinnat	-1 500	0	0	0	0
Talonrakennus Budjetti	Arto Tolsa-areena	Investointien hankinnat	0	0	0	-1 000	-1 000
	Edellisten vuosien keskeneräiset kohteet	Investointien hankinnat	-300	-100	-100	-100	-100
	Katariinan uimala	Investointien hankinnat	0	0	-6 000	-6 000	0
	Kiinteistöjen ICT	Investointien hankinnat	-100	-100	-100	-100	-100
	Maretariumin muutostyöt	Investointien hankinnat	-300	-300	0	0	0
	Perusparannustyöt	Investointien hankinnat	-5 200	-5 200	-5 200	-5 200	-5 200
	Pihkoon koulu	Investointien hankinnat	-200	-1 500	-1 500	0	0
	Päiväkotien leikkipaikat	Investointien hankinnat	-100	-150	-150	-150	-150
	Rakennusten energiatehokkuusinvestoinnit ja -selvitykset	Investointien hankinnat	-300	-300	-300	-300	-300
	Ruonalan urheiluhalli	Investointien hankinnat	-1 000	-700	0	0	0
	Suunnittelu	Investointien hankinnat	-300	-300	-300	-300	-300
	Varissaaren kokoelmanäyttelytila	Investointien hankinnat	0	-170	0	0	0
	Venesatamat	Pienvenesatamien ylläpito	Investointien hankinnat	-100	-100	-100	-100
Kiinteä omaisuus / ostot	Maaomaisuus- ja kiinteistöankinnat	Käyttöom myynti	1 500	0	0	0	0
Meno yhteensä			-9 493	-8 920	-13 750	-13 250	-7 250
Tulo yhteensä			1 500	0	0	0	0
Netto			-7 993	-8 920	-13 750	-13 250	-7 250

Kaupunkirakennelautakunta / Teknisten palvelujen vastuualue			TA 2018	TS 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	
Aineeton käyttöomaisuus	Suunnitteluohjelmisto	Investointien hankinnat	-40	0	0	0	0	
Irtain omaisuus	Infran suunnittelun tulostin	Investointien hankinnat	-30	0	0	0	0	
	Konekeskuksen raskaan kaluston uusiminen	Investointien hankinnat	-400	-500	-500	-500	-500	
Liikenneväylät		Investointien hankinnat	-250	0	0	0	0	
	Puistotoimistoon matalapainopistetraktori	Investointien hankinnat	-90	0	0	0	0	
	Arvaamattomat	Investointien hankinnat	-50	-50	-50	-50	-50	
	Esteettömyyskohteet	Investointien hankinnat	-20	-20	-20	-20	-20	
	Hallantien jk+pp-tie	Investointien hankinnat	-800	0	0	0	0	
	Juha Vainion katu	Investointien hankinnat	-950	0	0	0	0	
	Katu- ja liikennevalojen korjaukset	Investointien hankinnat	-200	-200	-200	-200	-200	
	Katutyöt vesihuollon saneerausten yhteydessä	Investointien hankinnat	-150	-150	-150	-150	-150	
	Keskeneräiset kohteet	Investointien hankinnat	-200	-300	-300	-300	-300	
	Kotkantien rakentaminen Carean kohdalla	Investointien hankinnat	-1 300	0	0	-1 812	0	
	Kymin lentokentän peruskunnostus	Investointien hankinnat	-100	0	0	0	0	
	Liikenneturvallisuuskohteet	Investointien hankinnat	-200	-200	-200	-200	-200	
	Meluvallit ja muut maa-ainesten läjityskohteet	Investointien hankinnat	-200	-200	-200	-200	-200	
	Opastuksen kokonaissaneeraus	Investointien hankinnat	-100	0	0	0	0	
	Pihjalatien ja uimahallin välinen jk+pp-tie	Investointien hankinnat	-40	0	0	0	0	
Siltojen peruskorjaukset	Investointien hankinnat	-500	-500	-500	-500	-500		
Sorakatuojen päällystäminen	Investointien hankinnat	-400	-400	-400	-400	-400		
Puistot ja leikkipaikat	Hovinsaaren ranta	Investointien hankinnat	-75	0	0	0	0	
	Karhulan jokirannat	Investointien hankinnat	-75	0	0	0	0	
	Karhuvuoren kehittäminen	Investointien hankinnat	-50	0	0	0	0	
	Katariinanniemi	Investointien hankinnat	-50	0	0	0	0	
	Leikkipaikkojen peruskunnostus	Investointien hankinnat	-100	0	0	0	0	
	Pienet parannustyöt	Investointien hankinnat	-100	-350	-350	-350	-350	
	Sapokan vesipuiston peruskunnostus	Investointien hankinnat	-50	0	0	0	0	
Suunnittelu	Infran rakennuskohteiden suunnittelu	Investointien hankinnat	-200	-200	-200	-200	-200	
Talonrakennus Budjetti	Museorakenteet	Investointien hankinnat	-150	-50	-50	-50	-50	
	Uudet alueet	Kantasatamankehityshanke	Investointien hankinnat	-2 776	-2 435	-360	0	0
		Kesantopolkku	Investointien hankinnat	-115	0	0	0	0
		Munsaaren katutyöt	Investointien hankinnat	-800	-800	-800	0	0
		Mussalon satamaan liittyvien teollisuusalueiden työt	Investointien hankinnat	-3 500	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
		Ristinkallion teollisuusalue	Investointien hankinnat	0	-600	0	0	0
		Räski	Investointien hankinnat	0	-885	0	-960	0
		Vanha Sutelantie	Investointien hankinnat	-110	0	0	0	0
Liikenneväylät		Kotkantien rakentaminen Carean kohdalla	Rahoitusosuus	700	0	0	0	0
Uudet alueet	Kantasatamankehityshanke	Rahoitusosuus	1 130	583	0	0	0	
	Mussalon satamaan liittyvien teollisuusalueiden työt	Rahoitusosuus	200	0	0	0	0	
Meno yhteensä			-14 171	-8 840	-5 280	-6 892	-4 120	
Tulo yhteensä			2 030	583	0	0	0	
Netto			-12 141	-8 257	-5 280	-6 892	-4 120	

Leasing-rahoitteiset investoinnit (1 000 eur)

Leasing / 1 000 eur	Summa / TA 2018	Summa / Vuosi 2	Summa / Vuosi 3	Summa / Vuosi 4	Summa / Vuosi 5
	12 297	13 302	510	510	510
Langinkosken koulun uudisrakennus	8 000	8 700			
Korkeakosken koulun uudisrakennus	3 500	3 950			
Katuvalosaneeraus	450	450	450	450	450
Uimahallien kuntosalit	20	20	20	20	20
Hyvinvointi- ja testiasema	20	40	40	40	40
Hoitovälineiden ja -kaluston hankinta/uusiminen	20				
Miepäen poliklinikat: kalustehankinnat	25				
Suun terveydenhuollon hoitokoneet	90	30			
Suun terveydenhuollon pienkoneet ja kalusteet	20				
Opetustoimen kannettavat tietokoneet 100 kpl / vuosi	20	20			
Sairaalan poliklinikan laitteiden hankinta/uusiminen	60	60			
Sairaalan poliklinikan kalustehankinnat	20				
Päiväkotien digilaitteiden hankinta	32	32			
Kotihoidon lääkeboksit	20				
Kaikki yhteensä	12 297	13 302	510	510	510

6. LASKELMAT

6.1. Tuloslaskelma, talousarviovaiheittain

TULOSLASKELMA, Ulkoinen toimintakate (tarkastelu ei sisällä sisäisiä eriä)

1000 euroa

	TP2016	TA2017	LTA 2017	TA2018 KEHYS 12.6.2017	TA2018 KEHYS 28.8.2017	TA2018 LTK- esitykset	TA2018 KJ	TA2018
KVLA Keskusvaalilautakunta	0	-166	-166		-167	-154	-154	-154
TARLA Tarkastuslautakunta	-56	-55	-55		-55	-88	-88	-104
KH Kaupunginhallitus	-26 567	-27 249	-26 822		-27 281	-27 883	-27 986	-28 086
YMPLA Ympäristölautakunta	-1 013	-967	-967		-977	-981	-981	-981
EVOLA Elinvoimalautakunta	-4 284	-4 453	-4 953		-4 473	-4 659	-4 669	-4 669
KARALA Kaupunkirakenneltk	-21 745	-23 943	-24 720		-25 685	-25 751	-25 648	-25 648
SOTELA Sosiaali- ja terveystk	-198 321	-188 334	-190 934		-191 439	-192 392	-192 392	-192 392
HYLA Hyvinvointilautakunta	-52 562	-53 882	-53 882		-55 318	-55 556	-55 836	-55 856
Kymenlaakson pelastuslaitos	1 161	1 266	1 266		1 243	1 243	1 243	1 243
Kymijoen Työterveys	137	0	0		0	0	0	0
ICT Kymi	122	304	304		0	0	0	0
ULKONINEN TOIMINTAKATE	-303 129	-297 481	-300 930	-296 339	-304 153	-306 220	-306 510	-306 646
Verotulot	209 578	212 614	215 476	212 408	213 278	213 278	215 285	215 421
Kunnallisvero	185 958	189 452	189 755		188 437	188 437	190 166	190 302
Kiinteistövero	15 395	15 183	15 117		15 214	15 214	15 117	15 117
Yhteisövero	8 225	7 979	10 604		9 627	9 627	10 002	10 002
Valtionosuudet	106 309	105 832	106 481	106 500	112 102	111 724	111 753	111 753
Rahoitustuotot- ja kulut	1 949	885	982	-300	-307	-307	-238	-238
VUOSIKATE	14 707	21 851	22 009	22 269	20 920	18 476	20 290	20 290
Poistot ja arvonalent.	-21 888	-21 932	-21 332	-21 320	-20 610	-20 884	-20 484	-20 484
Kertapoistot ja alaskirj.	0	0	-4 576	-1 812	-512	-700	0	0
Satunnaiset erät	158	800	39 997	1 500	300	300	300	300
TILIKAUDEN TULOS	-7 023	718	36 098	637	98	-2 808	106	106
Tilinpäätöserät	271	270	270	271	271	271	271	271
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-6 752	988	36 368	908	369	-2 537	377	377
ARVIO KUMULATIIVISESTA ALIJÄÄMÄSTÄ TILIKAUDEN LOPUSSA	-48 030	-47 042	-11 662	-10 875	-11 414	-14 320	-11 285	-11 285
INVESTOINTIMENOT, Brutto	-22 600	-22 643	-18 264		-22 365	-26 335	-26 235	-26 235
Investointeihin saatu rahoitus	133	64	64		0	2 082	2 082	2 082
Omaisuuksien myynnit	1 888	2 000	2 000		0	1 500	1 500	1 500
INVESTOINNIT, Netto	-20 579	-20 579	-16 200	-19 400	-22 365	-22 753	-22 653	-22 653

6.2. Lautakuntien toimintakatteet

LAUTAKUNTIEN TOIMINTAKATTEET t eur		TP 2016	LTA 2017	TA 2018	Muutos % 2017 - 2018	Muutos % 2016 - 2018
KVLA Keskusvaalilautakunta	3 Toimintatuotot	0	0	260	0,0 %	0,0 %
	4 Toimintakulut	0	-166	-414	148,8 %	11179374,9 %
	Ulk. Toimintakate	0	-166	-154	-7,6 %	4152347,8 %
	4S Sisäiset erät	-1	-13	-17	34,2 %	1504,5 %
	Toimintakate	-1	-179	-171	-4,6 %	15582,5 %
TARLA Tarkastuslautakunta	3 Toimintatuotot	0	0	0	0,0 %	0,0 %
	4 Toimintakulut	-56	-55	-104	89,6 %	86,3 %
	Ulk. Toimintakate	-56	-55	-104	89,6 %	86,3 %
	4S Sisäiset erät	0	0	0	0,0 %	-100,0 %
	Toimintakate	-56	-55	-104	89,6 %	85,6 %
KH Kaupunginhallitus	3 Toimintatuotot	3 183	2 102	1 669	-20,6 %	-47,6 %
	4 Toimintakulut	-29 750	-28 924	-29 755	2,9 %	0,0 %
	Ulk. Toimintakate	-26 567	-26 822	-28 086	4,7 %	5,7 %
	4S Sisäiset erät	2 514	2 431	1 917	-21,1 %	-23,7 %
	Toimintakate	-24 052	-24 391	-26 169	7,3 %	8,8 %
YMPLA Ympäristölautakunta	3 Toimintatuotot	628	710	736	3,7 %	17,2 %
	4 Toimintakulut	-1 641	-1 677	-1 717	2,4 %	4,6 %
	Ulk. Toimintakate	-1 013	-967	-981	1,4 %	-3,2 %
	4S Sisäiset erät	-286	-284	-273	-3,6 %	-4,5 %
	Toimintakate	-1 300	-1 251	-1 254	0,3 %	-3,5 %
EVOLA Elinvoimalautakunta	3 Toimintatuotot	736	1 147	858	-25,2 %	16,6 %
	4 Toimintakulut	-5 021	-6 101	-5 527	-9,4 %	10,1 %
	Ulk. Toimintakate	-4 284	-4 953	-4 669	-5,7 %	9,0 %
	4S Sisäiset erät	-3 067	-3 062	-3 021	-1,3 %	-1,5 %
	Toimintakate	-7 351	-8 015	-7 690	-4,1 %	4,6 %
KARALA Kaupunkirakennelautakunta	3 Toimintatuotot	31 561	34 323	35 186	2,5 %	11,5 %
	4 Toimintakulut	-53 306	-59 043	-60 834	3,0 %	14,1 %
	Ulk. Toimintakate	-21 745	-24 720	-25 648	3,8 %	18,0 %
	4S Sisäiset erät	38 069	38 159	39 246	2,8 %	3,1 %
	Toimintakate	16 324	13 440	13 598	1,2 %	-16,7 %
SOTELA Sosiaali- ja terveyslautakunta	3 Toimintatuotot	28 921	23 241	22 781	-2,0 %	-21,2 %
	4 Toimintakulut	-227 242	-214 175	-215 173	0,5 %	-5,3 %
	Ulk. Toimintakate	-198 321	-190 934	-192 392	0,8 %	-3,0 %
	4S Sisäiset erät	-11 080	-10 783	-10 674	-1,0 %	-3,7 %
	Toimintakate	-209 401	-201 716	-203 066	0,7 %	-3,0 %
HYLA Hyvinvointilautakunta	3 Toimintatuotot	6 561	5 398	5 062	-6,2 %	-22,9 %
	4 Toimintakulut	-59 124	-59 280	-60 917	2,8 %	3,0 %
	Ulk. Toimintakate	-52 562	-53 882	-55 856	3,7 %	6,3 %
	4S Sisäiset erät	-26 149	-26 449	-27 177	2,8 %	3,9 %
	Toimintakate	-78 711	-80 331	-83 033	3,4 %	5,5 %
2000 Kotkan Kaupunki	3 Toimintatuotot	71 591	66 921	66 552	-0,6 %	-7,0 %
	4 Toimintakulut	-376 139	-369 420	-374 441	1,4 %	-0,5 %
	Ulk. Toimintakate	-304 548	-302 499	-307 889	1,8 %	1,1 %
	4S Sisäiset erät	0	0	0	0,0 %	0,0 %
	Toimintakate	-304 548	-302 499	-307 889	1,8 %	1,1 %

LIIKELAITOSTEN TOIMINTAKATTEET		TP 2016	LTA 2017	TA 2018	Muutos % 2017 - 2018	Muutos % 2016 - 2018
2100 Kymenlaakson pelastuslaitos	3 Toimintatuotot	20 306	20 172	20 690	2,6 %	1,9 %
	4 Toimintakulut	-19 145	-18 906	-19 448	2,9 %	1,6 %
	Ulk. Toimintakate	1 161	1 266	1 243	-1,8 %	7,1 %
	4S Sisäiset erät	0	0	0	0,0 %	0,0 %
	Toimintakate	1 161	1 266	1 243	-1,8 %	7,1 %
2101 Kymijoen Työterveys	3 Toimintatuotot	8 850	0	0	0,0 %	-100,0 %
	4 Toimintakulut	-12 531	0	0	0,0 %	-100,0 %
	Ulk. Toimintakate	-3 681	0	0	0,0 %	-100,0 %
	4S Sisäiset erät	0	0	0	0,0 %	0,0 %
	Toimintakate	-3 681	0	0	0,0 %	-100,0 %
2102 ICT Kymi	3 Toimintatuotot	4 441	4 871	0	-100,0 %	-100,0 %
	4 Toimintakulut	-4 319	-4 567	0	-100,0 %	-100,0 %
	Ulk. Toimintakate	122	304	0	-100,0 %	-100,0 %
	4S Sisäiset erät	0	0	0	0,0 %	0,0 %
	Toimintakate	122	304	0	-100,0 %	-100,0 %
Liikelaitokset yhteensä	3 Toimintatuotot	33 597	25 043	20 690	-17,4 %	-38,4 %
	4 Toimintakulut	-35 995	-23 473	-19 448	-17,2 %	-46,0 %
	Ulk. Toimintakate	-2 399	1 569	1 243	-20,8 %	-151,8 %
	4S Sisäiset erät	0	0	0	0,0 %	0,0 %
	Toimintakate	-2 399	1 569	1 243	-20,8 %	-151,8 %
Kaupunki + liikelaitokset	3 Toimintatuotot	105 187	91 964	87 242	-5,1 %	-17,1 %
	4 Toimintakulut	-412 135	-392 894	-393 889	0,3 %	-4,4 %
	Ulk. Toimintakate	-306 947	-300 930	-306 646	1,9 %	-0,1 %
	4S Sisäiset erät	0	0	0	0,0 %	0,0 %
	Toimintakate	-306 947	-300 930	-306 646	1,9 %	-0,1 %

6.3. Tuloslaskelma, Kaupunki ja liikelaitokset

TULOSLASKELMA, Kaupunki ja liikelaitokset yhteensä								
		TP 2016	TA 2017	LTA 2017	TA 2018 LTK	TA 2018	TS2019	TS2020
Toiminta- tuotot	Myyntituotot	47 074 913	36 080 754	36 080 754	35 739 826	35 739 826		
	Maksutuotot	16 128 652	20 333 550	20 333 550	16 846 184	16 596 184		
	Tuet ja avustukset	10 091 823	4 778 550	4 378 550	4 433 917	4 433 917		
	Muut toimintatuotot	29 914 018	29 340 559	29 892 607	28 984 603	29 087 620		
	Valmistus omaan käyttöön	1 978 045	1 278 200	1 278 200	1 384 910	1 384 910		
	Toimintatuotot	105 187 452	91 811 613	91 963 661	87 389 440	87 242 457	88 053 668	47 491 401
Toiminta- kulut	Henkilöstökulut	-153 882 956	-147 433 901	-147 433 901	-151 110 547	-151 126 547		
	Palvelujen ostot	-185 743 527	-179 657 065	-182 844 565	-179 013 149	-179 173 149		
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 473 647	-17 240 652	-17 310 652	-18 538 876	-18 538 876		
	Avustukset	-35 472 486	-24 921 063	-24 921 063	-24 437 141	-24 540 157		
	Muut toimintakulut	-18 561 969	-20 039 446	-20 383 346	-20 510 056	-20 510 056		
	Toimintakulut	-412 134 586	-389 292 126	-392 893 526	-393 609 770	-393 888 786	-392 313 091	-155 068 875
Ulk.Toimintakate	-306 947 134	-297 480 513	-300 929 865	-306 220 330	-306 646 330	-304 259 423	-107 577 475	
Sisäiset erät	Sisäiset kulut	49 268 964	48 177 042	48 177 042	48 563 992	48 567 673	0	0
	Sisäiset tuotot	-49 268 964	-48 177 042	-48 177 042	-48 563 992	-48 567 673		
Toimintakate		-306 947 134	-297 480 513	-300 929 865	-306 220 330	-306 646 330	-304 259 423	-107 577 475
Verotulot	Verotulot	209 577 853	212 614 000	215 476 000	213 278 000	215 421 000	217 717 391	116 546 004
Valtion- osuudet	Valtionosuudet	106 309 272	105 832 074	106 481 088	111 724 236	111 752 797	111 529 291	17 348 000
Rahoitus- tuotot ja - kulut	Korkotuotot	647 406	630 000	630 000	1 731 690	1 731 690		
	Muut rahoitustuotot	6 679 161	5 400 000	5 400 000	3 450 000	3 450 000		
	Korkokulut	-2 406 299	-2 118 000	-2 021 000	-1 824 856	-1 734 809	-391 490	-387 728
	Muut rahoituskulut	-2 970 034	-3 027 000	-3 027 000	-3 663 354	-3 684 449		
Vuosikate		10 890 225	21 850 561	22 009 223	18 475 386	20 289 899	24 595 769	25 928 802
Sisäinen korko	Sisäinen korko	0	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalen- tumiset	Suunnitelman mukaiset poistot	-21 888 397	-21 932 407	-21 332 407	-21 585 985	-20 483 883	-22 811 947	-23 753 334
Tilin- päästötilit	Varausten ja rahastojen muutokset	270 739	270 000	270 000	270 739	270 739	270 000	270 000
Tilin- päästötilit	Satunnaiset tuotot ja kulut	158 000	800 000	39 996 814	300 000	300 000	0	0
Tilikauden tulos		-10 569 434	988 154	40 943 630	-2 539 860	376 755	2 053 822	2 445 468

6.4. Rahoituslaskelma, Kaupunki ja liikelaitokset

RAHOITUSLASKELMA (kaupunki + liikelaitokset)

1000 euroa

	TP2015	TP2016	LTA 2017	TA2018	TS2019	TS2020
Vuosikate	9 886	14 707	22 009	20 290	24 596	25 929
Satunnaiset erät	0	158	39 997	300	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-635	1 200	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta	9 251	16 066	62 006	20 590	24 596	25 929
Investointien rahavirta	-22 621	-18 844	-16 152	-22 653	-20 918	-19 380
VARSINAINEN TOIMINTA JA INVESTOINNIT, Netto	-13 370	-2 778	45 855	-2 063	3 678	6 549
Antolainasaamisten vähennykset	0	-31	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	-11	18	63	40 000	0	0
Antolainauksen muutokset yhteensä	-11	-13	63	40 000	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-32 432	-28 547	-35 864	-44 620	-31 798	-45 565
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000	30 000	30 000	45 000	32 000	46 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	17 286	27 706	17 484	-78 317	-17 879	-6 984
Lainakannan muutokset yhteensä	14 854	29 159	11 620	-77 937	-17 677	-6 549
Oman pääoman muutos	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 472	94	0	0	0	0
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	0	26 462	57 538	-40 000	-14 000	0

6.5. Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma liikelaitokset eriteltyinä

LIKELAITOSTEN VAIKUTUS TALOUSARVIOON

TULOSLASKELMA 2018

1000 euroa

	Kotkan Kaupunki	Kymenlaakson pelastuslaitos	Yhteensä
Toimintatuotot	66 552	20 690	87 242
Toimintakulut	-374 441	-19 448	-393 889
Toimintakate	-307 889	1 243	-306 646
Verotulot	215 421	0	215 421
Valtionosuudet	111 753	0	111 753
Korkotuotot	1 732	0	1 732
Muut rahoitustuotot	3 450	0	3 450
Korkokulut	-1 735	0	-1 735
Muut rahoituskulut	-3 684	0	-3 684
Vuosikate	19 047	1 243	20 290
Poistot ja arvonalentumiset	-19 321	-1 163	-20 484
Satunnaiset tuotot	300	0	300
Varausten muutos	271	0	271
Tilikauden tulos	297	80	377

RAHOITUSLASKELMA 2018

1000 euroa

	Kotkan Kaupunki	Kymenlaakson pelastuslaitos	Yhteensä
Vuosikate	19 047	1 243	20 290
Satunnaiset erät	300	0	300
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0
TULORAAHOITUS	19 347	1 243	20 590
Investoinnit, netto	-15 095	-1 057	-16 152
VAR. TOIMINTA JA INVESTOINNIT	4 253	186	4 438
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-35 864	0	-35 864
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000	0	30 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	17 484	0	17 484
LAINAKANNAN MUUTOKSET	11 620	0	11 620
RAHOITUSTOIMINTA	0	0	0
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	15 873	186	16 058

6.6. Kaupunginvaltuuston muutospäätösten yhteenveto

NRO	SIVUTA 2018 KV	LAUTAKUNTA/TOIMIELIN	VASTUU- TAI PALVELU-ALUEEN/ INVES-TOINTI-HANKKEEN NIMI	TEKSTIMUUTOKSET	EUROMUUTOKSET M+ =menon lisäys M- = menon vähennys T+ = tulon lisäys T- = tulon vähennys VUOSI €

1	38	Tarkastuslautakunta	Henkilöstökulut	lisäys henkilöstökuluihin	M+ 16 000
2	39	Kaupunginhallituksen alaiset toiminnot	Strategiset tavoitteet vuodelle 2018	Lisätään taulukkoon kohta 2. Vireä elinkeinoelämä. Arviointikriteerit/mitarit: Tapahtumamatkailun toimialaa kasvatetaan merkittävästi. Tavoitteet 2018:Tapahtumakeskus-kampus-hotelli hankkeesta osapuolten välillä sopimus tehty. Toteuttamisen ohjaus ja valvonta on organisoitu ja resurssit määritetty. Uusia toimintamalleja ja kumppanuuksia toteutetaan aktiivisesti. Tapahtumajärjestelyn sekä rakentamisen suunnittelu- ja toteutusai-kataulut tehty ja tavoitteet asetettu. Tapahtumakeskukusen liiketoimintasuunnitelmat ja taloustavoitteet täsmennetty. Tapahtumakeskukusen riskienhallintasuunnitelma laadittu ja toimeenpannaan aikataulutetusti. Asemakaavan muutos on hyväksytty. Hankkeen etenemisestä raportoidaan valtuustolle säännöllisesti.	
3	40	Kaupunginhallitus	kaupunginhallituksen alaiset toiminnot	Allekirjoitetaan Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja. ~~Tavoitteena edetä selkein askelin henkilöstölle ja luottamushenkilöille kohdennetulla tasa-arvokoulutuksella.~~	~~M+10 000~~
4	42	Kaupunginhallitus	Kaupunginhallitus	Tekstilisäys uudeksi toiseksi kappaleeksi: Kaupunkisuunnittelun toimitilojen palvelualueen ja sen toimintaan liittyvien teknisten palveluiden vastuualueen toimintojen yhdistäminen ja uudelleen organisointi selvitetään maaliskuun 2018 loppuun mennessä.	
5	42	Kh	Kh	lisätään uusi kappale viimeiseksi ennen Taloussuunnitelma otsikkoa: Vuoden 2018 aikana tärkeimmiksi tavoitteiksi asetetaan: • Tapahtumakeskus-hotelli-kampus -hankkeesta osapuolten välillä toteutamissopimus tehty	

				• Toteuttamisen ohjaus ja valvonta on organisoitu ja resurssit määritetty • Uusia toimintamalleja ja kumppanuuksia toteutetaan aktiivisesti • Tapahtumajärjestelyn sekä rakentamisen suunnittelu- ja toteutusaikataulut tehty ja tavoitteet asetettu • Tapahtumakeskuksen liiketoimintasuunnitelmat ja taloustavoitteet täsmennetty • Tapahtumakeskuksen riskienhallintasuunnitelma laadittu ja toimeenpannaan aikataulutetusti • Asemakaavan muutos hyväksytty • Hankkeen etenemisestä raportoidaan valtuustolle säännöllisesti	
9	53	Kh	Henkilöstöasioiden yksikkö	Työntekijöiden pitkäaikaissairauksien seuranta ja hoito jatkossa työterveydessä. Tavoitteena sairauspoissaolojen väheneminen.	M + 80 000
10	56	Kh	Talousyksikkö	Taloussuunnitelma 2018 2020 (lisäys: toinen pallukka): Talousyksikön johdolla valmistellaan esitys KSOY sähkörahojen loppuosan käytöstä kaupunginvaltuustolle 9.4.2018 mennessä.	
11	63	Ympäristölautakunta	Ympäristökeskus	Tekstilisäys painopistealueisiin: Selvitetään ja valmistellaan esitys Kotkan luonnon monimuotoisuuden tilaa ja luonnon monimuotoisuuden muutosta koskevan empiirisen mittarin (biobarometri) laatimiseksi. Tavoitteena parantaa edellytyksiä arvioida ympäristön tilaa maa-alueilla ja vesistöissä sekä tuottaa tietoa tarvittavista korjaavista toimenpiteistä.	
12	69	Elinvoimalautakunta	Talousarvio	Selvitetään Kotkakortin käyttöönotto	M+ 20 000
13	73	Elinvoima ltk	Kaupunkikehitys ja viestintä	Tekstilisäys toisen kappaleen jatkoksi: Sekä sisäistä että ulkoista viestintää ja markkinointia tehostetaan kaupunkistrategian uudistamisen yhteydessä positiivisen mielikuvan ja elinvoiman rakentamiseksi. Luodaan toimivat suhteet eri tiedotusvälineisiin.	
14	77	Elinvoima ltk	Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut	Tekstilisäys 1. kpl, toisen virkkeen loppuun: Kaikki toimialat kattava Meripäiviä 2018 koskeva toiminta- ja taloussuunnitelma esitetään lautakunnalle 31.3. mennessä.	
15	77	Elinvoima ltk	Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut	Tekstilisäys 1. kpl loppuun: Vuoden toiminnassa huomioidaan sekä puolustusvoimat 100 v. juhlavuosi että sisällissodan muistovuosi.	

17	81	Elinvoimalautakunta	Kaupunginkirjasto	Selvitetään mahdollisuus kaupungin matkakorttien ja muiden palveluiden myymiseen kaupungin kaikissa kirjastoissa ja kirjastoautossa.	
19	95	Kaupunkisuunnittelu	Kaavoituksen painopiste	Lause: joka mahdollistaa oppilaitoksen ja siihen mahdollisesti liittyvän tapahtumakeskuksen ja hotellin rakentamisen Muutetaan: joka mahdollistaa oppilaitoksen ja siihen liittyvän tapahtumakeskuksen ja mahdollisen hotellin rakentamisen.	
20	101	Teknisten palvelujen vastuualue	Toiminnan painopisteet	Valmistaudutaan katuvalojen sammutuskäytännön lopettamiseen vuonna 2019	
21	101	Kaupunkirakennelk	Teknisten palvelujen vastuualue	Tekstilisäys toiseksi viimeisen kpl. loppuun: Sote ratkaisujen myötä Kymenlaakson keskussairaalan palvelutuotannon kasvaessa , selvitetään lisääntyvän joukkoliikennetarpeen täydentämistä uusilla vuoroilla.	
22	101	Kaupunkirakennelk	Teknisten palvelujen vastuualue	Uusi kappale toisen kappaleen jälkeen: Joukkoliikenteen osalta selvitetään myös mahdollisuutta parantaa Kotkan ja pääkaupunkiseudun välistä iltaliikennettä, viimeistään tapahtumakeskuksen valmistumisen myötä. Paikallisliikenteen osalta etsitään uusia ratkaisuja kannattamattomille, mutta mm. työmatkaliikenteen osalta tärkeille reiteille.	
23	101 - 102	Kaupunkirakennelk	Teknisten palvelujen vastuualue	Uusi kappale edellisen lisäyksen perään: Rantaradan rakentaminen on taloudellisen ja väestökehityksen kannalta välttämätön. Kotka edistää mahdollisuuksiensa mukaan Rantaradan suunnittelun aloittamista.	
24	102	Kaupunkirakennelk	Teknisten palvelujen vastuualue	Uusi kappale ennen viimeistä kappaleta: Keskussairaalan palvelujen päivitysajojen lisääntymisen myötä on sairaalalle ajo saatava nopeammaksi ja turvallisemmaksi. Tavoitetta varten on yhdessä valtion viranomaisten kanssa selvitettävä Hyväntuulentieltä liittymän rakentaminen Metsolan kirkon valoristeyksen ja kahden huoltoaseman jälkeen suoraan Kotkantielle.	
26	156	Hyvinvointiltk	Opetustoimen vastuualue	Käyttötalousotsikon alle uusi kohta: Kulttuuripolun mahdollisiin tarvittaviin kuljetuksiin varataan koulujen käyttöön 20 000 euroa lisää	M+ 20 000

27	164	Hyvinvointilautakunta/Varhaiskasvatus		Poistetaan 3. kohta (- Tehokkuutta lisätään edelleen SPB....)	
28	181	Kaupunkirakennelk / Teknisten palvelujen vastuualue	Investointihanke	Pihlajatie ja uimahallin välinen jk+pp-tie	M+ 40000
29	10	Verotulot	Kunnan tulovero		T+ 136 000 summa tarkistetaan ennen lopullista päätöstä

6.7. Talousarvion 2018 täytäntöönpanomääräykset

Talousarvion täytäntöönpanomääräyksillä kaupunginhallitus antaa talousarvion sitovuusmääräyksiä täydentäviä ohjeita sekä muita tarpeelliseksi katsomiaan talousarvion täytäntöönpano-ohjeita.

Talousarvion 2018 täytäntöönpanomääräykset

1. Valtuuston hyväksytyä 13.11.2017 toimitilamille vastuu- ja palvelualueittain määrärahat lauta- ja johtokunnat (toimielimet) päättävät talousarvion käyttösunnitelmista eli tarkistavat talousarvioesityksiinsä sisältyneet määrärahaesitykset käyttösunnitelmiksi. Kaupunginhallitus edellyttää, että toimielimien hyväksymien käyttösunnitelmien oleelliset muutokset saatetaan kaupunginhallituksen tietoon, mikäli sellaisista on päätetty kaupunginhallituksen ja valtuuston budjettikäsittelyssä mahdollisesti tekemien muutosten jälkeen.
2. Toimintakatteeseen vaikuttavat muutokset on käsiteltävä toimielimessä silloin, kun muutokset tapahtuvat vastuualueelta toiselle vastuualueelle.
3. Talousarviossa olevaan investointiosan hankkeen käynnistämiseen on saatava kaupunginhallituksen lupa, jos hankkeeseen ei saada merkittävää valtionosuutta, tai sitä saadaan huomattavasti budjetoitua vähemmän.
4. Henkilöstösunnitelman täytäntöönpanoa varten kaupunginhallitus tekee erillisen päätöksen täyttölupakäytännöstä. Täyttölupamenettelyssä seurataan ja valvotaan henkilöstösunnitelman toteutumista. Täyttöluvan myöntäminen edellyttää, että virka/tehtävä sisältyy yksikön henkilöstösunnitelmaan ja siihen on varattu palkkamääräraha talousarvioon.
5. Toimielimien on kaikessa toiminnassaan otettava huomioon kaupungin hallinto- ja toimintasäntöjen määräykset ja niiden perusteella annetut erillishjeet.

Menojen ja tulojen kirjauksissa on noudatettava kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kirjanpitolain soveltamisesta antamia ohjeita, Kuntaliiton suosituksia ja näiden perusteella talousyksikön erikseen antamia erillisiä kirjausohjeita, sekä muutoinkin noudatettava yleisiä ja hyvän kirjanpitolaitoksen mukaisia periaatteita.

Laskujen ja maksujen hyväksymiskäytännöstä määrätään hallintosäännössä (7 luku 25 § k.11). Kaikissa laskuissa on oltava asiataarkastajan ja hyväksyjän merkintä. Hyväksyjän tulee varmistua hyväksymänsä laskun sisällöstä, tositementkintöjen oikeellisuudesta ja kulun sisällymisestä käyttösuunnitelmaan.

6. Projektit sekä tutkimus- ja kehittämishankkeet (hankkeet)

Hankkeisiin osallistumista harkittaessa toimielinten on noudatettava seuraavia periaatteita:

- a) toimielimen käyttösuunnitelmassa on perusteltava ne hankkeet, joissa kaupunki on mukana rahoittajana
- b) talousarviovuoden aikana mahdollisesti käynnistettävät uudet hankkeet on hakemusvaiheessa hyväksyttävä ao. toimielimessä
- c) toimielimen on päätettävä hankkeen raportointiaikataulusta
- d) hankkeen yhteys kaupunkistrategiaan on todennettava
- e) jatkohankkeet käsitellään samassa päätöksentekojärjestyksessä

7. Leasingrahoitusta käytetään hankinnoissa kaupunginhallituksen 3.8.2015 hyväksymän rahoituspolitiikan mukaan.
8. Riskien arvioinnissa noudatetaan kaupunginvaltuuston 9.6.2014 hyväksymiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteita.
9. Hankinnoissa noudatetaan hankintalakia sekä kaupungin omia hankintaohjeita.